

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.549 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Naš optimizem

Mnogi težko doumejo smisel sodobnih dogajanj, medsebojno trenje narodov in svetov, boj med brati iste krvi in jezika, razvrednote- nje dosedanjih vrednot in gospodarski ter kul- turni propad celih ljudskih plasti. Je tudi res skoraj nemogoče pojmiti idejni in materijalni kaos, skozi katerega brodi človeštvo. Ena mi- sel pa vseeno vstaja človeku, ki se trudi, da bi smiselno uredil porajajoče se dogodke: Mar ne stoji za vsem tem nepojmljivim in nam ne- znanim vendarle nek skrivnost, vse uravna- vajoč princip, ki iz samoraslega, božanskega prazdravja neusmiljeno pometa in čisti z vsem, kar je nezdravega, polovičarskega, kar diši po gnilobi in plesnobi —?

Ker priznati je treba, da si je človek ustvaril mnogo lažnjih bogov, pred katerimi je malikoval, kakor bi smel moliti le pred Več- nostnim. Ko se sedaj rušijo, boli. Tudi to mo- ramo priznati, da si mnogih vzvišenih idealov ni prisvojila družba v tem smislu, da bi oboga- tila z njimi duha in oplenitila svojo nrav, temveč da jih je rabila kakor trgovec izložbeno okno ali napis nad prodajalno: Ideje, ki bi mo- rale prinesiti in vzbuditi sveže notranje življe- nje, so postale varstvena znamka, za katero se je vse mogoče dalo skriti. Kako da ne? Vsi vemo, da se še tako navadna podlost nikdar ne da prešeteti v vsemu svetu otipljivi nagoti, ampak da si že na kak način nadene masko katerekoli vrline ali ideala — kar vsekakor spominja na krastačo, ki ždi v hladnem mahu pod skalo, ki jo obseva sonce. Vsako zlodej- stvo nad bližnjim in družbo peha pred seboj danes kot pred tisoč leti že kako državljansko čednost, katere videz naj prevari gledalce o pravi sodbi.

Mnogo tega se danes podira, kar so naši predniki in morda mi sami imeli za vekotraj- no, pa je bil le varljiv videz. Bomo zato žalostni? Marsikak oboževan princip je danes kakor obnošena moda, prhko in ničvredno blago, ki ga je človek že davno odložil. Čas je od- kril mnogo novih vrednot, prinesel je v marsi- čem resnico, ki nas je osvobodila. Svet, ki pro- pada zaradi svoje gnilobe in notranje neres- ničnosti, je gotovo zrel za razpad, ker če bi bil življenja zmožen, bi se ohranil. Ni ga ško- da. Nihče ne žaluje ob njegovem neslavnem koncu.

Poleg mamnih dobrin, ki jih naša doba spravlja v pozabljenje, pa vidimo v sodobnem etičnem kaosu ogroženih tudi vse polno pravih, pristnih dobrin in čednosti. Prečesto morajo najboljši zaradi svoje poštenosti in močnatosti trpeti, krivica in nasilje pa se raduje in ob- haja zmagoslavje. Pravični je preganjan, kri- vičevč pa je v miru, pravičje Pismo.

Tu nastajajo novi življenjski problemi, iz katerih moremo iskati izhoda zopet edinole v gori omenjenem, vse uravnajočem večnost- nem počelu.

Življenje je namreč tako urejeno, da se le iz smrti porajajo nove življenjske klice. Zem- lja, po kateri hodimo, skriva v sebi cele sve- tove propadlih kultur, gozdov, rastlin, živali in ljudi. Nad zibelko novorojenca se ponavadi že sklanja truden, zamišljen obraz. Komaj se je mladina zavedla svoje lepote in mladosti, že vidi, da za njo prihajajo mlajši. Pri vsem živ- ljenjskem veselju in polnosti sil se nič ne da na tem spremeniti, da je svet vendarle eno samo veliko pokopališče.

Ta čisto naraven, fizičen pojav zadobi globlji smisel, ako ga prenesemo v idejni svet, kjer opazujemo, da morajo za velike dobrine, itni v trpljenje in pasti njegovi najpočisti sinovi. Iz njihovih grobov in žrtve raste žetev poznejšemu rodu. »Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo; če pa umrje, obrodi obilo sadu.« (Jan 12, 25.) Največji ljubitelji in pri- jatelji naroda ter človeštva obče so tisti, ki se odpovedo svojim osebnim nagnjenjem, željam in celo svobodi, da s svojo žrtvijo koristijo bliž- njemu. Ti so podobni Janezu Krstniku, ki se je hotel umakniti in zginiti, samo da bi raslo kraljestvo Kristusovo. Dokler kak narod rodi takšne značaje iz svoje srede, hrani poročstvo za veliko bodočnost.

Pomisli! je namreč treba, da nobena iskrena služba v blagor skupnosti za živih dni ne prinaša časti in plačila. Kaj je bolj vzviše- nega kakor očetovstvo, materinstvo, duhovni- štvo, voditeljstvo, ki prenaša telesno, oziroma duhovno življenje od roda do roda. In vendar, koliko ošramočenja, nečasti in prezira opleta okrog teh vzvišenih poklicev. Vsi to vemo. Pa vendar je za obstoj človeške družbe potrebno, da sprejemajo najboljši vedno znova te žrtve nase. »Seje se v slabosti, vstaja v moči« (1 Kor 15, 43). Celo Cerkev, ki je sveta in čista, ni vedno do tega, da »napravljajo dober vtis« pred kritičnim svetom in mirno pusti, da jo nazivajo staromodno in nazadnjaško ali pa da ji podti- kajmo oblastne namene, ker skrbi za izročeno čredo. »Ne sramuje se evangelija«, tudi v 20. prosvitljenem stoletju ne in tudi verniki se je ne sramujejo, četudi »je v verigah«. Vse brid- kosti in ponižanja, vsa nečast, katere so njeni najboljši sinovi bili vedno deležni, ne pome- njajo poraza, ampak so poročstvo najlepše zma- ge. »Všeč so mi slabosti, zasramovanje, po- trebe, preganjanje in stiske za Kristusa; kadar sem namreč slaboten, lakrat sem močan« (2 Kor 12, 10).

Pavlove besede so vodilne za življenje Cer- kve. Zato je kljub vsem preganjanjem vedno

Podpis lausannanske pogodbe

Novo poglavje v zgodovini

Lausanne, 9. julija. tg. Lausannska pogodba, do katere je prišlo po tolikih naporih, je bila danes dopolnena brez posebnih ceremonij. Glavni delegati so prišli v slavnostno dvorano hotela Beauvillage v črni obleki. Najprej so prečitali av- tentična besedila pogodbe, potem pa so po abeced- nem redu klicali delegate, da pogodbo podpišejo. Prvi je podpisal kot častni predsednik MacDonald, potem pa za Belgijo Renkin in Huismann, za Angli- jo sir John Simon in trgovinski minister Runciman namesto odsotnega finančnega ministra Chamber- laina, za Francijo Herriot in Germain Martin, za Italijo Mosconi in Beneduce, za Poljsko Zaleski, za Nemčijo pa Papen, Neurath, Schwerin in War- held. Zastopniki drugih povabljenih držav so si pridržali podpis za pozneje. MacDonald je nato sporočil, da bosta dve komisiji: prva za vprašanja reparacij in dolgov pod predsedstvom belgijskega zastopnika, druga pa za obnovo srednje in vzhodne Evrope pod predsedstvom francoskega zastopnika, nadaljevali delo konference. Zveznemu predsedniku Svice Motti so poslali zahvalno brzojavko. V za- ključnem govoru se je MacDonald zahvalil za go- stoljubnost lausannskemu mestu, čegar mestni pe- čat se je pritisnil na listino kot simbol združenja mest Lausanne, Fribourga in Berna v letu 1525.

Dalje je navajal MacDonald, da naj ta rešitev privede do gospodarske obnove Evrope. Nič ne bi bilo koristilo, zahtevati od Nemčije preveč denarja, ker bi to samo zopet na drug način oviralo evrop- sko gospodarsko zblizanje. Sedaj pa je treba na zdravi podlagi zgraditi novo Evropo. Posebno je tudi potrebno, da se doseže uspeh na ženevski razorožitveni konferenci. V Lausanni se je poka- zalo, kako težko je določiti politične klavzule v pogodbah, ker povsod zbuja sum. Novo poglavje, ki se začne sedaj, temelji na tem, da ne more nobena država na svetu živeti sama, niti Amerika ne. Vse države in vlade bi morale biti vedno pri- pravljene za mirovna posredovanja. Misel na vojno mora izgubiti vso moč, ker tudi nova lausannska ureditev ne bo pomagala nič, če se ne uredijo na novo tudi duše. Vsa miselnost in čustvenost se mora prilagoditi novemu redu na svetu.

Nato se je Herriot zahvalil MacDonaldu za uspešno vodstvo konference, ki jo je vodil hladno- kravno in pravično. Dalje se je zahvalil vsem ude- leženecem in zastopnikom listov, nakar je MacDo- nald konferenco odgodel. Za zaključek konference je mesto Lausanne priredilo velik banket.

London pripravlja MacDonaldu slovesen sprejem

London, 9. julija. ž. Angleški kralj je poslal MacDonaldu brzojavko, v kateri mu čestita k do- seženemu uspehu na lausannski reparacijski kon- ferenci. Iz merodajnih krogov čujemo, da je kralj sklenil odlikovati MacDonalda z najvišjim angle- škim odlikovanjem hlačne podveze. V Londonu pripravljajo MacDonaldu svečan sprejem, kakršne- ga prestolice do sedaj še ni videla. V terek bo imela spodnja zbornica priliko, da izreče MacDo- naldu zahvalo, in bo MacDonald imel ob tej prilici političen govor, v katerem se bo pečal večinoma z bodočnostjo in se bo le v majhnih obrisih dotaknil preteklosti.

Tudi Francozi so zadovoljni

Pariz, 9. julija. ž. Jutranji tisk z zadovoljstvom komentira sklepe lausannske konference in se v glavnem peča le z bodočnostjo. Vsi listi so zado- voljni, ker Nemčiji ni uspelo porušiti versaille- ske pogodbe. Vendar večina listov smatra, da je lau- sannski sporazum s finančnega stališča najvažnejši diplomatski akt za versailleško pogodbo. Listi na- glašajo tudi važnost zveze reparacij z vojnimi dol- govi. Tako piše »Echo de Paris«, da po njegovih informacijah zastopa francoska delegacija stališče, da bo vsaka evropska dolžnica, ki se ne bo mogla v vprašanju svojih obvez sporazumeti z Washing- tonom, imela popolnoma svobodne roke in pravico, da ne dovoli ratifikacijo lausannskega sporazuma in na ta način onemogoči, da bi sporazum stopil v veljavo.

Herriotov povratak

Pariz, 9. julija. tg. Herriot in francoska dele- gacija odpotujejo zvečer iz Lausanne v Pariz. Francoski listi nepričakovano mirno presojojo da- našnji rezultat. Veliki informacijski listi skušajo dokazati, da je dosežen sporazum za Francijo ugo- den. Herriotu dajejo najvišje priznanje. Nacionalni- stični listi obsojajo, da se je Francija odrekla repa- racijam, priznavajo pa obenem Herriotu, da je pra-

ohranila vesel optimizem. Tudi v najslabših do- bah ni obupavala. Cerkev se ne more motiti in voditi v zmo. Lahko pa odpove in je že večkrat tudi odpovedala, ker zemlja ni več paradiž. Toda, če je umirajoči Lenin uvidel, da je celo največji človeški triumf le simbol ne- moči, bomo kot verni kristjani še rajši verjeli evangeliju, ki pravi: Kadar sem slaboten, sem močan. Kdo je bil močnejši, velikan Goljat v svoji težki bojni opremi ali David s svojo pra- čo? Ta prizor iz davnih časov se v zgodovini Cerkve ponovil že nešteto krat. Ni slabosti, ki ne bi mogla postati moč — v Kristusu. »Za- upajte, jaz sem z vami!« Za vse, ki verujejo, je to veselo zagotovilo, skrivnostni vrecel vedrega optimizma, ki ne usahne tudi v najtežjih časih. drin.

vilno odklonil nemške politične zahteve. Levičarski listi brez pridržka hvalijo Herriotovo delo.

Amerika računa z dovršenim dejstvom

Washington, 9. jul. ž. Vest o doseženem sporaz- umu v Lausanni med evropskimi državami v vpra- šanju reparacij je tako v uradnih krogih, kakor tudi v javnosti, bila sprejeta z velikim zadovoljstvom. V uradnih krogih so mnenja, da bi imel predlog o ureditvi vojnih dolgov, če bi bil stavljen po spo- razumu v Lausanni, ameriški vladi, precej izgledov na ugodno rešitev. Vendar se Amerika ne more po- gajati z Evropo kot blokom, temveč hoče voditi po- gajanja s posameznimi državami. Iz dobro poučenih krogov se zatrjuje, da bo sedaj Amerika počakala še izid ženevske konference, ter da se bo šele potem odločila na črtanje oziroma redukcijo vojnih dolgov. Washingtonska vlada zaenkrat ne more storiti dru- gega, kakor da podaljša moratorij za vojne dolgove, ki zapadejo 15. decembra 1932. Ureditev reparacij- skega vprašanja bo zelo ugodno vplivala na finančno in gospodarsko življenje v Evropi. Takoj, ko so v Washingtonu zvedeli o doseženem sporazumu v Lau- sanni, je francoski poslanik obiskal ameriškega taj- nika za zunanje zadeve Stimsona ter mu izrazil svoje zadovoljstvo zaradi rešitve reparacijskega problema.

Von Papen o velikem uspehu Nemčije

Berlin, 9. julija. AA. Iz Lozane poročajo: Nemški kanceler von Papen je imel v petek zvečer v radiu govor o rezultatih lozanske kon- ference. V uvodu je naglasil, da tu ne gre samo za usodo nemškega naroda, temveč za bodočnost vsega zapadnega sveta. Državni kan- celer se je zahvalil nemškemu narodu, da se je med pogajanjmi tako enodušno postavil za svojo vlado.

Kakor je državni kanceler v svojem na- daljnem govoru izjavil, je namen lozanske konference — popolna odprava reparacij — dosežena. V nobeni obliki ne bo Nemčija od 1. julija t. l. dalje morala več plačevati repa- racij. Youngov načrt je padel, plačila v skupni višini nad 33 milijard z letnimi datjavami po- vprečno 2 milijard zlatih mark, so odpravljena. Nemške obveze iz Hoovervega leta do 1. julija 1932 se obdrže in se bodo poravnale. K temu pride še neka vsota za obnovo Evrope, kar znese vse skupaj okoli tri milijarde mark.

Plačila pa se bodo vršila le v obliki za- dolžnic, ki se smejo plasirati na svetovnem trgu, le tedaj, če se s tem ne ogrozi ravnotežje nemškega gospodarstva. Oddaja bonov se ne sme izvršiti prej kakor čez tri leta, kar je v skladu z gospodarsko sposobnostjo Nemčije.

Državni kanceler je naglasil kot posebno važno to, da mora, če se v teku 12 let te tri milijarde mark morejo oddati, ostali znesek popolnoma odpasti. Nemčija pridobi z lozan- skim dogovorom popolno suverenost nad drž. železnicami in nemško narodno banko, kar

Žrtve lozanskega sporazuma

Kako velike koristi bo imela Nemčija od lo- zanskega sporazuma, nam pove šele primera med vrednostjo vojne odškodnine, kakršno bi bila Nem- čija dolžna plačati v smislu Youngovega načrta, in vsoto, ki jo bo Nemčija plačala na podlagi spora- zuma v Lozani. Dne 1. julija 1931, ko je stopil v veljavo Hooverjev moratorij in je Nemčija prene- hala plačevati, je bila dolžna zaveznikom še tri četr- tine letnega obroka 1931-32, t. j. približno 1.263 milijonov zlatih mark in 34 polnih obrokov od leta 1932—1965, izmed katerih znaša vsak povprečno 2 milijardi mark. Poleg tega bi bila Nemčija mo- rala plačati od 1. 1966, do 1. 1985. 19 obrokov, ka- terih vsak bi znašal 1.607.7 milijonov do 1.711 mi- lijonov, in končno tri obroke od 1. 1985 do 1988 po 925.1, 931.4 in 897.8 milijonov mark. Nemčija bi morala plačevati reparacije ali vojno kontribucijo, kakor jih imenujejo Nemei, skozi 56 let. Današnja vrednost reparacij po Youngovem načrtu, eskomp- tiran po 5 % znaša okoli 37 milijard in 300 mi- lijonov zlatih mark. Mesto tega zneska bo plačala Nemčija komaj 3 milijarde. Od teh 37.300 milijonov bi bilo šlo skozi roke bivših zaveznikov 25.100 mi- lijonov za medzavezniške dolgove v Ameriko; 12.200 milijonov bi bile obdržale evropske države za poravnavo prave vojne škode.

Koliko je Francija žrtvovala za lozanski spo- razum, nam pokažejo tel številke: od 37.300 mi- lijonov mark, ki bi jih bila morala plačati Nemčija v smislu Youngovega načrta, bi morala Francija prejeti 19.500 milijonov mark; od teh bi 12.600 milijonov porabila za plačila svojih vojnih dolgov in 6.900 milijonov za popravilo vojne škode.

In koliko smo žrtvovali mi? Radi popolnega črtanja reparacij — in lozanski sporazum pomeni malodane popolno črtanje — bi Jugoslavija zgubila 50 milijard dinarjev, med tem, ko bi prineslo bris- sanje medzavezniških dolgov v najboljšem primeru samo 15 milijard dobitka. Tako bi imela Jugosla- vija na koncu 35 milijard dinarjev čiste izgube. Po vsem tem je umevno, da se je naša delegacija v Lozani branila, podpisati lozanski sporazum toliko bolj, ker ne bo ta sporazum v tem kritičnem fi-

pride nemškemu kreditu v korist, tako da se bo nemško gospodarstvo moglo opomoči.

S strani Nemčije ni bilo nikoli priznано, da se pristane na zvezo med reparacijami in zavezniškimi dolgovi. Nemei so vedno iznova naglašali, da hoče Nemčija podati svoj posled- nji dokaz za to, da bo svojimi silami pomagala pri obnovi sveta. Ta napor pa bo le tedaj imet vso svojo notranjo vrednost, če se razjasne tista politična vprašanja, ki danes omejujejo pravice nemškega naroda.

Državni kanceler je svoj govor sklenil s temi besedami:

V imenu Nemčije že danes novič priprav- ljam pred vsem svetom zahtevo nemškega na- roda do istih pravic, kakršne ima ostali svet. Zlasti v vprašanju odgovornosti za vojno in svobode oboroževanja, o čemer so državniški obširno razpravljali.

Cepprav niso vse države pripravljene Nem- čiji priznati teh pravic, so se vendar ta vpra- šanja načela pred svetovnim forumom.

Nova doba nemškega naroda, njegova go- spodarska svoboda in neodvisnost od ostalih držav bodo nemški vladi omogočile izvajati tudi politično svobodo.

Hitlerjevci še niso zadovoljni

Berlin, 9. julija. ž. Nacionalni tisk izredno ostro zabavlja in napada lausannski sporazum. Ča- sopisi so objavili tudi izjavo voditelja nemških na- rodnih socialistov Göbbelsa, ki jo je podal enoči in v kateri pravi, da narodni socialisti ne bodo odo- brili tega sporazuma, ker mislijo, da jih ne veže, in da sedanja vlada sploh ni imela pravice, da sklepa take pogodbe, ki jih narodni socialisti tudi podpisali niso. Ta oster nastop narodnih socialistov tolmачijo tako, češ da jim je notranji minister pre- povedal veliko zborovanje borbenih organizacij, ki so ga narod. socialisti napovedali za jutri v Sliege- allee. Tega zborovanja bi se moralo udeležiti ka- kih 40.000 borcev pod vodstvom samega voditelja Hitlerja. Notranji minister je motiviral svoj sklep z ustavno uredbo, ki prepoveduje zborovanja v bližini parlamenta. Nemški nacionalni tisk, med katerega spada v prvi vrsti glavni organ narodnih socialistov »Lokalanzeiger«, priznava sicer neka- tere pogoje lausannske pogodbe, vendar pa pravi, da je s tem dosežen le delni uspeh. Vendar pa ima ta rezultat v sebi veliko nevarnosti, ki jih še ni mogoče preceniti. »Deutsche Allgemeine Ztg.« pi- še, da Evropa po štirinajstih letih uničenja še vedno ni zrela, da napravi sklep, ki bi ji zagotovil mir in sporazum. List predvsem misli na Francijo. Levičarski tisk priznava von Papenu velik uspeh. »Vorwärts« piše, da se von Papen vrača v Berlin z lepimi rezultati.

Jugoslavija še ni podpisala

Lausanne, 9. julija. Sel jugoslovanske dele- gacije Konstantin Fotić je odklonil podpis lausan- ske pogodbe, češ, da mora sporazum preje proučiti. Razven tega mora dobiti navodila od svoje vlade.

nanenem položaju prinesel Jugoslaviji niti dinarja. Nemčiji namreč ni treba tri leta nič plačati. Jugo- slavija potrebuje denar danes. Naša delegacija je stremela za tem, da bi izposlovala nadomestilo za reparacije v katerikoli obliki, morda tudi v obliki ugodnega mednarodnega posojila. Med tem so bile male države postavljene pred dovršeno dejstvo, kakor se je to doslej skoro vedno zgodilo. Kakor je poročal »Echo de Paris«, je MacDonald že Ma- rinkoviću dejal: »Vprašanje reparacij je za vas, predstavnike malih držav, na dnevnem redu, ako sporazum podpišete, sicer pa ne!« Ze pri prvi iz- javi, s katero je bil moratorij podaljšan za čas kon- ference, so vseletile pozabilne na male države. V mednarodni politiki torej še vedno odloča sila. Ve- liko je vprašanje, ali je to res v interesu medna- rodnega mirjenja!

Francija nima denarja za Poljsko

Lausanne, 9. jul. Za časa reparacijske konfe- rence so se vršila med Francijo in Poljsko poga- janja za novo posojilo. Francija je že posodila Polj- ski 300 milijonov frankov za zboljšanje pristanišča v Gdini. Poljska je sedaj ta denar porabila in bi rada dobila novo posojilo. Med francoskim finanč- nim ministrom Germain-Martinom in poljskim zu- nanjim ministrom Poleskim se je glede posojila vr- šilo več razgovorov. Poljskim prizadevanja za po- sojilo niso rodila nikakega uspeha, ker je francoski finančni minister izjavil, da Francija ne more po- soditi denarja.

Budimpešta, 9. jul. ž. Ker ni mogoče izvažati mesa zaradi raznih omejitev in visokih carin, se je na budimpeštanskem trgu meso silno pocenilo. Kme- tje ne morejo dobiti za zaklano govedo več kakor 25 do 26 fillerjev za kilogram.

Dunajska vremenska napoved: Izpremenljivo oblačno, verjetno nevihte, temp. nekoliko nižja.

Zagrebska vremenska napoved: Večinoma lahno oblačno, slabo deževno in zmerno topla.

Računski uspeh 1931-1932

Finančno ministrstvo je sestavilo podatke o gibanju državnih dohodkov in izdatkov v preteklem proračunskem letu. Vendar ti podatki še niso definitivni, ker bo mogoče izdelati zaključni račun za to leto šele kasneje, ker se po odredbah zakona o državnem računovodstvu morejo do 31. avgusta zbirati dohodki in izvrševati plačila po obveznostih, ki so nastale do 31. marca 1932.

Splošna državna uprava,

Prvotni proračun je znašal v dohodkih in izdatkih 8.522,4 mil. Din. Skupno z naknadno odorenimi krediti pa je dosegel 8.781,5 mil. Din. Stvarni izdatki v tej dobi pa so znašali 6.104,7 mil. Din.

Na posamezne stroke se razdelijo stvarni izdatki tako-le (v oklepajih vsote, odobrene v proračunu skupno z naknadnimi krediti; vse v milijonih Din): Vrhovna državna uprava 112,8 (259,9), pokojnine in invalidske podpore 990,6 (1.168,2), državni dolgovi 895,9 (1.220,3), pravosodno ministrstvo 366,5 (435,9), prosvetno 811 (1.001,1), znanje 123,95 (156), notranje 473,8 (444), finančno 330,6 (400,9), vojno 1583,8 (2598,9), ministrstvo za javna dela 134,8 (279,3), prometno 95,25 (177,9), kmetijsko 44,2 (97), trgovinsko ministrstvo 42,8 (71), ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje 152,9 (230,6) in proračunski rezervni krediti 5,9 (40,7).

Iz tega sledi, da je bilo privarčevanih 2.676,8 mil. Din, odnosno 2.417,6 mil. Din brez naknadnih kreditov. Potrošek je bil najmanjši relativno pri vrhovni državni upravi, pri kmetijskem in gradbenem ministrstvu, največji pa v pravosodnem, finančnem in prosvetnem ministrstvu.

Dohodki so bili ti-le: Splošni neposredni davki 1369,4 (1601), posebni davki 314,55 (455), dolgovani davki 87,7 (50), trošarina 687,2 (803), takese 1085,2 (1245,2), carine 1036,9 (1448,2), presežek monopolističnih dohodkov 1009 (1839,2), prejem vojne odškodnine od Nemčije 146,9 (406), razni dohodki 145,6 (153,1), presežek dohodkov državnih gospodarskih podjetij: prosvetno ministrstvo 4,74 (1,95), finančno ministrstvo 13,4 (29,2), upr. pošl 130,6 (302,7), Drž. hip. banka 52,9 (27,7), gozdovi in rudniki 19,3 (120,1).

Skupno so torej dohodki znašali 6.653,4 mil. Din, dočim je proračun dohodek 8.522,4 mil. Din. Če primerjamo faktične dohodke s cenitvami, so bili najmanjši dohodki od državnih gozdov in rudnikov. Za vojno odškodnino iz Nemčije je treba pomisliti, da je veljal od julija lani dalje moratorij.

Če primerjamo dohodke z izdatki, dobimo presežek 548,7 mil. Din. Pomisliti pa je treba, da je od skupne vsote državnih dohodkov 6.653,4 mil. Din bilo predano glavni državni blagajni samo 5.988,3 mil. Din za pokritje splošnih državnih izdatkov. Diferenca 715,1 mil. Din je prišla zato, ker so gotove državne gospodarske ustanove del dohodkov, ki so bili po svojem značaju splošni državni dohodki in bi se morali izročiti glavni državni blagajni, uporabile al indirektno za pokritje presežkov izdatkov (služaj s prometnim ministrstvom, ki je inkasiralo in zadržalo zase vozarin-sko takso) ali pa z obračunom, kakor je bil slučaj pri monopolistični upravi. Na račun dohodkov slednje je bil nabavljen železniški material.

Državna gospodarska podjetja.

Proračun državnih gospodarskih podjetij nam daje v izdatkih to-le sliko: Področje prosvetnega ministrstva: državna tiskarna v Belgradu

24 (28,35), na Cetinju 0,88 (0,94), v Sarajevu 6,7 (7,2); finančno ministrstvo: monopolista uprava (522,1 (581,5), državno posestvo Belje 87,1 (106,7), državno posestvo Topolovac 1,9 (3,7), državna tovarna sladkorja na Čukarici 14,9 (49,4); prometno ministrstvo: državne železnice 2542,9 (2754,5), rečna plovba 102,3 (132,6), pošta, brzojav in telefon 359,4 (416,8), Poštna hranilnica 41 (18,6); kmetijsko ministrstvo 43,9 (84,1); trgovinsko ministrstvo: Drž. hip. banka 13,3 (16,3); gozdovi in rudniki 405,3 (486,6); socialna politika in narodno zdravje 30,94 (78,5).

Skupno so znašali izdatki državnih podjetij 4.196,5 mil. Din, dočim je znašal proračun 4.765,7 mil. Din, k temu pa je prišli še naknadne kredite v znesku 77,8 mil. Din. Prihranek je znašal torej 569,2 mil. Din.

Dohodki državnih podjetij so bili sledeči: Prosvetno ministrstvo: državna tiskarna v Belgradu 28,1 (24,25), na Cetinju 0,68 (0,85), v Sarajevu 7,4 (8,0); finančno ministrstvo: monopolista uprava 522,1 (581,5), državno posestvo Belje 90,3 (129), državno posestvo Topolovac 1,8 (3,8), državna tovarna sladkorja na Čukarici 25,04 (56,15); prometno ministrstvo: državne železnice 2407,3 (2825), rečna plovba 92,1 (131,3), pošte, brzojav in telefon 470,7 (542,6), Poštna hranilnica 90,3 (58,5); kmetijsko ministrstvo 43,9 (84,1); trgovinsko ministrstvo: Drž. hip. banka 66,2 (44); gozdovi in rudniki 424,6 (602,1); socialna politika in narodno zdravje 30,84 (78,5).

Skupno so znašali dohodki državnih gospodarskih podjetij 4271,8 mil. Din v primeri s proračunom, ki je znašal 5169,7 mil. Din. Zaključila so torej državna podjetja letos znatno neugodnejše kot je bila prognoza. Posebno se to pozna pri državnih gozdovih in rudnikih, ki so namesto pričakovane čistega donosa 120,1 mil. Din dali samo 19,3 mil. Din ali 16,1%. Tudi železnice so zaključile preteklo leto (brez ministrstva s presežkom izdatkov nad dohodki v znesku 145,6 mil. Din, dočim je proračun računal samo s primanjkljajem 70,5 mil. Din. Tu se kaže nujna potreba reorganizacije naših železnic, na katero se že toliko časa razlogov niso moglo biti izvršene. Skupni znesek in pričakovati je še nadaljnega zmanjšanja donosa državnih podjetij.

Presežek dohodkov pri državnih podjetjih znaša 75,3 milij., kar ima služiti kot kritje za eventualne presežke izdatkov nad dohodki pri posameznih državnih gospodarskih podjetjih, v kolikor se bodo pojavili do konca računskega leta. V kolikor pa presežki ne bodo zadostovali za kritje, bo treba eventualni primanjkljaj pokriti iz doseženih presežkov v splošnem državnem proračunu.

Vse te številke niso definitivne, vendar dajejo splošno sliko denarnega poslovanja države v preteklem proračunskem letu. Do 31. avgusta se imajo likvidirati vse

obveznosti

države v breme kreditov, določenih v proračunu 1931/32, ki doslej iz finančnih in administrativnih teh obveznosti znaša po stanju konec maja 757,5 milij. Din (administracija in podjetja). Za to vsoto se bodo povečali državni izdatki omenjenega proračunskega leta. Razume se, da je računati tudi z dohodkom državnih dohodkov do konca meseca avgusta in bo tako končna vsota državnih dohodkov večja kot je izkazana v tem pregledu.

Posadka „Prometeja“ izgubljena

Cherbourg, 9. jul. Danes ob 12 opold. je preteklo 48 ur, odkar je podmornica „Prométhée“ utonila, tako da je absolutno izključeno, da bi bil kdo od 65 mož posadke in tehnikov ter delavcev, ki so se nahajali na njej, še živ. Kakor smo že poročali, se je podmornica potopila na dno dne 7. t. m. ob 12.30 popoldne.

Kje se nahaja potopljeni brod?

Iskanje utonule podmornice, ki se je začelo dne 7. t. m. zvečer, je ostalo brez uspeha do dne 8. t. m. dopoldne. Častniki ladje „Ailette“, ki skupaj z drugimi križarkami, torpedovkami in podmornicami ter aeroplani križari okoli mesta nesreče, so tega dne okoli 8. ure 30 minut zjutraj, ko morje v teh krajih še ni vzburkano, zapazili plovečo bojo. Spoznali so, da gre za bojo utonulega „Prometeja“, ki jo podmornice nosijo s seboj, da jih v slučaju nesreče odvežejo s krova, na katerem so te boje pritrjene, imajoč z notranjščino ladje zvezo po telefonski žici.

Posadki „Prometeja“ je torej uspelo, da je odvezala telefonsko bojo, ki zdaj naznačuje, kje se nahaja brod, s katerim je zvezana po 160 metrov dolgem kablu. Na ta način se je dogotalo, kje podmornica leži. Leži 6 in tri četrti milij severovzhodno od rta Levy na dnu, ki ima tam obliko ogromne skleda, katera ima v premeru 300 metrov, globoka pa je 70–80 metrov, dočim je ostalo okolišno dno globoko okoli 30 metrov. To dejstvo je tragično v toliko, ker bo podmornico tem težje dvigniti iz take globine.

Nihče se ne odzove

Seveda so takoj klicali v bojo, da bi se kdo od posadke „Prometeja“ oglašil. Častnik je stopil k boji, ki so jo dvignili na krov in klical: nobenega odgovora! Poklical je desetkrat, dvajsetkrat: vse tiho. Poizkusili so po imisiji električne struje, ali je aparat poškodovan ali ne, oziroma ali je kabel pretrgan ali ne. Prepričali so se, da boja brezhibno funkcionira. Zato pač ni več dvoma, da je vse moštvo mrtvo.

Konstruktivna napaka ali napačen manever?

Še vedno je popolnoma nepojasnjeno, kako se je mogla strašna nesreča zgoditi. Največ bi pač mogel povedati kapitan Dumesnil, ki se je kakor znano, z enim častnikom in pet podčastniki ter matrozi čudežno rešil. Njegova izjava je polnoma strinja z izjavami rešenih tovarišev. Kapitan se je nahajal v notranjosti ladje, ki je plula na površini. Predvideni niso bili nobeni manevri potapljanja, tako trdi kapitan. Pri krmlu so se nahajali drugi častnik in inž. mornarice ter Schneiderja. Vsega skupaj se je na krovu nahajalo kakšnih 14 oseb. Naenkrat je kapitan zasilal na krovu ropot. Meneč, da je kdo padel v morje, je kapitan takoj hitel

na krov. Komaj da je pomolil glavo skozi krovno odprtino, je videl, da se ladja naglo potaplja. Zaklical je: »Vsi pod krov in zaprite odprtine! Sam pa je stopil na krov, da se reši zadnji, kakor je to kapitanu predpisano. Podmornica se je potapljala pri zadnjem delu, tako, da je pramec gledal iz morja v višini kakih 8 do 10 metrov. Stvar je bila opravljena v eni minuti. Kar je bilo mož na krovu, jih je seveda sunek vse vrzel v morje in so se skoro vsi potopili, ker jih je potegnil na dno silni vrtnec, ki je nastal vsled nagle potopitve ogromne mase 2000 ton. Kapitan in njegovih šest tovarišev se je rešilo prav čudežno.

»Oče Nikolaj«

Sunek je namreč zlomil del ograje, s katere sta se sama razvezala dva rešilna pasova, ki so se ju kapitan in njegovi tovariši, kateri so bili k sreči vrženi v morje izven obsega vrtnca, oprileli in se na ta način rešili, dokler ni priplul na kraj nesreče s svojo malo ribiško motorco »Oče Nikolaj« in njegov tovariš, ribič Claude Collin, ki sta v bližini ribarila.

»Nahajali smo se,« — tako pripoveduje ribič Nikolaj — »nekako pol milje od rta Levy, vzhodno od Cherbourga in smo ravno vlekli mrežo v našo motorco, ko smo videli pripluti »Prométhée« iz vojaške luke, kateri se nam je približal na nekeke pol milje. Z zanimanjem sva gledala evolucije podmornice. Kar naenkrat zapaziva, da se je nagnila na desno in se začela naglo potapljati z zadnjim delom. V prvem hipu sva mislila, da gre za manever potapljanja, toda kriki na pomoč so naju takoj prepričali, da se je zgodila nesreča. Videli smo nekaj ljudi, ki so obupno plavali napram našemu čolnu. Seveda smo jim takoj pluli nasproti in jih sprejeli na krov. Kapitan se je zgrudil na dno našega čolna, pretresen od živčne krize. Tudi pozneje je bil ves obupan in iz sebe.

Na krovu so se pripravili.

Tudi kapitan si ne more predstavljati, na kakšen način se je mogla ta nenavadna nesreča zgoditi. Ako se je izvršil napačen manever, on za njega ne more vedeti, ker se v momentu nesreče ni nahajal na krovu ozi. v poveljniškem stolpiču. Ako pa gre za tehnično napako, je mogoče, da je do trenutka nesreče pri prejšnjih poizkusnih vožnjah ni nihče zapazil. Toda v Cherbourgu govorijo, da je med poveljnikom podmornice in inženjerji ladjedelnice obstajal spor, ki se je tikal tako vprašanja, komu gre na ladji prednost, kakor tudi vprašanja manevrov. Pravijo, da so ti prepripi na krovu bili veasih zelo ostri. Mogoče je, pravijo, da je pred nesrečo nastal med kapitanom in inženjerji zopet prepir, nakar se je kapitan podal pod krov, med tem pa se je zgodila nesreča. Na vsak način pa je v momentu nesreče ostala odprta ena odprtina na krovu ali pa morebiti še več, tako da je voda vdrila v podmornico.

Italijanska rešilna ladja »Artiglio«.

Pristanišče Cherbourg nima zadostnih sredstev, da bi se mogli uspešno lotiti reševanja podmornice. Podmornica je velika 2000 ton in jo bo zato jako težko iz tolike globine dvigniti. Potrebni so izurjeni potapljači, ki bi trup ladje ovili z močnimi verigami. V Cherbourgu tudi ni tako velikih remorkerjev (ladij v obliki plava) z dvigali, ki bi bile sposobne za tako delo. Pač so poslali iz Toulona v cherbourške vode ogromen potapljaški aparat (skafander), ki je zgrajen za velike globine, ni pa izurjenih potapljačev za take globine.

Zato je francoski mornariški minister Leygues poslal italijansko mornariško ministrstvo, da naj bi dirigiralo na mesto nesreče italijanski rešilni ladji »Artiglio« in »Rostre«, ki se pod poveljstvom kapitana Quaglio nahajata v vodah Bresta, kjer kakor znano, dvigata zlato iz potopljenega parnika »Egypte«. »Artiglio« in »Rostre«, ki nimata velike brzine, bosta na kraju nesreče, četudi ploveta z vso paro, šele 9 t. m. ob 7 zjutraj. Seveda jih nestropno pričakujejo. Svoji posadke seveda upajo, da bodo potapljači italijanskih ladij, ki po pravici slovejo kot najboljši potapljači na svetu, mogli katerega od posadke rešiti, toda ti upi so žalibog zaman. Potapljači bodo pač dosegli dno in začeli počasi priprave za dviganje trupa. Če pa bodo prodrli v podmornico samo, pač ne bodo našli nobenega živga, zakaj, če bi po čudežu ne bila vdrila voda v vse notranje prostore, pa je gotovo v notranjščini že davna zmanjkalo zadnjega atoma zraka.

Kapitan in družba italijanskih rešilnih ladij so takej izjavili, da za reševalna dela odklanjajo vsako plačo ali odškodnino.

Ena žena znorela. — Srečen pomorščak.

Najbolj pretresljiv je bil prizor, ko so svoji utonulih pomorščakov oblegali admiraliteto v Cherbourgu. Zena nekega monterja, ki se je nahajal na podmornici, je od žalosti znorela in so jo odvedli v bolnico. Veliko veselje pa je prešinilo svoje pomorščaka Brianda Le Grand, o katerem so mislili, da se nahaja na krovu, pa so izvedeli, da je bil fitega dne, ko bi bil imel nastopiti službo in ko se je zgodila nesreča, dobil majhen dopust.

Osebne vesti

Belgrad, 9. jul. 1. Za agrarnega inspektorja drav-ske banovine v 4. položajno skupino 1. stopnje je napredoval dr. Anton Sapelj. Upokojen je bil višji veterinarski pristav kamniškega okraja v 7. skupini Anton Uršič. V resoru prosvetnega ministrstva sta napredovala v 8. položajno skupino: Vrabec Božidar pri zemljiški knjigi pri sodišču 1. stopnje v Zagrebu in Lončar Milan pri okrajnem sodišču v Brinju. V resoru prometnega ministrstva sta premeščena: Friderik Černež, prometnik v Velikem Bečkereku, na glavni kolodvor v Vel. Bečkereku, in Urek Franc, prometnik in postajni načelnik v Gareinu, za postajnega načelnika na postajo Sava v ljubljanskem ravnateljstvu. V resoru finančnega ministrstva so napredovali: v 9. položajno skupino Kruškovnjak Davorin v Dol. Lendavi, Madile Avgust v 9. položajno skupino v Gornji Radgoni, Beznik Vinko v 9. položajno skupino v Radovljici, v 10. položajno skupino Divjak Josip pri davčni upravi v Ljubljani.

Milan, 9. jul. AA. Drugi dan semifinala v tekmo-vanju za Davisov pokal. Japonska Satoh in Kuvabara sta zmagala nad Italijanom Palmierijem in Stefani-jem in tretjih 6:3, 6:4, 6:3. Japonska vodi drugi dan 2:1 in ima veliko upanja, da pride v finale.

Turistična konferenca

Belgrad, 9. jul. 1. V odseku za turizem v trgo-vinskem ministrstvu, katerega vodi načelnik dr. Žižek, je bila danes turistična konferenca, ki se je sestala na iniciativo resornega ministra Ivana Mo-horiča. Konferenco je v odsotnosti načelnika dr. Žižka vodil svetnik Grašević. Na konferenco so poslale svoje delegate sledeče turistične organiza-cije: ljubljanska, ki je bila zastopana po g. Pin-terju vrnjaška, novosadska, zagrebška, sušaška, sarajevska in dubrovnika. Posamezni delegati so se razgovarjali o najvažnejših potrebah turizma in turističnih organizacij z ozirom na vedno večji do-tok tujcev v našo državo. Turistični odsek mini-strstva je tudi s svoje strani nudil dragocena navo-dila, kako bi se dalo turistični promet izboljšati in povečati. V turističnem odseku ministrstva ima za organizacijo te konference posebne zasluge še taj-nik Bérnik. Paralelno s turistično konferenco je bil tudi sestanek vseh zastopnikov »Putnikov«, ki je imel sličen program kot turistična konferenca.

Izvršitev smrtne obsodbe nad Atanackovićem

Belgrad, 9. jul. 1. Obsodba višjega vojaškega sodišča od 30. junija 1932 št. 2658 je bila danes iz-vršena in sicer: nad bivšim pehotnim poročnikom Dragoljubom Atanackovićem, ki je bil obsojen na smrt, je bila smrtna obsodba izvršena danes, 9. ju-lija, ob štirih zjutraj. Nad bivšim majorjem Vojl-slavom Djokičem, bivšimi poročniki Miroslavom Altarčerm, Momčilom Milutinovičem, Dragoljubom Todorovičem, Božidarom Paunkovičem in nad bivšim pehotnim podporočnikom Milislavom Rističem ter bivšim topničarskim podnarednikom Živoradom Iličem, ki so bili obsojeni na zaporne kazni s traj-no izgubo častnih pravic in vojaške časti, s tem, da so jim bile odvzete vojaške časti, danes, 9. julija, ob pol štirih na dvorišču 2. pehotnega polka kneza Mihajla. Obsojeni so bili nato izročeni upra-vi mestne policije, ki jih bo spravila v jetnišnice v Požarevcu.

Drobne vesti

Berlin, 9. julija. AA. Snočne teniške tekme za Dawisov pokal so končale s temi izidi: Premj je potolkel angleškega prvaka Austina po hudi borbi v štirih ogorčenih setih, Perry pa je gladko odpra-vil Cramma v treh setih. Stanje po prvem dnevu 1:1.

Milan, 9. julija. AA. Stanje semifinálne tekme za Dawisov pokal med Italijo in Japonsko je prvi dan 1:1.

Dubrovnik, 9. jul. 2. Na glavnem kapitlju fran-čiškanske province sv. Jeronima v Dubrovniku je bilo izvoljeno sledeče starešinstvo: p. Bonaventura Skunca, provincial, p. Mavricij Gugič, kustos, p. Avguštin Juričič, p. dr. Teofil Velnič, p. Martin Blažič in p. dr. Ante Matjalič, defintoriji.

Berlin, 9. jul. AA. Drugi dan semifinala v tek-movanju za Davisov pokal. Angleža Perry in Hughes sta zmagala nad Nemcema Prennoni in dessartom v treh setih 6:3, 6:3, 6:4. Anglija vodi drugi dan 2:1 in je zelo verjetno, da bo jutri dobila še tretjo točko, ki ji je potrebna, da pride v finale z zmagovalcem Japonska : Italija.

+

Elza Galle roj. Samassa naznanja v svojem in v imenu svojih otrok Bruna Galle, Lene pl. Baich roj. Galle, dr. Gerta Galle, Kristl Galle in Franciške Galle, njenega zeta Jurija pl. Baich, njenega vnuka Teodorja, njene svakinje Ninke Luckmann roj. Galle, njenih svakov notarja Antona Galle in dvornega svetnika dr. Karla Galle žalostno vest, da je njen srčnoljubljeni, nepozabni soprog oziroma oče in tast, stari oče in brat, gospod

FRANC GALLE

graščak

v soboto, dne 9. t. m. ob 4 popoldne, previden s tolažili svete vere, v 70. letu starosti, po dolgi, mučni boleznij, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil v ponedeljek, dne 11. t. m. ob 5 popoldne na farno pokopališče na Verdu pri Vrhnikih.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v grajski ka-peli gradu Bistra; v farni cerkvi na Vrhnikih in v cerkvah, ki spadajo v patronat gradu Bistre.

Bistra-Borovnica, dne 9. julija 1932.

Letošnji novomašniki

V nedeljo 3. julija so prejeli red mašniškega posvečenja sledeči bogoslovci ljubljanske škofije: iz 5. letnika bogoslovja Leopold Campa iz Velikih Poljan, Janez Kalan iz Škofje Loke, Boris Koman iz Radvilje, Ladislav Lampič z Jesenic, Janez Mramor iz Velikih Lašč, Pavel Slapar iz Tržiča, Anton Smolčič iz Mirne peči, Franc Starman iz Škofje Loke; iz 4. letnika bogoslovja: Jožef Cvelbar iz St. Jerneja, Franc Campa iz Sodražice, Franc Fortuna iz Kranja, Jožef Gregorič iz Fare pri Ko-

čevju, Janez Preželj iz Srednje vasi v Bohinju, Ignacij Škoda iz Cateža pri Zaplazu, Ignacij Strancar iz Planine pri Vipavi, Jožef Vovk iz Police, Ludvik Zajec iz St. Vida pri Stični. Iz senjske škofije: Karel Stimac in Tomo Tomljanovič. Redovniki: cistercijan fr. Koloman Oberstar; frančiškani: Tomaž Hogge, Klemen Šmid, Krizolog Zajec; lazariisti: Franc Jereb in Alojzij Rupar; salezijanci: Franc Horvat, Jožef Leparik, Jožef Patuš in Franc Skuhala.

Zgoraj od leve na desno: Lampič, Tomljanovič, Campa France, Slapar, Smolčič. — Srednja vrsta od leve na desno: Strancar, Gregorič, Preželj, Cvelbar, Mramor, Koman, Škoda, Vovk. — Spredaj od leve na desno: Zajec Ludvik, Fortuna, Campa Leopold, spiritual dr. Potočnik, Stimac, Kalan in Starman.

Naše usmiljenke v bolnišnici

Ljubljana, 9. julija.

Med svetom le malo zvemo in čujemo o njih. Skromne so in tihe, zunanji svet jih kaj malo zanima. Pač pa posvečajo vso pozornost skrbni in vestni negi trpečih bolnikov, podnevi in ponoči, mnogokrat v prav kužni nevarnosti, a v redno zelo napornih službenih okoliščinah.

Kakšni so nekateri bolniki, koliko nevednosti je večkrat z njimi in z drugimi v bližini, o tem bo v šoli trpljenja preizkušena duša požrtvovalne usmiljenke molčala. Kot tolažnica je med njimi, vselega obraza izkazuje tudi najnižje in najmanjše usluge. Kaj zato, če ji telo omahne pod silnim bremenom, kaj če ji kužna bolezen uniči mlado življenje! Ona na to ne misli.

Kdo bi umel takšne zvišene žrtve in trpljenje? Le oni, ki zna pravilno pojmovati nesebično ljubav do bližnjega po krščanskih načelih.

Ali pa morejo naše drage sestre usmiljenke leta in leta prebiti med hudimi poklicnimi napori, polne skrbi, odgovornosti za druge, mnogokrat še poplačane z nevhvaležnostjo? — Ali nimajo premalo solnčnega veselja, solnca in zraka, ko so skoraj vedno med zidovi, ali ne bo njihovo telo prehitro izhiral, ne da bi se zunanji svet kaj bolj menil za vse to?

Gotovo je: njihovo zdravje preveč trpi. Premalo je poskrbljeno zanje za slučaj dolgotrajne bolezni. Znatno število izmed njih rano umrje, zlasti za tuberkulozo, ki jo nalezajo v naporni bolniški službi. Njih Družba nikakor ne sprejema za tuberkulozo sumljivih novink in se v tem oziru ravna po najstrožjih predpisih. Torej je vsaka sestra kot zdrava mladenka nastopila službo. Razbolela se je tedaj pri bolnikih, v bolniški službi.

Naša dolžnost je, da se včasih i mi v zunanjem svetu pobrigamo za tihe, ne tarnajoče usmiljenke, saj so naše in za nas se žrtvujejo.

Kako pa je pri njih poskrbljeno v slučaju bolezni? V bolnišnici imajo pravico zdraviti se šest tednov. Kaj pa, če je bolezen dolgotrajna, če se vleče mesece in leta, kot je to pri tako pogostni in dolgotrajni jetiki? Kolika tolažba bi bila zanje za vest: Če zbolim, me bodo postavili zopet na noge,

bo vsaj vse storjeno za zdravje. Toda ne! Zavod, v katerem so pustile usmiljenke svojo mladost, zdravje in moči, ima zanje prostora le za poldrug mesec. Po preteku šestih tednov usmiljenke nimajo več pravice do rednega zdravljenja. Kam sedaj? Na kako zdravilišče niti misliti ni. Vsled tako male plače (nekaj nad 400 Din mesečno) je nemogoče, da bi jim Družba zgradila lasten zdravniški dom. — Ubogim sestram preostane le še, da se zatečejo v družbine prostore, namenjene za neozdravljive bolne in hirajoče...

In vendar bi se z daljšim zdravljenjem v bolnišnici ali zdravilišču, dalo marsikdaj doseči okrevanje ali vsaj znatno zboljšanje.

Tačas najbolj pereče pa je vprašanje njih stanovanjskih prostorov v bolnišnici. Pomislimo! Vsled silne splošne prenapoljenosti v bolnišnici so tekom zadnjih dveh let tudi sestre usmiljenke prav na tesno stisnili v prostorih, ki v skrajnem slučaju morejo služiti le za omejeno število stanovalk. V spalnici prej za osem postelj, je sedaj postavljenih štirinajst ležišč, tako da je komaj med posteljami toliko prostora, da se postavi stol z umivalno skledo. Obednica, zidana za trideset oseb, mora zadostovati rec: stodesetim osebam.

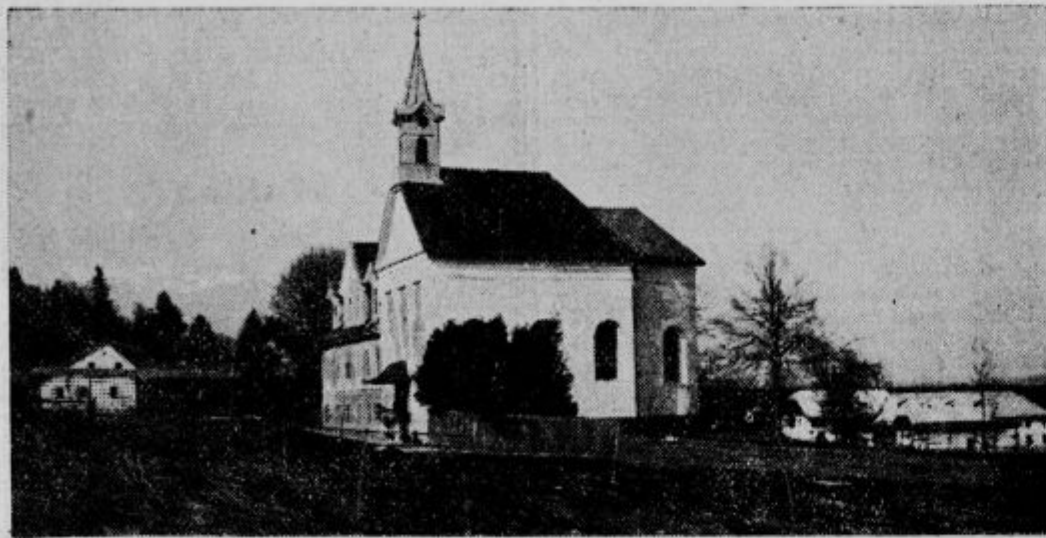
Glavne spalnice so nad obširno kuhinjo, od tam prihaja v že itak prenapolnjene prostore soperica in slab zrak, da je bivanje tamkaj zlasti poleti ne baš idealno.

Se to in ono bi se dalo v higienskem pogledu pripomniti, pa sestre so skromne, ne tarnajo rade, marsikdaj in marsikje gredo molče mimo ene ali druge nevednosti.

Cujemo, da se bolnišnična uprava dokaj prizadeva najti za sestre primernih stanovanjskih prostorov. Zelim jim iz srca skorajšnje, uspešne rešitve v tem oziru.

Mi sami pa mislimo včasih na naše sestre v bolnišnici, ki so žrtve ljubezni za bližnjega in ki so vedno pripravljene stati nam v dneh našega trpljenja ob strani. Bodimo jim v pomoč, kjer je to potrebno in kjer je to nam pač mogoče. Hvaležne nam bodo, saj ravno one, ki najbolj sotrpajo z bolnikom, tudi najbolj cenijo dobroto.

Dr. X.

Zavod šolskih sester v Repnjan z gospodinjstvo šolo in cerkvijo. Kmetijsko-gospodinjstvo šola šolskih sester v Repnjan na Gorenjskem otvori s 1. oktobrom t. l. šestmesečni kmetijsko-gospodinjstvi tečaj, ki bo trajal od 1. oktobra 1932 do 31. marca 1933. V šolo se sprejemajo le kmetjska dekleta, ki so dopolnili 16. leto in so neoporečno lepega vedenja ter zdrava. Poučuje se teoretično in praktično v vseh gospodinjstvih predmetih, kakor tudi v poljedelstvu, živinoreji, vrtnarstvu in sadjarstvu. Gosenke se tudi veščajo v gospodinjstven knjigovodstvu in ravnanju z bolniki. Natančnejša pojasnila daje vodstvo kmetijsko-gospodinjstvene šole šolskih sester v Repnjan, p. Vodice nad Ljubljano.

Z dinamitom nad ribe

Kranj, 8. julija

Ze iz lanskega poletja je znan slučaj, ko so se nekateri fantje pri kopanju v Kokri in Strahčiji dolini zabavali z lovom rib. Kakor se je pozneje ugotovilo, ko so fante prišli, so ti pločevinaste škaflice napolnili s karbidom, ki je v vodi eksplodiral in v tolmunu pomoril polno rib. Fantje so imeli dovolj opravka, da so večje ribe polovili iz vode. Bili so kaznovani z zapornim 8 dni.

Letos pa se je pripetil podoben slučaj. V Kokri od izliva v Savo do Zabraja in Britofu imata v zakupu ribolov g. Mayr Rica in g. Adamič Anton. G. Mayr je letos kupil za Din 8000.— enoletnih rib in jih spustil v svoj vodni revir. V zadnjem času pa je od 28. junija do 6. julija izvrševal nedovolje-

no in seveda neprijavljeno obrt ribolova brezposelni delavec L. A., primorski emigrant. Ta je bil svoječasi uslužben kot minir pri tvrdki Dukič in tam si je nabavil dinamične patrone, kape in vžigalno vrvice. Hodil je k tolmunu Kokre med vasema Primskovo in Gorenjo in tam pobijal ribe z dinamitom ter seveda pokončal ves ribji zarod. 7 patron je že izstrelil, 6 jih je še imel doma na postelji, ter kape in več vžigalnih vrvice, ko so ga aretirali. Pri delu mu je drugoval neki H. I. Njegovo početje so opazovali otroci, pa tudi ostali so slišali silne puke eksplozije in tako je stvar prišla na uho orožnikom, ki so L. danes aretirali ter zaprli. Škode je najmanj Din 2000.— Z dinamitom smejo ribiči loviti ribe le tam, kjer ne morejo priti blizu z mrežami. Imeti pa morajo dovoljenje.

Korak naprej - Nekaj novega, važnega!

Stranje pri Kamniku, 7. julija.

Na pobudo okrajnega kmetijskega odbora v Kamniku prireja kmetijski oddelek banske uprave v Ljubljani na Veliki Planini desoldnevni mlekarški tečaj. S tečajem so pričeli danes, dne 7. julija. Na tečaju bo govorjenja o negi živine, o molži, o porabi mleka in o izdelovanju masla, morebiti tudi o izdelovanju sira. S tem bo storila naša precej zastarela živinoreja velik korak naprej in upamo, da bo tudi živinorejcem prinesla dosti novega veselja in tudi primerne dobičke. Gospodarski odbor je nabavil potrebne stroje in posode za posnemanje mleka in za izdelovanje masla.

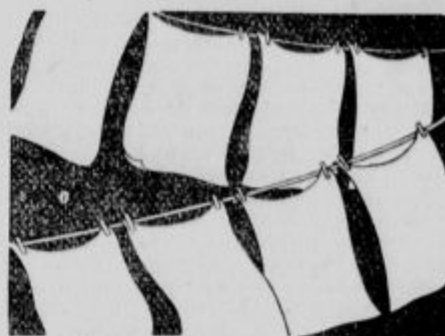
Vse ljubitelje naših vedno lepih Kamniških planin, zlasti pa še številne prijatelje Velike planine opozarjamo, da se bo maslo, izdelano na Veliki planini, prodajalo v ličnih zavitkih pod imenom »Planinsko maslo z Velike planine«. To maslo boste prihodnje dni lahko dobivali v zalogi »Daj — dam«, katere lastnik g. Zupan je naš rojak, Kamničan. — Na tečaju sodelujeta banska strokovna uradnika gg. ing. Erik Eiselt in Franjo Pavlica.

Dolgo smo pričakovali, da bodo naši ljudje stopili v vrste naprednih gospodarjev in mlekarjev. Letos smo torej doživeli prvi korak na pot napredka. Trdno pričakujemo, da bo ta korak prinesel mnogo uspeha našim gospodarjem, prijateljem naših planin pa mnogo prijetnega užitka ob poskusu planinskega masla, o čegar izborni kakovosti ne moremo imeti nobenega dvoma in nobenih pomislekov.

Iz Temeniške doline

V nedeljo 17. t. m. bo na naši lepi dolenski božji poti na Zaplazu lepa slovesnost, nova masa g. Ignacija Škoda, cerkovnikovega sina, čigar brat g. Jožef jo je imel tudi na Zaplazu 12. maja 1918. Res nenavadna slavnost v božjepotni cerkvi, ki bo privabila na naš priazni Zaplaz ta dan gotovo tudi obilo Marijinih častilcev in romarjev. Ta dan se bo dobivala na Zaplazu tudi zanimiva knjižica, ki

"Kakor novo je - perilo!" - saj je oprano z Gazelo!

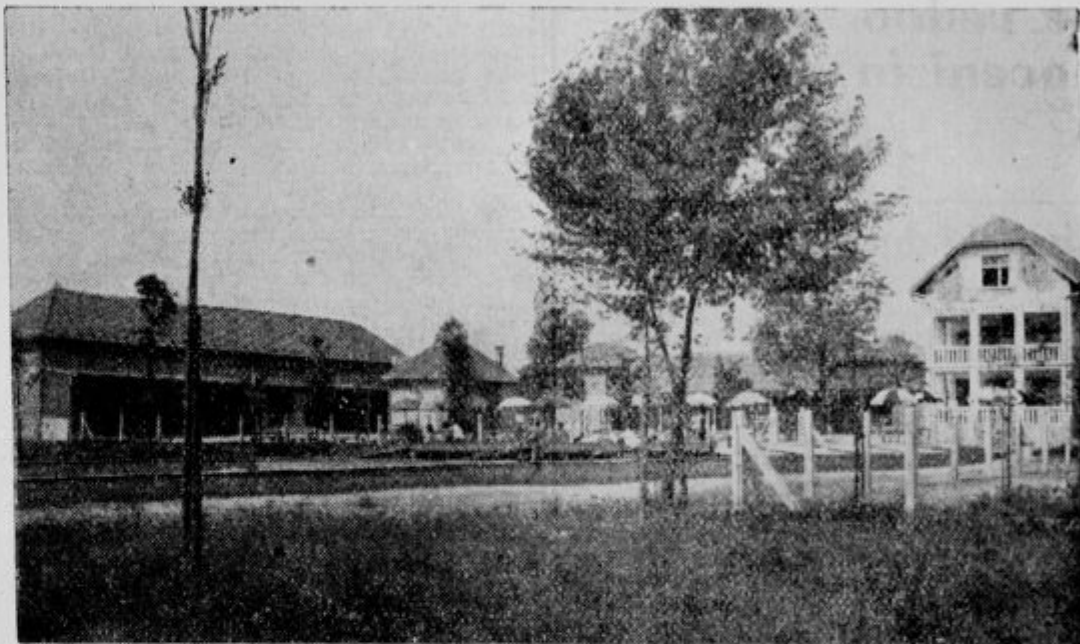

TERPENTINOVO - MILO

GAZELA

pere res lepo belo

jo je spisal Ivan Šašel, župnik v p. z naslovom: »Marijina božja pot Zaplaz na Dolenskem«, v kateri bo popisana zgodovina zaplask božje poti in cerkve. Imela bo tudi tri lepe slike: sedanje cerkve, med zidanjem nove cerkve in sliko nekdanjega biseromašnika in župnika v p. t. Ignacija Kutnarja, ki je čez 20 let vneto izpovedoval zaplask romarje in bil znan po vsem Dolenskem kot neumoren in izvrsten spovednik. Knjižica bo stala 3 Din. Obenem se bo prodajala tudi še nova lepa razglednica zaplask cerkve, ki bo stala 1 Din. Ves dobiček za prodane knjižice in razglednice se bo porabil za nove zvonove, katere ta lepa romarska cerkev tako pogreša.

Sternovo kopališče na Savi pri Ježici

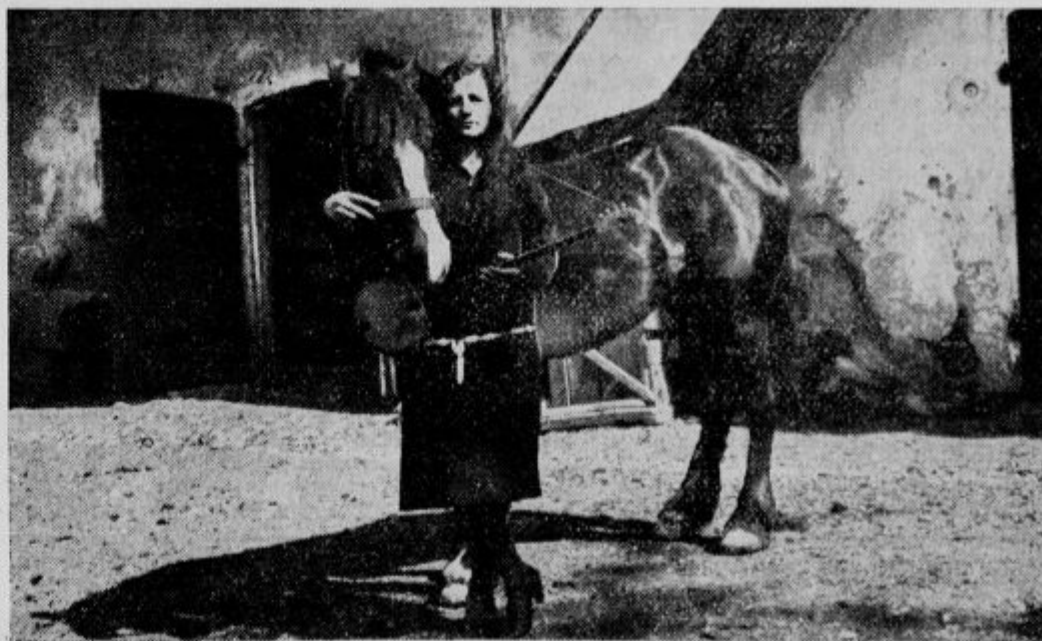
50 letni gasilski jubilej v Mokronogu

Mokronog, 8. julija 1932.

Preteklo nedeljo je proslavilo naše agilno gasilno društvo svoj zlati jubilej — 50 letnico obstoja — in razvil svoj prapor. Ze sama udeležba bratskih gasilnih društev iz najoddaljenejših krajev — bilo je samo gasilcev v kroju nad 600 — neglede na ogromno število ostalega prebivalstva priča, kako simpatije uživa društvo po vsej Dolenski.

Ze na predvečer proslave je bil ves trg v zastavi in mlajhi, vsa okna po hišah so bila okrašena s cvetlicami. Ob 9 se je razvila po trgu bakljada z godbo na čelu. Topiči so pokali, ko se je sprevod ustavil pred stanovanjem kumice prapora gospe Beti Šircelj. Tu je moški pevski zbor dovršeno zapel tri pesmi pod vodstvom pevovodje gospoda Romana Kramaršiča. Drugo jutro je bil promenade koncert mestne godbe iz Kostanjevice na trgu pod vodstvom kapelnika g. Franca Rabuze. Ob pol 10 so se zbrali domači gasilci pred gasilnim domom in odkorakali na pokopališče, da poklonijo vsem umrlim tovarišem v znak spoštovanja vene. Spominski govor na pokopališču je imel društveni tajnik, višji davčni upravitelj v p. g. Alojzij Mazgon. Po govoru je zapel moški zbor žalostinko. Ob 10 je bil sprejem gostov pred pokopališčem. Po sprejemu so gasilci odkorakali z godbo na čelu pred gasilni dom, kjer se je formal sprevod. Po dohodu kumice z načelnikom društva g. Francem Majenom

se je razvil lep sprevod v farno cerkev k blagoslovitvi prapora in k sv. maši. Ob 11 je g. duhovni svetnik in župnik Henrik Bukowicz blagoslovil prapor, na kar je v lepem kratkem govoru orisal trpljenje gasila. Kumica ga. Beti Šircelj je nato pripela na prapor krasen dragocen trak. Pri maši je prepeval domači cerkveni mešani zbor. Po maši so zunaj cerkve nastopili govorniki. Prvi je pozdravil goste v imenu občine župan g. Anton Strupek, nato načelnik društva g. Franc Majcen. Podal je kratko zgodovino društva, omenil prve ustanovitelje društva in kako se je društvo v teku 50 let razvijalo. Krasen govor gospe kumice je napravil na vse navzoče najgloblji vtis. Sledilo je še več govorov in pozdravov. Nato se je zopet razvil sprevod po trgu in je mimo prapora, kumice in dostojanstvenikov defiliralo celokupno zbrano gasilstvo. Ob enih je bil banket v restavraciji g. Fr. Majcna. Ob treh popoldne se je vršila veselica na prostornem vrtu g. Aleksandra Majcna; udeležba je bila naravnost ogromna. Da se je proslava izvršila na tako veličasten način, je v prvi vrsti zasluga neumorno delavnega in skrbnega društvenega tajnika, višjega davčnega upravitelja v p. g. Alojzija Mazgona, kateremu naj bo na tem mestu izrečena najlepša zahvala. Tudi ostalim, zlasti g. načelniku Francu Majcnu, blagajniku g. Juriju Heferle, domačim gasilcem, gg. damam najtoplejša zahvala za njih trud in naklonjenost.

Gorenjska planšarica se s svojim konjčkom pripravlja za odhod v planine

SHELL TOX sigurna smrt vsakemu mrčesu

Ljubljana

Obrtno gibanje v Ljubljani

Ljubljana, 9. julija.

Morda ni bilo z lepa še dobe, v kateri bi se življenje tako naglo presnavljalo in si iskalo novih načinov in poti. Gospodarsko nemirni čas, v katerem živimo, se pozna predvsem pri obrti. Industrija izpodriva gotove obrti, ki so ali že propadle ali pa hira, na drugi strani pa rastejo nove, ki jih poprej nismo poznali. Povsod je tako in pri nas tudi. Delen vpogled v ta proces kažejo tudi številkice iz obrtnega gibanja v prvih šestih mesecih v Ljubljani. Povrh tega smo dobili z 9. marecem še novi obrtni zakon, ki je pred datumom povzročil pričakovano veliko živahnost v obrtnem gibanju.

Prostih obrti, to so razne trgovine in agencije ter posredovalna podjetja, je bilo letos skupno prijavljenih na novo 121. Med zanimivimi obrtnimi omenjamo, da je nekdo prijavil prevažanje oseb z motornim čolnom po naročilu, dalje je prijavljeno eno podjetje, ki se bavi z ulivanjem tiskarskih valjarjev, en graditelj visokih stavb, dva prodajalca rib, en izdelovalec izolacijskih plošč iz lesne volne in cementa, prevoznikov pa je novih 8. Novi obrtni zakon je povzročil, da se je hitro prijavilo še v pravem času 9 fotografov, ker po novem je ta obrt zaščitena. Novi sta dve tehnični pisarni, dve podjetji s strojnimi pletenjem, ostalo pa so razne trgovine in proste obrti. Naše dame bo morda zanimalo, da se je letos prijavilo 13 novih salonov, ki se bavijo z lepoticenjem, to je z masažo in kozmetiko. Te salone je pač prinesla moda.

Odjavljenih pa je bilo letos 62 prostih obrti. Med temi je eno avtogenično varenje kovinskih predmetov, tri trgovine z vinom in alkoholom, en prevoznik, eno strojno pletenje, ostala pa so razne trgovine z mešanim blagom in delikatesami itd.

Rokodelske obrti so se gibale takole: Dobili smo 7 novih mesarjev, 3 pa so odpovedali, 3 nove

mizarje, 14 krojačev, odpovedala sta pa 2; torej ta obrt tudi napreduje kljub konkurenci industrije. Čevljarjev je v Ljubljani 6 novih, odpovedala sta 2. Slaščičarje imamo 4 nove in 1 medicinarja. Kleparje imamo 3 nove, pleskarje in soboslikarje imamo 4 nove, kipar je 1 nov, ključavničarjev imamo 6 novih, 1 pa je odpovedal. Zenskih krojaških obrti je v Ljubljani 15 novih. Sedlarska obrt tudi ne nazaduje, ker se sedlarji pač preusmerjajo bolj od konjske opreme k popravilu usnatih delov avtomobilov. Tako smo dobili 7 novih sedlarjev, odpovedali pa so 4; mehanika sta 2 nova, 1 je pa odpovedal, književcev je 6 novih, dalje 7 novih modistovskih salonov, 1 nova vrtnarska obrt, 5 novih pekov, 1 pa je odpovedal, 3 slaščičarje, 1 urarja, 1 kovača, 1 tapetnika, 1 lesostrugarja, 1 pasarja in 1 krovca, med tem ko je 1 odpovedal. Skupno smo dobili 110 novih obrtnikov, odpovedalo pa jih je 25.

Med koncesioniranimi obrtni je magistrat izdal naslednje koncesije: za 1 podjetje za čuvanje varnosti stanovanj in lokalov, za 1 kavarno, za 1 prodajo strupov in snovi ter preparatov za zdravstvene svrhe, 4 zidarskim mojstrom, 1 revizijski pisarni, 4 stavbenikom, 2 vodovodna instalaterja, 1 podkovskemu kovaču, 3 avtoizvoščkom, 1 tesarju. Črtane pa so bile naslednje koncesije: 1 zasebni dektiv, 2 točilnici alkoholnih pijač na drobno, 1 starnar, 1 podkovski kovač, 2 avtoizvoščka in 1 ljudska kuhinja. Skupno je bilo letos podeljenih za obrti 19 koncesioniranih podjetij, črtane so bile 4.

Gostilna je bila 1 ukinjena, izdana pa ni bila nobena koncesija za kakšno novo gostilno. Ako številkice ne varajo, moramo torej reči, da kaže letos obrt v Ljubljani lep napredek. Želim, da ne bi bil ta napredek le navidezen, to se pravi, da ne bi stare obrti hitreje hiral, kakor bi procvitale nove.

Ščanska imovina od lokalov ni bogve kaj velika, od stanovanj pa je skoraj minimalna. Če je mestna elektrarna res tako potrebna novih lokalov, zakaj pa jih ne najame po dosedanjih cenah v Kresiji? Lepši so tam lokali, pa tudi mnogo, mnogo cenejši. Tudi za mestni tržni urad bi bili najbolj pripravi kakšni pridični lokali v Kresiji.

Pomisli! Pa še moramo, kako skrajno nerodno bo za socialni urad, ko se bo mora preseliti v Mestni dom. Vsak dan obišče socialni urad vsaj sto prosilcev, včasih pa še mnogo več. Kakšne razmere bodo nastale v Mestnem domu, kjer stane vse polno strank, kjer je poleg tega še tržni urad in mestni fizikat, torej urada, ki imata zelo mnogo opraviti s strankami, dalje, kjer je več delavnic in orodja, ko se bo k temu pridružil še tako ogromen naval prosilcev, med katerimi pa niso sami pošteti ljudje. Za silo je dosedaj že šlo na magistratu, v Mestnem domu pa bo takšno uradovanje in mirno delo nemogoče.

Poteza mestne občine z novo razdelitvijo prostorov res ni bila poročena, je pa tudi značilna za mestno gospodarstvo.

IDEAL pralnica, likalnica
Ejubilana, Kongresni trg 3
in Miklošičeva cesta št. 6

● Sv. maša zadušnica za pokojnega Ivana Tavčarja se bo brala v ponedeljek, 11. julija ob 7 zjutraj v farni cerkvi sv. Jakoba.

● Nočno službo imajo lekarne: danes: mr. Sušnik, Marjiti trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10; jutri: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

● Češnje so vendarle poceni. Letošnja letina češenj ni tako bogata kakor druga leta. Tudi so češnje pozneje dozorele kot navadno. Zaradi slabše in poznejše letine so bile češnje na ljubljanskem trgu letos zelo dolgo izredno drage. Nudili so do zadnjega večinoma le goriske in bosanske češnje. Včeraj pa so prvič prinesli na trg domače češnje v večjih množinah. Od sv. Lenarta, iz Primskovega ter sploh iz vseh krajev med Višnjo goro, Litijo in Sostrem so nanosili kmetje težke košare češenj. Konkurenca je bila velika, cene nizke. Kilogram dobrih češenj so nudili od 2—3 Din. Češnje boljših sort so seveda še zmerom drage, od 5—6 Din kg, dočim prodajajo goriske češnje na Pogačarjevem trgu še vedno po 10 Din kg.

● Gob je zmanjkalo na ljubljanskem trgu. — Včeraj so jih gospodinjke zaman iskale med stojnicami. Nekaj žensk je sicer imelo v košarah poleg drugega blaga tudi par jurčkov slabše kvalitete, toda teh gob gospodinjke niso marale kupovati. Tudi če bi jih hotele kupovati, bi vse gobe, kar jih je včeraj bilo na trgu, komaj zalegle za deset mestanskih družin. Nekoliko več je bilo na trgu lisic po 1,75 Din liter. Dolgotrajno suho vreme vpliva torej porazno na ljubljanski gobji trg.

● Zaloge sadja in zelenjave na ljubljanskem trgu so bile včeraj tolikšne, da so ženske z vozički razen Vodnikovnega trga zavzele še ves prostor za semeniščem zraven mesarskih stojnic, vse do stojnic na Pogačarjevem trgu. Največ seveda solate, stročnega fižola, graha, karfižole, kumar, paradižnikov, krompirja. Starega krompirja sploh ne pripelejo več na trg, novi se je močno pocenil. Kilogram velja 1,25 Din. Karfižole so po 2—4 Din ena. Grah 3 Din liter. Strožji fižol 2,50—3 Din kg. — Izmed sadja je na trgu največ zgodnjih hrušk po najrazličnejših cenah, od 4—8 Din kg. Neki Bosanec je prodajal hruške celo po 3 Din kg. Tudi marelice imajo zelo različno ceno. Drobnejši sad iz južnih krajev naše države, tam od Velasa, Bitolja in Orhida prodajajo po 10—12 Din kg, inozemske marelice pa veljajo 16 Din kg. Breskve so ustale ceno na 20 Din kg. Višnje so po 10 Din kg. — Veliko je bilo včeraj na trgu borovnic po 1,50 Din liter ter rdečih gozdni jagod po 4—5 Din liter.

● Porutinski trg je bil včeraj srednje založen. Kokoši prinašajo vedno manj, piščanci pa so vedno dražji. Bosanci nudijo piščance po 30 Din par, naši domači piščanci so od 25—35 Din par. Neka podjetna ženska pa je dobro pitane piščance za pečenico nudila celo po — 60 Din par. »No, gospa, zadnja cena, da ne boste hodila naprej, 58 dinarjev par! — je rekla. Jajca so po 75 par.

● Vodovodno cesto bodo naposled vendarle uredili v dostojno in lepo uravnano cesto. Dolga

leta po vojni je bila ta cesta ena najbolj zanemarjenih na periferiji, pa najbolj prometnih obnem, ker so po njej izvozili na tisoče kubičnih metrov gramoz in peska iz mestne in državne gramozne jame. Zadnja leta pa je ob tej cesti zrastle več lepih vil, cesta je postala važna vez med stanovanjsko kolonijo mestne občine ob kamniški železnici in med mestom. Potreba ureditve te ceste je bila zaradi tega čedalje večja. Zadnji teden so bili pri urejanju ceste in levega hodnika zaposleni številni mestni delavci. Podjetnik Cihlar je ob cesti napravil novo cementno ograjo ter jo tudi umaknil v stavbno črto, mestni delavci pa so hodnik lepo posuli z drobnim peskom. Cim bo g. Cihlar svojo ograjo okrasil z okusnimi betonskimi stebrički, kakor je deloma to že storil, bo vsa cesta dobila svoj končni izraz, ki bo vsej okolici v kras.

● Umrlj v Ljubljani od 1. do 7. julija 1932. Sajovic Jakob, 70 let, sluga drž. žel. v pok., Vidovdanska c. 9; Platner Franc, 78 let, posestnik, Ljanska c. 11; Tavčar Ivan, 62 let, modelni slikar in posestnik, Reber 15; Presel Marija, roj. Jevnikar, 93 let, Sv. Petra c. 61; Meršun Leopold, 46 let, trgov. kroj. pomočnik, Emonska c. 11; Hudorovič Anton, 17 let, cigán, Emonska cesta; Heršič Ignacij, 73 let, višji poštni oskrbnik v p., Levstikova ul. 19; Golobič Matija, 69 let, uslužbenec tobačne tovarne, Bolgarska ul. 26; Potokar Karol, 61 let, poslovodja, Karlovska c. 15; Sterle Marija, bivša služkinja, 81 let, Japljeva ul. 2; Zaic Neža, 73 let, žena starinarja, Stari trg 16. — V ljubljanski bolnišnici so umrli: Jasenc Franc, 68 let, delavec, Rimska c. 19; Pavlič Ivan, 41 let, delavec, nestalno bivališče; Upeš Zora, 3 leta, hči prog. delavca, Boh. Bela 43; Burger Nazarij, 31 let, inženjer, Kranj 135; Zupane Ivana, 55 let, žena uradnika, Vevče 78; Nedop Pavel, 54 let, sluga, Maribor, Tatenbachova ul. 18; Maselj Peter, 1 dan, sin delavca, Lukovica 31; Slabjanja Marija, 60 minut, hči delavca, Dev. Mar. v Polju 71; Štibernik Marija, 4 dni, hči paznika mestne klavnice, Mivka 17; Janež Josip, 25 let, kurjač-strojinik, Vošnjakova ul. 18; Žizek Anton, 33 let, zidar, Maribor, Gregorčičeva ul. 16; Belčič Anton, 62 let, dninar, Polje 19 pri Vodica.

● Absolventinja drž. trg. akademije z enomesečno prakso popolnoma zmožna knjigovodstva, slovenske, srbohrvatske, nemške in francoske korespondence, hitre in pravilne slovenske stenografije, pridna, poštena in zanesljiva, prosi pri večjem solidnem krščanskem podjetju zaposlitve. Gre en mesec brezplačno, Ponudbe pod »Marljiva« na upravo »Slovenca«.

● Velika tatvina na trgu. Včeraj so predržni tatovi, ki jih nikakor ni moglo izbiti s trga, zopet izvršili veliko tatvino, s katero je močno udarjen nepremožen branjevec. Branjevec Peter Gaberšek, ki prodaja na Vodnikovem trgu na majhni nekrti stojnici v dveh, treh košarah sočivje, je bil danes ob 2770 Din. Gaberška je nekaka gospa opozorila, da je njegov fižol predrag in da ga dajejo drugi za pol dinarja ceneje. Gospa je nato odšla. Gaberšek je v trenutni raztresenosti odložil listnico na kosaro s krompirjem in skočil za trenutni pogledat k sosedu, če res prodajajo fižol ceneje. Ko se je vrnil, že ni bilo niti kjer več listnice. Niti njegova sosedna prodajalca na levi in na desni nista prav nič opazila, da bi se kdo približal Gaberškovim košaram, kaj šele, da bi kdo segel z roko po listnici. Mož je bil ves obupan, ker pomenja ta denar zanj prav katastrofalno udarec. Taksi mali branjevec s svojimi dvema tremi košarami gotovo ne zasluži toliko, da bi mogel kmalu pretrpeti izgubo tolikšnega denarja. Zločinec, ki je ta denar ukradel, je skoraj uničil eksistenco tega moža.

● Ponarejeni dvodinariki na trgu. Mesar Franc Stupnik je prijavil, da je v svojem jekasu na Vodnikovem trgu odkril med drobljenim ponarejen dvodinarik, ki ga je izročil policiji. Kdo bi plačal Stupniku s tem denarjem, se mesar ne more spomniti. Dvodinarik je prav slabo ponarejen in je iz svinca. Možno je, da se pojavi še več takega svinčenega droblja na trgu in opozarjamo ljudi, naj bodo previdni!

● Tatvine. Tatovi koles so zelo pridno na delu in so ne puste mnogo moliti. Posestniku Pavlu Smerkolju z Viča je nekdo ukradel z dvorišča v Pražakovi ulici 15 800 Din vredno kolo. Viktorju Bizjaku, elektromonterju v Rožni dolini je nekdo odnesel z dvorišča zaklenjeno kolo, vredno 1400 Din. Policija je tatu izsledila, izgovarja pa se, da je kolo vzel zato, ker hoče prisiliti Bizjaka, da mu plača neki manjši dolg. — Gostilničarju Valentinu Pakju v Linhartovi ulici je neznan tat odnesel 300 Din vredne kroglice za balinanje. — Zasebnici Katarini Rakovi pa je nekdo odpeljal v Kolodvorski ulici 100 Din vreden ročni voziček. — Prijavljeni sta še dve drugi manjši tatvini.

Polica pri Višnji gori

Naša župnijska kronika lahko z velikimi črkami zapiše v svoje anale dva pomembna dogodka tega leta. V maju je bila sv. birma, te dni pa se je župnija pripravljala na novo mašo, ki jo bo danes daroval v župni cerkvi domačin g. Jože Vovk iz Praščin pri Polici, popoldne pa bodo slovesne litanije v podružnični cerkvi v Traščinah. Vsi z veseljem in radostjo pričakujemo tega pomembnega dne, saj že dolgo nismo prešli novomašniškega blagoslova, ker je preteklo že precej časa, odkar je bila zadnja nova maša v tej župniji. G. novomašniku so prejšnjo nedeljo, ko je prišel domov, pripravili prav lep sprejem. Okoli obeh cerkva — župnijske in Polici in podružnične v Traščinah — stoje številni mlaji, notri pa sta lepo okrašeni, da bosta kar najbolj primerno sprejeli g. novomašnika. Zlasti domači g. župnik si je mnogo prizadeval, da bi ta dan kar najbolje uspel. Tudi mi želimo g. novomašniku, naj ga Vsemogočni povsod spremlja na njegovi življenjski poti in pošilja blagoslov na njegova dela.

Št. Jernej

Nova maša. Po dolgih letih nam bo danes zopet zadonela v cerkvi stara, večno lepa pesem o novomašniku in njegovih vzvišeni službi v vinogradu Gospodovem. Zadonela bo pesem v čast idealnemu mladeniču g. Josipu Cvelbarju. Po dolgih letih bede in pomanjkanja, ki sta last in dediščina slehernega slovenskega študenta, je danes dosegel mladostni cilj, dosegel smoter o katerem je sanjal že tedaj, ko ga je kot mladega dečka Ljubljana mati prvič peljala v tuji hram učenosti, v daljne šentvidske zavode nad belo Ljubljano.

Gospa, pazite, kaj pijejo Vaši otroci poleti!

Brez skrbi boste, ako jim boste za žejno dajali RADENSKO MINERALNO VODO samo ali pomešano s sadnim sokom. Radenska mineralna voda je bakterij prosta!

Pax Romana vabi na svoj XII. kongres

Pax Romana, mednarodna organizacija katol. akademikov, neumorno dela in snuje. Letos priredi svoj 12. redni vsakoletni kongres od 8. do 14. avg. v Bordeauxu na Francoskem in ga združi z romanjem v Lourdes.

Prvi del kongresa se vrši od 8. do 11. avg. v Bordeauxu in tvori jedro kongresa. Tema razprav je: »Cerkev in mir.« V letu razorožitvene konferenice hoče tudi P.R. posvetiti temu svetovnemu problemu svojo pozornost. Pokazati ga hoče v svitu večnostnih idej. Predavanja bodo imeli vodilni nemški, francoski in angleški strokovnjaki. Obravnavali bodo sledeče točke: 1. Krščansko pojmovanje družabnega in mednarodnega reda; 2. Psihološki in etični pogoji za njegovo uresničenje; 3. Neposredne naloge katol. akademikov v tem okviru.

V zmedo in negotovost naših dni bi P.R. rada prinesla nekaj orientacije in poznanja večnostnih principov, ki so predpogoji vsakega miru.

Po dneh razprav in debat bo P.R. poromala v Lourdes — h Kraljici miru, da tam poprosi za prosoh stremjenja P.R. in prizadevanj razorožitvene konferenice.

P.R. nas vabi in klič. Kdor more, naj se odzove. Stroški za kongres znašajo 450 franc. frankov (vštetu je bivanje in vsa oskrba v B. in L., vožnja iz B. v L. in prispevek za Pax Romano) plus vozni stroški od nas do Bordeauxa.

Za podrobne informacije se obrnite na Slov. dijaško zvezo, Ljubljana, Miklošičeva c. 5.

Černomelj

V prihodnjem šolskem letu bo obiskovalo črnomašjsko osnovno šolo 421 otrok, četudi imamo v sosednjih občinah še štiri ljudske šole, v katerih se tudi šola precejšnje število otrok. Četudi se bo vršil pouk samo polnevno in bosta sedmi in osmi razred združena, vkljub temu nima šolsko poslopje zadosti učilnic, ker bodo štiri razredi imeli vzporednice. Radi tega bo občina odstopila v občinski hiši eno veliko sobo za učilnico. — Ko gledamo to veliko število otrok in vsaj na zunaj tako impozantno šolsko poslopje, nam uhajajo spomini nazaj na preteklost. Leta 1882, torej pred 50 leti, je bila šola nameščena v sedanjih občinski hiši, in jo je obiskovalo 511 otrok redne in 149 otrok povnavljalne šole, vseh skupaj torej 660 otrok. Leino poročilo tega leta dostavlja, da je poleg teh obiskovalo še 45 otrok privatno šolo na Majerlju. Pridnost in uspeh vsakega otroka je v vsakem razredu označena z zaporedno številko. V četrtem razredu je bil na prvem mestu Plut Stefan iz Ručetne vasi, v tretjem Gredešič Jakob iz Čudnega sela, v drugem Novak Jože iz Gradaca in v prvem Mazi France. Vodja šole je bil Jeršinovec Anton, veronatik sta poučevala kaplana Malenšek Martin in Jenko Ljudevit, učitelji so bili Šetina France, Rupnik Janez in Lokar Janez; učiteljice so bile Arko Marija in Burda Ivana. — Leta 1882 je posečalo črnomašjsko ljudsko šolo 451 otrok. Takrat so najbolj pridne solarje vpisali v zlate bukve in jih obenem obdarili. Takega odlikovanja je bil deležen v četrtem razredu Vrtin Jurij iz Doblič, v tretjem Jerovšek Oskar, v drugem Schweiger Franc iz Črnolija in Rožič Marija iz Doblič, v prvem razredu Rožič Jože iz Maverla, Tomc Matija iz Jerneje vasi in Jerman Barbara iz Loke. Tega leta so na šoli poučevali: vodja Kosce Jernej, učitelji Knific Luka, Eržen Jože in Klinar Franc. — Tako je bilo nekaj pred 60 leti na črnomašjski šoli, — vse bolj skromno in priprosto — danes pa vse drugače!

Metlika

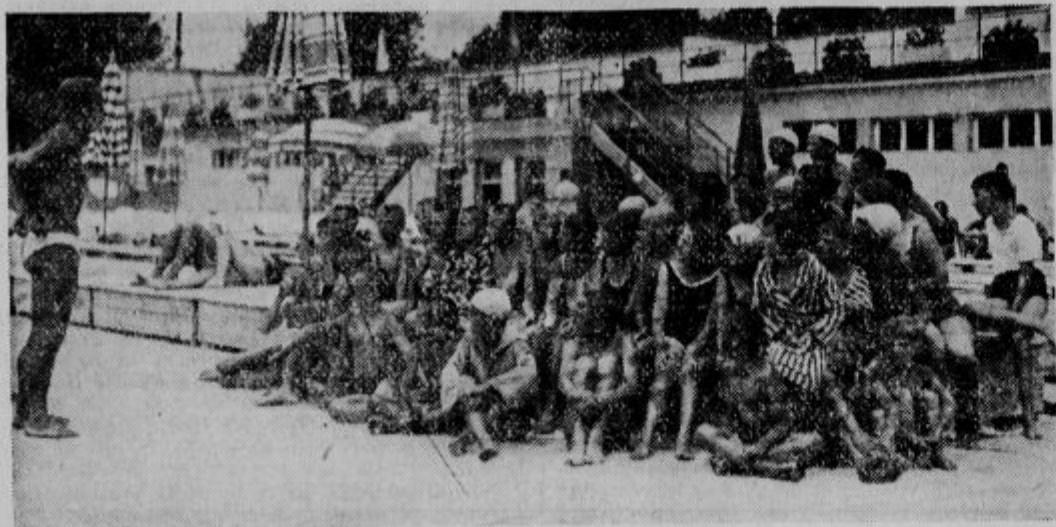
Dan katoliških mož in fantov za Belo krajino. Vseposvoda se vrše razne svečanosti, da se pri njih narod ožreje za vero očetov naših, za vero, ki je očetom dajala pogum v težkih časih, v katerih so v bedi in pomanjkanju živeli. Treba je, da se zgajamo tudi mi Belokranjci. V nedeljo 17. t. m. se zato vrši »dan katoliških mož in fantov« pri Treh farah pri Metliki. Tam pri Treh farah, ki so bile skozi stoletja simbol žive vere naših prednikov, ki so se prav tu zbirali, preden so pohiteli proti Turkom v boj za vero in dom. Pri Treh farah, največji belokranjski bojni poti se vrši torej 17. julija »dan katoliških mož in fantov«. Ob 11 bo sv. maša. Pridigal po znan in priznan govornik iz Ljubljane. Ob pol 2 bodo večernice, potem pa zborovanje fantov in mož, pri katerem bosta govorila gospodinja iz Ljubljane. Kdor si bo pozele kakega okrepčila, ga bo pa tudi lahko dobil. Povabljeni so udeleženci tudi od drugih, Belokranjcev pa pričakujemo v kar največjem številu.

Živžav v koloniji. Vse je zaživelu tam okrog Nemančeve malence v Želebu. Pet šotorov je zrastle na travniku poleg radoviškega studenca, 24 glasov poje in vriska: kako ne bi! Le naj bi poskusili to po ljubljanskih ulicah! In vendar je mlademu grlu treba, da se izkriči. Tukaj to nikogar ne moti. Tega je mestni mladini treba: solca in vode in izletov, največ pa proste božje narave.

za 10.000 Din je zavrčovan vsak Slovenec
za 15.000 naročnik za slučaj smrtne nesreče.

Pri ilirijanskih plavalcih Pred državnim prvenstvom. — Obisk v kopalni šoli

Udeleženci plavalnega tečaja pri pouku

Ljubljana, 9. julija.

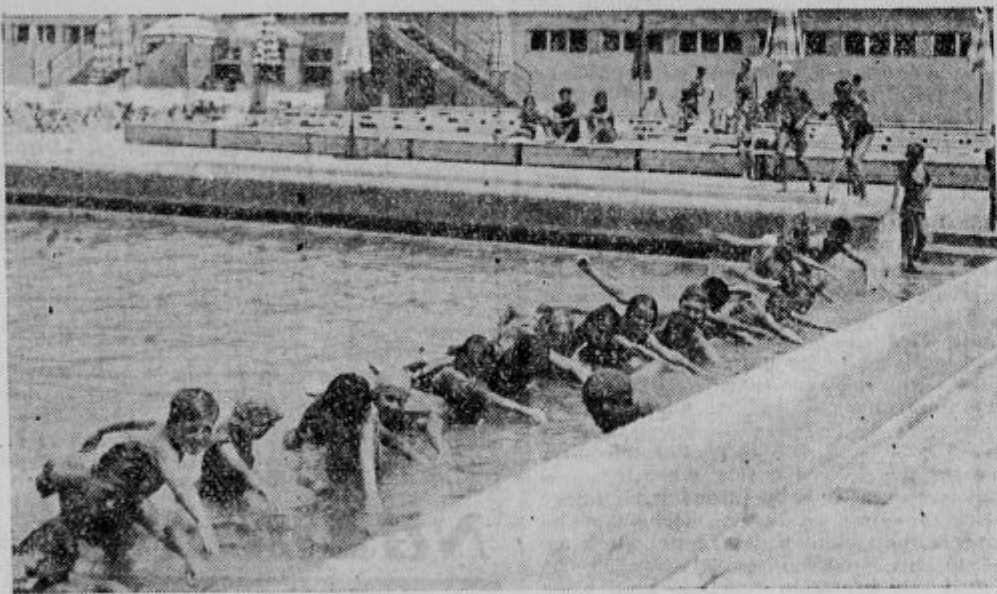
Plavalna sezona se bliža svojemu višku. Stiri najst dni nas še loči od slovenskega prvenstva, ki se bo vršilo letos v Kamniku. Iliriji je zmaga zagotovljena, tudi Primorje bo obdržalo drugo mesto, za tretje pa bo napeta borba med Mariborčani in med Kamničani. Ilirijanski plavalci imajo druge skrbi; lani so dosegli v državnem prvenstvu drugo mesto in takrat se je rodila volja po prvem: **Slovenci naj bi bili prvak države v plavalnih sportih!** Težko bo premagati dalmatinske klube, ki imajo slavno plavalno tradicijo, vendar s trdno voljo se da vse doseči. Dan za dnem prihajajo številni plavalci, waterpolisti in skakači k treningom, ki postajajo vedno ostrejši in naporejši. Ko vidi človek te mlade moči pri delu, jih mora biti vesel; zlasti juniorji so vztrajni in borbeni, vsi pa so stasiti in zdravi, da bodo kmalu pozabili, kaj se pravi biti bolan.

Državno prvenstvo se bo začelo s tekmovanjem juniorjev, ki bo 30. in 31. t. m. v Ljubljani. Plavalce Ilirije bodo imele ostro konkurenco v Sušankah, ki štejejo v svojih vrstah velike talente. Najzanimivejša točka in za prvenstvo skoraj odločilna pa bo juniorski waterpolo, v katerem Ilirija lani ni startala. Seniorsko tekmovanje bo 6. in 7. avgusta v Splitu. Ilirijanski plavalci, kakor Frič, Jesih, Zirovnik in zlasti Lampretova, se bodo brez dvoma uveljavili, težje pa bo v waterpolu, kajti Iliriji manjka ostre konkurence za tre-

ning-tekme. Prvenstvo v skokih, ki ga čuva Ilirija že več let, tudi letos ni ogroženo.

Pri vseh pripravah za državno prvenstvo ni pozabila Ilirija na male otroke, ki bi tudi radi znali plavati. Razpisala je plavalni tečaj za otroke od 10. do 15. leta. Kako potreben je bil tak tečaj, o tem priča visoka udeležba. Notica v časopisu je zadostovala, da se je prijavilo v plavalno šolo kar 58 učencev. Vsak dan ob desetih se postavijo na kopalnišču v dolgo vrsto, skočijo v vodo in »trenirajo«. Tekom tedna so se navadili plavanja že skoro vsi, vendar trener s tem ni zadovoljen; otroci morajo kravljaliti! To je najhitrejši način plavanja in najlepši, zdravju in razvoju telesa najbolj koristen. Z velikim veseljem se vadijo bratci po vodi, pravilno dihati in potegovati z rokami, nekateri kažejo že lep napredek. Ilirijanski plavalci jih nadzirajo in popravljajo; eni so pridni, drugi nagajajo, vsi pa so radi v vodi razen malega Dušana, ki bi bil rad trener svoje Draguse. Med njimi so tudi otroci, ki drugače nimajo prilike za kopanje, ki ne poznajo solnca. Z opečeno kožo se opravičujejo, ko jih začne zebsti. Plavalna šola bo trajala še en teden, nato pa bo zaključna tekma, pri kateri bodo otroci pokazali svoje novo znanje.

Plavalna šola je bila zelo potrebna in z njo beleži Ilirija nov uspeh, ki je za javnost večji od vsakdanjih sportnih zmag. Naj bi ostala ta ustanova stalna in če je za Ilirijo breme preveliko, naj bi priskočila na pomoč občina ali banovina.

Prve plavalne vaje

Obisk pri dveh starih zakoncih

Zužemberk, 8. julija.

Vaš dopisnik je obiskal zakonsko dvojico Janeza in Jožefa Blatnik v Drašči vasi 25. župnija Šmihel, občina Zužemberk. 58 let že živita skupaj lepo zakonsko življenje. Oče je izpolnil 9. januarja 91 let, mati pa 27. marca 87 let. Oba sta sicer še zdrava, le očetu je začel rak razjedati levo uho. Spominja se še časov, ko sta propadli tlaka in desetina. Na vprašanje dopisnika, če je hodil v šolo, odgovori, da takrat ni nihče vedel, kaj je šola. »Hodili smo samo h krščanskemu nauku, da smo se naučili molitve za prvo sv. obhajilo. Pozneje, ko sem bil že večji, je župnik Golob napravil slike črk in povabil otroke v župnišče in učil brati in pisati. Tudi orgel ni organista ni bilo. Ker nismo znali brati pri sv. maši, smo pa peli. Eden je začel naprej, nato pa smo vsi pritisnili za njim in pela je vsa cerkev, da je bilo veselje. Leta 1861 sem bil potrjen k vojakom in sem služil štiri leta pri 17. pešpolku v Ljubljani. Komaj sem bil eno leto doma, že me je cesar poklical na vojsko. Odmrširali smo na Italijansko. Na krstni dan smo se udarili pri Kustoci. Bil sem pri 3. kompaniji 17. pešpolka. Zjutraj so me določili za sanitetca in sem ves dan nosil ranjence. Bitka je bila silno

huda. Od 160 mož moje kompanije je prišlo k me-nazi zvečer samo še 14 mož. Vsi drugi so padli ali so bili ranjeni, ki so pa tudi umrli, ker so Pijemontezarji krogel zastrupili. Mišmaževega iz Reberca pri Zagradcu sem dobil ležati s prestreljeno stopaljo. Ujel sem konja, ki je dirjal po polju brez gospodarja in sem ranjenicu pomagal na konja, da je odjahal na obvezovališče, pa je kmalu umrl, ker je bila krogla zastrupljena. Drugi dan smo se pripravljali za napad, pa pridejo ordonanci s poveljem, da je sklenjeno premirje. Šli smo v Verono in smo bili tam do jeseni, ko je cesar »prodal« Beneško Taljanu. Ko smo odkorakali, so Taljani noreli od veselja. Bil sem 8 let v Ameriki, da sem kupil to domačijo.

Povprašam še mater, ki mi reče: »Moj oče je bil kovač in se je pisal Smrekar. Sam je v svoj kovačnici napravil stolpno cerkveno uro, ki je šla trideset let in jo imajo še sedaj v Šmihelu spravljeno. V mladosti sem služila za dekle, dokler se nisem poročila. Dva sinova imam v Ameriki in enega doma. S »ta starim« se nisva nikdar skregala. — Želel sem sliko, pa je nimata. Z željo, da bi učakala biserno in železno poroko, se poslovim od njiju.

Ribnica

Smrt pri senu. Dne 7. t. m. dopoldne je prevečal pred podom na vrtu seno Anton Arko iz Kota 2, po domače »Ta zadnjič. Nenadno mu je postalo slabo in je sedel nekoliko v senco. Mimoidoča grabljica ga je še nagovorila: »Oče počivate?« »Da, sem slab. O ko bi me že Bog rešile, je bil odgovor. Komaj je dekle odšla, se je mož zgrudil na tla, pri tem pa najbrž udaril z glavo na poleg ležeči tram. Domači so takoj priskočili na pomoč in ga odnesli v hišo nezvestnega. Vsi poskusi z umetnim dihanjem in drgnjenjem so bili zaman. Z neizrečeno naglico je prihitel od Nove Stifte oter Ambrož, da mu je podelil sveto poslednje oltar, mož pa je med tem izdihnil. Cela vas je pod vtisom te nenadne smrti. Pokojni je bil star 75 let in je že pred letom izročil posestvo sinu. Gotovo ga je zadela kap. Sveti mu večna luč!

Strelna na Bregu. Dne 5. t. m. je prihrumel od Sodražice močan naliv, med bliskom in gromom. Strelna je udarila v hišo št. 8 na Bregu, kjer je vrgla raz strehe tri opeke. Od te hiše čez cesto pa je napeljana navadna žica na sosednjo hišo št. 12. Na to žico ponavadi fantje obešajo šopke, pridobljene ob času mlatve. Stre-

la je švignila po tej žici v žlebovje sosedne hiše, po žlebu navzdol ter ob hiši v železno vez, ki je vzdana, za hišo pa je skočila v železno ograjo na hodniku, od tam pa v zemljo. Pred hišo je podrla šuštarjevo staro mater, ki so jo pa kmalu spravili k zavesti. Druge večje škode ni povzročila, pač pa je napravila veliko strahu.

DR. DRAGO ŠVAJGER ne ordinira do 1. avgusta

— Pri težkočah v želodcu, gorečici, zmanjšani slasti do jedi, zaprtju črevesa, pritisku na jetra, tesnobnih pojavih, tresenju udov, zaspanosti, povzroči časa naravne »Franz-Josef« grenčice točno poživljenje v zaostali prebavi. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel hvalijo »Franz-Josef« vodo kot zelo pomembno sredstvo proti grizi in obolenju želodca, ki nastopa v družbi mrzlice. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

I. Šašelj:

Nepoznan dolenjski ljudski pisatelj in pesnik

Ko sem pred kratkim maševal na Zaplazu in se potem oglašil v cerkvenikovi hiši pri g. Vikt. Skodi, tedaj sem šele zvedel, da so imeli v tej hiši svoj čas ljudskega pisatelja in pesnika, ki je umrl pred štirimi leti. Bil je to Alojzij Skoda = Vekoslav Zaplaški, kakor se je podpisoval pod svoje spise. To me je napotilo, da sem začel pozvedovati natančneje o njem, da pridobim nekoliko črtic o njegovem življenju in se nam tako ohrani pozabljeno. Vsaj je zanimivo posebno to, da je bil priprost rokodelec-obrtnik, in sicer kolar, ki se je pa poleg svojega rokodelstva kolarstva pečal še s pisateljevanjem in pesnikovanjem. Al. Skoda je bil rojen 14. decembra leta 1850 pri Sv. Križu pri Litiji in je umrl na Zaplazu v bratovi hiši dne 23. februarja leta 1928. V šolo je hodil v svojem rojstnem kraju pri Sv. Križu, kjer so pa poučevali v tistem času tudi nemščino, katere je bil precej zmožen, tudi v pisavi, in v kateri se je bil po izstopu iz šole tudi še sam izobraževal s pomočjo knjig. Govoril je pa tudi še nekoliko laščino. Okoli leta 1860 pa sta se presečila s pok. bratom Jožefom na Zaplazu, kjer je ostal v bratovi hiši do smrti in se preživljal s kolarstvom. Koliko zločnosti pa si je pridobil v slovenščini, v kateri se je še sam izobraževal dalje po različnih časopisih, na katerih več je bil naročen, in pa po Mohorjevih knjigah — ud Mohorjeve družbe je bil čez 50 let — sklepamo lahko iz tega, da je kot priprost kolar dopisoval v različne časopise. Ti časopisi so bili, kolikor sem mogel dognati: Angelček, Brivec, Danica, Dol. Novice, Domoljub in Vrtec. Nekatero pesnico v čast zaplaški Materi božji pa je zapisoval tudi v »Spominske knjige« zaplaških romarjev. O njegovih spisih mi je sporočil njegov nečak letošnji novomašnik g. Ignacij Skoda tole: »Vsebinsko njegovih spisov je poučna in včasih šaljiva, oblika dovolj dobra, gladka. Dopisoval je največ v Dol. Novice. Zanimivo je, da je znal mnogo svojih stvari še v starosti na pamet in jih je rad pripovedoval. Precej se je sam izobrazil, največ s čitanjem. Svoje domisleke je rad zapisoval v kolarnici na zid.« — Ker se je bil toliko izobrazil, posebno v pravilni pisavi, so se ljudje večkrat obračali nanj, posebno še v tistih časih, ko je bila izobrazba na deželi še tako redka, da jim je delal različna pisma, kupne pogodbe, pritožbe, pobotnice, prošnje i. dr. K sklepu naj dodam tu pesem »Lipa pri Starem gradu«, ki se je našla v njegovi zapuščini in ki opisuje starodavno lipo na »Griču« v Primskovski župniji, kjer je stal nekaj grad.

Lipa pri Starem gradu.

Le ti, o lipa še tu samotariš,
z gradom edina pradedom se pariš,
drugi izginil je sleherni sled,
kar je tu bilo že davno popred.

Malo le listov iz sebe poženeš,
gineš, razpadaš ter veneš in veneš,
vigred več zate pač nima moči,
ker starodavno ti deblo trohni.

Ali, ko bila košata si, mlada,
k tebi zahajala v senco je rada
družba vesela, bivalci gradu,
kojega ostanek je rušnja zidu.

V tebe se nemo jaz starko oziram,
v čase nekdanje oči si upiram,
ti bi mi znala povedati vsaj
nezgode, katere prestal je tvoj kraj.

Tebi so časi še burni odkriti,
ko je lomastil Turčin siloviti,
puščol deželo in grabil je plen.
Mnogo prestal je vsled tega Sloven.

In preživela si mnoge nezgode,
narod tvoj tlačén je bil brez svobode;
dom bi tvoj davno bil roparjev svet,
da ga ni branil naš slavni praded.

Casa kolo se obrne na bolje,
jenjalo biti je roparjev polje,
ki je krvavo pojilo naš dom,
prišel je narod sovragu v okom.

Tebi sedaj zgodovina je znana,
lipa, slovensko drevo, spoštovana:
v časih nam bodeš vedno le ti,
vek in na vek, dok naš narod živi!

Šoštanj

Pristanek letala. V četrtek, 7. t. m. se je v višavah prikazalo letalo in se z vedno močnejšim brnenjem nižalo in naposled srečno pristalo na travniku pod Marovsko graščino. V letalu, tukaj Bate, se je pripeljal generalni direktor Batinih jugoslovanskih filijalk Maksimovič iz Vukovara s kontrolorjem Nadarijem. Kakor čujemo, je Batin zastopnik prispel v Šoštanj, da stopi v pogajanja s tovarnarjem Vošnjaggom v svrhu večjega naročila usnja. Po pokrdugurnem bivanju se je letalo zopet dvignilo in izginilo za obzorjem.

Poroka. V Celju se je poročil tukajšnji postajenačelnik g. Josip Weingerl z gld. Zoro Bizjakovo. — Častitamo!

24. julija bo naša fara po dveh letih zopet slavila praznik nove sv. maše. Daroval jo bo naš domačin g. Stanko Trobina. Fantje že zbirajo mlaje in dekleta rože... Slovesen sprejem novomašnika bo danes popoldne ob 6, nakar bodo v župni cerkvi večernice s petimi litanijami in blagoslovom.

Častnik obneje čete na pregledu straž

V Središču po požarni katastrofi

Pogorelici s pridnostjo mravalci delajo na svojih pogoriščih. Čistijo, podirajo, porabne dele spravijo, drugo odvažajo. Pomagajo jim pridno sorodniki in prijatelji. Zadnje dni je delavev manj, ker se morajo deliti na 8 pogorelecev. Upamo pa, da bodo radi pomagali sosedje, tudi bolj oddaljeni, ki sami niso bili prizadeti vsled požara. Z združenimi močmi se bo dalo doseči, da bodo imeli ubogi ljudje kmalu zopet svojo streho. Najhuje je onim pogorelecem, ki so se pri reševanju svojega imetja pone-srečili in zdaj se ne morejo zgrabit za tako nujno delo. G. Franc Marček je nevarno opečen po glavi in roki, žena tudi v postelji z novorojenčkom. Precej poškodovana sta tudi g. Majoško in Ottilija Skorjanec. Na pomoč je priskočila pogorelec domača občina in vsakemu darovala nekaj stavnega lesa iz občinskih gozdov. Tudi privatniki pridno donajajo razne potrebščine, ker je nekaterim zgorelo vse. Ljudje z bratsko ljubeznijo pomagajo, misleč, kaj bi bilo, da sem jaz tako nesrečen.

V prid pogorelecem priredi tudi članstvo »Središče prosvete« danes, 10. julija ob 3 popoldne v Društvenem domu predstavo: »Pri kapelici«. Ko je bila igra naštudirana in lepaki tiskani, je zadela Središče katastrofa; zato je hotela mladina predstavo preložiti na poznejši čas. Uvidela pa je, da je bolje, če se ta igra uprizar v prid tako potrebnim pogorelecem. Radi tega človekoljubnega namena bo golovo vsakdo rad obiskal predstavo in tako pomagal hudo prizadetim pogorelecem.

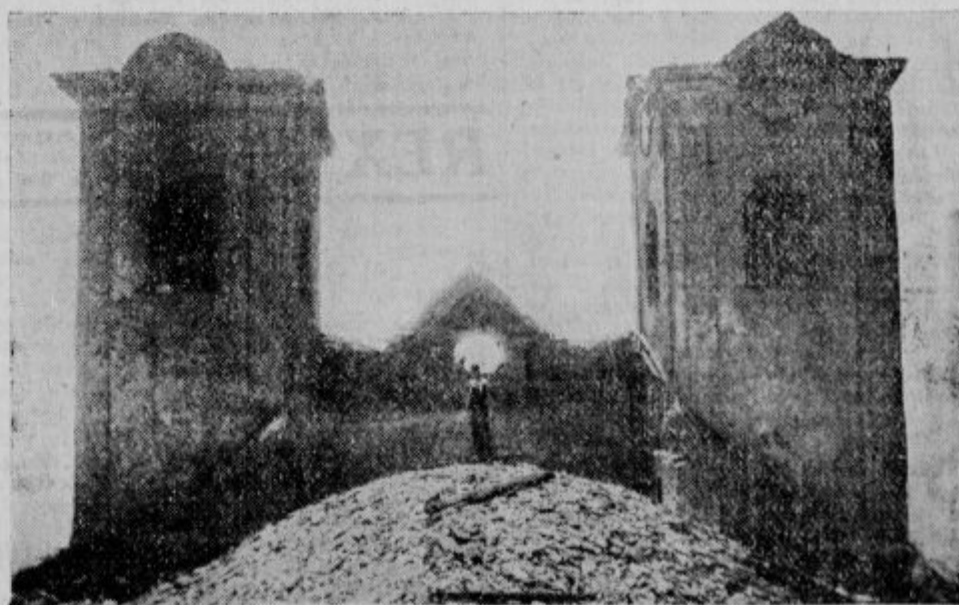
Kulturno-znanstveno predavanje o kolonialni razstavi v Parizu je imela v nedeljo 3. t. m. v Društvenem domu g. Minka Očakarjeva, učiteljica od Sv. Križa pri Kostanjevici. Iz predavanja se je videlo, kako se je živela v dušo raznih azijskih in afriških narodov, med katerimi je preživela lani 6 tednov v Parizu. Zato so navzoči (okrog 120) z velikim zanimanjem poslušali in po 2 urah kljub veliki vročini bili žalostni, da je že končala. Nekateri so g. predavateljici sami obljubili, da pridejo k predavanju, pa jih ni bilo v Društveni dom, da je g. predavateljica upravičeno vprašala: »Ali nimate tukaj prave inteligence, ki bi se zanimala za taka znanstvena predavanja?« — So ji pa redni obiskovalci društvene dvorane toliko bolj hvaležni za trud.

Primarij Dr. L. Ješe

za čas dopusta od 11. VII. do 15. VIII.
ordinira samo ob sobotah

Požar na gori Oljki; Zvonova, ki sta padla pri is, K sreči sta ostala cela

Cerkev na gori Oljki po požaru

Dnevna kronika

Kaj pravite?

Gospod urednik! Vsak drugi, s katerim govorim, ima v preteklih treh letih na jeziku krizo in vsem se godi tako hudo, da bi se človek smatral kmalu za najbolj srečnega človeka na svetu. Bogati in premožni ljudje delajo časih skoro tako, kakor so med splošno vojno pri nas nekateri od tistih, ki so vodili aprovizacije. Ljudje so se z nakaznicami gnetli pred njimi in ko so godrnjali odhajali, so jih tolažili voditelji, saj se nam ne godi nič boljše in pri tem jedli krompir v oblikih, da se je izstradna množica lahko prepričala, da tudi ti reveži nimajo skoro nič jesti.

Tisti, ki imajo še vsega v izobilju, zdaj zdihujejo in se pritožujejo nad slabimi časi, zdaj zapravljajo tako, da jih bodo počelje več ko javno pohujšanje. Gostilne, zabavišča in kino-gledišča so pri nas skoro še prav tako polna. Menda vendar ne zato, ker vsi ljudje zapravljajo iz obupa, pač pa zato, ker imositi v svoji skrajni lahkomišelnosti in želji po zabavi ne vidijo in nečesto videti — bede okrog sebe. Za mnoge je uboštvo milijonov, ki so brez dela in kruha, problem, ki se jih ne tiče. In ker se jih to ne tiče, menijo, da ne sme nihče protestirati, če vzbujajo skomine za zabavami in zapravljajami tistim, ki so potisnjeni ob stran in to le gledajo. Kdo se sme zato čuditi, če množica to vnebovpijačo krivico vidi in občuti, in če se v srcih celice večine zapostavljenih vzbujajo grenki občutki in srda nad tako družbo? Današnja imovita družba se ne zaveda resnosti časa in le malokdo žrtvuje kako malenkost in še tisto le zato, da nekoliko zažubi glas svoje vesti.

Ali ni največja sramota sedanje dobe, da pleše imovita družba v vseh delih sveta dan za dnem ples na ognjeniku? Skrajni egoizem je zasleplil tiste, ki se ne zavedajo, da še nihče v zgodovini ni usel kozni zaradi grehov, ki jih je delal na škodo svojemu bližnjemu. Eksistiranje pa še glasilo, ki takim zapravljajcem in izrabljajem delavnega ljudstva dajejo poluho, češ, le uživajte, saj kes in pokora, o kateri govori papež, sta neumnost!

Specijalno vino za slabokrvne „Spaniolec“
Automat buffet „Daj-Dam“

Koledar

Nedelja, 10. julija: (8. pobinkoština nedelja): Amalija, devica; Veronika Jul. dev.
Ponedeljek, 11. julija: Pij L. papež; Olga; Savin, mučenec. Prvi kraček ob 4.07. Herschel napoveduje dež in hladno vreme.

Novi grobovi

† V Šmihelu pri Novem mestu je umrla splošno znana in priljubljena gospa Justina Plesko roj. Znanec, ter zapustila ljubečega soproga in štiri nepreskrbljene majhne otroke. Pokopnica je bila blagega srca in nad vse dobra mati svojim otrokom, možu pa zvesta družica. Pokopani je bila v četrtki na šmihelskem pokopališču. Počivaj v miru blaga gospe, preostalih naše globoko sožalje!

Razstava

moderne opreme za spalno sobo, s katero elegantno opremito svoj dom, kakor tudi drugo pohištvo kupite po znanih cenah pri

AVGUST CERNE

Zg. Šiška Vodnikova cesta 122

Sprejemam tudi vsa pohištvena dela ter jih izvršim solidno po lastnih in danih načrtih.

Osebnosti

— Iz srednješolske službe. Za profesorja v 7. pol. skupini je prevečen g. Milko Jeglič na drž. učiteljski v Ljubljani.

— Prvi kulturno-geodetski inženjer. Na univerzi v Ljubljani je diplomiral iz kulturne geodezije g. Jenko Slavko iz Skofje Loke. Mlademu inženjerju, prvemu te stroke z ljubljanske univerze, naše čestitke!

— Napredovanja v železniški službi. Z rešenjem generalne direktije so napredovali za uradnike VII. položajne skupine: za pristava Borisov Vladimir; za prometne uradnike: Janežič Karel, Božič Jožef, Galovič Janez, Strašek Jožef; za administrativne uradnike: Špenko Francišek, Fertin Francišek; za oficiale: Jakopič Ivan, Rostohar Rupert, Sluga Ludovik, Arzenšek Anton, Cuznar Julij, Herman Alojzij, Čop Franjo, Nabernik Henrik; za strojepisce: Gombač Olga; za prometnike: Legat Franc, Petrič Rudolf, Gros Ivan, Wolbang Artur, Breskvar Aleksander, Zaletek Karel, Robič Rudolf, Razpolnik Anton; za vlakovodje: Race Josip; za skladiščnike: Sok Franc; za nadzornika strojev: Čurhalek Jožef; za strojevodje: Okorn Avguštin, Pišljak Franc, Kacijan Ivan, Klembas Karel, Kremžar Martin, dosedaj IX. položajne skupine. — V IX. položajno skupino: za prometne uradnike: Severl J. riderik, Bože Ivan, Feme Zdenko, Mihailovič Dragič, Justin Sava, Vukobratovič Branko; za oficiale: Strauss-Podsedenski Ana, Meznarič Mihael, Jeretina-Krajšek Cirila, Prunk Marija, Kautzner Franciška, Pilihi Marija, Belič Janez, Zornik Herman, Urb Maks, Steiner-Gale Rozalija, Petrič Marija, Zor Adolfina, Zupan Oton, Jeras Alojzija, Novak Zora, Topolovec Martina, Zvan Viktor, Ladiha Valentin, Barl Ivan, Jenko Robert, Pilaj Alojzij, Outrata Karel; za strojepisce: Gajšek Julijana, Kneisel Marija, Gorjanc Marija, Poznič Pavla, Borštnar Franja, Okrupa Marjeta, Zupančič Marija, Suler Antonija; za prometnike: Lengar Anton, Marolt Janez, Lovrič Anton, Verbančič Rudolf, Šoberl Josip, Kolnarič Lovrene, Koren Ivan, Omahan Franc, Hrvacki Franc, Butara Janez, Kmetec Hubert, Remec Jožef, Ajdič Karel; za blaginjske voznike listov in prtljage: Tavčar Jožef, Brezovnik Franciška, Vilhar Matilda, Petrič Mihaela, Babnik Karel, Bervar Alojzija, Tašler Hermina, Pajer Krista, Lepšina Jožef, Rudič Stefan; za nadzornika proge: Farkaš Ferdinand, Čop Ludovik; za nadzornika brzojav: Hešič Janez, dosedaj X. položajne skupine. — V X. položajno skupino: za pomožnega oficiale: Vranko Marija; za pomožnega prometnika: Muller Ribard; za pom. strojevodje: Freitag Ivan in Pirkovič Ivan, dosedaj uradn. pripravniki.

— V aktivno službo sta prevedena števši od 31. decembra 1931 rez. peh. poročnik Peter Jenčič in rez. topniški podporočnik Ciril Petovar, števši od 12. junija 1930 leta.

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi je odrejen za knjigovodjo I. oddelka zavoda za izdajanje voj. oblike voj. pisar I. razr. Franjo Med.

— Imenovan je za vršilca dolžnosti šefa voj. delegacije pri direkciji drž. železnice v Zagrebu peh. polkovnik Franjo List.

— Izpit je napravil za čin akt. in rez. poročnik bojnega broda II. razr. poročnik fregate Bogdan Božić.

Ostale vesti

— »Akademski poklic«. V teku 24 dni, odkar je izšla ta knjiga, se je prodalo 652 izvodov. Malokdaj je pri nas kakšna knjiga našla v tako kratkem času tako silen odziv med občinstvom — dokaz, kako potreben je tak svetovalec dijaštvu in kako je znala naša javnost ceniti idealne in gmojne žrtve, ki so bile zvezane z izdajo tega dela. Dovoljujemo si danes opozoriti vse, ki se za knjigo zanimajo, na to, da traja rok za subskripcijo (28 Din) samo še do vstetega petka 15. julija in da se bo od sobote (16. julija) dalje dobivala knjiga samo po knjigarnah po 40 Din. Komisijsko založništvo je prevzela Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Slov. kat. akad. starešinstvo bo moglo knjigo nuditi po 28 Din samo tistim, ki bodo do 15. julija prišli osebnostno ali pa jo tako zgodaj naročili, da bo do tega dne naročilo v Ljubljani. Kdor torej bere, se vrstice in želiš dobiti knjigo po subskripcijski ceni, potrdi se v teh dneh dopoldne od 9—11 ali popoldne od 2—4 v starešinskih prostorih na Miklošičevi cesti 7, oziroma naroči knjigo nemudoma po pošti!

D A J Ledeno kavo DAM

— Izlet v Dolomite, ki ga je prvič organizirala Prosvetna zveza iz Ljubljane, je izredno dobro izpadel. Na celotredenski vožnji ni bilo najmanjšega defekta, kakor tudi najmanjše vremenske nezdore. Naravne lepote gorskih prelazov in čudovite skupine iglastih Dolomitov so na slehernega izletnika napravile in zapustile utise, katerih ne bo mogoče nikdar pozabiti. Velikostni so bili pogledi iz prelaza Falzarego na steno Col de Lana, na dobro ohranjene strelske järke in kaverne, kjer je Trener smel najlepše prizore za film »Plaine v plamenih«. Na Stillsersjochu 2756 m so imeli izletniki priliko opazovati prehod najvišje ceste v alpah. Semkaj prihajajo ljubitelji smučanja, da si tudi v poletnih mesecih voščijo ta sport. Ob cesti je bilo na vrhu

Mvila arabska in ledena kava
Automat buffet „Daj-Dam“

3 m visoko snega. Cesta ima poleg nestetih serpentinov mnogo predorov in zavetih pred plazovi. Krasna je bila vožnja ob Lago di Como in ob Gardskem jezeru. Na tem potu so si ogledali izletniki tudi Milan in Benetke, kjer so prenočili dve noči. Avtobus, ki ga je dala na razpolago trdnica Alp-avto iz Bleda, je vso to progo (1400 km) prevozil brez najmanjšega defekta in vestni šofer Anton Jerina, je dosegel tudi neke vrste prvenstvo, saj je bil to prvi avtobus iz Jugoslavije, ki je prevozil Dolomite in Stillsersjoch. Ako se prigrisi dovolj izletnikov je Prosv. zveza pripravljena izlet ponoviti s početkom avgusta. Na razpolago je še nekaj mest za izlet na Poljsko t. j. Krakov, Velika in Čenstohovo. Vsa tozadevna prijava daja tajništvo Prosvetne zveze, Miklošičeva cesta 5.

— Na dan sv. Mohorja in Fortunata, dne 12. t. m. ob 7 jutraj, daruje po običaju dubrovniških Mohorjanov g. proš. don Ante Ziepopili sv. mašo za vse člane Družbe sv. Mohorja, kakor je to tudi v smislu pravil Družbe. Naj bi se udeležili te sv. Maše in slovanske molitve na čast sv. Mohorja vsi dubrovniški, kot tudi vsi oni Mohorjani, ki se tega dne nahajajo v Dubrovniku.

— Kresovanje v Splitu. Na predvečer praznika naših blagovestnikov sv. Cirila in Metoda je priredila splitska podružnica CMD na lepem vrtu gostilne »Kumanovce« družaben večer, ki ga je otvoril predsednik inž. Gorup in poudaril pomen Ciril. Metodove, t. j. narodno-obrambne ideje. Ob lepi domači pesmi in prižiganju kresa se je v prijetnih mizah skladno dovršil večer, ki je v lepem tovarštvu združil splitske rojake.

— Uredništvo dobiva dan na dan od staršev onih učencev, ki so bili do sedaj na bivši III. državni realni gimnaziji v Ljubljani, vprašanja: kam se bodo mogli lanskim učenci vpisati, kako bo z vpisom učencev za I. razred, kaj bodo delali po pravne izpite, ko je gimnazija reducirana, več profesorjev vpokojenih in odpuščenih, kam naj se prijavljajo za izpite itd. Uredništvo na vsa ta vprašanja ne more dajati pojasnil, ker mu o tem ni nič pozitivnega znanega. Razumemo pa skrb staršev in učencev, zlasti se onih, ki stanujejo daleč na deželi in imajo manj stika z Ljubljano in morajo skrbeti svojim otrokom pravočasno za stanovanje i. dr. Zato v imenu prižadetih staršev in učencev prosimo pristojne oblasti, da bi čimprej izposlovala potrebni pojasnil in jih objavile.

— V Službenih novinah št. 153 od 7. t. m. je objavljena »Naredba o izvolitvi in imenovanju zapršenih sodnih cenilcev, njih nagraditvi in kako morajo postopati pri cenitvi.«

— Vojaška godbena šola v Vrhu bo sprejela letos 40 gojencev. Kandidati morajo biti naši državljani in ne smejo biti mlajši od 14 in ne starejši od 16 let. Dovolrši so morali najmanj 4 razrede ljudske šole. Prošnje naj se pošljejo poveljstvu gornje šole najkasneje do 15. oktobra t. l. Ostali pogoji, med katerimi je nekaj zelo važnih, so razvidni iz Službenega voj. lista št. 23, ki je interesantom na razpolago na vseh orožniških postajah in pri pristojnih voj. okrožjih.

— V dekliskem zavodu Mladika v Ptuju pod vodstvom šolskih sester se prične s prvim septembrom štirimesečni jesenski gospodinjinski tečaj, ki bo trajal od 1. septembra do 31. decembra t. l.

REX steklenice in aparati za vkuhanje sadija. — Zaloga: J. M. Klein Ljubljana, Wolfova 4

— Velika goljufija pri Litiji. Oblasti so izdale te dni tirnico za Irgovko Franciško Podlogarjevo iz vasi Melčeva, Ivanče gorice 22 v občini Gorenji vasi v litijem okraju. Podlogarjeva je namreč naročala pri ljubljanskih trgovcih blago, za poroka za plačilo pa je navajala Irgovko Ivanu Turkovo iz Ambrusa in posestnika Ignacija Kavška iz Velikega Črneta. Blaga pa ni plačala, temveč je izkupiček porabila zase. Dne 3. t. m. je Podlogarjeva svojo trgovino zaprla in odšla neznano kam. Ljubljanske trgovce in svoja dva poroka je ogoljufala na ta način za znesek 88.000 Din. Kdo bo škodo trpel, še ni znano, najbrže Irgovci. Podlogarjeva ima polni list za v Italijo in je tja tudi najbrže odšla. Podlogarjeva je stara 31 let in je močne postave in okroglega obraza. S seboj je vzela vsa svoja oblačila, tako da se po poti večkrat lahko preobleče.

— Poštniška kolonija Borev in Strazark se bo pričela v nedeljo, dne 31. t. m. in bo trajala do vstetega 28. avgusta. Kraj: Lancovo, 20 minut od Radovljice. Kraj je zelo primeren za igre in kopanje. Nadzorstvo dobro. Cene: za 4 tedne Din 280, za tri Din 220, za dva tedna Din 160. Namesto denarja se sprejme po dogovoru tudi enaka vrednost v živežu. Vsa pojasnila daje Vrhovni stan ZBS, Ljubljana, Posavskega ul. 9.

Otok RAB Pension (s postrežbo in vsemi taksemi) do 100% Hotel Bristol Palace Hotel Orsha Vila Vilma Hotel A. Machaf

— Vzrok ukinitve gimnazije v Koprivnici. Kakor poročajo iz Zagreba, so nekatere občine v Podravini po popolnem ukinitju realne gimnazije v Koprivnici poslale brzojavno prošnjo ministru prosvete dr. Kojiču za vstopitev koprivniške gimnazije. Na prošnjo so sprejeli tale odgovor: »Gospod načelnik! V odgovor na Vaš brzojav z dne 27. junija glede ukinitja gimnazije v Koprivnici mi je čast, sporočiti Vam, da je ministrijski svet na svoji seji dne 17. junija sklenil, da se gimnazija v Koprivnici ukine zato, ker so se na tej gimnaziji dogajale take stvari, ki se ne morejo trpeti pri državni ustanovi, najmanj pa v šoli. Gimnazija v Koprivnici je ukinitvena za zgled ostalim gimnazijam ne s splošnim, ampak s posebnim odlokom. S tem se je hotel odrediti, da bo v bodoče ukinitvena vsaka šola, kjer bi se dogajalo kaj podobnega. Namesto gimnazije v Koprivnici je odprta polna gimnazija v Virovitici. Izvolite sprejeti šd. dr. Kojič, s. r., minister prosvete.«

— Trije poskušeni vlomi v eni noči. V Trzinu so v noči od četrtka na petek vlomili z velrhom odklenili vožna vrata v župnišču. A ker je bilo znotraj zaprt z zapahom, vrat niso mogli odpreti. Morali so oditi brez uspeha. V župnišču so slišali neko škrbljanje in prišlo govorjenje, a ker so mislili, da grede mimo kakšni pomočniki, se niso zmenili za to. Šele jutraj so zaznali, kaj se je nameravalo. — V isti noči so vlomili tudi pri županu v Trzinu. Pri kuhinjskem oknu so odlomili kos železnega reza in se splazili v notranjost; a uspeha tudi tukaj ni bilo. Bili so prepredeni. — Veliko število delomirnih potepuhov — na dan jih pride po 10, pa tudi več — ki po pretevo brezposelnosti prosjačijo in ljudi strahujejo, od hiše do hiše, so za ljudstvo velika nadloga. Ako mu ne daš po volji,

Zdravilni liker očetov trapisrov lačica samo Dja 2—
Automat buffet „Daj-Dam“

li takoj žuga s požigom. Ako mu ponudiš delo, se izgovarja, da takega dela ni vajen; drugi zopet pravi: zakaj bom delal za 2 kovača, saj jih s fehtanjem dobim 8 na dan. — Ako merodajne oblasti ne posežejo vmes in ne odpravijo delomirnežev vsakega v svojo obino, bo še vedno hušje. — Naknadno se je zvedelo, da so isto noč vlomili še v tretji hiši, pa tudi nič odnesli drugega, kakor nekaj kruha. Orožniki iz Mengša pridno zasledujejo vlomilce in pravijo, da so jim že na sledu.

— Foto-revija. V Zagrebu je začel z julijem izhajati mesečnik »Foto-revija«, ki prinaša v svoji prvi številki poleg zanimivih in poučnih člankov še krasne reprodukcije fotografij. Vrh tega pa prinaša list v posebnem kotičku poročila vseh domačih foto-klubov, kar je gotovo koristno in v interesu razvoja domačega foto-amaterstva. Cena posamezni številki je 6 Din, pri celoletni naročnini 5 Din, in je glede na tiskarsko izvedbo in kvaliteto papirja cena te revije prav nizka. Prepričani smo, da bo revija našla dosti prijateljev.

— Perutinarstvo. Sestavi A. Slivnik, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena v platno vez. Din 50, broš. Din 40. — Perutinarstvo je žalibog pri nas še vedno zelo zanemarjeno in pomanjkljivo. Pa saj do sedaj nismo imeli knjige tej enaki, zato perutinarstvo ni moglo napredovati, kakor bi bilo želeli. Knjiga, brez katere naj ne bo noben perutinar, obsega 174 strani in vsebuje in nudi vse, kar mora vedeti in znati umen rejec perjadi. Vsebuje veliko slik raznih kurjih pasem in vrst. Razpravlja zelo važno poglavje o zdravju in boleznih perjadi. Knjiga bo izvrstno služila vsem perutinarjem tako meščanom, kakor kmetu ter jo istim toplo priporočamo.

— Sisacka mineralna voda se lahko pije, more pa se uporabiti tudi za Sisasko jedno kopelj, ker zdravi arteriosklerozo, visok krvni pritisk, onemoglost, kronična vnetja dihalnih organov, astmo, bronhizem, živčne bolezni, kronične kožne bolezni, očne bolezni, tuberkulozo v kosteh in členkih, škrofulozo, reumatizem mišičevja v kosti, ženske bolezni, nepravilnost prebave, bolezni čreves in žoloda, gošbo, ledvični in žolčni kamen, bolezni spolnih in mokracnih organov.

— Pozor! Preskrbite se pravočasno! Zavarujte sebe in svoje domače pri »KARITAS«, posmrtninskem oddelku največje slovenske zavarovalnice, Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani. Sprejemamo le zdrave osebe. Zato ne čakajte na bolezen in na starost. Zahtevajte pojasnila: Vzajemna zavarovalnica oddelk »KARITAS«, Ljubljana, tel. 2521, 2522.

— Jed vam ne prija? Nimate teka! Uredite žetodec in čreva. Fellerove Elsa-pilule 6 škatlic Din 30.— in Elsa Švedske kapljice 2 steklenici za Din 50.— vse že z zavojino in poštnino pri lekarnarju Eugen V. Feller Stubica Donja, Elsatrg 134. Savska banovina.

— Pomanjkljivosti kože kot solne pege, mozolji, gube, lišaji itd. bi se morale zdraviti samo s sredstvi, katere medicinsko učinkujejo. Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože je brezopojno zanesljiva. Za vnaprej poslanih 40 Din 2 lončka frapko, po povzetju 10 Din več. Isto toliko stane Fellerjeva močna Elsa-pomada za rast las. Oboje se naroči pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 134. Savska banovina.

— Lutove peči so se pocenile! Ing. Guzelj, Šiška, Tel. 3252.

— Elektroinstalacije, dobave in vsa dela pooblaščenih elektroinženjev po zelo ugodnih cenah prevzame »Unitas« — Civ. inž. F. Manda, Selenburgova ulica 7-I.

— Kemično čisti obleke šimenc, Kolodvorska ulica št. 8.

— Gospodinj! Zahtevajte priznana najboljši Majarončev kis.

— Svojim blagopokojnim boste postavili nagrobni spomenik, zato si ogledite takoj trajno razstavo nagrobnikov najnovejših oblik, skice in album izvršenih spomenikov pri znani najcenejši in najsolidnejši dobavitelji spomenikov, kamnoseško-kiparski tvrdki Franjo Kunovar, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana, telefon 27-87.

— »Franz-Josef« grenična poživlja prenavlja, nje in osvežuje kri.

Poizvedovanje

Sveženi klicev je našel naš inkasnat v Linhartovi ulici. Lastnik jih dobi v upravi »Slovenec«.

Vital Vodušek:

Nedeljske misli

Danes — na osmo pobinkoštino nedeljo — bremo v evangeliju priliko o krvičnem oskrbniku. Mene pa so ostale misli pri dveh čudovitih stvkih iz berila — pisma apostola Pavla Rimljanom:

»Niste prejeli duha suženjstva zopet v strah, ampak prejeli ste duha posinovljenja, v katerem kličemo: Aba, Oče! Sam Duh pričuje z našim duhom, da smo božji otroci; ako pa otroci, tudi dediči: dediči božji, sodediči pa Kristusovi.«

Neko sonce mora biti na našem nebu, neka zvezda mora pasti v naše željenje. Drugače ne gre in ne gre. Drugače ne more berat čez prag, ne more delavec na cesto, ne izgubljeno dekle v zavetje, ne mati od otrokovega groba. In najsi je komu bogastvo pol sonca, ali kaj drugega kakor svetel utrinek, vendar bo srce neizpolnjeno, vendar bo srce iskalo in grabilo za drugo polovico sonca in zvezde.

Danes je željenje tako prazno in grenko. Ali nam niso vsa sonca ugasnila razen božje ljubezni? Ali veste za zvezdo razen nje? Zato pa je tako strašno, da so božjo ljubezen ljudje pozabili in zatajili. Da je nimajo in ne nosijo. In niti ne kriče za njo.

Pojdi po cesti, pa te bo strah praznote ljudi. Premišli: te debele ustnice ne znajo klicati Boga. Te bolne ustnice ga nočejo ogovarjati. Te trde, grde, dirje ne znajo kričati za Bogom. Te prazne, tuje, pasle, okrunjene ne znajo kričati za Očetom. To je najbridkejšje. Kakšen bo konec. Z njim se ne bomo varali kakor se z željenjem.

Očudil sem se, tehliti človeka po dejanjih. Morda je prevaran, morda izmučen, utrujen, bolan, obremenjen, zapeljan, neodgovoren. A da ne zna kričati po Bogu, da ga ne kliče več, ne ogovarja, da iz prepada in kričev in izdajstev in nečistosti in ubojev ne vpije več za Očetom, v tem je obsodba. Kam hočemo?

Otrokova duša je vedno spremenljiva. Včasih jo moraš božati, da je ne ubiješ; včasih zapustiš, da je ne razvadiš; včasih udariti, da je ne izgubiš. Zdi se mi, da ima seel dušo kakor otrok. Da so bili časi, ko mu je bilo treba trdih udarcev. Ko mu je bilo res treba vzeti sladec in ljubezen. A danes ga je treba božati, mu je treba biti dober, dober, do zadnjega daru ljubezni.

Se nisi dočel? Poljubi umazana usta, ki so klela, pa bodo molila. Pobožaj roke, ki so ubijale, pa se bodo sklenile. Okleni sa željenja, ki se je izgubilo, pa se bo očitilo. To je smisel stavka: vsem vse postati. Res je včasih, kakor bi greha ne obsojal, kakor bi ga celo gladil in skril in zagovarjal z ljubečo besedo. A to je le videz. Vsaka ljubezen gre skozi greh do srca. Vsaka ljubezen srce budi, vsaka ljubezen mu jemlje tišino obupa, dokler ne zaspeeta Boga: Oče!

Kako je sladka zavest o božjem otrostvu! Ne

Priznana okusni sladoled
Automat buffet „Daj-Dam“

more bili drugače. Črne stene zlasti in željenju seeti. Našel sem človeka o najbolj podrti in zamazani hiši. Ustrasil sem se. On pa je Boga z Očetom ogovarjal in se je smejal in bil vesel. Stoji v ječo, bolniško sobo, na breg, od koder koda obupane v vodo, v ertinec ceste: če moreš ponos zapeti pesem o božjem otrostvu, da ji bodo vsi pristuhnil, ne č več ujetnik besnel, ne bo bolnik jokati, nihče ne bo šel v smrt, izgubljeni pa bo že na poti proti domu. Ko bo srce zažuleno, da nima Boga, ga bo že imelo. Če se bo čutilo zapuščeno, bo že napolnjeno. Če zavremo, bo že izbrano. Najgloblje padlo bo najprej našlo besedo ljubezni.

O, ali nismo premalo tega poudarjali? Premalo ljubezni na ustnice nosili! Premalo božati, premalo ljubiti, premalo peli?

Seel danes križi in se bije in bori. Mi se moramo z njim in zanj boriti in lrgati, moramo grabiti in rušiti in zidati in bogatiti... Sredi vsega pa moramo biti tihi božji pevi, ki vsak krik človekov njemo in ga ublaže v prosejo in trpečo molitev: Moj Oče!

Naznanila

Ljubljana

Služkinje! Po dveletnem službovanju imate po zakonu poselskega reda pravico vsako nadalnje leto do nerazdeljenega dopusta enega tedna. Nastop dopusta se lahko nastopi med šolskimi počitnicami ali sporazumno z gospodarjem. Poleg mesečne plače gre poslu za čas dopusta doklada za hrano v višini polmesečne plače v gotovini, ki se mora v polnem znesku odšteti ob nastopu dopusta naprej. — »Poselska zveza«.

Gospodinj! Obveščamo vas, da so se služkinje preselile iz Marijinega doma, Kotnikova ul. 8 v svojo lastno hišo »Služkinjski dom«, Križevniška ul. 2. Obenem sporočamo, da je posredovalnica za službe še vedno v »Poselski zvezi« na Miklošičevi cesti 22 v prvem nadstropju v palači Delavske zbornice, pač pa ima tudi posredovalno filijalo v »Služkinjskem domu« v Križevniški ul. 2. Prosimo vse gospodinjke, gospe in gospode, ki želijo pošteno, pridno služkinjo, kuharico ali gospodinj, naj se obrnejo na »Poselsko zvezo«, Miklošičeva cesta 22-I. — Poselska zveza.

Prosenadni koncert v Zvezdi priredi danes ob 11 godba Nar. žel. glasb. društva »Slogec«. Koncert vodi g. kapelnik H. Svetel.

Počitniški tečaj za dijake in dijakinje sred. njih šol, ki imajo popravne izpite, se otvori 15. julija. Poučevali bodo profesorji posameznih strok po 2 uri dnevno za predmet. Tečaj bo trajal do 24. avgusta. Prijave se sprejemajo samo do 15. julija. Natančnejše podatke daje in prijave sprejema iz prijaznosti g. šolski sluga Janko Bombač, II. drž. gimnazija na Poljanski cesti v Ljubljani, dnevno od 8 do 10 v šolskem poslopiju.

Sneherje-Zadobrova. Dne 31. t. m. ob 16 popoldne se bo vršil pri tov. Fr. Avšiču v Sneherjih okrožni koncert Pevske zveze ljublj. okrožja. Na sporedu so najlepše pesmi naših skladateljev. Skupen nastop zborov se bo izvajal pod vodstvom zveznega pevovodje prof. M. Bajuka. Poleg tega bo nastopil vsak zbor zase in s tem se bo moglo pokazati, kako daleč smo tudi na deželi napredovali v pevski umetnosti. Zato pohitimo ta dan vsi prijatelji in ljubitelji petja v prijazno vas Sneherje, ki je dobrih ¼ ure peš hoda iz Ljubljane; s Pečnikarjevimi avtobusom pa imate vsako uro zvezo s tem in tja.

Svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd. ima vedno v zalogi!

fofoodd. Jugoslovanske knjigarn

v Ljubljani

Zahtevajte cenik!

Maribor

Skoraj 13 milijonov v zrak

Ob zaključku prve polovice letošnjega leta je izdala finančna uprava statistiko tobačne potrošnje v Mariboru. Kljub krizi in pomanjkanju na vseh plateh ne kaže omenjena statistika prav nobenega nazadovanja napram preteklim letom. Kvečjemu se opaža dejstvo, da strastni kadilci še neprestano presedlavajo z boljših na slabše vrste, ki so ceneje. Kakovost poslaja postranska stvar, glavno je, da se nekaj kadi.

Po količini prednjači seveda elegantna cigareta. Pa tudi drugih vrst tobaka se porabijo v Mariboru značilne količine in v tem na primer naše mesto znatno presega večja mesta v drugih, južnejših delih države, kjer prednjači že od nekdaj cigareta ter pipe, zvečenja in šnofanja skoraj ne poznajo. Potrošile so se tokom 6 mesecev v Mariboru sledeče količine tobaka: neretvanski 200, žetški 680, savski 3360, amerikanec 160, banatski 30, dunavski 10.120 kilogramov. Med kadilci cigaretnega tobaka je odnesel rekord najcenejši savski — med piparji pa je najbolj priljubljen dunavski. Cigarete: dražje vrste beležijo neznatne številke; kolekcija luksuznih cigaret v komadih: 1000, karadjordje 7000, mi-

gnon 2350, vrbas 10.000, jadrani 10.000, kosovo 5000, šumadija 23.000, vardar 1.160.000, drina 680.000, vrbas 71.000, morava 170.000, zeta 18.840.000, sava 16.680.000. — Prevladujeta očividno poslednji dve vrsti; pri vardarjih pa je opaziti, da pokajena količina zopet narašča na škodo ostalih vrst iste cene. Cigare: regalitas 5500, trabuke 6400, britanike 3000, operas 32.080, kube 74.000, viržinije 64.000, mešane inozemske 570.000, kratke domače 93.000. Kakor razvidno, odnesejo mešane inozemske ogromen rekord celo nad popularnimi kratkimi, kubami in viržinkami. Nekaj cena, nekaj ima (dasi niso videle inozemske), pa je stvar privlačna. Tobak za nosiljanje: 130 kg. Količina gine od leta do leta. Naslaja pač samo še stare korenine, ki pravijo, da jim šnofanec bistri možgane. — Tobaka za zvečenje se je porabilo 888 kg. K temu naj še pristojemo cigaretni papir: 148.000 komadov zavojčkov ga je šlo.

Ogromna je sedaj vrednost celokupne tobačne potrošnje. Znaša nič manj kot 12.972.355 Din. Lep denar, če pomislimo, da gre v zrak brez vsakega baska in če ga primerjamo z vsotami, ki jih žrtvuje Maribor za druge potrebnejše in nujeješe namene.

Nepričakovani obisk v županovi sobi

Maribor, 9. julija.

Na mestnem magistratu so imeli danes predpoldne nemalo senzacijo. Ker je župan na dopustu ter odpadejo vsi sprejemi, je v županovi sobi sedaj prazno in ni nadzorstva. Tembolj so se začudili uslužbenci, ko so nenadoma začuli iz te sobe oldoški vik in jok. Prihiteli so se nudila nenavadna slika. Na veliki mizi je ležalo komaj nekaj mesecev staro dete, drugo pa, staro okoli poldruga leta, je kobacalo po tleh. Oba pa sta se jokala na vse grlo za mamico, ki ju je tako neusmiljeno prepuščala tujim nepoznanim ljudem. Po bliskovito se je razvedelo na magistratu o mladih gostih in od vseh strani so nagrnile gospodinje uradnice, ki so zaman poskušale potolažiti mala kričča. Skrajša so zaman premišljali, kam z obema otrokoma, končno pa so ju poslali v pisarno socialnega urada k gospodu Brandnerju. Tu se je zavzela za oba prijazna gospodinja ter utešila, dokler ni prišla po otroka skrbstvena sestra iz mladinskega doma. Poizvedovanje so ugotovila, da je otroka odločil na magistratu deložirani delavec Malek, ki stanuje že skoraj mesec dni pod drugim obokom državnega mosta. Malek je prišel z obema otrokoma na magistrat, da bi govoril z županom. Ko je izvedel, da je župan na dopustu, je šel potihoma v predsobo ter odložil obe mali bitji, sam pa naglo stekel po stopnjicah. Ker je očividno, da ubogi deložiranec, ki je povrh brezposeln, ne more rediti obeh črvčkov, ju bo mestna občina odzdržala začasno v mladinskem domu, kjer jima bo bolje in topleje, kakor pod mrzlimi oboki dravskega mostu. Nesrečnega očeta pa bodo te dni spravili izpod mostnega oboka v zasilno stanovanje v baraki Kraljeviča Marka ulici.

Kako poslanem dober godbenik

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil Meinel & Herold v Mariboru št. 102—B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvečanemu. Zahrtejte knjižico lakoj z navadno dopisnico!

□ Mariborčan diplomiral. Na tehnični fakulteti ljubljanske univerze je položil diplomski izpit za inženjerja kemije Škarabot France iz tukajšnje znane primorske rodbine. Cestitamo!

□ Predpriprave za slavnosti »Mariborskega tedna«, katerega program so prinesli v splošnem obisku včeraj, se pričnejo prihodnji teden. Mesto Maribor si bo nadevalo novo lice — ulice bodo temeljito očiščene, po možnosti odstranjeno vse, kar škoduje lepoti mestne zunanosti itd. Pozvano bo vse prebivalstvo, da sodeluje v predpripravah z mestno občino v cilju, nadejati Mariboru čim boljše in svečaneje lice. Največ predpriprav bodo zahtevale gledališke predstave na prostem. Trg Svobode bo temeljito preurejen. Na južni strani se postavi lesena pregraja, v kateri bodo posamezni vhodi na gledališki prostor. Ob zapadni strani se bo kmalu pričelo z gradbo česke vasi v naravni velikosti. Pod kostanjmi bodo zrastle vaška cerkva, krčma in hišica Marinke, vse tako naravno, da bodo imeli gledalci čisto druge vtise, kakor v gledališču. Ob predstavi bo seveda nameščeno poleg cerkve polno šotorov in pravih kramarjev, ker se godi dejanje ob času žegnjanja. Na trgu bo 1000 sedežev in prostoga za 7000 stolišč. Za orkester bo napravljen poseben oder. V petek so preizkušali strokovnjaki trg z ozirom na akustiko. V komisiji, v kateri je imel glavno besedo gledališki kapelnik g. Lojze Herzog, je bil tudi trobentač, ki je vzbujal še prav posebno pozornost. Trobental je namreč dimnikar, trobentač gasilnega društva. Trg je zelo akustičen ter bo prišel velik orkester 100 moč povsem do veljave. Tudi v mestnem parku in na Mariborskem otoku se prične kmalu pripravljati dela za razne veselice prostora itd. Maribor bo toraj v kratkem podoben mravljišču — na vsih koncih in krajih bodo delali, da dobi mesto čisto drugo zunanost.

□ Smrti kosi. V dr. Ipavčevem sanatoriju v Krčevini je umrl znani in ugledni trgovec Koloman Kardoš iz Murske Sobote. Smrt ga je dohitela v najlepši moški dobi 33 let. Pogreb se vrši danes v nedeljo ob 11 dopoldne iz mestne mrtvašnice na frančiškansko pokopališče. — V splošni bolnišnici je ugrabila smrt posestnika Franca Kaca iz Dobrovec; dosegel je starost 78 let. Blagoga pokojnika je prepeljal mariborski pogrebni zavod včeraj na njegov dom v Dobrovec, od koder se vrši pogreb jutri na slivniško pokopališče. — Svetila pokojnikoma večna luč, preostali naši globoko sožalje.

□ Prekrivanje frančiškanskih stolpov naglo napreduje. Severni stolp že ves blešči v rdeči bakreni barvi, ki se bo po kmalu izpremenila v zeleno patino. Včeraj so se spravili kleparji na južnega. Od spodaj proti vrhu trgajo streho iz železnih pločevinastih plošč ter jo sproti nadomestujejo z bakrenimi.

□ Vest iz bananih krogov. V javnosti so se pojavile vesti o tem, da tukajšnja podružnica Zadrugne gospodarske banke ne sme več vršiti delovnih poslov. Resnica je, da podružnica Zadrugne gospodarske banke d. d. v Mariboru v 1. bodežu vrši vse devizne posle potem svoje centrale in sicer, kakor doslej, kakor znano, najkulantneje. Hranilne vloge, za katere je podružnica popolnoma varna, sprejema Zadrugna gospodarska banka pod ugodnimi pogoji ter te nove vloge vsak čas v polnem obsegu izplačaja.

□ Posestno gibanje. Tvrška Karl Scherbaum in sinovi je prodala hišo Grajski trg 6 in 7, s parcelo vred za 800.000 Din. Kupec je odvnetnik dr. Otton Blanke. Sprodana je pekarna v hiši št. 6 z vsemi stroji, pritlikinami, sestavnimi deli itd. — Rozman Anton, posestnik in gostilničar na Frankopanski cesti 29, je prodal svojo hišo s parcelo posestniku in gostilničarju Dominiku Gajšku v Slovenjgradu za 340.000 Din. — Sotlar Alojz, posestnik na Tržaški cesti 47 je prodal tretjino hiše Linhartova ulica 22 (Tržaška 47) in tretjino vrtnice parcele za 40.000 Din.

□ Sanatorij v Mariboru. Gosposka ulica 40. Telefon 23-58. Lastnik in vodja kirurg dr. Černič. Najmodernejše urejen za operacije, Zdravilni aparati: Višinsko solnce, diatermija, tonizator, žarnica »Halac«, enterocleaner. Zdravljenje z radijem (pijača in kopeli). Cene zmerno.

□ Društvo za zatiranje in proučevanje raka. Pripravljali odbor omenjenega društva v Mariboru sklicuje za dne 13. t. m. ob 18 ustanovni občni zbor v mestni poslovalnici. Vabijo se vsi oni, ki jim je na srečo blagor ljudstva, da se v čim večjem številu udeležijo občnega zbora, na katerem se bo konstituiral odbor ter določile smernice delovanja.

□ Dvojna mera za mariborske kučke. V mestu Mariboru je že ukinjen pasji kontumac, v okolici pa še ne. Očividno so na odločilnem mestu na to čisto pozabili in zaradi tega se morajo okoljski cučki še vedno pokoriti na vrvi in z nagobčnikom, dočim njihovih srečnih tovariših iz mesta lahko letajo prosti okrog. Ker ni opasnost stekline v okolici nič večja, kakor v mestu, bi bilo umestno, da se tudi tam kontumac ukine.

□ Lastni ženi odrezal nos. Pred okrožnim sodiščem se je zagovarjal včeraj mariborski čevljar Anton G. Obtožnica ga obdolžuje, da je svojo ženo hudo ranil s čevljarškim krivcem. O dogodku smo že svojetčasno poročali. Pripetil se je v magdalenski ulici v pozno nočni uri. Med ženo in možem je nastal po stari navadi prepir, ki je moža tako razpalil, da je zagrabil za čevljarški nož ter z enim samim zamahom zadal ženi na obrazu strašno rano. Rezilo je šlo preko nosu in lica do desnega ušesa tako globoko, da je nos kar visel. V bolnišnici so ženi rano skrpali skupaj ter je ostal nos cel, pozna se le vrezina. Kljub temu srečnemu zaključku pa je zadeva z nosom prišla pred sodišče, ki je spričlo raznih olajševalnih okolištin sodilo milo. Mož je bil obsojen na sedem dni zapore.

— Pri poapnenju arterij, možgan in srca se z dnevno uporabo male množine naravne »Franz-Josef« grenčice doseže odvajanje brez večjega napora. Znameniti učitelji klinik za notranje zdravljenje so dosegli s »Franz-Josef« vodo najboljše uspehe za čiščenje črev celo pri polstransko ohromelih bolnikih. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

□ Velik požar na vrhu Kozjaka. Na vrhu Kozjaka se je sinoči okrog pol 9 zvečer posvetilo nebo; ognjeni zublji so šinili v zrak in gorelo je kot velikanjski kres. Požar je moral zagrabiti več poslopj, ker je bil sij tako močan, da se je videl na veliko daljavo. O požaru je bila obveščena tudi mariborska požarna bramba. Gasilci so se odpravili z dvema brizgalnoma do Bresternice, kjer so jim pa povedali, da je požar na nedostopnem terenu ter ni nikjer v bližini vode. Izvedeti se ni dalo, pri kom je gorelo. Tudi ob času našega poročila ni še prispela v dolino vest, koga je zadela bridka usoda pogorelost.

□ Pod vozom. V Hotinji vasi se je hudo ponesrečil sin posestnika Martin Primec. Konj se mu je spasil ter je voznik padel pod voz. Zdobnil je nevarnejše poškodbe na glavi in rokah ter so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico.

□ Legatov trgovski tečaj, Maribor. Vpisovanje Slovenska ulica 7. Dijaški internat.

□ Prsti ostali v skobelniku. V neki mizarški delavnici se je prigodila včeraj v Rušah huda nesreča. 31 letni mizarški pomočnik Anton Urnet je bil zaposlen pri strojnem skobelniku. Po neprevidnosti je začel z roko v stroj in rezilo mu je posnelo palec in kazalec desne roke. Hudo ranjenega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

□ Srp v želo. Po slučaju se je prigodila včeraj v Jablancah nevarna nesreča. Pri posestniku Grahorniku so na polju želi; med žanjicami je bila tudi posestnikova pastorka, ki je v šali zamahnila s sromom proti Grahorniku ter ga zadela v hrbet. Ostrina pa je šla skozi obleko v živo ter presekala ranjenemu tudi želo. Hitro je bila obveščena o nesreči mariborska reševalna postaja, ki je nevarno ranjenega Grahornika prepeljala v mariborsko bolnišnico, kjer so ga takoj operirali.

Ptuj

□ Ptujski sejmi. Živinski sejem v torek dne 5. t. m. je bil izredno dobro obiskan. Le redkokdaj je toliko živine na sejmu, kakor topot. Prignanih je bilo 263 krav, 160 telic, 258 volov, 42 bikov in 212 konjev, skupaj 935 glav. Prodanih je bilo jedva 256 glav. Cene živini so zopet padle. Tudi svinjski sejem dne 6. t. m. je bil precej dobro obiskan. Prignanih je bilo 243 svinj, prodanih pa komaj 90. Cene so ostale iste kakor dosedaj.

□ Tedensko službo gasilcev od 10. do 17. t. m. ima drugi vod, prva desetina in sicer četovodja Breznik in desetinik Zamuda. Reševalno službo ima sofer Pentek in desetinik Merc, od moštva pa Hojker in Somer.

Učite se pravilno solnčiti

NIVEA-CREMO ali OLJEM

To se pravi, nikdar ne solnčite mokrega telesa in vedno poorej telo nadrgnite. S tem zmanjšate nevarnost bolečine povzročajoče solnčarice, obenem pa dobite lepo zagorelo kožo, — tudi pri oblačnem vremenu. Nivea-Creme in Nivea-olje sta nenadomestljivi. Na celem svetu se ne dobi nobenega sredstva za negovanje kože, ki bi vsebovalo eucerin, na katerem temelji edinstveni učinek.

Nivea-Creme: Din 5'— do 22'—,
Nivea-olje: Din 25'— in 35'—.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j. Maribor

Oklic

Nesreča, ki nikdar ne miruje, ni prizanesla tudi miroljubnim Središčanom. Na Ciril-Metodov dan dne 5. t. m. je element ognja uničil devetorico srediških domačij. Vključ obrambnim sredstvom, ki so jih z nadlovesko požrtvovalnostjo nudili gasilci iz trga ter bližnje in daljne okolice, se ni posrežilo rešiti prizadetih njih imetja. Tako da so ostali brez strehe, brez obleke, brez hrane, brez krme in v posameznih slučajih brez potrebne živine. Ta nesrečni dogodek je tem žalostnejši, ker jih je ogenj oropal letošnje itak prepičle krme in ker so njih zavarovalnice tako nizke, da se na upostavit domačij brez tuje pomoči niti misliti ne more. Obupni klici nesrečnih pogorelev so odjeknili v srhch vseh socialno čutečega ljudstva, ki pa ob bednem stanju našega kmečkega prebivalstva ne zmore toliko, da bi vsaj nekoliko zamoglo olajšati breme težko prizadetih nesrečnikov.

V to svrhu stavi si je podpisani odbor za nalogo, da zbira milodare dobrih src in z njimi pomaga prizadetim pogorelim.

Apelujot pod geslom: »Kdor hitro da, dvakrat da«, se obračamo na cenjeno občinstvo s prošnjo, naj se z naravnimi prispevki ali denarno pomočjo usmili brez strehe in sredstev ostalih Središčanov in naj na ta način pomaga lajšati gorje naših pogorelev.

Prosim Vas, da naslovite svoje darove akciskemu odboru za pomoč središkim pogorelcem ali pa upravi lista »Slovenec«.

V imenu prizadetih iskreno zahvaljujoč se priporoča:

Akciskij odbor za pomoč središkim pogorelcem. Predsednik Zdravac Jakob, banovinski svetnik, podpredsednik Kolarič Anton, župan, tajnik in blagajnik Mlinarič Franjo, upravnik pošte ter ostali odborniki: Kanič Fric, Polanec Jurij, Plohi Franc in Savora Ivo, vsi posestniki v Središču ob Dravi.

Celje

□ Mestni avtobus javlja: V Logarsko dolino vozi Celjski mestni avtobus v splošnem po lanskem voznem redu. Iz Celja odhaja vsak dan ob 16.40 izpred kolodvora in prihaja v Planinski dom v Logarski dolini ob 20.20. Ob nedeljah in praznikih pa vozi tudi jutraj ob 4.30 iz Celja izpred kolodvora in prihaja v Logarsko dolino ob 8. Izpred Planinskega doma v Logarski dolini se vrača vsak dan redno ob 5.30 jutraj, ob nedeljah in praznikih pa tudi ob 6. popoldne. Kadar vozita zaradi velikega prometa po dva avtobusa, se vrača drugi po želji večine potnikov vstopajočih zvez v vlaki v Celju proti Zagrebu in Ljubljani. Cena je sedaj znižana v rednem obratu za celo prago iz Celja v Planinski dom v Logarski dolini na 50 Din za osebo, otroci od 4. do 10. leta plačajo polovico redne voznine, otroci do 4. leta so prosti voznine, ako ne zavzamajo nobenega sedeža. Za posebne vožnje je vrhu tega na razpolago 18 sedežev avtobusa, katerega pa je treba par dni poprej pisмено ali brozajno naročiti v pisarni avtobusnega podjetja v poslopiju mestnega magistrata. Cena za ta avtobus je določena na 8 Din za prevožen kilometer, ob nedeljah in praznikih pa 9 Din. Vožni redi za vse proge se te dni razpošiljajo, dobijo pa se tudi v pisarni podjetja in v pisarni Tourist-Office v paviljonu pred kolodvorom.

□ Smrtna kosa. V petek 8. t. m. proti večeru je umrla na svojem stanovanju na Ljubljanski cesti št. 10 v starosti 26 let delavčeva žena Marija Vanovskova. — Naslednji dan, v soboto 9. t. m. jutraj je umrla na svojem posestvu na Miklavčevem hribu posestnica Charlotte Jančičeva. — Isti dan je umrl v javni bolnišnici v starosti 58 let Josip Niesner, profesor na celjski rudarski šoli, stanujoč v Cankarjevi ulici. — Dušam pokojnih večni mir in pokoj, žalujočim preostalom pa naše iskreno sožalje.

□ V veliki trgovini, kjer se prodaja na debelo, kjer se po pošti razpošilja po celi Jugoslaviji in kjer se tudi na drobno veliko proda, se vedno nabere velika množina ostankov, ki se potem po zelo znižani ceni prodajajo vsaki prvi teden v mesecu v trgovskem domu Stermečki, Celje.

□ Tatovi koles neumorno na delu. Zadnje čase postaja Celje očividno pravo torišče kolesarskih tatov, tako da se prijave zaradi kolesarskih tatvin množijo od dne do dne. Pri njihovem poslu pa jim pridno pomagajo lastniki koles s svojo malomarnostjo in nepazljivostjo, ker puščajo vključ opotovanim svarilom s strani policijskih oblasti v poznih večernih urah svoja kolesa na prostem brez nadzorstva. V petek 8. t. m. je zopet bilo ukradenemu nekemu gospodu izpred gostilne Wilson v Gaberju (zgodilo se je v večernem času med 8 in 9) dobro ohranjeno moško kolo, črno prepletkano in dobro ohranjeno znamke Waffennrad. Kolo, ki je vredno približno 700 do 800 Din, ima številko 3.109.754. Policija svari pred nakupom.

Hajdina

V »Slovenec« od srede, 6. t. m. je bil precej podrobno popisane nezasišani zločin nad Kmetec Marijo. Pogreb ne doživel žrtve je bil v četrtek, 7. t. m. Najprej je bila sv. maša za dušnico. Sredi cerkve je bil položen venec belih rož in bel trak z napisom: »Nedolžni žrtvi v zadnji pozdrav — učiteljstvo in šolska mladina.« Nalo je šel sprevod iz cerkve na pokopališče. Mati je plakala na ves glas že na tej poti, a vsa obupana je kričala pri mrtvašnici, kjer je njena mrtva hčerka, obsuta z rožami, čakala, da jo poneso v tiho samoto, ki je šum sveta ne drami več. In otroci so se solzili, ko so svojo vedno veselo tovarišico izza šolskih klopi spremljali proti zadnjemu domeku. Niti učiteljstvo se ni moglo ob vsem prizoru držati solz in tudi g. župnika je srce nemirno utripalo, ko je govoril slovo in prosil Boga tolažbe za mater, za šolsko mladino in vse, ki jih je ta prežalostni dogodek tako hudo pretresel. Bog nas občuvarj sličnih nesreč!

Počitnice revnih mestnih otrok

Maribor, 8. julija.

Škofijski odbor Kat. akcije v Mariboru je v teh hudih časih pomanjkanja posvetil nekoliko pozornosti tudi ubogim mestnim solarijem, ki doma čisto nimajo niti kosčka kruha. Za počitnice jim je hotel napraviti nekoliko veselja. Potom župnijskih uradov in potom časopisja se je obrnil na premožnejše kmečke gospodarje s prošnjo, da bi sprejeli med poletnimi počitnicami revne mestne solarje na deželo. Odziv je bil izredno razveseljav. Okrog 240 gospodarjev je poslalo odgovor, da so pripravljene sprejeti po enega (nekateri celo po dva) otroka na popolno brezplačno oskrbo. Nato je odbor potem gg. katehetov začel zbirati otroke. Med malimi je zavladalo nepopisno veselje. Vsak je komaj čakal trenutka, da bi šel.

Delo je v glavnem že končano in je večina otrok že odšla. Večje skupine otrok odšle v župnije: Sv. Bolfenk na Kogu, Sv. Miklavj pri Ormožu, Krizejci pri Ljutomeru, Svetinje, Sv. Tomaž pri Ormožu, Kapela pri Radencih, Sv. Vid pri Ptuj, št. Janž na Dravskem polju, Sv. Jakob v Slov. goricah, Črešnjevec pri Slov. Bistrici, Sv. Jurij ob Taboru, Videm itd. Največ otrok je šlo v št. Vid, in sicer kar 30. Na drugem mestu je št. Janž s 24 otroci. V druge župnije jih je šlo od 10 do 20. Spet v druge kraje pa so šle manjše skupine. Razen mariborskih otrok je škofijski odbor odposlal na počitnice 20 otrok iz Celja in 50 otrok iz Hrastnika.

Na počitnice so bili poslani v splošnem največji reveži, ki doma ne poznajo izobilja. Počitnice so velika dobrota zanje in za starše. Ves počitniški pokret pa je tudi v drugem oziru velikega pomena. Ako bodo mestni otroci hodili na deželo na počitnice, pride do ožjega stika med deželo in mestom. Tako bodo deželani bolj spoznali bedo mest, mestni otroci pa zdrave navade dežele. Letos je storjen prvi korak in upamo, da bodo v jeseni izrazili zadovoljstvo otroci in deželani.

Slovenjgrader

Tridesetletniko mašnštva je pretekli torek 5. t. m. obhajal g. Anton Jesenko, župnik v št. Janžu pri Dravogradu. Slavnosti, katere se je pričela ob 8 jutraj s slovesno sv. mašo, se je udeležilo 7 duhovnih sobratov. Simpatičnemu župniku in dobremu duhovniku kličejo: Še na mnoga leta!

Poslednji mož v Pamečah. Pameški gasilci uprizorijo danes teden igre »Poslednji mož« na prostem pri Rotovniku. Začetek ob 3 popoldne.

Blagoslovitev zvona. Župnija št. Janž pri Dravogradu ima danes priščen praznik. Dopoldne se vrši blagoslovitev tretjega zvona, popoldne ob 3 pa bo blagoslovitev nove motorne brizgalne tamošnjega gasilnega društva.

Lepo planinsko in narodno slavlje na Uršlji gori. Tam na ponosni gori Uršlji, skrbni čuvarici Mislinjske in Meziške doline in mejniku bivše zelene Štajerske in slovenskega Korotana, se je vršila od 4. do 5. t. m. lepa planinska slavnost, združena s proslavo naših blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Mislinjska podružnica SPD je otvorila iz Slovenjgradca preko Sel na Uršljo goro novo pot, ki je prav posrečena in s katero bo Uršlja gora brezdvomno dobila mnogo več prijateljev in obiskovalcev, kakor jih je imela do sedaj. Ta pot je za celo uro hoda krajša in neprimerno lažja in primernejša kakor prejšnja pot. Dočim se je stara pot vila na nekaterih mestih po zelo strmih klancih in pečinah, leži nova pot lepo položeno po pobočju hriba, tako da lahko tudi vsak neturist prav z lahkoto pride na vrh gore. Zraven tega je nova pot ves čas mehka in brez večjega skalovja in pečin. Ves čas se vije po lepo senčnatem gozdu mimo izvira Kotuljsice, kjer je studenec z dobro in hladno vodo. Nižje pod studencem se odcepi nova pot na Rimski vrelce in Kotlje, ki je tudi mnogo lažja in krajša od prejšnje. To priliko je porabila moška podružnica Ciril-Metodove družbe in pridrila skupno z otvoritvijo nove poti na goro tudi slavnost našima blagovestnikoma. Zato se je odpravilo v ponedeljek veliko število Slovenjgradčanov na goro, kamor so odšli v večjih posameznih skupinah. Na gori pa so dobili tudi lepo število turistov od drugih krajev tako iz Guštanja ter drugih delov Meziške, Mislinjske in Šaleške doline. Ko se je napravila noč in so bili vsi turisti na gori, so se le-ti zbrali pred turistovskim domom, na balkonu pa je stopil g. Kvac, ki je pozdravil vse turiste, proglasil novo pot za odprto in v kratkih in lepih besedah orisal lepoto naših planin kot simbol svobode. Nato so se vsi turisti podali na najvišjo točko gore, kjer se je prižgal 7 metrov visok kres. Ob kresu so zagrmeli topiči, igrala je godba na pihala iz Sel in vrstilo se je petje slovenskih pesmi, ki jih je zapelo pevsko društvo iz Slovenjgradca. Ob kresu je imel govor g. Horvat, župnik iz Starega trga, ki je označil sv. Cirila in Metoda za apostola prave katoliške in slovenske kulture. Predsednik Ciril-Metodove moške podružnice g. Grmovšek pa je označil oba apostola za probuditelja in budilca slovenskega naroda. Drugi dan so se darovale tri sv. maše, katerih se je udeležilo skoro vsi turisti. Popoldne so šele jeli planinci v večjih skupinah zapuščati goro ter jo po novi poti mahlni na Rimski vrelce, kjer so se v letoviskem vrhu ohladili in okraščali, ter jo odtod proti Slovenjgradu, drugi zopet drugam mahlni na svoje domove.

Za počitnice

rabite hitro izvršen entel, ažur, monogram, okraske za obleke in perilo.

Takoj jih dobite pri tvrdki

Malek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Strukelj

Ropar na poštnega sla ujet

Maribor, 9. julija.

Svoječasno smo poročali o drznem roparskem napadu na poštnega sla, ki se je zgodil 1. julija na poti od Sv. Lenarta k Sv. Barbari. Na stezi, ki pelje proti Sv. Barbari skozi gozd, je pričakal sla z brkami in brado našemarjeni ropar ter ga napadel iz skrivališča. Vrgel ga je s kolesom vred v grmovje ter parkrat ustrelil iz revolverja, da ga je spravil v strah. Nato mu je vzel s silo poštno vrečo s pismi in 25.000 Din v gotovini ter izginil. Poštni sel je ves prestrašen prihitel v St. Lenart ter prijavil rop, na kar so orožniki in kmetje s puškami šli za roparjem ter preiskali velik gozd Pučenca, toda ves trud je bil zaman. Zasedovalci so pa srečali štiri moške, ki so jim povedali, da so videli v gozdu trgovskega pomočnika Ivana Ivanuša, ki je nosil neko vrečo

pod pazduho ter mislili, da je nosil kako blago za novo trgovino. Ropar je med tem nemoteno odšel od kraja napada v pol ure oddaljeni gozd v občini Selce, kjer je odprl vrečo ter pobral ves denar. Vrečo s pismi pa je zavrnil v gozdu. Vrečo so našli šele sedaj s pomočjo roparja. Ko je imel denar, je odšel k nekemu kmetu, ki ga je za 100 Din prepeljal v Ptuj. Kmetu je naročil, naj ga nikar ne izda in naj nikomur ne pove o tej vožnji. Iz Ptuja se je odpeljal na očetov dom pri Rogatcu, kjer je staršem pripovedoval, da je dobil denar za nakup zgodnjega sadja. Z doma je odšel v Zagreb, kjer je z denarjem zelo lahkomišelnost živel. Pri kartanju ga je zalotil detektiv ter ga spravil v Maribor, od tam pa so ga prepeljali k Sv. Barbari, kjer je pod težo dokazov priznal ves napad v podrobnostih.

Letalo ameriških letalcev Matterna in Griffin, ki mislita prileteti okoli zemlje v 6 dnevih. Letalo ima naslov »Stoletje napredka«

Trbovlje

Dolgove je treba prijaviti. Zupanstvo poziva vsled naročila ministrstva vse, ki imajo dolgove, izvirajoče iz poljedelstva ali živinoreje, da jih prijavijo na občini do 12. t. m. v sobi št. 9.

Dobro so igrali. Dramatični odsek je uprizoril zadnjo nedeljo igre »Pri kapelici«. Igralci so se tako vživeli v svoje vloge in jih tako živo podali, da so želi veliko odobravanja. Zeleli bi jih tudi v poletnem času še kaj videti na odru.

Poročili so se: Laznik Venceslav mizarški pomočnik v Hrastniku z Boško Franciško, hčerko posestnika; Vučina Josip, usnjarski pomočnik z Gosak Amalijo; Pušak Martin, posestnik od Sv. Križa pri Litiji z Miklavčič Marijo; Janez Slavko, rudar z Gracar Angelo in Sušnik Anton rudar, z Močilar Jožefo. Obilo sreče!

Slovenske gorice

Sv. Lovrenc. Zadnji teden so hude bolečine na nogah zadržale našega sivolasega gosp. župnika zlatomašnika Jožefa Sinka v postelji. Cela župnija mu želi okrevanja in zdravlja, da bi med svojimi ljubečimi ga župljani mogel obhajati svojo biserno mašo v šentlovenski župniji, kjer deluje 44 let, preko polovice svojega življenja. — Adventisti se naseljujejo zadnji čas v naši fari. Tudi se pojavljajo agenti in prodajajo neke bučke. Ljudje jim obračajo hrbet in te bučke zavračajo. Ljudje pravijo: stara vera, stari Bog in — staro vino je najboljšje. — Hudo sušo imamo. Edino vinogradom še prija. Dobro bo obrodila letos vinska kapljica, če pojde po sreči. Ko bi le bilo mogoče vnovčiti... ker bo sicer moral ubogi vinogradnik piti rujno vince v potu svojega obraza sam.

Laško

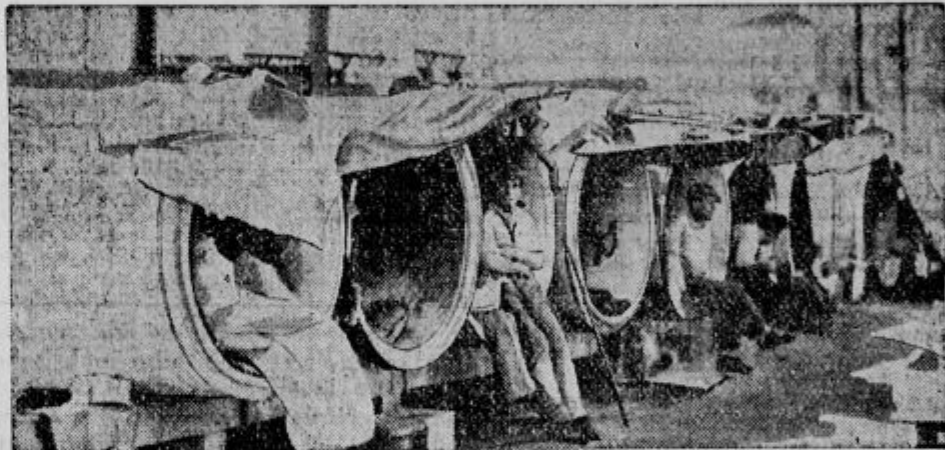
Od Laščanov visoko spoštovana »žlahta« je obhajala 5. julija izredno družinsko slovesnost. Ta dan je dopolnila gospa Ana Amon, roj. Lažič — vdova po nekdanjem županu Konradu Amonu — osemdesetletnico svojega rojstva, rojena 5. julija 1852. v Laškem. Pri tej tako visoki starosti pa je gospa še nenavadno svežega duha, živo se spo-

minja tudi najmanjših podrobnosti raznih dogodkov iz svojega življenja, tako slovečega slovenskega tabora v Zalcu (1868), ki se ga je kot mlada gosposična udeležila. Tudi razne druge menjave in razmere, ki so se je tekom let na ta ali oni način dotaknile, še prav nič niso zabledle v njenem spominu, ve o njih govoriti, kakor bi se bile včeraj dogodile. Bila je učiteljica ročnih del okoli 45 let. S ponosom se lahko ozira nazaj na svoje delovanje kot učiteljica ročnih del, ker je znala vzbuditi v ženski mladini smisel in ljubezen za ročna dela, še zdaj jo pride marsikatera nekdanja učenka vprašati za svet, a gospa pa še tudi ima vse svoje učenke v spominu, četudi jih je bilo toliko. Zares spomin, kakor je malokomu dan, že celo v taki starosti. Tudi telesno je nenavadno krepka, le noga ji je pred dvema letoma odrekla službo, ko se ji je pri obdelovanju vrta zlomila; od takrat ne more več zdoma, kakor le z veliko težavo po bergljah ali pa z vozom. Naj ji bodo tudi tukaj izrečene najlepše čestitke z voščilom, da ji Bog da obhajati še devetdesetletnico.

Igra. Dramatični odsek Izobraževalnega društva v Laškem je v zadnjem času dvakrat uprizoril dramo »Ne pričaj krivo«. Obakrat je bila nadžupniška dvorana nabit polna. Pretresljiva dejanja so diletante mojstersko izvedli. Čestitamo fantom!

Prvo sv. obhajilo: Veliko je bilo v preteklem tednu veselja med našimi otroci, ki so prvič pristopili k mizi Gospodovi. Bilo jih je 85. Lep dan je to za župnijo, ne le za deco, temveč tudi za starše in druge, ki prihite k tej ganljivi slovesnosti. Nato jih je društvo »Blago srce« pogostilo na vrtu g. Tropa, za kar se izreka najlepša zahvala. Sledilo je skupno slikanje, končno je dobil vsak večjo spominsko podobo.

Gibanje ljudstva. V zadnjem četrtletju je bilo rojstev 31, poročilo se jih je 7 parov. Veliko je bilo letos v tem času smrtnih slučajev, namreč 33. Meseca maja so med drugimi umrli: Marija Zupan iz Tovstega, 53 let; Ljudmila Krajnc iz Rifengozda, 45 let; Ana Praprotnik iz Laškega, 31 let; Neža Zemljčič iz Laškega, bivajoča pred leti v Limbušu, 62 let; Antonija Videčnik iz Rečice, 46 let. Vseled ošpic je umrlo 8 otrok.

Brezposelnj v Ameriki. V Severni Ameriki, kjer živi sedaj okrog 12 milijonov brezposelnih delavcev, je napočil za delavce strašen čas. V Ameriki ne poznajo nobenih podpor za brezposelne in zato si morajo brezposelni pomagati sami, kakor si vedo in znajo. Slika nam kaže brezposelne delavce, ki so se nastanili v velikih ceveh za kanale, tako da so varni pred dežjem in da imajo ponoči vsaj skromno in trdo ležišče

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja 10. julija:

9.30 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. — 10.00 Nedeljske misli (p. dr. R. Tominec). — 10.30 Pod Tatrami (Al. Turk). — 11.00 Salonski kvintet. — 12.00 Cas, poročila, plošče. — 15.15 Courteline: »Stalni gost« (Ljudski oder). — 16.00 Plošče (slov. glasba). — 16.40 Zabavni kotiček (Mirko Kragelj). — 17.00 Valčkova ura, izvaja salonski kvintet. — 20.00 Duetni koncert gg. Riharda Zika (violin) in prof. J. Ravnika (klavir). — 21.00 Prenos Erich Hersejeve jazz kapele s Pare hotela na Bledu. — 22.00 Cas, poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Ponedeljek, 11. julija:

12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošče, borza. — 18.00 Salonski kvintet. — 19.00 Francois Arouet Voltaire (p. dr. R. Tominec). — 19.30 Pot gline do kamenite posode (J. Zabkar). — 20.00 Večer solista Bogita Leskovic. — 20.45 Samospeli gdč. A. Kristanove. — 21.15 Salonski kvintet. — 22.00 Cas, poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Drugi programi

Nedelja 10. julija:

Zagreb: 21.00 Radio orkester. 22.40 Radio orkester. — Milano: 20.30 Lirična igra, komedija. — Barcelona: 20.55 Plesna glasba. 21.25 Praga. —

Stuttgart: 21.00 Slavnostni koncert sodobnih komponistov. 22.45 Nočna glasba. — Toulouse: 20.45 Argentinska glasba. 21.00 Večerni koncert. 22.15 Popevke. 23.30 Plesna glasba. — Berlin: 20.30 »Nibelungi« — III. dan. 22.00 Plesna glasba. — Belgrad: 21.10 Komedija. 22.00 Operetne arije. 22.30 Nočna glasba. — Rim: 20.45 Operetni prenos. — Beromünster: 20.00 Pester koncert. 21.45 Prenos konc. jug. akad. pevskega zbora »Obilič«. — Langenberg: 22.40 Nočna in plesna glasba. — Dunaj: 20.20 »Obisk o polnoči«, igra. — Budapest: 20.20 Koncert opernega orkestra. Ciganska glasba.

Ponedeljek, 11. julija:

Zagreb: 20.30 Ruska glasba. 22.40 Plesna glasba. — Milano: 20.00 Plošče. 20.30 Orkestralni koncert. — Barcelona: 19.00 Trio. 19.30 Plošče. 21.05 Radio orkester. 21.10 Instrumentalni koncert. 22.15 Radio orkester. — Stuttgart: 21.10 Potpuri koračnice. 23.10 Nočna glasba. — Toulouse: 21.15 Popevke. 21.45 Harmonike. 23.00 Pestra glasba. 0.05 Angleska glasba. — Berlin: 21.10 Narodne pesmi in glasba. 22.30 Zabavni koncert. — Belgrad: 20.20 »Rigoletto«, opera; plošče. — Rim: 20.45 Lahka glasba. — Beromünster: 20.00 Radio orkester. 21.45 Radio orkester. — Langenberg: 21.10 Večerni koncert. 22.30 Nočna in plesna glasba. — Praga: 21.00 Kvarlet. 21.30 Pianinski koncert. 22.20 Plošče. — Dunaj: 19.45 Prenos koncerta akad. pevskega zbora z univerze Yale (USA); prenos z dunajske univerze. 20.50 R. Wagnerjeve nepoznane skladbe. — 22.35 Plesna glasba. — Budapest: 20.15 Koncert vojaške godbe. 22.00 Pester koncert. Ciganska glasba.

Demonstracije brezposelnih v Belgiji. V Bruxellesu so se dne demonstrirali brezposelni, ki so nosili pri demonstracijah napise: »Vojska lačnih zahteva delavce«

Smrtna nesreča v vodi

Slov. krajina, 8. julija.

Družino Kreslin Ignacija iz Gornje Bistrice je zadela huda nesreča. Izgubila je gospodarja — družinskega očeta. Nesreča se je zgodila v Murici pri Razkrižju. Kreslin se je peljal iz Razkrižja. Na vozu je imel tri polne sode. Poleg njega je na vozu sedela žena, dva otroka in neki sorodniki. Pot je peljala čez potok Murico, ki ima precej globoko strujo. Ko je konj prišel do potoka, se je nenadoma splašil in je poskočil. To se je zgodilo tako naglo, da ga Kreslin ni mogel zadržati. Konj se je zagnal proti vodi in je skočil v globoko strujo. Voz je potegnil za seboj. Z voza je padlo vse. Gospodar se je po nesreči zvalil pod voz. Nanj so padli vsi trije sodi. Ko so ga potegnili iz vode, je bil mrtev. Drugi so se po naključju rešili, le žena je dobila nekoliko hujše poškodbe.

Vest o žalostnem dogodku se je kmalu raznesla po vsej okolici. Z nesrečno družino sočustvuje vsa vas.

Vdova slavnega nordijskega pisatelja in politika Björnsona, ki je stara 97 let in katera se je pustila sedaj prvič po smrti svojega moža fotografirati pri nekem intervjuju

Školja Loka

Vojni razpored. Danes dopoldne bo v Zvezdi v Fužinskem predmestju razporeditev vseh vojaških obveznikov iz našega škofjeloškega okrožja. Kdor bi zamudil, bo moral iti prihodnjo nedeljo na lastne stroške v Kranj k temu razporedu.

Skrupljenje. Dasi že nekoliko primanjkuje vode v našem rezervoarju, bi vendar izrekli javno željo, da malo češče škropje naše ulice, zlasti trg sv. Jakoba in pot na postajo. Naj se voda prihrani bolj na ta način, da je posamezniki ne trošijo po vrtovih in drugod brez potrebe.

Javna morala. Zopet se je razpasla grda navada, da kopalki kar v kopalnih oblahah letajo po Puštalu in Karlovcu ter Fužinskem predmestju. To početje je proti vsaki moralni in naj ga prizadeti zato opuste!

Himen. Danes se poročita gdč. Adela Homan in g. učitelj Janžič Jelo. Srečno!

»Sin belih višin« je danes v Društvenem kinu. Vabimo zlasti ljubitelje športa in planin.

Novo mesto

Nesreča z zarjavelo puško. V bolnišnici usmrtjenih bratov v Kandiji leži 25-letni kočar Božič Alojzij, doma iz Tolstege vrha pri Orehoviči. Mladega moža je prav nepričakovano zadela nesreča. Pred nekaj dnevi je v vinogradu pokosil travo in je potem prišel spravljati seno na podstrešje zidavnice. Pri tem delu pa je našel pod streho zatak-njeno staro zarjavelo puško, za katero ni vedel, čigava je in kako je prišla tja. Potegnil jo je izza trama, je prišel ogledovati in seveda tudi poskušal, če se da sprožiti. Pa je bil pri tem opravlku premalo pazljiv. Petelin se je naenkrat sprožil, počilo je, on pa je zajel in kri se mu je vili izpod prstov na roki. Puška se je namreč vsled strela razletela in mu močno poškodovala roki.

Nesreča pri spravljanju ječmena. Mladi posestnik, 36-letni Dežman Janez iz Strelnice pri Beli cerkvi je vozil ječmen domov z njive. Bog ve, kako se je zgodilo, da je možakar padel pod težko naložen voz, čigar kolo mu je šlo čez levo roko in mu jo je strlo. Moral je iskati pomoči v bolnišnici.

Tržič

Novo mašo bomo imeli v nedeljo 17. t. m. Prvič bo opravil ta dan sveto daritev g. Pavel Slapar. Govoril mu bo dr. Trstenjak.

Dela pri novem mostu čez Bistrico na cesti do železniške postaje vidno napredujejo in se že vidijo obrisli novega mostu.

Turisti radi posejajo naše gore, imajo pa to neprijetnost, da odhaja zadnji vlak iz Tržiča že ob šestih. Da se turistom olajša povrat v Kranj in Ljubljano, je uvedlo avtopodjetje Pepi Gorican ob nedeljah in praznikih turistovski avtobus, ki bo vozil ob nedeljah in praznikih zvečer od Sv. Ane (gostilna Ankele) direktno v Ljubljano. Odhod od Sv. Ane ob pol osmih zvečer. Ta zveža bo pač marsikomu prav prišla. Enako bo pripraven ta avtobus za one Tržičane, ki se ob nedeljah radi zamude v Ljubljani, ko se bodo laško vračali z njim ob pol enajstih iz Ljubljane. Isto podjetje vzdržuje tudi zvezo s Celovcem in sicer dnevno dvakrat. Cena iz Tržiča v Celovec je samo 25 Din in 5 šilingov.

Litija

Osebnosti. Za davčnega upravitelja je napredoval g. Marijan Obersnu ki si je tekom let tukajšnjega službovanja pridobil vsled svoje kulantnosti vseobče simpatije. Iskreno čestitamo. — Po 4-letnem službovanju na litijski pošti je prestavljena v Ljubljano I. poštna uradnica gdč Marica Strukelj. S svojim ljubeznivim nastopom in uslužnostjo v poštni službi napram občinstvu si je pridobila simpatije vseh onih, ki hodijo dnevno na pošto po uradnih poslih. Po dolgih letih službovanja kot načelnik železniške postaje Sava pri Litiji, je bil na lastno prošnjo v isti dolžnosti prestavljen kot načelnik postaje Polzela-Braslovce g. Aleksander Breskvar. V službi je vedno rad šel na roko vsakomur, v družbi pa je bil ljubeznjiv in segav družabnik. Na njegovem novem mestu želimo vestnemu, toda ustrežljivemu uradniku obilo uspeha in zadovoljstva. Na Savo pa je bil premeščen kot postajenačelnik g. Urek Ivan, ki je svoječasnno služboval kot prometnik na litijski postaji.

Litijska predilnica je vsled trenutnega zastopa v prodaji svojih izdelkov to soboto ustavila obratovanje za en dan v tednu ter upa, da bo ta ukrep v najkrajšem času mogla preključiti, tako da se ni bati, da bi redukcija delovnih dni še naraščala. Predilniški nadmojster g. Donth se je delj časa mudil v inozemstvu, kjer je pribavil za litijsko predilnico neke nove stroje, katere so pri neki ustavljeni tovarni v Nemški Avstriji demontirali, ter prispo v kratkem v Litijo. Ko bodo ti stroji montirani, bo baje nekaj delavcev zopet reduciranih.

Razne nesreče. Podnebška Franceta, predilniškega delavca, doma iz Tenetiš pri Litiji je neki kolesar tako nesrečno podrli na tla, da je dobil tako hude poškodbe, da je bil na odredbo zdravnika dr. Ukmarja prepeljan v ljubljansko bolnišnico. Učenee Witwiczky, sin predilniške delavke si je pri igri zlozil v stopalu levo nogo ter so ga istotako prepeljali v ljubljansko bolnišnico. V petek zvečer je 18-mesečni otrok železničarja Macidovska padel v krop in dobil po celem obrazu hude opekline. Z večernim vlakom so otročička starši odpeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer upajo, da se bo zdravniški veda posrečilo otročičku rešiti življenje. — Neka priletna ženska je v občini Gradišče obirala češnje, pa je padla tako nesrečno na tla, da si je nalomila hrbtenico. Prepeljana je bila istotako v ljubljansko bolnišnico.

Naročajte »Slovenca«!

Zahvala

Ker nam ni mogoče zahvaliti se vsakemu posameznemu za premnoge dokaze sočustvovanja o priliki smrti našega ljubega soproga oziroma očeta itd., izrekamo tem potom vsem skupaj našo najiskrenejšo zahvalo.

Prisrčna hvala za prekrasne vence, kakor tudi za izraze sožalja.

Ptuj, v juliju 1932.

Rodbina Treo.

Profesorski zbor rudarske šole javlja tužno vest, da je član tega zbora

ING. JOSIP NIESZNER

danes, dne 9. julija 1932 ob pol 6 zjutraj umrl. Ohranimo ga v trajnem spominu!

Celje, dne 9. julija 1932.

PROFESORSKI ZBOR RUDARSKE ŠOLE.

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

Maurice Renard:

Železno srce

Trgovca André Semeur sem. Ne morda romanopisec, še diletant ne. Če napišem to zgodbo, je to samo zato, ker me vedno nagovarjajo, naj to storim, kadarkoli zgodbo ustno pripovedujem.

Profesorja Krantz sem bil spoznal v tragični dobi svojega življenja, v času, ko me je neizrekljiva žalost, grozen strah, vsega izpremenil. Bil sem mlad, posli so mi uspevali. Leto prej sem se bil iz ljubezni oženil in bil neizmerno srečen. Iznemada pa je Albana, moja žena, zbolela za strašno boleznijo, ki toliko cvetočih življenj uničuje.

Bilo je pozimi, ko so spoznali zdravniki bolezen in njeno resnost. Odradili so, da mora Albana nemudoma in za dolgo na jug. Odpotoval sem z njo v Nizzo in skušal svojo notranjost prikriti pod smehljajem.

Nekega dne mi je dejal ženini zdravniki med štirimi očmi:

»Oprostite, če vam nekoliko odprem oči in vas prosim za majhno žrtv. Potrebno se mi zdi zaradi vaše žene in zaradi vas samih. Vaša žena neobhodno potrebuje popolnega miru. Tudi za vas je boljše, da ne držite z zavetnimi očmi v največjo zmedo. Če ostanete tu in brez dela zasledujete potek bolezni, od katerega je odvisna vsa vaša usoda, potem vam ne jamčim za tri tedne odporne sile; oboleli boste še sami. Zato morate brezpogojno odpotovati in se na slepo vreči v svoje trgovske posle.«

»Pa če bi jo moral izgubiti?« sem obupno vzkliknil.

»Pravim vam, da morate oditi,« je glasneje povdaril zdravnik. »Nimate pravice, da kakorkoli že zmanjšujete naše... nade.«

Z grozo sem opazil, kako se je obotavljal, predno je izrekel besedo »nade«. Zanj je pomenilo to naključje ali Previdnost. Molče sem ga predirljivo pogledal. Ta mež zame ni bil popoln tujec. Seznanila sva se bila že prej, ko je bil prišel zaradi nakupov v moja skladišča v Parizu. Tvrdka Semeur je še iz dobe mojega starega očeta specialna trgovina za opremo bolnišnic. Zdravnik v Nizzu je naročil pri meni — kakor mnogi njegovi tovariši v Franciji in v inozemstvu — različne potrebščine. Sprejel sem ga bil osebno in mu šel z nasveti na roko. To naju je zblížalo.

Mojemu vprašujočemu pogledu se je v zadregi izognil in dejal:

»Čez eno leto bo vaša žena še med nami in morda tudi še po mnogih letih...«

»Dobro,« sem se odločil. »Če je tako, potem se vam bom šest tednov pokoril. Jutri se odpeljem v Pariz, a želim vsak dan brzojavno poročilo o njenem stanju. Točno, iskreno, in če treba brezobzirno poročilo.«

»Zanesite se name,« je rekel in mi iskreno stisnil roko.

Naslednje jutro sem držal besedo. A v Parizu nisem mogel prenašati muk, ki so čakale name. Vse stvari so imele zame mračno lice. Dan je bil siv, narava zmedena; ledena resnost je tlačila vse. V trgovskih poslih sem prepotoval sosednje dežele, ne da bi kdaj zgrešil vsakodnevno brzojavko, in približno vsakih štirinajst dni sem prihajal v Nizzo.

Na enem teh poslovnih potovanj sem se seznanil s profesorjem Krantzem v Berlinu. Bil je vodja nekega sanatorija druge vrste na Webrovi cesti. Našel sem tam defansko popolnoma staromodno opremo, ki je bila vrhu tega še zelo zanemarljiva. In v tem starofrankovskem osredju sem našel na ono nepozabno osebnost, katere obnašanje in celokupen nastop se je natančno zlagal z vmemarjenostjo, ki jo je obdajala.

Seveda se ni dalo tajiti, da je bil Krantz lep mož. Bil je v najzrelejši dobi in visoke postave. Gladko obruto lice so rezala molčeva usta in pod visokim, krasnim čelom so blestele neverjetno jasne oči. Kratki nos je bil krepak in čudovito oblikovan. Nedvomno so bile v tem obrazu najbolj privlačne oči in njihova okolica; kajti čelo, ki je gospodovalo nad

sanjarskim in umnim izrazom pohlevnega pogleda — to čelo je človeka nekoliko plasilo. Napravljalo je nekako zmeden vtis, kakor vse, kar je na skrajni meji lepote.

Tak je bil v svoji zunanosti Krantz, ko sem se mu predstavil. Mož, ki je bil vedno popolnoma zatopljen v svoje misli in za vse drugo neprizoten. Gotovo bi ga bili spravili v zadrego, če bi ga bili iznenada vprašali, kakšno obleko ima na sebi in ali ima ovrtnico zavezano. Malo kasneje sem zvedel, s kakšnim velikanom znanosti sem bil smel govoriti. Povabil sem ga na obed, kakor sem bil vajen ravnati nasproti svojim odjemalcem, ne samo zaradi kupčijskih koristi, marveč tudi zaradi izobrazbe in razvedrila.

Obed s profesorjem Krantzem je bil zame neizrekljivo pretresljiv dogodek in se ni dal niti oddaleč primerjati z mojimi dosedanjimi sestanki z znamenitimi zdravniki.

Temno je bilo. Mežle so izpreminjale to berlinsko jutro v umetno noč. Vse stvari so bile videti kakor sence. Ta polnočni opoldan je še povečal mojo otožnost. Čakal sem na Krantzovo celo uro v znani restavraciji, v kateri sva se imela sniti. Slednjič sem mu telefoniral. Pozabil je bil name. Kmalu nato je prišel bežnega koraka, plah in docela — izgubljen v svojih mislih... Po knežje zatopljen. Še na misel mu ni prišlo, da bi se opravičil. Nasproti obedu je bil popolnoma ravnodušen. mislim celo, da je bil jedel že doma — bogve, kako. Komaj se je dotaknil jedi in pijače in je v duhu očito nadaljeval svoja znanstvena raziskovanja in razglabljanja.

Ko je sedel pred menoj, se mi je nasmešnil z vsemi svojimi prekrasnimi zobmi in me zamišljen pogledal s pogledom, ki zajame človeka pač z očmi, ne pa z duhom. S svojimi besedami pa je namignil na meglo.

»Nu,« je dejal, »svet prestira tolika tema, da je nobena človeška luč ne bi mogla predreti. In vsa jasnost razsvetljuje le sama sebe.«

Na te, kakor se je zdelo, preroške besede sem se mogel le otročje nasmešljati. Morda so bile odsev tiste globoke zatopljenosti, v kateri se je nahajal Krantz. A te besede so dale pobudo za obilico zamišljenih razmišljanj; modroslovnih izlivov o zmislu življenja, o zadnji resnici, tako da sem slednjič začutil, kako zelo sva bila oddaljena od kliničnih oprem, najnovejših vzorcev tvrde Semeur. Vprašal sem se, kako bi mogel pogovor napeljati v to smer. In vendar mi je bil v mislih čisto drug problem, popolnoma drugo vprašanje. Slednjič sem dejal, nekoliko v zadregi:

»Gospod profesor, oprostite, da to omenjam, toda že nekaj mesecev živim v najtežji preizkušnji. In bojim se, da me čaka še huje.«

»Ali ste nesrečni?« je vprašal Krantz z mirom zdravnika, ki se izvešča: Nič teka? Nespečnost? — »Kakoršnokoli gorje je že: mislite si, da je relativno.«

»Oh, nič bolj vsakdanjega kakor ta moja stvar,« sem dejal grenko. »Ljubezen...« Ostal je hladen in napravil le iz vljudnosti sočutno kretnjo. Dovršil sem tiše:

»... in smrt.«

Ob tej besedi se v njem vidno nekaj izpremenilo. »Oh,« je dihljal razburjeno: »Smrt.«

»Žena, ki jo ljubim moja žena, je zelo bolna.«

Ni poslušal: »Smrt! — Moj stari sovražnik!«

Po glasu tega vzklika sem spoznal zmoto v katero bi bil skoro zašel. Ena sama beseda je zadostovala, da se je bežna domišljija profesorja Krantz osredotočila name.

»Nobene nade?« je vprašal z nekim zanimanjem.

»Nekaj mesecev morda še, potem...«

»Koliko mesecev?« je rekel Krantz in nekaj se je zasvetilo v njegovih očeh, čisto doli v votlinah.

»Tisti, ki bodo umrli še pred potekom enega leta,« je začel, »ti vsekakor ne morejo več...«

z vihanjem nosa. To je bilo njegovo priljubljeno izražanje, če mu kaj ni godilo. Če sem ga n. pr. vprašal, kaj misli o živali, ki sem jo nameraval kupiti od kakšnega trgovca, je zavihal nos, če jo je smatral za reven eksemplar. Če pa je videl, da je kupčija dobra, je žarel čez in čez. Brez besed.

Njegov nos je bil naguban kakor suha sliva, ko je oni dan začel razpravljati o tapirju. »Žival je obsedena od vraga, kar od cele tolpe vragov.« Ognjevit je pljuval, da bi poudaril to svoje mnenje. Ugibal je, kako so ti vrage prišli v tapirja.

Navadno se ni razburjal za vsako stvar. Vrhunec njegovega modrovanja je bil: »Tidak apa.« (kar pomeni v malajščini: »Kaj za to?«). Z resignacijo je zrl v življenje. Zakaj bi vsako stvar tako natančno preiskoval?

Ko pa je razmišljal o tapirju, ki me je hotel uničiti, je napravil izjemo svojemu »Tidak apa«. To ni bilo vseeno. Tapir ni imel pravice do takega početja. V življenju imamo zadosti opravka z živalmi in ljudmi, ki so naš očitni sovražniki. Da bi nas pa kdo nenadoma napadel, ki smo ga opravičeni smatrati za miroljubnega, to je preveč.

Skoz in skoz sva preresetala tapirjevo plemo in izjavljala svoja važna in nevažna mnenja. Alijeve in moje skušnje s tapirji so bile bogate. Nenavadno pa je bilo pri tapirju, živali, ki ima najmanj poguma, ki pa je neprestano zasledovana, da bi navelila kakor je name. »Mar ne misliš tuan, da je žival obsedena od vragov? Kako bi drugače tapir tako ravnal?«

Naprej ni več govoril. Nisem v stanju opisati, kaj se je godilo v moji notranjosti, kakšen pretres, kakšne nezasišane, nejasne nade sem doživljal, kakšna neizmerna vednoželjnost je prevladala moja žalost. Tistih par besed, ki so mu ušle, in vse, ker so mi bili pripovedovali o njegovem znanju, mi je vzbujalo slutnjo o veliki skrivnosti.

»Rotim vas, gospod profesor, kaj se bo zgodilo pred potekom enega leta?«

Zdelo se je, da se je iznenada zopet spomnil moje navzočnosti. In dasiravno me je Krantz neprestano opazoval, se je zdelo, kakor da bi se njegov pogled sklonil k meni iz neskončne višine.

»Ni bilo prav,« je dejal, »ne bi se bil smel izdati... zakaj le sem to storil...? Nimam se povsem v oblasti, morda delam preveč. A to mora ostati med nama. Presim vas, da to opazko docela in popolnoma pozabite. Bila je samo pomota. Obljubite mi, da ne boste o tem z nikomur govorili.«

»Moja častna beseda. Toda povejte mi vsaj iz sočutja, kaj ste mislili?«

»Kaj pa mislite?«

»Mislim, da tajno delate na kakoršnem-koli velikem odkritju. Da bo v enem letu to odkritje dovršeno, to sredstvo najdeno, ki naj mnoge ozdravi...«

Priznati moram, da so te besede že prese-gale okvir mojih domnevanj. Izrekel sem nekaj, kar sem dotlej samo želel in upal; hotel sem profesorja enostavno prisilili do priznanja.

»Ozdravi?« je počasi rekel Krantz. »to ni pravi izraz, svoje stvari nisem čisto gotov. Upam in verujem. A do odločilnega trenutka, ko se bodo pota mojih raziskavanj od vseh meja znanosti strnila — dotlej...«

»Še eno leto,« sem dejal, nespodoben, da bi obvladal svoje neizmerno razburjenje. »Ali ne vidite močnosti, da bi preje dospeli na cilj? Če vam more koristiti, samo recite in odprem vam pot do vseh možnih denarnih virov!«

Profesor Krantz je mirno pa odločno zmal: z glavo: »Vse imam, kar potrebujem. Sicer pa denar pri tej stvari ni odločilnega pomena. Čas in moji možgani — to sta činitelja uspeha. Edin nasvet, ki vam ga morem dati, je ta: Podaljšajte z vsemi možnimi sredstvi življenje, ki vam je tako drago.«

»Moj Bog, eno celo leto!« In nenadoma mi je prišlo na misel, da profesorja o Albanini usodi niti nisem zadostno obvestil. Če bi mi moral sedaj priznati, da niti ni v stanju, da bi jo rešil! Drhte sem mu povedal svojo skrb.

»Čisto nebištevno,« je dejal. In s skoroda porogljivim nasmehom se je pomaknil bliže in mi pogledal v oči.

»Ne nameravam lečiti bolezni. Ne zanimam se za vzrok, samo za učinek. Kar hočem premagati, je smrt, smrt ob sebi. Ali slišite?«

Kako naj opišem svoje začudenje, da svojo grozo, ko mi je skušal profesor Krantz v nekaj stavkih pojasniti delo svojih noči. Nikdar še ni kak človek stremil za smešnejši cilji. Prepreden in bled, do globin pretresen, sem stal pred čudom, kakoršne nam od časa do časa prinaša napredek.

Spremljal sem ga domov in šel z njim prav do njegove delovne sobe. Predno sem se poslovil, sem potegnil iz žepa čekovnico. »Dovolite mi...« sem dejal. »Saj veste, kakšno neprecenljivo vrednost ima zame osebno vaše delo. Prosim, ne odklonite.« Vzel je ček, ne da bi se zanimal za vsoto, katero sem vpisal — ček, ki ga ni nikdar vnovčil. »Na svidenje, gospod profesor, ne pozabite prosim, mojega imena in naslova. Tu je moja posetnica. Kaj ne, da mi brzojavite, kakor hitro...«

(Dalje prihodnjč.)

Pohišlveno mizarstvo

Na zalogi razno pohištvo
izdelava po lastnih in po
predloženih načrtih. **Jože Kunčič**
Podgora p. Št. Vid n. Lj.

V preprostem jeziku sem mu skušal razložiti, da se je žival tako obnašala, ker je v neprestanem strahu za svoje življenje. Utepla si je v glavo, da jo hočem pokončati, zato je skakaša ona končati mene. Če bi tam bila reka, bi drvela v reko, namesto vame. To je čisto enostavno.

Ali je vihal nos, ni mu ugajalo. Da bi nehal z razpravljanjem, sem mu rekel, da ima morda prav: »Tapir je obseden.«

Ali je žarel. Vedel je vnaprej, da bom uvidel njegovo trditve. Seveda je bil tapir obseden.

Pa vendar še ni končal.

»Kaj se tuan zdi pametno, peljati obsedeno žival v Ameriko? Mar se ne boji nepri-lik?«

To je šlo predaleč. Posrečilo se mi je, ga prepričati, da je dobro, če se obsedena žival spravi iz Indije, ki je že tako prenapolnjena z vrage — in sicer nemudoma. — — —

V blagor svoje duše in tapirjevega hrbita, sem se odločil, da ga zopet začnem mazati s cinkovim mazilom. Priznam pa, da sem bil to pot previdnejši, in da sem to oskrbel izza plota. Okoli konca dolge palice sem ovil cunjce in jih dobro privezal. Počlem sem jih obložil z mazilom in s tem domačim aparatom sem temeljito mazal tapirjev hrbet. Zopet in zopet sem ponavljal to postopanje, ki je dobro uspelo, in koža se je kmalu zacelila.

Par mesecev pozneje sem tapirja poslal trgovcu v Kansas City, ki ga je bil naročil za majhen zoologični vrt na zapadu. Tam je bil tapir zopet krotek kakor mačica. T. D.

Bajna Sibirija

Dne 7. julija 1581, t. j. pred 350 leti, se je odigral pod Ivanom Groznim nedvomno najvažnejši dogodek v zgodovini ruskega imperija. Peščica Jermakovih kozakov je prvič potolkla na reki Turi večdesettisočno vojsko sibirskega carja Kučuma. Ta pomembna zmaga je zaključila od XI. stoletja dokazljivo prodiranje nekdanjega neodvisnega Novgoroda čez Ural in pričela poznejšo velikopotezno kolonizacijo. Rusija je dospela do Tihega oceana in osvojila poleg Sibirije vso Severno Ameriko z Aljasko pa Kalifornijo. Zavojevanje Sibirije je v marsičem slično pravilničnim uspehom španskih klativitezov v Ameriki. Tudi tatarske puščice, sulice in oklepi niso bili kos Jermakovim puškam. Kakor Meksika in Peru je dolgo pomenila Sibirija ostalemu svetu bogato, a skrivnostno, nepoznano in nevarno deželo. Stara moskovska »Knjiga glagolemaja kozmografija« iz konca XVII. stoletja še vedno trdi v nasprotju z zgodovinsko resnico, da »nimajo ljudje v Sibiriji nobene vere in pismenstva, ne poznajo kruha, živijo od samega krvavega in surovega mesa, so ribiči in lovci. Sibirija je vabila trgovce in pustolovce samo kot dežela dragega krzna in »ribjega zobca. Mroževa okla so imela veljavo slonove kosti. Sibirski sobolji, kune, bobri, gornostaji so igrali vlogo zlatega denarja in celo odlikovanja, ki se je obešalo konju na uздо. Sibirske veeverice so veljale kot naš drobiž. Zlata ležišča, ki so močno vplivala na gospodarski razvoj dežele, so pričeli izkoriščati šele v XIX. stoletju. Od XVIII. stoletja in do zadnjega časa je Sibirija tudi velika kaznilnica za politične prognance in navadne zločince. Njeno ime je pridobilo mrki zvok. A bodočnost bo nedvomno kmalu zatrla te spomine.

Sibirija ni nikoli poznala tlačanstva. Kot domovina svobodnih kmetov se je izredno brzo povzpela do nadebudnega razcveta, ki so ga zajezile, a ne bodo ustavile tudi sedanje sovjetske razmere. Samo mogočno omrežje sibirskih mlekarskih zadrug z milijoni članov je osvojilo pred vojno poleg notranjega ruskega tudi angleški in nemški trg, ne da bi govorili o izvozu masla v japonska in kitajska pristanišča z evropskimi kolonijami.

Znani raziskovalec Nansen je leta 1913, s 1550 tonskim parnikom »Correct« prvi zmalgal dolgo, nevarno vožnjo iz Tromsja na Norveškem do Jenisejske. Potoval je z ruskimi raziskovalci od 5. avgusta do 21. septembra in preстал veliko nevarnosti v ledenem Karskem morju, kjer sta se ponesrečili nekoliko let poprej ladji Rusanova in Brusilova. Ta vožnja je pričela redni promet med Zapadno Evropo in Sibirijo. Nansen je hotel predočiti svetovni pomen Trnulčice-Sibirije in sklepa svoje spomine z besedami: »Sibirija je dežela bodočnosti. Kmalu bo prišel čas, ko se bo zbudila in uveljavila svoje velikanke zmožnosti. To je izven vsakega dvoma.« Menda nikjer na svetu ne sreča človek slične brezmejne daljave kakor v Sibiriji.

A. Botkin, eden izmed najboljših poznavalcev dežele, je popisoval v svojih jubilejskih predavanjih v pariškem zemljepisnem društvu in na londonski tehniki značaj posameznih sibirskih predelov. Ob ledenem morju, nad katerim plapolata skrivnostna severna zarja, se razprostirata neskončna žalostna tundra, zmznjeno tečajno mčvirje. Potniki drviijo na saneh, ki jih vlečejo lahkonogi jeleni, in srečajo v puščavi, kjer ni na stotine kilometrov daleč nobenega človeškega bivališča, zapuščene nabasane polne sani potujočih trgovcev. Čakajo na pomlad in kupčijejo. Nihče se ne polasti dragocenih zalog blaga, odej, kotlov, vžigalic, smodnika. Samojedi preprosto odgovarja na začudena vprašanja: »Bog obvaruj! Pri nas v tundri bivajo samo pošteni ljudje. In če bi kdo zašel v skušnjavo, bi kmalu vsi vedeli, kdo je tat.« Prebivalci severne nižave imajo dragocen nagon, ki ga je izgubilo kulturno človeštvo. Samojedska mladina, ki se zbira jeseni ponoči pod šotori, ima posebno igro. Oni, ki ga določi žreb, gre z drogom v roki več kilometrov daleč v noč, kroži kakor zajec, zaplči kol na oddaljenem kraju in se povrne. Drugi gredo iskati palico in jo naposled vedno najdejo. Kako je to mogoče v popolni brezvezdnosti temi, kadar ne razloči človek niti lastne roke, to ne morejo pojasniti niti Samojedi sami.

Proti jugu raste tajga, nedotaknjen temni pragozd, kjer gospodarji medved in zletijo podnevi potniku izpod nog velikanke uharice, ki počivajo v senci mogočnih mecesnov ali cedrov. Oblaki komarjev so največja nadloga za gozdne prebivalce. Losi, jeleni, volkovi, pokriti z debelo sivo plastjo krvosov, tulijo kakor zbesneli, drviijo mimo ljudi, se valjajo po tleh in skačejo v reke, da bi usli neznosni muki.

Ob »svetem morju« Bajkalu, največjem sladkovodnem jezeru, razgraja pozimi pošastna »bora«, veter, ki strga kakor listič papirja železne strehe z vagonov. Led pod napvičnimi stenami je tako prozoren, da vidijo potniki na palubi ledoloma ribo, ki spi v globini. Valovi, ki jih dviga bora, zmružejo v zraku, in deset metrov dolgi ledeni curki kakor ščetine pokrivajo obalne skale. Na dnu jezera, v globini več kilometrov, kjer ima voda tudi poleti samo 2—3 stopinje toplote, živi »golomjanka« (Calianymus Baicalensis), posebna vrsta ribe, ki je tako mastna, da skopni kakor sneg, če jo potegne ribič na površje. Poleti se kobacajo v vodi tuljenji, znamenitost celinskega jezera. Pozimi romajo po ledu neskončne karavane s kitajskim čajem. Tihotapei tvegajo življenje, da bi prinesli iz Kitaja nekoliko funtov tega čaja. Prehoditi morajo do 80 km po ledu. Podnevi, kadar zrahlja napvično solnce led, spijo na deski, ki jo nosijo s seboj. Ponoči, ko led zmruže, korakajo naprej. Se ca-

Frank Buck:

Resničen doživljaj s tapirjem

(Konec.)

Oni dan, ko sem legel, mi je Ali stregel. Sedel je poleg odprtega okna v moji sobi in žvečil belet, neki indijski oreh. Malokdaj je bil brez tega orientalskega nadomestka za žvečilni tobak. Pljuval pa je venomer. Morda mu je to pomagalo misliti.

Zdel se mi je bolj slikovit kakor kdaj prej. Oblečen je bil v nošo, ki jo je stalno nosil, razen, če je opravljal umazano delo. Obstojava je iz breznađežno-bele, naskrob-ljene baje, srajce, ki je zelo slična jopici pi-žame. Nosil jo je čez sarong ali krilo, ki je to pot bilo rdeče in modro in zeleno bogato prikrojeno. Na glavi je imel črno baržunasto mohamedansko čepico.

Bil je v zadregi zaradi tapirja. Njemu kakor meni je bil tapir popolen vzor miroljubnosti. Rajši je od borbe utekel, namesto da bi se vmešaval vanjo. Oni dan je več povedal o tapirjih kakor o katerikoli stvari v teku vsega tedna. Ob navadnih okoliščinah je največ govoril s kretajami — skomig z ramo, kretnja z roko, sunek z glavo. Nekaj izrazov v obrazu je izpopolnila ta njegov slovar.

Kljub temu, da se ni dosti brigal za pravične besede, je govoril angleško čisto razumljivo. Večinoma pa je se izražal brez besedi.

Danes pa je vsekakor rabil besede, da mi je razbremenil dušo — besede, zaokrožene

L.R.:

Divja vožnja

Železničarska služba je zvezana z romantiko in doživljaji, pišejo novelisti in jaz jim tega ne bom oporekal, ker nisem železničar, vem pa, da ako človek potuje tukaj po ameriškem kontinentu kot »kobo«, to je, da se vtihotapi na tovrni vlak, ne da bi plačal voznino (kar nas dandanes dela sto in sto tisoč) je zadeva res polna različnih doživljajev.

Ako te vjame železniška policija, te na sodniji milostno pošljejo za 30 dni na »ričet«. Ako ima človek smolo, se kaj lahko ponesreči, zgubi nogo ali pa ga povozi do smrti in takih slučajev je na žalost zelo mnogo.

Posebne vrste doživljaj pa se je pripetil meni nedavno tega, ko sem se na neki postaji vtihotapil na enega tovrnih vlakov in se skril v gondolo (v starem kraju ji pravijo »lora« ali nekaj sličnega) napolnjeno s starim železjem.

Prvih 16 milj je šla vožnja kaj gladko, četudi zelo počasi, ker gre proga čeli čas v hrib, kakor n. pr. na Brenner-ju v Tirolah.

Na vrhu hriba je postaja, kjer se je vlak ustavil, začelo pa se je ono dolgočasno premikanje iz tira na tir, naprej in nazaj, ki vzame človeku vso dobro voljo.

Pa tudi nič bi ne bilo čudnega, če bi človeku polomilo par kosti, ko tako brezobzirno treskajo vagone.

Na enem stranskih tirov pa se je, sam ljubi Bog vedi kako, odpela gondola, v kateri sem bil skrit in začela polagoma voziti nazaj proti glavni tiru.

Eden premikačev jo je sicer vjel in bil takoj zaposlen z zavoro, a vse je šlo narobe. Kosi železja so se zapletli v verigo, ki pritegne zavoro in vse prizadevanje premikača, da bi zavrl, je bilo zaman.

Poklical me je sicer na pomoč, a oba skupaj nisva ničesar opravila, medtem pa je gondola že vozila s tako hitrostjo, da je bil skok iz nje nemogoč oziroma bi bil najbrž smrtonosen.

Na tej progi so inženjerji stlačili skupaj toliko ovinkov in mostov, da jih več sploh niso najbrž mogli nikjer dobiti in skrbeti me je začelo, ko mi je začel praviti, kaj naju čaka.

Vdal sem se v božjo voljo in pazil, kako bom skočil v slučaj, da se gondola iztiri. Kamor sem pogledal, se mi je zdelo, da bo skok oziroma padec trd in strašen.

Ko je gondola vozila prilično eno miljo na minuto je premikač začel stokati in se poslavljati z »good-by my home for ever« (z Bogom moj dom za vedno) in kaj kmalu bi bil še mene zbežal, da mi odpovedo živci kot so njemu.

Kaj kmalu smo dosegli prvi ovinek in brate, — vrglo naju je po železju kakor sva bila dolga in široka. Z eno nogo sem prišel med dva kosa železa in nikakor je nisem mogel izpuliti, niti vstati; moj tovariš (tako ga hočem v bodoče imenovati) pa je napravil tako kisel obraz, da sem bil prepričan, da nima ene kosti več cele.

Na prihodnjem ovinku nama ni bilo treba več pasti ker se od prvega padca nisva vstala, a moja noga se je sama zopet oprostila in spravil sem se po koncu, pa tudi držal za ročaj zavore, da bi me s parom konj ne bil nihče odtrgal.

Ker sva dva ovinka prevozila, ne da bi se bila gondola iztirila, sva začela s tovarišem zopet malo upati, da mogoče le ne bo tako budo, kot sva prvotno mislila.

In tako smo se bližali majhni postajici, kjer je pri kretinici delal oddelek železniških delavcev; eden delavcev je začel mahati z rdečo zastavico, da vstaviva in že sva s tovarišem tudi zagledala tablo z napisom: »znižati brzino na 5 milj na uro.«

Predstavite si ironijo! V najskečajnejšem trenutku, niti pol sekunde prehitro, je odskočil mož z rdečo zastavo in se pokotal po nasipu, ostali delavci pa so se razkropili kot piščanci, če se pes zažene med nje. Že v prihodnjem trenutku pa je gondola zadela v delavski vagonček, napolnjen z gramozom ter ga razbila na kosčke, midva s tovarišem pa sva dobila vsak po par funtov peska in prahu v obraz.

Eno oviro sva odstranila iz tira in to še dovolj srečno, je lepo ponižno povedal moj tovariš, nakar sem jaz samo prikimal, zraven pa opazoval, da naša »barka« plove vedno hitreje.

Komaj par minut je poteklo odkar sva začela to divjo vožnjo, pa so se nama zdele že ure.

Zapustivši to majhno postajo, je vozila gondola prilično 70 milj na uro in to ravno, ko smo se bližali najnevarnejšim ovinkom. Misel na bližajočo se mi je podila po glavi kako bo, če se gondola iztiri. Ako se zvrne na desno, bova s tovarišem pokopana pod starim železjem, ako gre na levo, se bova valila najmanj sto čevljev v globočino in gondola za nama; smrt na vse strani neizogibna.

Pa Bog naju je čuval in vse ovinke je gondola gladko prevozila.

Druge panika se naju je polastila, ko sva se bližala mostu pred prihodnjo postajo. Most so delavci popravljali in predpisana brzina je bila pet milj na uro; gondola pa se na predpise ni ozirala.

Odtrgala je enega tramov, ki so ga delavci ravno pripravili, da ga postavijo na mesto kamor spada, ga vrgla visoko v zrak, da je pretrgal vse telefonske žice, na naju pa je priletelo tresak, dovolj za en teden kurjave.

Videl sem, da tovarišu ne manjka mnogo, pa bo od strahu omedlel in, da ga malo potolažim, sem se začel nekako šaliti: »Danes se bom dovolj izuril, da grem potem pilotirati dirkalni avto, ako pridem zdrav iz tega.«

Ne vdaiva se! Do sedaj je šlo vse po sreči!

Prihodnji problem je bil, kaj bo, če na prihodnjem križišču naletiva na kak avtomobil? Čudež bi bil, če bi tam ne križal kak avto, ko je cesta zelo prometna.

Kričala in drla sva se, kar sva mogla, vendar sva dvomila, da bi naju kdo slišal, in Bože moj — enega avtomobilov je gondola izgrešila komaj za dve yardi.

In prihodnje? Bližali smo se koncu lokalne proge in kaj bo, ko pridemo do zaprtih kretnic na glavni progi?

Zadnjih dvesto yardov lokalne proge je ovinek, pa kaj sva se midva še brigala za ovinke, ko pa sva jih že toliko prevozila.

»Proga je prosta, — sem začel kričati tovarišu, ko sva jo prijadrala izza ovinka, in na glavni progi že vedo, da prideva.«

»To ne bo mnogo pomagalo,« mi je odgovoril.

Ni mogoče prevoziti vseh teh kretnic, ne da bi se gondola iztirila in mislim, da sva za ta svet opravila. Sapo sva zadržala, ko sva zavozila na prvo kretnico. Gondola se je stresla in zaškipala in že sem mislil, da je vsega konec, a preden sva vedela kedaj, sva bila na drugi kretnici z istim občutkom, takoj na to na tretji kretnici in na glavnem tiru.

»Hura! Zdelala sva,« sem začel kričati, moj tovariš pa si je brisal potno čelo.

Gondola je vozila z isto hitrostjo mimo postaje na glavni progi vendar sedaj se nisva več toliko bala, da se gondola iztiri, ker glavna proga ni tako nevarna.

Telefonsko poročilo o pobegli gondoli je doseglo postaje ob glavni progi še ravno, pred časom, preden je »leteči tram« pretrgal telefonsko napeljavo in ljudstvo je čakalo ob progi in postaji, da si napase radovednost.

Iz vseh tovarniških oken tik postaje nama je mahal na stotine rok v pozdrav, a nama s tovarišem ni bilo drugega mar, kakor da bi se gondola že enkrat ustavila.

Ljudstvo se ni nikdar videlo take hitrosti na tej progi!

Nedaleč od postaje napravi proga ovinek v obliki S in ob enem preneha biti strma. Ze na ovinku je gondola kazala znake utrujenosti, kmalu za ovinkom pa se je ustavila.

S tovarišem sva bila kaj hitro na tleh in se vlegla v travo ob progi. Umazana sva bila, da bi naju nihče ne spoznal.

Izvekel sem uro in dejal: »Enaindvajset milj v dvajsetih minutah je po mojem mnenju rekordna vožnja; tovariš pa je samo rekel »Mhmc.«

Petnajst minut pozneje je privozil stroj in odvekel gondolo zopet nazaj.

Železničarji so tudi mene povabili, da se peljem, dasi to ni dovoljeno.

Ljudstvo naju je gledalo kot junaka. Jaz sem se hotel izmuzniti, da bi ne imel mogoče sitnosti s policijo, pa sem bil poklican v pisarno, kjer sem jih najprvo malo slišal za »ukradeno vožnjo«, potem pa malo pohvale, ker sva s tovarišem »vzdržala«, nato pa sem dobil prost vozni listek za eno divizijo to je okrog stoindvajset milj.

Se danes pa sem in vedno bom ostal prepričan, da smo se v »leteči gondoli« vozili štirje in to smo bili: jaz in premikač, ob najini strani pa dva angela varuha.

riniki imajo usmiljenje s tihotapci. Če se »čajenoš« ponesreči in izgine v luknjo na ledu, govorijo ljudje: »Doleta ga je sveža smrt. To je naša usoda...« Po hribu navzdol brzi v jezero čudni studenci, ki ne zmrznejo niti v najhujši zimi. Votlo bobnenje podzemeljskih plazov je tako preteče glasno, da spominja na drdranje hitečega brzovlaka. Domačini kažejo pošastno globoko »sveto jamo«, ki baje vodi naravnost v »podzemeljsko kraljestvo«, odkoder bo prišel Buddha.

Zadnji sibirski predel, blagoslovljene južne stepe z globoko črno prstjo, nudi slejkoprej veliko prostora za poljedelce. Največje, leta 1908, zabeleženo število izselencev iz evropske Rusije je znašalo 758.000. A Sibirija bo lahko sprejela še mnogo milijonov ljudi. Saj je štel vse njeno prebivalstvo po podatkih štetja

iz leta 1916. samo 12.544.300 duš. Ko bo v bližnji bodočnosti Amerika končnoveljavno zaprla vrata emigrantom, bo pomenila Sibirija edino možnost za vse preobljubene evropske države. Njeni naravni zakladi so neizčrpni in večkrat celo nedotaknjeni. Mogočna ležišča pre moga segajo do površine zemlje, in samo slučajni lovci brskajo po njih, da bi spekli divjačino. Plemenite kovine in diamantna polja čakajo na rudarje. Studenci, ki žuborijo v neprodniem pragozdu, presenetiijo potnika z debelimi kepami samorodnega zlata. Nemci, Japoneci in celo Kitajci bi se radi polastili tega skritega bogastva. Samo Sibirija bo omogočila gospodarsko vstajenje sedanje izsesane Rusije. Ta, kdor bo obvladal sibirske veličastne daljave, bo tudi odločal o denarnem ravnotežju vsega sveta.

Frtaučku Gustl ma beseda

»Gustl, Gustl, ti s en bimbo, al kuku b t reku, ke s tku zarukan«, me je te dni nahrulu en star znane u tramvaje, ke sma se guncal gor preke glavni stanici, prouzaprou se reče pajnhof. Veste, de se m je fržmagal, de m en takla reče bimbo, ki je biu že vse u sojem žeu-lejn, sam tist ne, za

kar je prouzaprou pršou na svet. Jest ga puznam še, ke je biu pr tajturnarjeh, pol sm ga pa kar nsenkrat zagledu med slovenska družba. Biu je tud že kumunist. Prouzaprou je biu že pr ush strankah, pr usak pa narmn pu leta. Zdej na vem, kam se je pršulu. Obcajhna ni mou nubenga ne na klubuk, ne na sukn. Astn, ud enga taga s na morm pestel de b m reku bimbo, al pa še chu, de sm zarukan. Jest sm že ud nekda tu, kar sm dons: Slovenc. Kej družga tud bt na morm, če sm u tlan na svet pršou. Če b pršou na Turškem na svet, b biu pa Turk in b tud Turk ustou. Tak ni nē prida, ke je usak dan kej družga, kokr holt veter zapiha. Ze u šul sma večkat mogli zažingat tista »Črna zemla nej pugrezne tega, kdur udpada.« Pa še več drugeh takeh, ke sm jh pa že puzabu. Astn pol na more bi edn, ke kej nase držl, ukol nē družga. Vite, in en tak, kokr sm reku, me nahrul in m prau, de sm zarukan. Veste, jest b mu pree ena taka prmazu, de b ja pounu. Pa se u tramvaje še ganet nism mogu, ke sma bli tku natlačen, kokr sardele u škati. Kondukter je mogu za tramvajam tečt, ke ni mogu več notr. Če b še en člouk pršou, b mogu jt pa še furman dol. Astn ni ni družga kazal, kokr grdu sm ga pugledu pa mouču.

»Kua me gledaš, kokr de b se za Krimam bliskal?«, me je še naprej štenku in špotu. A t ni prou, če sm t reku bimbo? Sej s res. A nis res naumen, de se martraš in čečkaš u tak šprah, de te žiu krst na zastop. Kdu pa še dons pu tlanak

guvari. Menda s use te leta našga napredka prspau. Sej nē na rečem, učas puveš kašna kroftna, de člueka kar za ušesem zaskeli, če za zastop. Kua pa nuca, ke nubedn več kranjsk na zastop. Kumi je tu zguvuru, sma se pa že ustaul pred auna stanica in sma se začel v. basat. Kuku sma se vn basal, tu pa ni za pupisat. Tu b kvečem znou kašn mudern malar namalat.

»Gustl, za kua s me pa preh tku grdu pugledu, ke sm te reku bimbo?« me je spet začeu dražet, ke sma se iz tramvaja skubacal in stal na trdeh tleh. »Sej s res bimbo, ke s zastojn glava beleš. Ti b mogu pisat u volapük al pa u esperanto, b te saj sm pa ke ker zastopu.

»Jest tku pišem kokr znam in kokr me je mat naučila. Pa tud nečem drgač, zato ke kdur matern jezek zataji, ta matere ureden ni.«

»Tu ni več mudern. Puglej, kuku Kustajnučani fajp pišaja. Ceu svet jh lohka zastop, zato, ke sa use šprah skp pumešane. Viš, u Kustajnuca b šou, pa b te navadl vornk pisat.«

»Ki mam pa gnar, de b se hodu pu svet šprah učit?«

»Kar prošna ulož na »Градско начелство Лjubljana, al pa na »Местно начелство Лjubljana«. Veš, je uboje prou, udkar mama autunumija, stipendija uš dubu, de uš lohka ceu let štederu, pa še kej prāparu s uš zraun. Ce uš zmeri tku pisu, kokr du zdej, pa na uš nkamer naprej pršou. Pu men se špegli, pa uš tku vozu, de u vesele. Jest sm use, kar edn če.«

»Vem, vem, sej se puznava. Ki s pa zdej, ke nimaš nubenga prepričajna na sukn prpetga?«

»Zdej sm pr teb, kokr videš. Kdur mam iz drugmu za upraut, pa negou prepričajne hitr na sukn natakem. Sej jh mam tiela u varžet, de sam na vem kulk. Sploh za use potrebe.«

»Tu se pa men nē na dupade.«

»Dupade gor, dupade dol, želodce se pa le tku dobr zdi, de m nkol na krul. Kdur pa soj prepričajne u src nos, namest na sukn, pa zmeri gor plača.«

F. G.

Ona: »Radovedna sem, če hom dočakala sto let starosti.«

On: »Nemogoče, ko pa hočeš biti vedno stara 25 let.«

IVAN KRALJ

se priporoča za vsa ključavničarska dela
LJUBLJANA, Gregorčičeva ul 5 ali Rimska c. 2

ZIMA

za zimnice vseh vrst po najnižjih dnevnih cenah vedno na zalogi samo pri
J. KNIFIC - tovarna za žimo
Stražišče pri Kranju

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozičkov, tričiklji, razna novejša dvokolesa, živalni stroji in motorji. Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franko.

Tribuna F.B.L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 191

VATA

za odeje in v tablah
vedno v zalogi
Tovarna vate Adelbert, Maribor
Zahtevajte vzorce in cenik

Cig. trgovcem in posestnikom se priporoča za vsa sedlarska dela lma vedno v zalogi vsakovrstne konjske opreme, konjske plahte in vozne ter vse potrebščine. Sprema staro v popravilo. — Točna posrežba. — Cene solidne.

VIKTOR KLEŠNIK
sedlar in jermenar
Ljubljana, Poljanska cesta 49

Cenjenemu občinstvu se priporoča saditev grobov in družinskih grobnic ter celoletno oskrbovanje. Imamo v zalogi visoke in nizke vrtnice različnih vrst, kakor tudi lavorje in druge rastline.

Pavel Šimenc, pokopalški vrtnar
Sv. Križ-Ljubljana. Telefon 27-89
Cvetličarna Sv. Petra c. 33. Telefon 26-54

Velika zaloga svežega cvetja, kakor tudi drugih rastlin. Sopkov, vencev in različnih aranžmajev.

Gradbeno podjetje G. Tönnies d. z o z.

Ustanovlj. 1846 Ljubljana Telefon 25-63
Dunajska cesta št. 25
Stavbarstvo, tesarstvo, gramoznica, opeka po konkurenčni ceni!

Zopet došlo novo blago

po 6, 7, 8 in 10 Din meter. Oglejte si ga pred nakupom v Tekstilnem bazarju I. TRPIN, Maribor, Vetrinška ulica 15.

Valentin Cestnik, Trbovlje II strojno mizarstvo

Izdeluje vsakovrstno pohištvo od priproste do naj-finejše izdelave ter vsa stavbno-mizarska dela po lastnih in po predloženih načrtih točno, solidno in po jako zmernih cenah. — Zahtevajte proračune. Velesejem paviljon F.

HIPE

higijenska posoda za kruh in pečivo v javnih lokalih se naroča pri

ALOJZ DERGANČ
Ljubljana — Gerbičeva

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

Pridobivajte novih naročnikov!

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonijalno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.

Drvovrstna moka iz mlina Forgacs, Bačka Topola, je stalno na zalogi.

JOZE MIHELIC in drug - LJUBLJANA

Dunajska cesta 41 Telefon št. 2777
Kleparstvo, ključavničarstvo, vodo-vodne in strelododne inštalacije

Pohištvo razproda

jedilnice, spalnice, kuhinje itd.
Ivan Napast, Vižmarje 9, nad I. j.
(čez železniško progo, pri kapeli, levo)

ŽENA IN DOM

Kdo vzdržuje družino?

Splošno velja za prehranjevalca družine mož, ki s svojim pridobitnim delom preskrbuje družini denarna sredstva. Žena, ki ne opravlja kakšnega pridobitnega dela, velja za otroci vred zgolj kot uživalka moževega zaslužka ali premoženja. Na deželi je seve drugače, dasi se tudi tam vpoštevajo v prvi vrsti možovo delo. To naziranje je napačno. Vsako potrebno delo ima tudi svojo denarno vrednost, tako tudi delo v gospodinjstvu, v družini. Saj so plačane tudi pomožne moči: služkinje, postrežnice, in potem vzgojiteljice itd. Samostojno delo gospodinjke, njeno vodstvo v gospodinjstvu, za katero nosi vso odgovornost, moramo v gmočnem pogledu ceniti vsaj tako visoko kakor delo vodilnih pomožnih delovnih sil — neglede na to, da predstavlja materina — ženska osebnost s svojimi vplivi, svojo poštenost in vestnostjo neprecenljive duševne vrednote.

Na deželi, pa tudi v delavskih in malomeščanskih krogih pa pomagajo v gospodinjstvu z delom ali svojim zaslužkom povsod tudi otroci. Tudi njihovo delo ima seve večjo ali manjšo denarno vrednost. In kjer pomaga tudi mož, velja isto o njegovem delu.

V točnih številkah podati vrednost dela v gospodinjstvih in prispevkih zanje, je zelo zapletena zadeva. Nemška ženska akademija se je lotila tega vprašanja in izdala knjigo dr. Martens Edelmann: »Sestava družinskih dohodkov«, ki pa ne podaja povsem jasne slike in splošno veljavnih primerov. Na vsak način je pisateljica ugotovila, da prispevajo za vzdrževanje družine v znatni meri tudi žena in otroci. To se izraža v naslednjih številkah:

Po velikomestnih družinah prispeva mož za družino 47 odstotkov, v skupini manjših občin po 46 odstotkov. Žena prispeva 27 do 35 odstotkov, ostalo otroci. Do teh števk je prišla pisateljica po zelo zapletenih računih ter je pri vsakem družinskem članu vpoštevvala glavni poklic, postranski zaslužek, delo v gospodinjstvu, dohodke iz rent itd.

Posebej je treba vpoštevati to-le: Mož in otroci obdržijo del svojega zaslužka redno zase. Ta del znaša po mestih za moža po 22 odstotkov, na deželi po 6 odstotkov, za otroke pa približno polovico toliko in čez. Žena pa le v najredkejših primerih ohranja kaj zase. Vrednost njenega dela prihaja večinoma v celoti v prid družini. Seve pri tem ne smemo prezeti, da se iz skupne blaginje tudi oblačni in krije, kolikor mogoče, tudi druge svoje osebne potrebe.

Dasí žena na splošno manj prispeva za družino kakor mož, ima njen prispevek svojo posebno vrednost po tem, da se na ljubo skupnosti odpoveduje domalega vsem lastnim željam.

Zanimivo osvetljuje knjiga vprašanje pridobitnega dela zakonskih žena in mater. Nad neko določeno mejo, kjer ni mogoče več govoriti o nujni potrebi, je le redko najti zakonske žene z majhnimi otroci, ki bi redno opravljale polno poklicno delo. Tudi začasno ali nekajurno dnevno delo je v boljše plačanih delavskih družinah po mestih le bolj poredko. Družinski duh zmaguje nad pridobitnim delom. Enako je število žena v pridobitnem delu tudi po uradniških družinah tem manjše, čim višje dohodke ima družina.

Če vse to pretehtamo, se nam pokaže stara resnica, da je v slogi moč — da temelji družina na gospodarski vzajemnosti vseh njenih članov, prav posebno pa na modrem vodstvu in požrtvovalni, blagi skrbi žene, matere.

Naša prehrana

Doba solate je na višku! Ne samo po letnem času in po propagandi za novodobno prehrano, marveč tudi po — gospodarski krizi, saj je solata še najcenejša, posebno tudi zato, ker je ni treba kuhati. Gospodinjje naj le rade in obilo strežejo družini s solato (seve, če se družinski člani s tem strinjajo!). Le na to naj pazijo, da solato skrbno očistijo in opero, nazadnje pa položijo za približno 15 minut v neprebrano vodo, potem pa še enkrat splahnejo v sveži vodi. Na ta način uničimo tudi razno zalego na listih, ki je s prostim očesom ne vidimo.

Petersilj, zeleno, korenje, rdečo peso, krompir, redkvice itd. zanesljivo osnažimo s krtačico, ki jo uporabljamo samo v ta namen.

Človeška čreva so krajša kakor jih imajo rastlinožrci, zato trših delov rastlin ne morejo povsem izkoristiti. To je migljaj proti izključno surovi hrani, ne pa proti izključno rastlinski hrani vobče, ki je v posebnih slučajih zelo koristna in v nekaterih boleznih potrebna. Mesa pa ne smemo kar na splošno izključiti iz naše prehrane, dasi ga ne uživamo preveč in ne redno vsak dan.

Vse jedi solimo čim najmanj in šele nazadnje, ko jih začinjemo. Od dišav so v zmerni meri dovoljene: muškati, cimet, cvečiči; gorčice uporabljamo čim manj, popra pa najboljše nič. Tem obilneje pa uporabljamo zelene dišavne rastline: drobnjak, peteršilj, česenj, ki naj ne manjkajo zlasti na nobeni solati.

Cementni izdelki

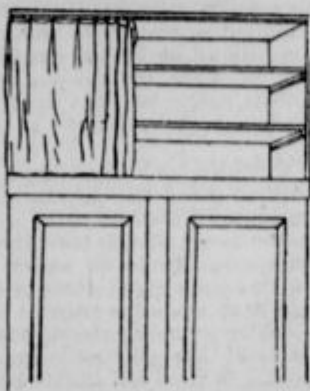
stavbna dela, nagrobni spomeniki, vodometi, cevi, vrtno ograje, okraski, kipi itd., najsolidnejša izdelava, prvovrstni material — TABOR JOŽE, Ljubljana, Rožna dolina, cesta VIII št. 13.

Režimo vrtnice na dolgo

Marsikdo meni, da vrtnici prizanaša in ji koristi, če reže cvetove na čim krajših steblih. To je pa popolna zmota. Rezati moramo marveč cvetne vejice vsaj 20 cm dolge. S tem drevcesce ali grm izčistimo in enakomerno obrežemo, tako da ima solnčna luč dostop v notranjost, kar je rastlini le v korist. Vrh tega s takim rezom ugodno vplivamo na dviganje soka, ki krepko in enakomerno prešinja mladil les. Na ta način smemo v poznem poletju in prvi jeseni pričakovati še obilen drugi razcvet vrtnic. V ta namen moramo meseca avgusta primerno prikrajšati tudi vse nove odganjke vrtnic. Za rezanje cvetov so najbolj pripravne vrtnarske škarje.

Prostor je drag

Pod pritiskom razmer se večina ljudi po mestih vedno bolj omejuje tudi pri stanovanjskem prostoru. Vse se premika in preklada nizdol: kdor je imel preje stanovanje 5 sob, se zadovoljuje sedaj s 4 ali celo 3 sobami,

kdor je imel prej trisobno stanovanje, se stiska sedaj v dvosobnem itd. Vrh tega je v hišah zadnjih treh desetletij že stavljen zelo skopo izmeril prostor, tako da je spričo našega načina stanovanjske opreme po naših stanovanjih večinoma stiska za prostor. Ob takih razmerah je treba pametno izkoristiti vsako ped praznine. Naša slika kaže, kako moremo dobiti po tri velike zavešene police nad omarami. Tu moremo shraniti stvari, ki jih bolj redko rabimo.

Kako si pomagamo?

Marmornate plošče, ki so postale motne, osvežimo, če jih odrgnemo s koščkom limone, ki smo jo pomočili v močno solno raztopino.

Posodo iz kositra in pločevine pomivajmo z vročo vodo in preslico. Še lepše se bo svetila, če dodenemo kropu poleg sode tudi žlico kuhinjske soli. Posodo denimo sušiti na sonce.

Kavno goščo z velikim uspehom uporabimo za umivanje steklenic, ki izgube po njej tudi vsak neprijeten duh. S kavno goščo se dajo lepo očistiti sajasti lonci in kozice.

Krompirjeve olupke posušimo — potem gore kakor trske!

Na kovinah ostanejo včasih po čiščenju s sidlom madeži; te z lahkoto odpravimo z bencinom, ki kovinam ne škoduje.

Jedilnik za julij

(Dr. Krekova meščansko-gospodinjka šola v Zgornji Šiški pri Ljubljani.)

Ponedeljek, 11. julija: Kosilo: Borovnice. Bavarska krompirjeva julia. Ciganski golaž in kruhovi cmoki. Česnjevi štrukelj. — Večerja: Krpice z gnatjo in salata.

Torek, 12. julija: Kosilo: Borovnice. Kruh ponvičnik v juhi. Sočna pečenka s paradižniki, parmezanom, kumpir in cvrti krompirjevi korenjki. Borovničev štrukelj. — Večerja: Rižev pečenjak in vkuha.

Sreda, 13. julija: Kosilo: Borovnice. Rezanci v paradižnikovi juhi. Naravni zrezki, pretlačen krompir in salata. Češki tolki. — Večerja: Karfiolna potica z rižem in salata.

Četrtek, 14. julija: Kosilo: Borovnice. Fižol v stročju na juhi. Pražena jetra s smetano in zdrobovi cmoki. Krhko cvrtje (flancati). — Večerja: Krompir s presnim maslom. Sadje.

Petek, 15. julija: Kosilo: Borovnice. Postni obloženi kruhki s sirom. Riž z graham in salata. Cesarji pečenjak in vkuha. — Večerja: Sirovci cmoki in salata ali brusnice.

Sobota, 16. julija: Kosilo: Borovnice. Močnik v juhi. Govedina, kolerabna prikuha in pražen krompir. Mandeljnov plošč. — Večerja: Sekljani zrezki in salata.

Nedelja, 17. julija: Kosilo: Borovnice. Jetni kipnik v juhi. Francoska salata z oljnato omako. Pariški zrezki, pečen krompir, sirovi zapoginjenci in salata. Vkuha. Čokoladni zavitek. Sladole. — Večerja: Angleški zrezki in salata. Cevrte rože.

Odgovori na vprašanja.

Grahov soparni kipnik: Četrtil litra zelenega graha, 2 rumenjaka, 2 jajci, 1/4 l mleka, sol, poper. — Grah skuha, pretlači, pripešaj en rumenjak in celo jajce, prideni sol, poper in mleko, dobro premešaj in vlij v obrazec za kipnik pomazan z maslom in v sopari pol ure kuha. Ko je kuhano razreži na kocke in deni v jušnik, v katerem je že vroča goveja juha.

Česnjeva pogača: Krhko testo: 14 dkg moke, 9 dkg presnega masla, 6 dkg sladkorja, rumenjak. Iz tega naredi krhko testo, speci v obrazcu za torte. Ko je pogača pečena, natrosi nanjo plast česenj. — Na česnje nadevaji 14 dkg sladkorja, 4 rumenjake, sneg 4 beljakov, 8 dkg piškotnih drobtin. — Testo zopet previdno speci, s sladkorjem potresi in postavi na mizo.

Lepota in zdravje

Izpadanje las

Vzroki čezmernega izpadanja las so različni, v prvi vrsti slabo zdravje. Navadnim slučajem zelo lahko odmoremo s smotrenim negovanjem lasišča.

Na revni zemlji ne more zrasti obila žetev. Zato, predno poizkusiš zboljšati stanje las z zunanjimi sredstvi, skrbí za izboljšanje splošnega zdravja. V mnogih slučajih je dobro, da se daš temeljito zdravniško preiskati.

Pogostoma je vzrok redkih las napačno ravnanje z lasmi, umivanje las z ostrimi sredstvi, preveč kodranja z vročim železom in zanemarjanje lasišča. A tu je pomoč hitra.

Najvažnejši činitelj za zdravje las je dober obtok krvi. Masaža in krtačenje pospešujeta cirkulacijo krvi in krepija mišice okrog lasnih korenin. Različna sredstva so v rabi za pospeševanje rasti las, a velik del njihovega uspeha je posledica masaže, s katero se uporabljajo.

Dobro sredstvo proti izpadanju las je sledeče: 3.875 g cinchona tinkture, 3.875 g rožmarinove tinkture, 3.875 g Per balzama, 23.25 gramov kastorjevega olja, 186 g lovorjevega rumca. Uporabljaš dva- ali trikrat na teden.

Lasišče temeljito masiraj več minut. Zgoraj navedeno tekočino uporabljaj z medicinskim kapljalcem (steklena cev), majhno zobno krtačico ali majhnim kosom vate, zavitim v redko koprno (gaze). Pazi na to, da zmoliš vse lasišče.

MODNE NOVOSTI

Obleka za dom in poklic

Domača obleka (od leve na desno) iz pralnega blaga.

Moderna »dečva« (druga in tretja slika) za vrt in dom.

Pokliena obleka: volneno krilo, bluzo iz pralnega blaga, odprti telovnik s kratkimi rokavi.

IVAN WOSTNER

LJUBLJANA - MOSTE, Zaloška cesta 21
splošno kleparstvo, inštalacija hišnih vodovodov, strelovodov, bakrenih kotlov in drugih kotlov za štedilnike itd. z najboljšo izvršitvijo in po možnosti najnižjih cenah.

PEČI ŠTEDILNIKI STENSKE OBLOGE

Keramični izdelki (vsa popravila po najnižji ceni).
Keramična zadruga r. z. o. o. z.
Ljubljana, Tesarska ulica št. 5 — Telefon št. 27-69

Mlatilnice

s širokim bobnom in razne motorje nudi za bližajočo se žetev

Gospodarska zveza
v Ljubljani

Naš domači zdravnik

M. D. Lj. — Česen vam je zopr, a ga želite uživati že zavoljo svoje vetrovnosti in ker se bojite otrdevanja žil. Zares, v teh dveh primerih kaže uživati česen, če vam ne gre v prvotni obliki, pa si napravite sam iz njega izvleček, ki vam bo menda vžiten in gotovo učinkovit. Na en liter pristnega domačega brinjeva narežite prav na drobno 100 g česna in zmes obeh držite na soncu, če ga Bog da, teden dni, sicer več. Vsak dan zmes dobro premešajte (zaprite steklenico preobracajte in pretresajte) in čez sedem solnčnih dni odcedite čisto tekočino v drugo steklenico in ta domači izdelek uživajte, po eno običajno čajnico na dan. Če ste abstinent, kar je hvalevredno, kupite si kakšen kemični izdelek iz česna, ki jih je mnogo na prodaj; če so vam ti izdelki predragi, pa si namakajte česen na mleku, eden ali dva stroka, drobno zrezana na čašo mleka, ki naj se na hitro prevre in stoji dvanaš ur, tako se značilni okus razgubi, učinkovitost pa baje ostane, za kar seveda ne jamčim.

R. K. — M. Umetna prehrana dvomesečnega dojenca v poletni dobi je vedno sitna in košljiva zadeva. Poglavitno je, da dobite zanesljivo mleko brž po molži v hišo, kakaj v poletni vročini se mleko silno naglo razkaja. Pripravite otroku hrano za ves dan skupaj, zmešajte sveže mleko z dodatno tekočino in sladkorjem v porcelanasti ali drugo emailirani kangi s pokrovom in kuhajte v drugi posodi toliko, da vre voda približno pet minut. Potem postavite kanglo na hlad. Iz nje polnite dobro očisto steklenico zdaj še 6krat na dan (vsake tri ure), po tretjem mesecu zadošča 5 obrokov (na tri in pol, kasneje na štiri ure), ki so seveda večji, in mešanico v steklenici segrejte v topli vodi do mlajnosti (35°C). Za zdaj bo zadoščalo menda 7—8 dl (decilitrov) hrane, od te bodi 3 dl mleka in 4 dl dodatne tekočine, prihodnji mesec 4 in 4 dl, v četrtim in petem mesecu pa 5 dl mleka in 4 dl dodatka, v šestem 6 dl mleka in 3 dl dodatka, kar naj ostane tudi kasneje, ko začne dobivati otrok zakuhanu juho in kakšno redko mlečno jed. Kot dodatek vam svetujem redko zavrleco žitne kave ali riža ali jecmena ali zdroba (kar treba poprej dobro preceediti), kasneje smete rabiti prav redko prežganko (iz pšenice moke ali krušnih drobtin), ki ne zaostaja za raznimi otroškimi moki, ima pa pred njimi veliko prednost zanesljive svežosti. Za oslajenje rabite navadni sladkor ali še bolje, če imate sredstva, mlečni sladkor, ki ga dobite v lekarnah ali mlirodelnicah (iz izrecnih pristavkom: za dojenje). Množina sladkorja naj znaša okoli 15% dodatne tekočine, to je na 1 dl (kar je 10 cg) 15 g sladkorja, natančno 3 običajne kocke. Ako imate kaj sredstev, kupite si Saxheletovo pripravo, ki si jo lahko tudi sama sestavite. Mešanico mleka in oslajene dodatne tekočine razdelite že pred kuhanjem na 6 (ali kasneje 5) steklenic, ki imajo poseben samozaporen zamašek, steklenice so v posebnem pločevinastem ali žičnem stojalu, ki se postavi v primerno velik kuhinjski lonec s pokrovom kuhat. Voda v loncu naj vre 5 minut, potem postavite vso pripravo na hlad in rabite steklenice po vrsti, zamenjajoč zamašek z običajnim cuzjem. S takim ravnanjem pripravljate otroku z najmanjšim trudom kolikor toliko zanesljivo hrano, ki seve

ne more nikdar popolnoma nadomestiti prirodne prehrane na prsih, a vendar preprečuje glavne nevarnosti umelne prehrane. Ako mogoče, preskrbite si mesto krajega kozje mleko.

M. J. — Lj. Odprta noga, pravzaprav čir na goleni, je vsekakor bolezen, ki se da časih zelo težko in počasi ozdraviti; ozdravljenje take bolezni vendar ne more biti škodljivo za splošno zdravstveno stanje. Če v vašem primeru golen peče in v nji zbada, kadar se hoče čir zaceliti in če vse te neprijetnosti poležejo, kadar se začne iz čira močnejše izcejati rdečkasta sokrva, dokazuje vse to, da je bolno žilje na goleni in da treba žilje zdraviti, naker se čir zaceli sam po sebi. Krčne žile so navadno vzrok čirom in vnetju kože, zato se vsako smotno zdravljenje čir na goleni začneja z zdravljenjem krčnih žil. O vsem tem je bilo pisano na tem mestu že večkrat. Če se ni obneslo zdravljenje doma, poskusite na kožnem ali kirurškem oddelku kakšne večje bolnišnice, ki ima zadostno opremo (priprave za obsevanje in ogrevanje), vsekakor kaže nadlogo odpraviti še pred zimo, pozimi gre težje, posebno pri postarnih ljudeh.

M. O. — T. Rdeč obraz in mozoljast nos da sta znaka spolne držnosti? Kateri smotlaka ali nepridiprav vam je natvezel to bedasto? Resnica je obratna! Lani je bilo večkrat pisano o teh lepotnih »apakah in poudarjeno, da so prebavna motenja največkrat vzrok kožnih sprememb te vrste. Zaprtost je škodljiva in vse, kar odpravlja zaprtost, lepša kožo. Med tozadevnimi sredstvi uživa nek ugled »prašek dunajskih izvoščikov«. Držite se nekaj mesecev zgolj mlečne in rastlinske hrane in ogiblajte se mesa, jajec in živalske zabele. Nos si odirajte zvečer s salicilnim cvetom, sicer mu dajte — mir!

Isti. Pomladiti se hočete? Za pomlajevanje ostarelih ljudi se dobe uporabna navodila v knjigi o zdravju in bolezni (izdala Mohor. družba), kako naj se mlade mladi, kakršen ste še vi, mi pa ni znano. Najbolje bo, da počakate toliko in pol let še, kakor jih imate zdaj, in takrat začnete uspešno pomlajevanje od pravega konca.

Isti. Oblepanje zunanosti, notranjost je zdrava, se vam zdi potrebno, ko ste že po svojih letih upravičen in po svojih razmerah potreben, da si zberete družico, a tak, kakršen ste zdaj, se kar ne upate nikamor na ogled, boječ se, da vaša zunanost oploši vsako dekle. Ne poznam vas ne vaših narobe-lepot, toliko pa vem, da če bi bil v vašem gospodarskem položaju, v vaših letih in v vaši koži, posuti z vsemi lepotnimi okvarami, ki jih imate in si jih domisljate, bi imel že pred jesenskimi kvarti najmanj po sedem ponudb na vsak prst in bi med vsemi temi dekleti, moža željnimi, nalašč ne izbral najlepše, ampak najbolj skromno in to bi peljal pred oltar, če ne pred zimskimi kvarti, pa brž po Sv. Treh kraljih. Ne mislite, da je danes kakšna posebna umetnost dobiti nevesto po volji, prihajajo namreč na svet tisti časi, ki pravi sv. pismo o njih, da bodo žene objemale štoro...

Nekaterim vprašalcem. Kdor še ni dobil odgovora, potpi do prihodnjč. Križ je s časom in prostorom!

Pravni nasveti

Zamotana pravda. J. K. L. S pismeno pogodbo ste vzeli v najem del parcele proti letni najemnini 1000 Din; na to parcelo ste si sezidali hišo; pogodba je neopovedljiva, dokler se plačuje najemnina; ker je za sedanje razmere najemnina po vašem mnenju prevelika, vprašate, kako bi se dala pogodba razveljaviti, oziroma na kakšen način bi mogli pripraviti lastnika zemljišča, da vam najemnino zniža oziroma svet proda. — Iz prepisa poslanih pogodb se vidi, da je bila delana pogodba po nestrokovnjaku in vas sedaj tepejo posledice te premalo premišljene pogodbe. Če prenehate plačevati najemnino, vam najemodajalec lahko odpove. Po končanem odpovednem roku nastopi med vama brezpogodbno razmerje: z vašimi sredstvi zgrajena hiša bo stala na tujem svetu. Ali vam bo uspelo, da bo lastnik zemlje moral odstopiti zasedano zemljo po običajni vrednosti, to bo mogla pokazati šele pravomočna sodba zadnje instance. Svetujemo miren sporazum, ker je pravda negotova.

Planiranje vrta. F. S. V. Kupili ste hišo z vrtom, ki ste vspejajo po bregu in bi ga radi splinirali. Hrib je živa skala, povrhu pa plast zemlje. Vprašate, kako daleč smete kopati v hrib do meje sivega sveta. — Kopati smete v hrib tako daleč, da ne zgubi sosedovo zemljišče potrebne opore. Dolžni ste postaviti novo ograjo, če bi poglabitev sveta povzročala za živino ali ljudi nevarnost, ki je ni bilo, dokler ni bil hrib odkopan.

Oreh na meji. F. S. V. Ob meji na sosedovem dvorišču stoji oreh, ki je nagnjen proti vaši hiši. Na eni strani tega oreha ima sosed jamo za apno, tako da drevo na tej strani nima korenin. Bojite se, da ne bi veter ali vihar drevo podrli, tako da bi padlo na vašo hišo. Vprašate, kdo odgovarja za škodo. — Opozorite sosedu na pretečo nevarnost. Ako sosed niševar ne bi ukrenil in bi drevo res padlo in poškodovale vašo hišo, odgovarja sosed za vso škodo.

Nujni delež. A. M. C. — Oče je umrl letos, brez oporoke in brez premoženja. Svoje posestvo je izročil leta 1922 svojemu sinu, vašemu bratu. Od doma sta bili odpravljeni dve sestri z doto, za tretjo sestro pa je bila doto vključena na posestvo. Vas in mlajšega brata so prezrili: za brata je oče plačal vožnjo v Ameriko, vas pa so z doma podpirali, ko ste študirali. Čez 2 leti je brat, ki je dom prevzel, umrl. Zapustil je vdovo in hčerko, kateri je oporočno zapustil domačijo, ženi pa do smrti vžitek. Vprašate, če lahko od nečakinje, kot naslednice brata, zahtevate nujni delež po očetu? — Pravico imate zahtevati od dedinje vašega brata, ki je prevzel od očeta posestvo, dopolnitev nujnega deleža, če ste bili prikrašani. Preenite izročeno posestvo v vrednosti leta 1922. Običiti morate vse dolgeve in bremena (n. pr. očetov prevzitek), ki jih je brat prevzel. K tej risti vrednosti pristite dote, ki so bile sestram izplačane, dalje stroške bratove vožnje v Ameriko in stroške vašega šolanja. Od te vsote znaša deseti del nujni delež posameznega otroka. V ta delež uračunajte to, kar ste prejeli ob času šolanja. Kar ostane, to imate pravico zahtevati kot dopolnilno nujnega deleža še tekem 3 let po očetovi smrti.

Zapuščina nezak. očeta jamči za alimente. T. V. L. — Umrl je oče nezakonskega otroka, ki je zapustil nekaj premoženja. Redno je plačeval mesečne alimente za otroka. Otroku je prišla v prid tudi zavarovalna polica, ki je založena na sodišču. Vprašate, če je dolžna nadaljnje alimente plačati pokojnikova vdova. — Vdova pokojnika ni dolžna plačevati alimentov. Pač pa jamči za alimente pokojnikova zapuščina, njegovo premoženje. Ker je bil nezak. oče spoznan po sodišču za očeta in obsojen, da plača alimente, dokler se otrok sam ne more vzdrževati, zato se smatrajo ti alimenti kot

bili morali pred potekom prve desetletne dobe zavarovanje odpovedati. Vse te okolnosti poprej premislite, predno se spustite v eventualno pravdo s trditvijo, da se zavarovanje ni podaljšalo. Glede objektov, ki jih veš n. pa so vseeno navedeni v polici, obvestite zavarovalnico.

Državni upokojenec in izvrševanje obrti ali služba pri banovini. S. J. L. Zanima vas, če more državni upokojenec z nepolnimi službenimi leti izvrševati kakšno prosto obrt in kako je v tem slučaju s pokojnino. Dalje, kako je z onimi, ki vstopijo v službo banovin. — Po obrtnem zakonu je dovoljeno izvrševati obrti vsakomur, kdor izpolnjuje pogoje, predpisane s tem zakonom. Če se pa upokojenec bavi s samostojnim obrtom, za katerega opravljanje je potrebna pooblastitev, odnosno dovoljenje pristojnega oblasti, ne dobivajo niti osebne niti rodbinske draginske doklade, ne glede na velikost dohodka, ki izhaja iz takega dela. Državnim in samoupravnim upokojencem, ki vstopijo v službo banovin in občin ali njih podjetij, se pa zmanjšajo pokojninski prejemki, izvedenjski rodbinski doklado in sicer: za eno četrtino onim, katerih mesečni kosmat dohodek od te zaposlitve znaša 600 do 1499 dinarjev; za eno tretjino onim, katerih mesečni kosmat dohodek znaša 1500 do 2499 Din in za eno polovico onim, katerih mesečni kosmat dohodek od te zaposlitve znaša 2500 do 4999 Din.

Naročilo fotografskih slik. M. K. K. Fotograf, ki ste mu naročili slike vaše hiše, ima napraviti takšne slike, za kakršne ste se dogovorili ob naročilu. Če je prinesel drugačne ozir. pomanjkljive, niste bili dolžni jih prevzeti in bi lahko vztrajali na tem, da izvrši naročilo. Predno pa se spustite v kakšno pravdo, premislite, če se vam za takšne malenkosti izplača izgubljati čas.

Prezidava peslopja. V. R. Hlev nameravate prezidati v dvorano. Vprašate, če je treba prezidavo kje javiti. — Ne samo za nove zgradbe ampak tudi za vsa dela, s katerimi se izpremenje konstruktivni deli, zunanost in velikost obstoječih zgradb, kakor tudi njih namen, se mora izposlovati gradbeno dovoljenje. Napravite načrte ter jih v dveh izvodih predložite županstvu, ki ga zaprosite za stavbno dovoljenje.

Polnoleten. K. T. Ker se s domačimi ne razumete, bi radi odšli od doma. Oče pa vam preti, da vas bo dal v tem slučaju z orožniki nazaj pripeljati. Vprašate, če bo to mogel storiti tudi potem, ko dovršite 21. leto starosti ter če bo mogel »kupiti varuška letca. — Če morete živeti doma in če niste izučeni za kakšen drug poklic, le potrpite in ostanite doma, vsaj dokler je brezposelnost, posebno v mestih. Oče vam do 21. leta sicer more braniti odhod od doma; vendar če otrok želi izbrati drug, svojemu nagnjenju in svojim zmognostim primernejši poklic, pa mu oče tega ne pusti, se more obrniti na sodišče, ki nato o tem odloči, oziroma se na stan, imovino in na ugovore očeta. Po dovršenem 21. letu v tem oziru ne boste več odvisni od očeta. Očetovsko oblast, kar vi napačno nazivljate »kupljenje varuških let« pa more iz pravih razlogov na očetovo prošnjo podaljšati tudi čez 21. leto otrokove starosti. To se more dogoditi v slučaju, ako se otrok, čeprav polnoleten, zaradi telesnih ali duševnih hib ne more sam preživljati ali svojih stvari oskrbovati, ali, ako je zašel za časa nedolotnosti v znatne dolgeve ali zakrivil take pregreške, zaradi katerih se mora še dalje držati pod natančnim očetovim nadzorom.

Iztirjanje dolga. D. A. Pred meseci ste posodili znanu vsoto denarja. Rekel je, da rabi denar za neko nujno plačilo in da ga vam bo čez dve uri vrnil. Sedaj se pa ne zmeni za plačilo. Vprašate, če bi bila terjatev izterljiva. Dolžnik ima posestvo, na katerem je vključeno nekaj dolga. — Če vam ne vrne zlepa, boste pač morali predlagati izvršbo, za katero pa morate imeti izvršilni naslov t. j. sodbo ali sodno poravnavo. Pozovite ga k sodišču na uradni dan in napravite sodno poravnavo, če dolg prizna. Če ga pa ne prizna, boste morali tožiti. Ko boste imeli izvršilni naslov, predlagajte izvršbo s prodajo premoženja ali nepremičnin. Vendar, če je dolžnik kmet, vam prisilna prodaja vsled zakona o zaščiti kmetov, do 20. oktobra t. l. ne bo dovoljena. Lahko pa se za svojo terjatev vključite na dolžnikovo posestvo, da ste tako za vsak slučaj zavarovani, če vključite terjatve že sedaj ne presegajo vrednosti posestva.

Odjava motornega kolesa. F. K. T. O formalnostih pri odjavi motornega kolesa pač odloča oblast, kjer ste ga odjavili. Tam tudi vprašajte, na katere predpise se postopanje oblasti pri odjavi opira in kdaj so bili objavljeni.

K. F. D. Predčitajte odstavek »Iztirjanje dolga. — D. A. Isto velja v vašem slučaju. V vašem slučaju bi bilo mogoče na podlagi izvršilnega naslova (sodbe) predlagati prisilno upravo dolžnikovega užitka.

Zavarovanje. F. J. B. L. 1901 ste se zavarovali pri zavarovalnici v Pragi za 5000 zlatih kron. Letošnje leto poteče zavarovanje in vprašate, ali je dolžna zavarovalnica izplačati zavarovalnino v čeških kronah. — Če ste od prevrata dalje zapadle

premijs plačevali v čeških kronah, oziroma v jugoslovanskih kronah po vsakoletnem kurzu češke krone, imate pravico zahtevati zavarovalnino brez nadaljnega v čeških kronah. Če pa ste plačevali premije v jugoslovanskih kronah oziroma v dinarjih, morate najprvo doplačati razliko v premijah z obrestni vred in šele potem imate pravico za izplačilo v čeških kronah. Če se v tem smislu ne bi mogli sporazumeti z zavarovalnico, jo morate pač tožiti po odvetniku.

Zapuščina. B. F. J. Umrl je oče vaše žene, ki je bil v drugi oženjen. Zapustil je sedem zakon-skih otrok, enega nezakonskega otroka in ženo-ma-čeho. Komu pripada zapuščina, ker je umrl mož brez oporoke? — Od zapuščine pokojnika se bodo odbila vsa bremena in terjatve, h katerim spada tudi pravomočno prisojena alimentacija za nezakonskega otroka in tako dobjena čista zapuščina pripada zakonitim dedičem. Zena pokojnika bo nasledovala eno četrtino, a vsi zakonski otroci skupaj tri četrtine zapuščine, dočim nezakonski otrok kot dedič ne pride v poštev. Na enega otroka torej pride 2/3 čiste zapuščine. — Upravičeni ste kot terjatev prijaviti pri zapuščinski razpravi na sodišču tudi vse izdatke, ki ste jih imeli za pokojnika v zadnjih treh letih.

Nujni delež. F. K. T. Oče je zapustil posestvo, vredno pol milijona dinarjev mlajšemu sinu. Ostali dvema je zgovoril po 5000 Din v denarju, hrano stanovanje in obleko, a vam isto, samo brez obleke. Oporoka je bila napravljena pri notarju. Po vašem mnenju je bil oče slaboumen. Vprašate, če lahko to oporočo ozve, ker ste prikrašani. — Dvomimo, da bi vam uspelo oporočo ozveči iz razloga, da ni bil oče pri polni zavesti; nobeden notar ne bo zapisal oporoke, ki bi jo hotel očitovati slaboumnež. — Pravico imate zahtevati od mlajšega brata dopolnitev nujnega deleža, če mislite, da to, kar vam je oče zapustil, ni vredno niti ene osmine čiste zapuščine. To pravico lahko uveljavite še tri leta po očetovi smrti.

Vknjiženi prevzitek. K. L. Kot rejenka ste ostali v službi v imoviti hiši in služili dvema gos-podarjema samo za hrano in obleko. Ko je zadnji gospodar umrl brez oporoke, so vam dediči priznali dosmrtno hrano in stanovanje na posestvu. Dediči so poleg hrane dajali dnevno še pol litra vina. Kmalu so dediči posestvo prodali; kupec je odbil od prodajne cene 50.000 Din za vaš vžitek in vam dajal hrano brez vina. Po kratkem času pa je ta kupec prodal posestvo, sam pa je prevzel nase vaše obkrobo in si je tako pridržal 50.000 Din. Vprašate, kako bi dobili zopet svoje, od dedičev priznane vino in kako bi se rešili nezaželenega skrbstva predzadnjega kupca. — Poglejte pri sodišču, kjer se je vršila zapuščinska razprava, kakšne pravice so vam dediči priznali in v kakšnem obsegu je vaš vžitek na posestvu vknjižen. Če so vam dediči pred sodiščem priznali dnevno tudi pol litra vina; vendar pa je ta pristavek pri vknjižbi vžitka izpadel, potem imate od dedičev pravico zahtevati pol litra vina dnevno. Od kupca posestva imate pravico terjati vžitek le v onem obsegu, kakor je vknjižen. Za vžitek torej odgovarjajo dediči in lastnik zemljišča, kjer je vžitek vknjižen. Ako je zapisan vžitek v naravi, smete le iz važnih razlogov zahtevati de-narno nadomestilo.

Oporoka. V. H. P. Posedujete hišo, ki je vknjižena le na vaše ime. Zivite sami z ženo, otrok nimate, pač pa številno sorodstvo. Vprašate, koliko pripada po vaši smrti ženi, če umrjete brez oporoke? Dalje vprašate, če je lastnoročno pisana in podpisana oporoka s takšno znamko za 3 Din pred sodiščem veljavna? — Če umrjete brez oporoke, je vaša žena zakonita dedinja do polovice vaše zapuščine, ker nimate svojih otrok. Drugo polovico zapuščine pa dobijo kot zakoniti dediči: vaši starši oziro., če so že umrli, njihovi potomci, to so vaši bratje in sestre, odnosno njihovi potomci. Lastnoročno napisana in podpisana oporoka je veljavna brez take. Glavno je, da v poslednji volji napišete, koga imenujete za dediča vaše zapuščine. Taksi-ranje oporoke se zahteva naknadno po izvršeni zapuščinski razpravi in izterja od glavnega dediča.

Zapuščinska zadeva. F. K. M. Sestra vaše žene je umrla pred dvema mesecema, brez potomcev in brez oporoke. Vse imetje je podedoval mož, ki je pa umrl čez teden dni brez oporoke in potomcev. Posestvo žene je mož že pred enim letom izročil svojim sorodnikom, denar pa naložil v hranilnico. Vprašate, če ima vaša žena pravico do dediščine. — Iz vašega opisa sledi, da je mož kar tako podedoval imetje svoje žene, ker v enem tednu po smrti ni bila še nobena zapuščinska obravnava končana! Svetujemo vam, da takoj priglasite sodišču svojo ženo kot dedinjo po umrli sstri in prijavite tudi imetje, ki ga je pokojna sestra vaše žene imela. Sodišče bo moralo izvršiti zapuščinsko obravnavo po pokojni sstri vaše žene. Ker je umrla brez oporoke, so zakoniti dediči zapuščine do polovice mož pokojne, do druge polovice pa starši pokojne in njih potomci in med temi je vaša žena. — Po smrti moža pokojne sestre vaše žene pa nima vaša žena nikake dedne pravice.

KOLESA nova in rabljena vedno na zalogi in vsi nadomestni deli. Cene nizke. Popravila prvostvne izdelave.

Mehanična delavnica STANE RAKOŠ Ljubljana - Moste Društvena ul. 2

Povodom 20 letnice obstoja svoje tvrdke bom prodajal ure, zlatnino, srebrnino, dragulje z 20% popustom **Ivan Pakiž** Ljubljana, Pred Škofljo 15

Stole, mize in klopi zaklopne, železne, izdeluje najceneje po dogovoru J. ZORKO, ključavničar, Ljubljana, Glince, cesta II št. 6.

L. Mikuš - Ljubljana priporoča svojo zalogo dežnikov, solničnikov in sprehajalnih palic Popravila točno in solidno

Naročajte »Slovenca«!

Stare VREČE kupi nove AL. GREBENC, Li. Dunajska 36 prod.

MIRKO KOSIRNIK ključavničarstvo autogenična varilnica Ljubljana VII, Frankopanska ulica št. 26 Telefon št. 34-77.

TAPETNIK otomane i. t. d. vsakovrstna dela **ANTON KOLESA** Ljubljana, Florijanska ulica št. 23

SODE razne velikosti nudi po nizkih cenah sodarski mojster **Kosirnik Štefan** Ljubljana VII., Vodnikova 18

Tudi v naši podružnici Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon) lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domo-ljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne Telefonska števil. 3030.

Na polju

Solnce smehljal se razlil je čez polje. Ptički veselo iz sanj so planili. murni prilezli iz luknjic samotnih, z rožami se poljubili...

Klas se je v vetru zazibal in vzdihnil: Že me bolijo utrujene rame. Kje je ženjica? Naj pride, naj pride — in breme mi težko odvzame!

M. K.:

Kako so nastale kresnice?

Nekoč zdavnaj je sredi neskončnega neba gorela zvezda, ki ni bila nič kaj zadovoljna z opravilom, ki ga ji je določil ljubi Bog. Strašno se je naveličala takole dan za dnem kukati skozi nebesko okence in razsvetljevati črno noč. Kar na lepem jo je obšla neuteljena želja, da bi se spustila z višine in ro-nala križem krašem sveta. To hrepenenje je bil zbudil v njej oblaček, ki je neke noči priplaval mimo in se ustavil tik okence, skozi katerega je zvezda kukala v svetlo noč.

»Dober večer, zvezdica!« jo je pozdravil in se ji prijazno nasmehnil. »Ali ti je kaj dolgčas?«

»Seveda mi je!« je odgovorila zvezda in zazdehala. »Takole opravilo je strašno enolično in puščobno. Venomer zijati skozi okno in svetiti — kdo se tega ne bi s časom naveličal?«

»Saj te nihče k temu ne sili,« je dejal oblaček.

»Kako da ne?« ga je zavrnila zvezda. »Ljubi Bog je zelo strog in se prav nič ne ozira na to, ali se nam ljubi venomer čepeti na oknih ali ne. Moramo!«

»Potem te res pomilujem,« je sočutno dejal oblaček.

»Jaz pa te zavidam za zlato prostost,« je vzdihnila zvezda. »Ah, kako lepo mora biti, takole svobodno plavati po širnem nebu... Greš, kamor se ti zljubi. Nihče ti ne ukazuje. Nihče te ne kara. Me pa smo kakor priklenjene vsaka na svoj prostor in sveti Peter nam včasih celo s palico zažuga, če za hip zamižimo in zadremimo... Strašno je takole življenje!«

Oblaček je bil nepripravljen. Zato je previdno zamolčal, da tudi on nima takšne prostosti, kakor bi si bil kdo mislil. Ne samo enemu gospodarju — kar dvema gospodarjema se mora pokoriti: zdaj ga nažene južni veter proti severu, zdaj spet severni veter proti jugu. Nikoli ne plava samo za zabavo in kratek čas po širnem nebu...

Pomaknil se je še bliže k njej in ji jel zapeljivo šušljati čudovito lepe reči o naši zemlji. Da je tam sama zlata prostost doma. Da tam vsaka božja stvar počenja, kar hoče. Da tam ne poznajo ne žalosti ne skrbi. Da je tam smeja in židane volje, koliko si ga kdo zaželi. Da živijo tam ljudje — čudovito blagi in plemeniti. Da se iskreno ljubijo med seboj in sploh — tako krasno je na zemlji, da se ne da tega popisati v treh debelih urah! Vsekakor stokrat lepše je na zemlji gotovo, kakor v nebesih...

Takšne in podobne reči je oblaček čaral zvezdi pred oči. Vsekakor velik pesnik je moral biti, kajno, da je znal žalostno resnico tako čudovito potvarjati in slikati življenje na zemlji v tako čudovito lepih barvah...

Z zamaknjenimi očmi ga je poslušala zvezda in hrepenenje v njej je rastle z vsako sekundo. Postalo je slednjič tako mogočno in silno, da ji ni bilo več obstanka. Kar koj se je odločila in storila, kar ni dotlej še nobena zvezda pred njo.

Tebi nič meni nič je zaprla nebesko okence, ko se je prisrčno poslovila od potepuskega oblačka, in pogumno stopila pred prestol ljubega Boga.

»Majhno prošnjo imam do tebe, ljubi Bog!« je dejala.

»Prošnjo?« se je začudil Bog. »Kakšno prošnjo pa? Kar izreci jo!«

»Dovoli mi, da odpotujem na zemljo!«

»Kaaaj?« je zategnil ljubi Bog in jo na moč presenečeno pogledal. Kar verjeti ni mogel lastnim ušesom... »Ali sem slišal prav? Nisi zadovoljna z opravilom, ki sem ti ga določil?«

»Nisem!« je odkritosrčno priznala zvezda in mu kljubovalno zrla v oči.

»In zakaj ne?« jo je dobrohotno pobaral ljubi Bog.

»Zato, ker nisem! Sama ne vem, zakaj,« je neprijazno odgovorila.

Bog se je razsrdil.

»To je očitna nepokorščina!« je nemilostno zagrmel nad njo. »Zahvali Boga, da ni svetega Petra v bližini! On bi te že naučil pokorščine in ti pregnal muhe iz glave! Ampak jaz se ne bom razburjal in si grenil življenje zaradi tebe. Pojdi, kamor te žene srce. Ampak to si zapomni: vrnitve z zemlje v raj ni! Za vse večne čase boš morala na zemlji ostati. Bridko boš še obžalovala svojo lahkomišelnost!«

Zvezda pa poslednjih besedi ljubega Boga sploh ni poslušala več. Samo to je slišala, samo to je razumela, da sme odpotovati na zemljo... Divja radost jo je obšla. Nevljudno je pokazala Bogu hrbet in brez pozdrava zletela k nebeskim durim.

»Kam?« jo je pobaral sv. Peter in jo strogo pogledal.

»Na zemljo!« je kratko odgovorila in mu pomolila pisano dovoljenje ljubega Boga pod nos. »Evo ti potrdila!«

Sv. Peter je ošinil z očmi pisanje in kar okamenel od začudenja. Kar je pomnil, še nikoli se ni bilo zgodilo, da bi gospod Bog izdal takšno dovoljenje. In sploh... saj mu tega niti treba ni bilo! Vse do tega hipa je vladala v nebesih takšna slepa pokorščina, da nikomur

niti v sanjah ni prišlo na misel, kršiti pravila za mir in red.

Zvezda je izkoristila osuplost sv. Petra in jadno lučnila skozi napol priprte nebeske duri na prag. Razpela je zlate peroti in se spustila navzdol. Kar sapo ji je jemalo, tako je letela — vedno nižje, vedno nižje k zemlji.

Tačas je slonel na oknu samotne hiše kraj vasi bledeček. Zamaknjeno je upiral sanjave oči v nebo, ki je bilo čez in čez posuto z zvezdami. Ko je zagledal padajočo zvezdo, je okrenil glavo in ves zavzet vzkliznil:

»Mama, mama, pojdi gledat! Zvezda se je utrnila!«

»Čudo božje!« se je pokrižala mati in prestrašeno strmela v smer, kjer j bleščeca božja lučka zatonila. Bila je to prva zvezda, ki se je do tedaj, odkar je stal svet, utrnila z neba.

»Kje sem?« je polglasno zamrmrala zvezda, ko je vsa onemogla in komaj še živa priletela nekam na zemljo.

»Na leskovem grmu,« je zamomljal neznan glas poleg nje.

Zvezda se je začudeno ozrla tja, odkoder je prihajal glas in zagledala čudno bitje.

Bil je stric polž. Na leskovi veji je imel pripeto učno hišico. Zvezdavo je kukal iz nje v božji svet in kar nekam sveže in budno migal z rožički, čeprav je bilo že pozno.

»Kdo pa si ti?« ga je boječe vprašala zvezda.

»Jaz?« je bil skorajda užaljen stric polž. »Odkod pa si, da me ne poznaš?« In je ponosno pomignil z rožički in se pobahal: »Jaz sem hišni posestnik in modrijan — stric Slinar!«

Za zvezdo je bilo vse to strašno tuje. Zmajala je z glavo in ugibala, kaj neki pomenita besedi »hišni posestnik«. Kaj pomeni beseda »modrijan« je že še za silo razumela. To besedo je že nekajkrat slišala v raju. Saj je bil ljubi Bog največji modrijan... Ampak hišni posestnik — ne, le kakšno opravilo imajo takšne hišne posestniki!?

»Zdaj, ko sem se ti po vseh pravihlikih predstavil jaz, se spodobijo, da se mi predstaviš tudi ti,« je zdajci prekinil njen molk stric Slinar in si jo zvedavo ogledal od nog do glave. »Saj si takšna kakor kakšna zvezda!«

»Saj to tudi sem!« je pritrdila zvezda in se samoposredno vzravnila. »Še pred nekaj minutami sem slonela na nebeskem oknu in kukala na zemljo.«

»Ali je mogoče?« se je zavzel stric Slinar. »Čudovito! Po kaj pa si prišla na zemljo?«

»I, kar tako sem prišla — za zabavo in kratek čas!« je lahkomišeno povedala.

»Hm, hm,« se je mahoma zresnil stric Slinar in zamišljeno zmajal z glavo. »To se mi pa ne zdi povsem v redu, draga moja. Mar bi bila gori ostala! Svet pa res ni vreden, da si ga hodi človek iz nebes ogledovati... Ni vse tako lepo na zemlji, ne, kakor se ti morda zdi.«

(Dalje prih. nedeljo.)

Starčkov slovo

Objel je daljo vetra dih in šlo čez njo je kakor vzdih:

— O zbogom zdaj, mladost! Roko podajam v grenko ti slovo.

Poslednji moj iskren pozdrav ovenča naj do te ljubav.

O, težka je ločitev, ko duša vsa za te gori in sladka so voščila.

ki jih srce ti govori — a ve, da so zaman, zaman,

že tone za gorami dan — —

»O, da bi se vrnila!«

Labod, ščuka in rak

Labod je plaval na reki blizu brega. Sklonil je glavo in gledal v vodo. Tam okoli je plavala ščuka. Ko je zagledala laboda, je vprašala: »Bodi tako ljubezniv in mi povej, kje bivaš, kadar reka zamrzne?«

»Čemu bi to rada vedela?«

»Tudi jaz bi šla rada kam na zimo, zakaj pod ledom je malo zdrav zrak, še čudno, da ne poginem.«

»Na zimo letim v gorke kraje in ostanem tam do pomladi.«

»Vzemim me s seboj,« je rekla ščuka.

»Zakaj ne? Če hočeš, pojdeva skupaj.« Pogovor je slišal rak in dejal:

»Vzemita s seboj tudi mene!«

»Lahko greš z nama, bo krajši čas. Čakajta, na jesen vama bom povedal, kdaj odletim.«

Minilo je leto in prišla je jesen. Labod je poklical ščuko: »Hej, čas je leteti na jug. Pripravita se za jutri! Po južini se odpravimo na pot.«

Ščuka je to povedala raku.

Rak je premišljeval in potlej odgovoril: »A kako bomo živeli, sestra, med potjo: brez živeža? Vzeti moramo s seboj nekaj hrane, da bi jo imeli do tjakaj.«

»V kak naj jo denemo?« je vprašala ščuka.

Rak je svetloval: »Vzemimo voziček, naložimo nanj živeža, vprezimo se, pa bo šlo. Poprosimo še laboda, da bi nama pomagal. Bomo trije.«

Rak in ščuka sta poiskala voziček, nasukala iz trave podveznice (vrvi) in čakala na laboda. Drugega dne je priletel in rekel: »No, ali sta pripravljena? Jaz že letim!«

»Pripravljena, pripravljena, samo pomagaj nama potegniti voz, bodi tako dober. Vprezimo se vsi trije, pa bo.«

»Prav, dajta meni vrvi!«

Labod je vzel podveznico v kljun, rak je prijel drugo s kleščami in ščuka tretjo z zobmi.

Potegnili so, a ne premaknili.

»Kaj je to? Kaj pa zdaj?«

Saj vendar ni to tako težko!

Labod hoče zleteti.

Rak vleče nazaj.

Ščuka vleče voz v vodo.

Kdo izmed njih je kriv, dragi moji?

Težko je reči. Voz pa še dandanes tam stoji.

(Prevel J. G.)

Iznajdba gumijastega obroča za kolo

Gumijast obroč za kolo je iznašel Anglež Dunlop. Kako? Na zelo preprost način.

Ko je nekega dne stal pred svojim vrtom, je prišel mimo mlad deček, ki je z rokami tiščal svoje nerodno kolo dalje, namesto da bi se bil peljal na njem.

Dunlop se je začudil:

»Zakaj se ne pelješ s kolesom, deček?«

»Oh,« mu je potožil fant, »na trdem tlaku se kolo tako strašno trese, da me že vse boli. Ne morem več...«

Tedaj je prihlačal iz vrta Dunlopov vrtar. V rokah je držal konec gumijaste cevi za škropljenje rastlin in ves zaskrbljen povedal:

»Poglejte, gospod Dunlop — cev ima spet novo luknjo! Zdaj bo pa res treba kupiti novo. Ta ni več uporabna za škropljenje.«

Ob pogledu na raztrgano cev se je v Dunlopovi glavi nekaj posvetilo. Oči so mu obvisle zdaj na dečkovem kolesu, zdaj spet na cevi.

»Ha!« je slednjič dejal in si pomel roke.

»Sijajna misel!«

In se je kar koj lotil dela. Z vrtnarjevo pomočjo je ovil dečkovo kolo z raztrgano cevjo — in iznajdba gumijastega obroča je bila gotova.

Dečko je sedel na kolo in njegovemu začudenju ni bilo ne konca ne kraja, ko je videl, kako mirno in lahkotno teče zdaj kolo po kamenitem tlaku...

Tako je srečno naključje pomagalo Dunlopu do imenitne iznajdbe in mu prineslo slave in bogastva.

ZA BISTRE GLAVE

Rešitev izpolnjevalke

Vse kakor da prespal skratec bi vreče s čarnimi cekini —

tajinstveno šumlja studenček

skoz les samotni na planini.

Ob njem pa v zgodnjih jutrih vile —

meglice bele — rajajo,

s koraki polžimi se bori —

puščavniki — sprehajajo.

Iz jelševja pa nekajkrat sam gozdni mož Grdaviž pokuka.

Gorje pastirčku, ki še spi!

Za nos nemilo ga pocuka...

Pravilne rešitve ni bilo do četrtega nobene. Zato topot tudi nagrada odpade.

Zlogovnica

Če — lo — ko — si — ksem — ru — ka — za — bom — si — ve — me — stno — jaj

— ce — oj — no — dno — sja — ce — soln — soln — jaj — ce — soln — lo.

Sestavite iz teh zlogov prvo kitico znane narodne pesmi. Ena od pravih rešitev bo izžrebana za nagrado.

Rešitve pošljite najkasneje do četrtega, 14. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

V cerkvi

Cerkovnik je opazil v cerkvi poleg nabiralnika za milodare drobno deklico, ki je na vso moč jokala.

»Kaj pa ti je, punčka?« jo je vprašal. »Zakaj jokaš?«

»Vrgla sem v tale avtomat dinar — dokolada pa noče priti ven!« je punčka med solzami izjecljala.

Vsak pol

Mama (vsa prestrašena): »Za božjo voljo. Tonček, pa vendar nisi pogoltnil vseh gumbov, s katerimi si se igral?«

Tonček: »Ne, mama. Polovico sem jih dal Micki!«

STRIČKOV KOTIČEK

319. Dragi Kotičkov striček! — Joj, koliko časa se že pripravljam, da bi Ti pisala. Vedno mi je silila v glavo misel: Saj Kotičkov striček ne mara priprostitih deklic, on ima rajši gosposke mestne frajlce... Ampak zelo sem se motila. Prepričala sem se, da odgovarjati tudi priprostim deklicam. To se mi zelo dopade in Te moram pred vesoljnim svetom pohvaliti.

V St. Vidu imamo zastavo, je zelo lepa. Pridi si jo v nedeljo 26. VI. ogledat. Te bom z veseljem sprejeli in toliko zabavnega Ti bom povedali, da se boš smejal na dolgo in široko.

Lep pozdrav od Mile Škofic, učenke I. razr. m. š. v St. Vidu nad Ljubljano.

Draga Mila! — Hvala Bogu in sreča junaka, da si sama spoznala, kako krivično si me obsojala, ko so mislila, da imam rajši gosposke mestne frajlce, kot »priproste« deklice. Tvoja pohvala pred vesoljno javnostjo mi od silo dobro de. Sicer bo ta ali ona »gosposka mestna frajlca« prekruto užaljena, ko bo čitala črno na belem, da ji ne dajem prav nobene prednosti, ampak da so mi skromne punčke z dežele še skoraj bolj pri srcu — ampak nič za to! Kaj bi se blinil in se klanjal pred elegantno mestno obleko kakor kakšen mestni škric, ko že zdavnaj dobro vem, da je obleka pogostokrat samo — slepilo za oči. Za najlepšo obleko se lahko skriva najhujšobnejše srce in nasprotno utripa za najpriprostejšo obleko dostikrat srce, tako dobro in zlato, da ga ne odtehta milijon najdragocenejših oblek!

Rok za ogled zastave sem žal zamudil. Sicer pa — kakšno zastavo prav za prav imate? To povej! Med zastavo in zastavo je velikanška razlika. Nekatere zastave imajo takšne barve, da jih moje oči ne prenesejo, nekatere pa za čuda blagodejno vplivajo name. Ne vem, zakaj. Bom moral stopiti h kakemu strokovnjaku za očesne bolezni in ga pobarati, kako in kaj se je to čudno rečilo.

Lepo pozdravljena! — Kotičkov striček.

320. Dragi striček! — Tudi jaz Ti danes pišem. Prej sem hodil v šolo na vadnico v Ljubljani. Pa je bil očka premišeljen v Zagreb in zdaj moram hoditi tukaj v šolo. Učim se še dokaj dobro, samo hrvatski jezik mi še ne gre dobro in grdo pišem.

Vsako nedeljo komaj čakam na Tvoj kotiček. Zelo bi bil vesel, če bi me vtiaknil vanj. Danes Te lepo pozdravlja tudi moj brat, Veš, on je še majhen in še ne hodi v šolo, ampak čitati že zna, zato vedno čitava skupaj Tvoj kotiček.

Vinko Sterle, učenec II. razr. v Zagrebu.

Dragi Vinko! »Kolikor jezikov človek zna, toliko mož velja,« pravi slovenski narodni pregovor. Zato se kar krepko loti hrvatskega jezika in se ga nauči tako, da ga boš znal kakor očenáš. Ampak, glej, da pri tem ne pozabiš govornice, ki ti jo je mati kakor dediščino zapustila. Kakor svetinjo jo moraš čuvati v najsvetlejšem kotičku srca in jo negovati kakor žlahtno rožo skrben vrtnar. Prav nobene časti ni, če se človek nauči magari deset tujih jezikov — svoj materinski jezik pa pri tem zanemarija in sčasoma povsem pozabi. Takšen človek je podoben iskalcu biserov: v potu svojega obraza nabira drobne, neznamne bisere na dnu morja, najdragocenejši biser, ki ga že ima, pa vrže od sebe...

Bog vaju živi oba — Tebe in brata — vrin fanta slovenske fare! — Kotičkov striček.

231. Predragi Kotičkov striček! Večkrat sem Ti že pisal, pa menda ne znam tako lepo napisati pisemce, da bi bilo dobro za kotiček. Veš kaj? V nedeljo je na Breznici nova maša, ki jo bo daroval g. Slamnik iz Zirovnice. Jaz sem ministrant in bom zato gotovo deležen te slavnosti. Vabim tudi Tebe, da se skupaj udeleživa slavnosti. Že lansko leto si mi objubil, da prideš gledat, kje se je rodil naš največji pesnik Prešern. Torej pridi vsaj topot! Ti bom med drugim pokazal tudi žensko, ki zna prerokovati arečo. Povedala jo bo tudi Tebi, če prideš.

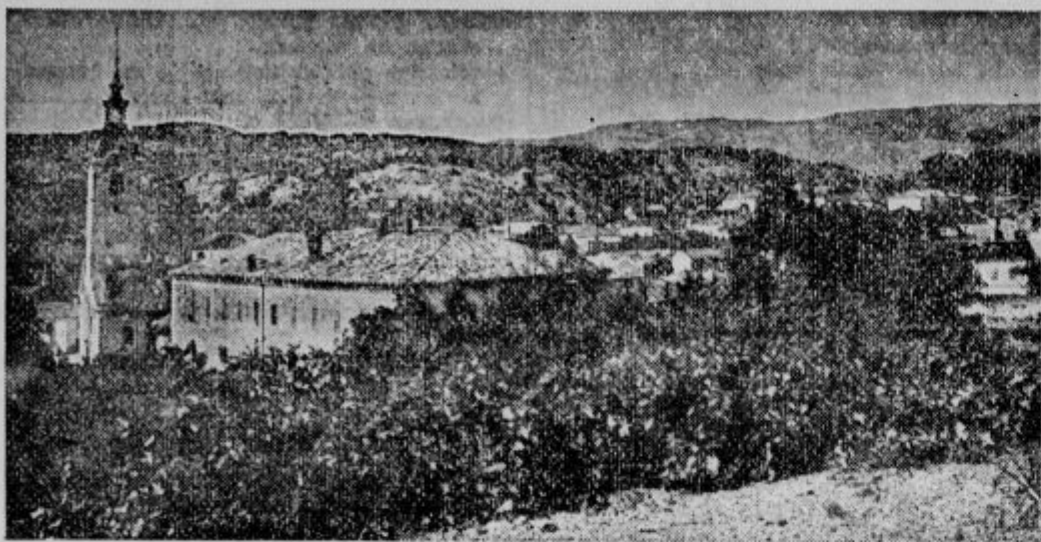
Te iskreno pozdravlja Tonček Mulej, učenec IV. razr. v Vrbi pri Breznici.

Dragi Tonček! Vidiš, takole jaz vse na svetu zamudim. Tudi ta lepa prilika, da Te obiščem, je šla rakom žvižgat. Pa to mi še ni tako hudo, da nisem bil na slavnosti, ko bi bil itak g. novomašniku najbrž nezaželen gost, ampak to mi je gromozansko hudo, to, da je ona ženska zastoj čakala name z zvrhanim košom sreče. In srečo meni tako manjka, žalostna mi majka! Daj, daj, skoči k oni ženski, če je še živa, in jo pobaraj, kako in kaj je zdaj z mojo srečo. Ali jo še hrani zame, ali jo je že drugemu prodala? Če jo ima še kaj, naj mi jo pošlje po pošti! Ampak preveč draga ne sme biti, kajti sicer iz kupčije ne bo nič. Je moj mož-njiček zadnje čase strašno šušljaj...

Pozdravljen, gorenjske fare sin! — Kotičkov striček.

LEPOTE NAŠE ZEMLJE

Dr. R. Andrejka: **Od Sušaka do Crikvenice**

Božjepotna cerkev s frančiškanskim samostanom na Trsatu.

Sušak

Mesto Sušak, poglavitno izhodišče Slovenije in zapadne Hrvatske na naš Jadran, je imelo l. 1921 5539 prebivalcev, danes jih šteje 15.000. Že v tem se kaže na zunaj ves veliki napredek, ki ga je napravil v letih po ujedinjenju. Pred 30 leti je bil še dokaj neznatno predmestje Reke, ločen od nje le po rečici Rečini, ki izvira par kilometrov severno v globoki soteski izpod kraških pečin. Napredek v prometu se kaže vsepovsod (industriji papirja in likerjev, milarne, usjarne), zlasti pa v pristanu Barosa, ki ga loči 4 m visoka železna ograja od sosednjih reških ulic. Pristan je vedno natrpan naših in tujih ladij, medtem pa samevajo ogromne pristaniške naprave na Reki.

Za Slovence in posebno za Ljubljance je poletni najugodnejša zveza s Pečnikarjevim avtobusom, ki odhaja vsak dan ob 5 iz Ljubljane (hotel Union) čez Vel. Lašče, Ribnico, Kočevje, Brod in Delnice ter prispe na Sušak pred 12. uro, odhaja pa iz Sušaka proti Ljubljani ob 3 popoldne. Vožnja je nad vse zanimiva.

V zadnjih letih se je Sušak lepo razvil in moderniziral. Dovožna cesta v pristan od hotela Kontinental se je tlakovala; široke asfaltirane pločnike ob Rečini senči že dokaj razvit drevored, uredila in razširila se je vozna cesta na Trsat, ob kateri nastajajo lepe nove hiše in vile. Mesto raste v hrib, ker se proti obali ne more razvijati. Ves dokaj razsežni prostor od kolodvora na Brajdici do morja je namreč eno samo veliko skladišče lesa.

Na Sušaku je sedež Jadranske plovbe v lepi štirinadstropni palači Hrvatske štedionice na Jelačićevem trgu; tam je tudi potovalna pisarna »Putnika«, kjer se dobe vse potrebne informacije in tudi vozni listki za železnice in parobrode.

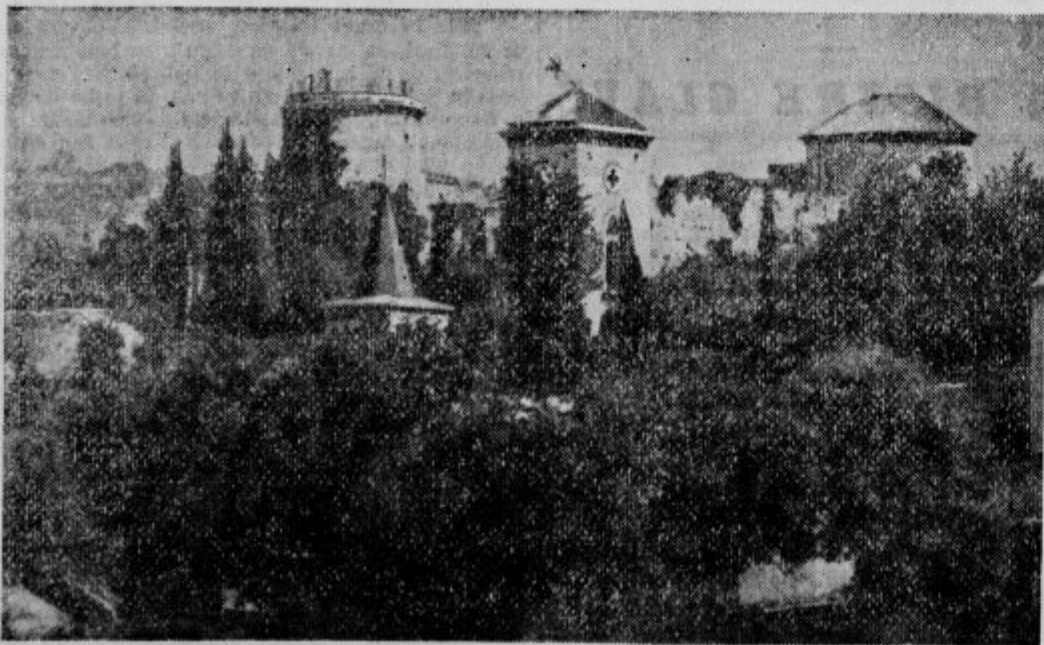
Sušak je sedež okrajnega glavarstva in okrajnega sodišča, glavne carinarnice in drugih državnih uradov. Mesto ima realno gimnazijo, krasen ženski licej in trgovsko akademijo; v zadnjih letih so se zgradile v njem tudi vojašnice. Za tujce skrbje moderni in lepi hoteli Kontinental (na Jelačićevem trgu), Jadran, Reš in Pečine, zadnji trije ob obali, vsi z lastnimi kopališči, ki pa zaradi strme obale v njih ni plitve vode.

Čar sredozemskega rastlinstva pozdravlja tu iz vrtoev lepih vil prvič potnik in mu razgrinja lovore, cvetoče oleandre, glicinije, palme, granatna jabolka itd.

Kdor hoče s pridom porabiti čas 2 ur ki, ga ima od 1 do 2, ko odhajajo parniki za proge na Crikvenico, Baško in Rab, pa tudi za Omišalj, Malinsko, Krk in Aleksandrovo, naj se popelje z avtobusom (odhod vsakih 30 minut iz Jelačićevega trga za ceno 3 Din) na Trsat, čigar starodavni grad in romarska cerkev pozdravljata z višine 135 m. Kdor pa hoče delati pokoro za svoje grehe, naj le gre v poldnevni vročini onih 412 — Lavtizar (v knjigi Pri Jugoslovanih 1908) jih je naštel celo 464! — kamnitih stopnic, ki začenjajo tik za palačo Hrvatske štedionice pod železniškim viaduktom ter drže mimo Bačičeve vile strmo navzgor. Opravičilo temeljito pokoro.

PENSION-RESTAVRACIJA ČERNE KRANJSKA GORA

Novo zidana in novo opremljena. Najmodernejši komfort — tekoča topla in mrzla voda — kopalnice centralna kurjava — W. C. — Specialiteta: Raznovrsni mlečni proizvodi vedno na razpolago.

Razvaline Frankopanskega gradu na Trsatu.

Trsat

prastara predrimska naselbina, in Gradišče, ki so jo že Rimljani poznali pod imenom Tarsaticaum (ali ni čudna sličnost slovanskih korenin zlasti v primeri s Trstom?), je Slovincem poznana in priljubljena božja pot. Cerkev in frančiškanski samostan sta iz 14. stoletja. Ustno izročilo pripoveduje, da so dne 10. maja 1291 zjutraj zagledali trsatski drvarji na ravni blizu trsatskega gradu siromašno hišico v obliki cerkve, ki je prej ta večer ni bilo tam. V njej so našli križ in podobo Matere božje, a tedanji hudo bolni trsatski župnik je še tisti dan ozdravel, razen tega pa mu je bilo razodeto, da so hišico prinesli angeli iz Nazareta v Trsat.

Marijina hišica je ostala na Trsatu tri leta in sedem mesecev, a dne 10. decembra 1294 je bila na isti čudoviti način v Loreto na vzhodni obali zgornje Italije. Na Trsatu pa je bila na mestu, kjer je stala Marijina hišica, v začetku 14. stoletja zgrajena kapela, ki se je polagoma razširila v današnja cerkev. Zlasti sta v 15. stoletju mnogo k temu pripomogla trsatska kneza Nikolaj in Martin Frankopan, ki sta tudi naselila na Trsatu frančiškane.

Na prošnjo Frankopanov kot patronov cerkve, je poslal l. 1367 papež Urban Trsatčanom nadomestilo za izgubljeno Marijino hišico čudodelno podoba »Matere milostice«, o kateri pripoveduje domača legenda, da jo je naslikal sam apostol sv. Luka. V resnici je ta lepa, na cedrovem lesu naslikana podoba bizantinskega dela. Kroni na glavi D. Marije in Jezusčka sta dar vatikanskih kardinalov iz leta 1715, ko je bila Mati božja na Trsatu svečano kronana.

Trsatska cerkev je zidana v romanskem slogu. Nad trojnim vhodom v pročelju petero oken; na trikotnem stenu nad njimi se vzdiguje ne previsoki zvonik. Notranjosti cerkve se pozna po poznejše dozidave. Poleg glavne ladije je samo ena stranska ladija na evangelijski strani; na listni strani je pa ni.

Svetišče je ožje ko glavna ladija, oddeljeno od nje z visoko, umetno izdelano železno ograjo. M. B. na Trsatu, daleč vidna na morje, je posebna priprošnja mornarjev. Zato je po cerkvenih stenah vse polno zaobljubljenih slik, ki kažejo nevihte na morju in smrtno nevarnost, iz katere so bili rešeni mornarji. Tudi znani raziskovalec severnega tečaja, Weyprecht, ki je odkril s Peyrjem vred Franca Jožefa deželno, je podaril cerkvi tako sliko.

Frančiškanski samostan, ki se drži cerkve, je zgrajen v 2. polovici 17. stoletja. Stari samostan je l. 1629 do tal pogorel; požar je tedaj uničil dragoceno samostansko knjižnico. Mnogo zaslug za zgradbo in ureditev novega samostana si je pridobil tedanji provincijal, goriški Slovenec, M. Kumar.

V arkadah samostana so slike iz življenja Zvečarja, v refektoriju in v 1. in 2. nadstropju pa vrsta dragocenih slik priznanih slikarjev.

Poleg romarske cerkve stoji ob strmi pečinah, ki padajo v sotesko Rečine, prastari trsatski grad, najstarejše naselje vinodolske kneževine, ki je obsegala ves zgornji Jadran ter otoke Cres, Krk in Rab. Tu so gospodovali mogočni knezi Frankopani, čijih spomin živi še danes po vsem hrvatskem primorju. Njih najizrazitejši predstavnik je Fran Krsto Frankopan, ki ga je dal dne 30. aprila 1671 obglaviti avstrijski cesar Leopold I. v Wiener Neustadi zaradi poskusa odepiti hrvatske in ogrske pokrajine od cesarstva.

Trsatski grad v sedanji obliki je bil zgrajen že v 14. stoletju na temeljih rimskega gradišča. Sedanja lastnica je grofica Ana Nugent, potomka stare irske plemiške rodbine, ki so bili v svaštvo s Frankopani. S starega grajskega stolpa je očarujoč razgled po vsem Kvarneru na Volosko, Opa-

tijo, Lovran in istrske gorske mogočnike Učko goro (1396 m) in Berguta (908 m), na otoke Cres in Krk, na morske otoke Mala in Velika Vrata in Tjesno, na Hrvatsko Primorje do Kraljevice ter na mesti Sušak in Reko. Zanimiv pa je tudi pogled v globoko sotesko temnozeleno Rečine, kjer so daleč navzgor še sušaške in reške tvornice, dalje na reški Kras z Rišnjakom (1528 m), proti kateremu se vije Lujžina cesta (zgrajena od 1802—1812) do Mrzlih vod (927 m), dočim sopiha vlak po neskončnih vijugah mnogo južneje nad dolino Drago proti Hreljinu, obide zaliv Martinšico ter jo krene od tod na Plan, kjer doseže železnica najvišjo točko (nad 800 m).

V trsatskem gradu hranijo različne zanimivosti in starine, slike Paolo Veronese, Antomarija, Amerlinga, vojne trofeje, vojno posteljo, na kateri je baje spal Napoleon, ko je bil na Trsatu (?). V grajskem dvorišču je mrtvaška kapela v obliki grškega svetišča. Nad stebrovjem je na pročelju napis: Mir junaka. Vhod stražita dva bronasta baziliska, delo kiparja Fernkorna. V mavoleju je pokopana Nugentova rodbina, med njimi maršal Nugent († 1862) in njegova žena. Bivši gospodarji gradu, knezi Frankopani pa so našli svoj zadnji mir v grobnici trsatske cerkve.

Omišalj na Krku

je oddaljen od Sušaka 45 minut s parobrodom. Hoteli in vile so zgrajene na obali ter posedujejo lastna kopališča. Kapanje svobodno. Vodovod in električna razsvetljava. Krasi izprehodi in izleti v okolico. — Nedaleč od Omišlja je malo mestce Njivice, prikladno zlasti za one, ki žele popolen mir. Informacije daje kopališko poverništvo.

Mesto Sušak: Spodaj na desni Rečina. Trg pred mostom je Jelačićev trg, ki ga na levi obdaja palača l. Hrvatske štedionice, na desni pa štirinadstropni hotel Kontinental. Spredej na levi lesno skladišče Brajdica; na desni skladišča in hangari pristana Barosa, ki ga pa na sliki ni več videti.

Zgodovinski grad v Žužemberku

Bral sem, da bo v Žužemberku koncert. Žužemberk pa koncert to je nekaj posebnega, sedel sem na kolo in hajd v metropoli Suhe krajine. Nisem je še videl in razočaran se nisem mogel načuditi lepoti krške doline. Presenetil me je tudi nastop pevskih zborov in ogromna množica ljudstva, ki je napolnila veliko nekdanjo grajsko dvorano. Kako napačne sodbe imamo dostikrat o kraju in ljudeh. Reči moram samo: »Vsa čast pevcem in poslušavcem, ki tako goje in radi poslušajo lepo pesem!«

Stari grad mi pa kar ne gre iz spomina. Kako veličastna stavba, pravi srednjeveški viteški grad, sezidan na strmi skali, pod katero vali Krka svoje peneče valove čez slapove in vrti celo vrsto mlinjskih koles. Grad je bil sezidan v romanski dobi in nosi znake gotice in renesanse. Ogromne okrogle stolpe pa je sezidal cesar Ferdinand I. 1533, da bi Turkom zaprl pot po krški dolini. Kakšna škoda, da ta kulturni in zgodovinski spomenek tako žalostno razpada. Trgovcem in veleposelnikom gnije les v skladiščih, ker ne gre v denar, a ta krasna stavba se bo porušila, ker ni lesa za popravilo strehe. A ta stavba je tako povezana z zgodovino našega ljudstva, da nam ni v čast, če jo pustimo, da se poruši. — Tu se je odigrala ona družinska žaloigra med očetom in nezakonskim sinom, katero omenja Valvazor in jo je popisal Detela v povesti »Takšni so«. Tu se je zbrala četa hrabrih Dolenjcev in pod vodstvom Turjačana, ki je bil lastnik gradu, soočila l. 1593 velepomembno bitko pri Sisku, kjer so čutili Turki kranski pest in so s Hasanom vred vtonili v Kolpi ali pa padli pod meči Slovencev. V zahvalo za zmago, ki so jo priborili na dan sv. Ahacija 22. junija, so bližnjo cerkev v Trebič vasi posvetili temu svetniku. Preje je bila posvečena sv. Nikolaju. — V tem zidovju je predikant Krištof Slive širil protestantsko vero od l. 1580 do 1600. Osvojil je cerkev sv. Jakoba in sv. Nikolaja v trgu in tam napravil protestantsko pokopališče, dokler ni bil na povelje deželnega sodnika l. 1600 aretiran in prepeljan na ljubljanski grad. Tu je stanoval kranski deželni glavar Volk Engelbert Auersperg in je bil tako grad deželno središče. Tu se je 1615 rodil vsemogočni minister Ivan Vajkard Auersperg, brat prejšnjega, ki je več let vodil usodo vse Evrope. Bil je vzgojitelj Ferdinanda IV. in prvi minister cesarja Ferdinanda III. in Leopolda I. Bil je tako mogočen, da so ga dežele Stajerska, Koroška in Kranjska naprosile za »patrona in pokrovitelja« dežele pri cesarju in so mu zato plačevale letno Stajerska 4000 gl., Koroška 2500, Kranjska 3000 gl. Po smrti brata, deželnega glavarja Volka Engelberta, je postal on lastnik žužemberškega gradu. Castihlepeje ga je zapeljal. V politiki je začel podpirati francoskega kralja Ludovika XIV. glede delitve španskega kraljestva pod pogojem, da

Radio-aktivno termalno kopališče ogljikove kisline
termalno kopališče na prostem

RIMSKE TOPLICE

Dravska banovina

Sezona od 1. maja do 15. oktobra

Indikacija: revmatizem, isias, ženske bolezni, pomankanje teka, arterioskleroza itd.

Penzionske cene v glavni sezoni: Din 70 — dnevno. — Prijave pri vseh uradih »Putnika«

Izčrpní prospekti brezplačno potom kopališke uprave Rimske Toplice

Povrnivši se na Sušak po isti poti ali če je še kaj časa, po trsatskih stolbah, (krasni razgledi po mestu!) bi se lahko popeljali, ko bi ne bilo tako malo časa, z avtobusom nad obaljo »Pečnice« za 3 Din v pol ure oddaljeni globoki zaliv Martinšico, ki je bila nekoč važna kot karantenska postaja ladjam, danes pa je bolj poznana po svojem morskem okrevališču za otroke. Redni parniki ne pristanejo tod in je za one, ki gredo v Martinšico na morje, pot po avtobusu najbolj pripravna.

Sploh je avtobusni promet s Sušaka dobro organiziran. Gibati se more seveda le v vzhodni smeri, ker zapira zapadno stran (n. pr. za izlete v naš Kastav) italijansko ozemlje, čeprav ga je od Reke do Voloskega le ozek pas. Domačini na Sušaku uživajo ugodnosti obmejnega prometa v 10 km pasu, torej tudi do Opatije, a tujec mora imeti, če hoče tja ali na Reko, redni potni list z vizi obeh držav.

Ko bi ne hoteli do Kraljevice iz Sušaka tudi z avtobusom podjetja »Taprede«, ki vozi trikrat na dan do Crikvenice.

Na vsak način pa je priporočljiva avtobusna vožnja do 18 km oddaljenega Bakra; za izpremembo se oddod lahko povrnemo s parnikom, ki odhaja vsak dan ob 19 iz Bakra na Sušak, že za to, da spoznamo ves bakarski zaliv, ki ga imajo za najiminenitnejšo luko na Severnem Jadranu.

ga ta priporoči papežu, da bi postal kardinal, dasi ni bil duhovnik in je imel družino. Hotel je postati kljub temu kardinal in je aspiriral celo na papeško tujaro. Ko je cesar zvedel za njegove spletke, ga je odlovil. Naselil se je v Žužemberku, v tem sivem gradu in nekdanj najmočnejši minister v Evropi je lovil ribe v Krki in hodil na lov. Umrl je 13. novembra 1677 in je pokopan v frančiškanski cerkvi v Ljubljani. Kako lepo zgodovino ima za seboj to sivo zidovje, a danes se ruši in ni daleč čas, ko bo sredi prijaznega trga samo še ostudna groblja, polna kač in modrasov. — Toliko je danes brezposelnih, ali ni mogoče, da bi zaposlili par sto brezposelnih delavcev in prihodnjo zimo bi imelo že najmanj dvajset družin streho in prijetno stanovanje. Slovincem pa bi ostal ta lepi zgodovinski spomenek na davno minule čase. Prosimo vse oblasti, kakor tudi sedanje lastnike gradu, ki so potomci onih slavnih prednikov, ki so neketokrat vodili naše očete v zmagovite boje proti krvočelnemu Turku, da store vse, kar je mogoče, da rešijo grad popolnega razsula, dokler je še čas.

Sadni nakupovalci

verzirani, se sprejmejo proti jamstvu pri »Gospodarskem društvu«, Maribor, Mlinska ulica št. 8. Poslati samo pismene ponudbe.

OGLEDALA

in stekla vsakovrstna, brušena in nebrušena, po naročilu izgotovi
A. VRHOVEC
Ljubljana - Za gradom št. 9

DOBER APETIT

Vam želimo; ako bi pa Vaš želodec ne bil v redu, ako prebava ne bi bila taka, kakršna bi morala biti, ako imate občutek prenapolnjenosti v želodcu, potem ... nekoliko Elsa-pilul in malo Elsa-Svedskih kapljic! To pomaga, izvrstno prija in Vi se hitro zopet počutite dobro!

Danes ve že vsak, da je telesno zdravje, življenjska in delavna sposobnost odvisna od zdravja prebavnih organov, želodca in čreves. Pogosti glavoboli, pomankanje apetita, vzdigovanje, občutek odvratnosti od jedi, večno nerazpoloženje in zlasti neredna stolica, vse to so znaki pokvarjenega zdravja prebavnih organov.

Elsa-Svedska Tinktura (Svedske kapljice) s svojim finim aromatičnim okusom izvrstno ugodno deluje na želodec, apetit in prebavo 2 steklenici Din 50.—, 4 steklenice Din 92.—.

Fellerjeve odvajalne Elsa-pilule sigurno in hitro delujejo, seveda popolnoma mirno, ne dražijo čreves in omogočajo lahko stolic. 6 škatlic Din 30.— 12 škatlic Din 50.— Vse z zavojnino in poštino pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr. 134 (Savska banovina).

Odobreno po ministr. soc. pol in nar. zdravja št. br. 509 z dne 24. marca 1932.

INSERIRATE V »SLOVENCU«

HOTEL CENTRAL

Kompletne pension
55-60 Din. — Dunaj, do-
mača, madjarska kuhinja.

RAB

KULTURNI OBZORNIK

Potrebno pojasnilo

Včasih je pojavilo na straneh naših političnih listov stvari, o katerih razpravlja pri drugih narodnih literarnih zgodovinar. Sicer imamo tudi pri nas nekaj zanesljivih delavcev na tem polju, toda nekateri častniki ne berejo njihovih del in rajši iščejo sami »resnice« o teh vprašanjih, kar bi bilo hvalvredno, če se ne bi skrivala za tem pogubna samovoljnost; kajti zgodovina književnosti je prav tako »stroga« znanost, kakor so vse druge, dasi nima enotne od vseh priznane metode, kar je pač usojeno vsem znanostim, ki raziskujejo družabne in duhovne pojave. Neko skupno metodo pa imajo tudi te znanosti. Zahtevajo namreč od raziskovalcev vsaj relativne resnice, to se pravi, mogoče je predmete teh znanosti proučevati s stališča raznih svetovnih nazorov, vendar mora vsak znanstvenik ravnati ocenjevati tudi one dobe, pojave oziroma osebnosti, ki so se rodile in živele v drugačnih življenjskih okoliščinah in hrepeneli po duhovnih in socialnih vrednotah, ki jih morebiti on ne priznava več. Zgodovina literatur ima svojo upravičenost le takrat, kadar sicer rešeta v smislu nekih določenih načel podoben kulturnega dela človeštva, naroda, dobe ali osebe, vendar hrepeni, da najde plodno zrno v vesoljstvu, celotnosti, življenjski pisanosti vseh pomembnih literarnih del in njihovih individualnih in socialnih povzročiteljev. Kakor je predmet literarne zgodovine brezumen, tako brezumen je, v celoto hrepeneti, vse razumevajoč in vse odpuščajoč mora biti tudi duh literarnega zgodovinarja.

Toda omenjeni članki niso imeli tiste ljubezni, ki je potrebna, da spremeni vsaj v relativno resnico to, kar beremo v zapuščini naših kulturnih očetov, temveč napisani so bili zato, da pričajo za neke stvari, ki so ljube enemu ali drugemu izmed nas, nikdar pa jih ni mogel v sedanjosti resnosti občutiti — človek preteklih dob, katerega brezdušno kličejo za pričo aših domnev.

Samo v oni stvari smo lahko brez skrbi. Naši možje prejšnjih časov so gotovo čutili brezkompromisno in pošteno ljubezen do naroda in jezika. Te semoramo učiti od njih danes vsi. Seveda so bila tudi med njimi razna mnenja o kulturnih, političnih in socialnih vprašanjih, morda so tudi oni sopovzročili našo trenutno zmedo, ker so nekateri prevečkrat javno razpravljali o literarnem jeziku in narodovi usodi, ne sicer, da bi se zares bali zanjo, temveč iz neke puble manifestacijske težnje, saj sicer ne bi mogli nihati med srbohrvaško in rusko rešitvijo jezikovnega problema, čeprav so vsi čutili nepremagljivo poslanstvo, ustvarjati do smrti v narodnem jeziku in posvečati vse sile razvoju narodne kulture.

Saj niso mogli drugače, kakor ne more drugače danes nobeden živ član našega ljudstva. Kulturno delo vendar ni nič drugega, kakor odziv na tajni poziv, ki ga slišimo iz notranjosti sebe in našega občutja. Poštenovalno kulturno delo naših očetov je bilo odziv na klic naše zemlje, ki je sicer ravno tako božja, kakor so vse druge, vendar kliče nas z drugačnim, lepšim, vabljivejšim glasom, kakor druge. Njihovo literarno delo je odziv pesmi našega ljudstva, bratski odgovor na ljudski krik v trpljenju, veselju in hudodelstvu. Razne poti so sicer kazali narodu, niso se strinjali v sredstvih in lekkih, ki so jih nudili, toda osredotočena, skupna in enotna je bila njihova želja — rešiti in dvigniti rod in dom. Nam pa ni dovolj, da smo dvignili pesni v sedanjih socialnih in kulturnih bojih, hočemo zmede, krvave vojne celo med našimi duhovnimi očeti, oni naj podprijo naše krivice, oni naj odgovarjajo za naše napake, oni naj zakrijejo naše pregrehe.

Njihovi boji — niso naši boji. To, kar počenjamo mi, je napak. Življenje teče, Država, ki je nastala radi relativno enakoga junštva Srbov, Hrvatov in Slovencev je plodna mati vsem našim kulturnim stremljenjem. V njeni kulturni zgodovini že živi delo vseh naših prednikov, v njenem političnem okviru bo vzvela, ko se otresemo naših tragičnih napak, iz katerih hočejo nekateri po silni napraviti naše arodne kreposti, duša naših narodov v neslutnem cvetu. Toda kdor hoče poravnati svoj sedanjki kulturni dolg z nekimi slučajnimi mnenji ali pa tudi z resničnimi vrednotami naših prednikov, ne prizna pa njihove neumrljive vrednosti, ki je obsežna v delu za individualne narodne kulture, ta dela krivico prednikom in — državi.

Za nas je edino potrebno, da v tuljenju viharjev, ki divjajo po domovini, napremo ušesa, da zopet zaslišimo pravi glas, ki kliče iz naše zgodovine, da ujamemo in dojamemo glas naše zemlje in naših očetov. Ta glas nam ne bo pripovedoval samo o njihovih medsebojnih bojih, o hudih prepirih, o sovraštvu in preganjanjih! Naši predniki so že odpasali orožje. Odložimo ga tudi mi, — vsaj takrat, kadar se bližamo svetlišču našega slovenskega.

Veliki od pomnjenja sovražni narodi odlagajo meče, ker nočejo izkrvaveti v medsebojnem boju. Doklej boš vihtel narodič, za lastno roko nož zoper lastno srce?

Te misli mi je pripovedoval pred nekoliko dnevi človek, ki ga nisem poznal, ker ni doma iz Ljubljane. Nato pa mi je pokazal časnik, v katerem pišejo, da se zgodilo to-le strašno hudodelstvo: »še nedostojnejše pa je, da si njegova (Levstikova) dela lasti danes tišči tabor, ki ga je gonil ko zver od Olomuca preko Dunaja in Ljubljane v Trst, mu stregel po časti, kruhu in življenju.« (Jutro št. 140, 28. VI. 1932.)

Tema me je pobila, ko sem prečital te besede. Vem namreč nekoliko, kakšna je bila Levstikova življenjska pot. Ni mi bilo neznano nepojmljivo dejanje ljubljanskega kateheta Antona Geločnika, ki ga je ogradil radi Pesmi ravnatelj olomuškega bogoslovja. Niso mi sicer do dobra znani nagibi, ki so ga vodili k tej grdi ovadbi, zdi se mi, da je bilo zanj odločilno ono nesrečno pedagoško načelo v presoji literarnih del, ki je zavedlo marsikaterega dobromislečega človeka v literarni zločin. Vem pa tudi, da je to preganjanje Levstika in njegovih Pesmi nehote sprožilo duhovnik Janez Jelen, ki jih je rabil kot žalsko živo pri pouku slovenščine na lj. gimnaziji. Res je, da je olomuški

ravnatelj Becak odpustil Levstika iz bogoslovja, potem ko ta ni hotel ničesar slišati, da bi svoje pesmi preklical, vendar mu je naklonil razmeroma lepo potnino 100 gld., dočim mu je plačal tiskar in založnik Blaznik za Pesmi le 35 gld. honorarja. Znano mi je, da je takratni mariborski gimnazijski katehet Davorin Trstenjak hrabro branil Levstikove Pesmi in ni maral ničesar slišati, da bi jih dal zapleniti, kar je storil na pr. lj. ravnatelj Nečasek. Za Levstikove Pesmi so se l. 1854 poleg dijaške mladine borili: duhovnika Jelen in Trstenjak, profesorji Dežman, Petrucci in Reichel. Poslednja dva sta bila tuja.

Tudi Levstikov poznejši življenjski boj nam spričuje, da njegovi zoperniki nikakor niso bili člani nekega enotnega tabora. O priliki njegove borbe za kritiko sta na Bleiweisovo pobudo najjačje pisala zoper njega duhovnika Hicinger in Trstenjak, dočim je Levstikovo hrbenico zlomil medli posvetnik Janežič, ki se je zbal za svoj Glasnik. V Trst je zvalila Levstika Cegnarjeva nejasna obljuba uredništva slovenskega časnika, nekoliko morda tudi nerodno in počasno plačevanje liberalnega graščaka Vilharja, pri katerem je bil pred odhodom v Trst domači učitelj. Zoper plačano Levstikovo tajnikovanje pri Slov. Matiji je na obnem zboru l. 1865 dvignil prvi protest Mladostlovec zdravnik Vošnjak. Njemu je javno prišel mariborski odvetnik Burger. In l. 1870. so Levstika obsodili za vladnega podmučnika in narodnega izdajalca lastniki Slovenskega naroda z besedami prijatelja in učenca — urednika Tomiča, ker se je predrazil pokazati v Pavlihi karikaturi in politično nedoslednost — Mladostloveca odvetnika Zarnika.

Toda vse to in še mnogo drugega je dognala naša literarna zgodovina. In vendar si naš žurnalist še danes upa v cinčnih, nečloveških besedah potvarjati zgodovino.

Levstik je bil silna in neugnana osebnost, ki je rušila vse, kar je bilo gnilega in bolnega. Zato si ga ne more »lastiti« nobeden tabor, kajti baš on je podiral vso zasmrjeno taborsko življenje na levici kakor na desnici. In zato se je v njega zaleval vsakdo, ki je bil slep za njegov reformatorski značaj, kakor tudi za cilje njegove neprestane borbe. Saj je že časovno nemogoče, da bi si njegova dela lastil danes oni tabor, ki ga je baje v življenju preganjal. Kdaj je že smrt izmirila vse te ljudi! Mislim, da danes pač ne bi smeli dvomiti, da so Levstikova dela last vsa slovenskega naroda, kljub temu če jih je trenutno založil Peter in ne Pavel.

Golovo si niso lastili Levstikovih del kranjski Nemci in nemškutarji, čeprav jih je prvi založil v devetdesetih letih Nemec Bamberg, ki je založil n. pr. tudi Gregorčiča, Stritarja, Zupančiča, Aškercia in druge. Tudi sedanja založnica, ki se je lotila tega posla potem, ko je Tiskovna zadruga z vsemi svojimi literarnimi svetniki odklonila celotno izdajo Levstikovih spisov, kar se je še menda ponovilo, ko je propadla v isti založbi nameravana antologija iz Levstikovih del ali kaj, ni mislila na nič drugega, kakor da bi podala slovenskemu čitatelju po zmerni ceni — avtentičen Levstikov tekst. In o njeni vnemi in širokogrudnosti pričata glede na vsebino in ceno kljub nekim pomanjkljivostim prva zvezka. In vendar čitamo v omenjenem časniku tako absurdno trditev, kateri vsaj na videz veruje del napredne javnosti. Zakaj vendar ne vržete v srbsko javnost pretresljive vesti, da se hoče g. Geza Kohn polastiti srbohrvaške književnosti in jo posemititi! To bi vam bili hvaležni!

Ali ne podpira založniška podjetnost vsa literarnega dela? Po vsem svetu so te stvari že jasne in dognane, le v našem zastrupljenem vzdušju še morejo kiliti taki strupeni občutki, kakršni je zapisan v omenjenem listu. Zaježite nekoliko struge plitvega žurnalizma a la življenje in svet in poplavo prevodov in pogljuje v slov. literarno zakladnico in si »prilastite« poleg vzornih izdaj Jurčiča, Tavčarja in Podlimbarskega še marsikaj, kar bo v hvalo založniški vnemi in v korist bravca. Toda zapomnite si, da slovenska književnost ni zaslon za nobeno politično častihlepe in zaplotni. Ško ovačstvo, temveč svetišče, v katerem moramo in — moramo skupno po naše častiti Duha.

Groteska kot osnova Krljevega osnovnega dela

»Povratek Filipa Latinovca« je naslov najnovejšemu delu prvega med sodobnimi hrvaškimi književniki, Miroslava Krlježa. (Knjiga je izšla kot II. zvezek »Sabranih del M. Krlježa«, založba »Minerva«, Zagreb.) Kot »roman iz našega sodobnega života« označuje založba ta spis, čigar dejanje se odigrava z nekim mučno zviti ritardando v malem hrvaškem mestecu »Kostanjevcu«, daleč od »kaptolske« železniške postaje, in nudi v svojem bistvu snov, ki bi drugemu pisatelju utegnila zadoščati komaj za novelo. Gosti se okrog usodne žene Bobočke, nekaj soproge ministra, zdej kavarniške blaginjičarke, na prvi videz nedolžnega — zase morda tudi zares takšnega stvara, kakaj človeku, ki je tako legitimiran, kakor se je Krlježa potrudil predstaviti to štiridesetletno damo, je kljub vsem dejstvom le stežka mogoče pripisati zlonamernosti; imenoviti bi ga moral nedolžnega razdiralnega duha, ker je neodgovoren. No, in drama je v tem, da se pred našimi očmi odigra v Kostanjevcu nekakšno predzadnje dejanje nedovršene žaloigre, ker umori junakinja Bobočka njena najboljša slepa in zato tudi najbolj prizadeta žrtve, Baločanski, nekdanji finančni magnat, ki je sebe spravil v ječo in svojo voljo v grob, da bi enkrat dal duska svoji lastni zeni, ki je po njegovem misljenju uklenjena v vsestranske dolžnosti. Svojo lastno voljo pa uveljavljuje z neumno zaljubljenostjo v ta — kakor smo slišali — tako komplicirani in neodrejeni ženski stvor, imenovan Ksenija ali Bobočka, na tak način, da razmeče svoje lastno in še tuje imetje. Zalostno smrt te bridke nimfomanske ženske svarilo oznanja samomor njenega starega prijatelja, duhovnega Gruzince Sergija Kiriloviča Kyrialesa, dvakratnega doktorja, dermatologa, pronicavega graditelja znanstvenih, materialističnih fantazmov. Ostaneta kot neizpeljani potezi morive Baločanski in Filip, po katerem niti roman — ali kar je

že ta svojstveni spis — svoj naslov. Res je namreč, da predstavlja spis neke vrste katarzo v življenju dekadentnega slikarja Filipa, ki po enajstih letih prihaja iz Pariza na daljši obisk k svoji materi, nekdanji trafikantini, zdej posestnici dveh ali celo treh hiš, ki ga je bila sedmoletna pognala zdoma, ker ji je izmaknil stotak in ga zapil in zapravlil v družbi nečednih žensk. Sprva je videti, kakor da prihaja Filip k svoji stari materi obložen s tovorom neštetihih nikdar pojasnjenih zagonetk, med njimi zagonetko njegovega lastnega rojstva, da bi izzval nekak obračun a la Leone iz drame »Gospoda Glembajev« (ta Leone in Filip imata marsikatero potezo svojega značaja tako sorodno, da bi človek menil, kakor da je ta dekadent iz Glembajevske rodbine prišel pod psevdonimom igrat svojo žalostno vlogo v tale novej Krlježev roman, le da ga je pisatelj zdej napravil za takšnega slabica, da ni zmožen katerega pomembnejšega dejanja ali kake večje odločitve, niti kadar ga vse izziva k odporu, tako, da ni on vodja dejanja, marveč se zliva dejanje čez njega nemočnega). Proti vsemu pričakovanju se pa zasuče proti zdej knjižje stvar v začarani krog Bobočke in se motovili v tem krogu do kraja, tako da objasnitev z materjo, ki je brez vsake nujne zveze kakor prilepljena na kraj knjige (kot poslednji izraz avtorju priljubljenega »ritardanda«), izpade blede, kakor sitna dolžnost pisateljeva napram tehniki pisanja ali kakor že. Osrednji del spisa tvorijo štiri historije. Prva je Filipova, druga je Bobočkina, tretja Baločanski, četrta Kyrialesova. To je četvorica, v kateri se skuha kostanjevska žaloigra. Izčrpan pa je tudi popis življenja in delovanja Silvijia Liepacha plemenitega Kostanjevičevega, to pa nemara zato, ker ima presenečeni čitatelj priložnost slišati prav tik pred zadnjo stranjo v že omenjeni dispuiti med materjo in sinom, da je — česar res ni bilo moči slepa slutiti — le-ta Filipov oče. Nekakšni daljni sorodniki Glembajevih so ti ljudje, mislim, po položaju in pa po notranjosti. Morda so tudi »savi« vreni životi — saj ima Bobočka pravo, kada trdi, da je največje prokletstvo našeg suverennog života ovo sistematsko uništavanje svega, što je u nama neposredno, duboko, fantastično — izvzmisi zadnjega, zakaj tega vsaj v Krlježevi izli sodebnega življenja ni ravno premalo. Ze iz povedanega pa je gotovo vsaj oddaleč slutiti, da je bistvena osnova Krlježevoga dela groteska.

Kdor bi čital ta poglavja, nasičena z detajli nekega neznanega življenja, ki ga vidi Krlježa prav v vsem in povsod, bo jasno spoznal, da tlači avtor s svojimi analizami, s svojimi neobjektivnimi in kakor od nekega nihilističnega duha nasi-

Plahi junak

Mlado polje se je kopalo v jutranji rosi, solnce je pomežikovalo skozi rahlo megleno tančico, ki je pokojno ležala prek ravni. Na obzorju so se očrtavali rahli obrisi samotnega hrastovega loga, nebo pa je bilo še blede modro.

Iz svežega razora se je dvignil zajec in v lahnem drncu odšel na polje. Lož, ki ga je zapustil, je bil samo zasilen, poiskal si je zavetja pred dnem, pa ga je kmalu predramila bližnja cesta, ki je oživila s prvimi žarki. Čez polje je šel, parkrat postal, sedel in plaho premetolil okoličo, nato pa nadaljeval svojo pot. Tam, kjer se je pričlenila grmasta poljska meja, je bil ob samotnem grmu

njegov lož. Bilo je malo v bregu, tako, da je imel razgled na vse strani, hrbel pa mu je za silo krilo gosto grmovje. Počasi je prišel do svojega grma, postal, nato napravil velik skok v stran in drugega v lož — naredil je pentljo, ki ga je že mnogokrat obvarovala pred zasledovalci. Pritisnil se je in le večke, vajeno oko ga je ločilo od okolice, oči pa so plaho zrlje v mladi dan.

Solnce se je poslavljalo in s poslednjimi žarki zlatilo božjo stvarnico, ko je naš zajec zapustil lož in šel ob meji previdno na deteljo. Ob robu njive je obstal, postavil možička, se umil in pričel večerjati. Ko se je začelo temniti, se je naenkrat pojavila na njivi temna senca, se ustavila in zrastle v drugega zajca. Kmalu sta oba odšla proti nizkim hrastovim gozdom. Dolgo sta sta tekala sem in tja, kmalu se jima je pridružil še tretji.

Znanec iz meje je bila zajka, oba ostala samca. Prišli so na rob gozdnega jase, oprezovali za hip s široko odprtimi očmi, nato pa sta samca zaplesala svačovski ples. Objemala sta se in se prepletala in praskala, da so leteli na vse strani kosmi dlake, ko pa je pokukal mesec iznad mogočnih borov, ki so stali na robu hrastovja, sta bila samo še dva. Tekmec je premagan odšel, na gozdni jasi pa je bil svačovski ples in svačovanje do jutra...

Ko se je mesec drugič pomladil, je lož ob meji oživel. Zajka je imela ob meji dva drobna debeloga mladiča. Počasi sta drobčanca rastla in živele le ob materinem mleku. V toplih nočeh sta že delala svoje prve izprehode, vendar ni njun svet segal dalje kakor do roba njive, kjer se je košatila koruza in do grmovja, ki je stražil njun z volno obložen domek.

Neke noči pa ni bilo zajke več domov. V večernem mraku je šla čez njive na deteljo, ko je prišla na poljsko pot, ni opazila temnozeleno žarečih oči muca, ki mu je postalo polje drugi dom. Brezskrbno, saj ni nič videla nič slaba, je postala na robu njive, kjer je hotela zaviti proti domu. Krivi mucov hrbel se je sprožil in ostru krempelj so se zasadiji v sivozlati zajkin hrbel. Glasno je zavekala od strahu in bolečin, pa se pogrnala v divji beg. Jezdec se je je pa trdno držal in njegovi zobje so na vratu opravili svoje delo. Kri je brizgnila v jasnordečem curku in živalica se je po par skokih zgrudila v sveže razore. Mucu so se

čenimi opazkami na desno in na levo ter v dolgih razpravah o vsakojakih dialektičnih obdelanih »problemih« življenja, ne le vse svoje osebe in tistega dela njih telesa, ki ga z medicinskimi izrazom naziva človeški »cerebrum«, marveč tudi samega sebe in svoje lastno delo v grotesko. Zakaj če in v kolikor je moči istoveliti redke Filipove upore proti temu sistematičnemu razkrajanju in uničevanju smisla življenja, z avtorjevimi lastnimi upori, se izkažejo kot groteskni in smešni deli od vsega, kar je s tolikim trudom in s toliko marljivostjo v vsem svojem spisu obsipaval s smešnostjo. V tej »blatni panonski zemlji, kjer smrdi od stoletne gnolobe, vražjeverstva (tudi vera ni nič drugega kot vražjeverstvo in služabniki cerkve so — menda po neki marksistični ideologiji, sami pohotneži) in zabitosti, se brodolomec Filip od srca navduši edino le, ko zasliši nad seboj motor letala, ki plove na progi London—Bagdad—Bombay. In kadar Filip brani svojo eksistenco (slikarsko on, pisateljsko Krlježa), povzdiguječ svoj talent v nadnaravno siero oboževanja vrednih pojavov — ali ni to grotesko?

Nemogoče je na tem ozkem prostoru zavzemati stališče napram umskim zablodam, ki jih — z majhno verjetnostjo, dasi je v intelektualnih krogih tega gotovo tudi nekaj — avtor kar na debelo in na gosto podtika svojim grotesknim romanskim figuram. Pač pa je treba občudovati sposobnost tega pisatelja, ki ume s toliko večino uprizarjati pred našimi očmi kiklopske kombinacije, čigar »cerebrum« je tako oster instrument, kakor pri malo katerem človeku, in resno spominja na onega nesrečnega padovanskega meščana Francesco Spiera iz Pregljive tolminske novele. Razdiralni duh, ki vidno deluje v Krlježi, ima svoje globoke zgodovinske korenine, in natezovanje umiranja neke civilizacije, kateremu smo gotovo dan današnji priče, mora nujno delovati groteskno. To pa zaradi tega, ker rabelj, ki s peresom zbada v to umirajoče telo, ne le ne postavlja osnov novega telesa, marveč ne vidi niti tega, da človek novega človeka ustvari ne more, marveč da se samo njegovo telo presnavlja.

Tehnika, ki jo Krlježa uporablja, je izostrena in sigurna kakor pravilno zastavljena matematična naloga. Kolo dejanja teče po svoji logiki gladko in svojo smotro gotovo. Pa še to: v groteski, v kateri je prikazan ta svet, je le malokatera stvar neresnična (izvzemi nekatere stvari, ki jih avtor dosledno in zlonamerno docela neobjektivno prikazuje), a malokatera tudi, ki bi ne imela smisla in pomena. Le da Krlježa pri svoji nitali analizi pozablja sintetizirati, ali pa tega ne more. s. s.

zasvetile oči v divjem zmogoslavlju in pohlepu po svežem mesu, nato pa so pričeli beli zobje trgati toplo, kadeče se meso...

Mlada zajčka sta se kmalu navadila samostojnega življenja in potepanja. Vsak večer sta šla na pasjo, nato na kak krajiš potek. Po poljih sta hodila, komaj odrasla, sama nevedoča, kaj iščeta.

Šla sta v lepem večeru prebujajoče se jeseni čez vse polje in zavila ob meji nizkih smrek in grmovja. Kjer je bil presledek, je manjši skočil skozi, pa zavekal in obvisel v zanki. Divje je skakal in se otepaval žice, pa vse zaman. Vedno trši in bolj dušelj je postalaj objem. Ze tako velike oči so se izbulile, še parkrat je zacepetal in, uboga zajčka para je obvisela v zanki. Njegov bratec ga je še nekaj časa boječe ogledoval, se mu narahlo približal, nato pa v zmernem drncu brezskrbno odbrzel naprej.

Edini od družinice iz meje sredi polja je ostal zajček. Mlad nezkušen, vendar objesten in predren. V deželo je prišla jesen s svojimi krašotami in gozd si je nadel najpestrejšo obleko, grmovje in drevje je bilo obloženo s pisanimi sadeži, kmetje na polju pa so pospravljali pridelek. Zajec si je izbral lož sredi repnega polja. Kmetje so prišli že čisto blizu do njega, glasno se pogovarjajo in pulejo repo, ko se je šele dvignil, napravil par skokov in obstal, nezaupno motreč ljudi, nato pa si je mislil, da je bolje, da je kar najdlje od človeka, in odšel v hrastovo šumo.

Zvečer je šel spet na polje, se lotil v zeljniku lepe glave in šel ob meji proti hribcu, ki se je nahajalo dvigal iznad polja. Ob robu šume si je poiskal za lož pripraven prostor in legel.

Jesensko nebo je trdno odprlo svoje sivo oko, narahlo je rosilo. H hribčku sta prišla lovec, se postavila vsak na en konec in spustila psa. Počasi, previdno je sledil pes našega zajca, nato pa obstal. Še par korakov je napravil, preden je zajec planil med grmovje in skočil na plano. Rahlo se je posvetilo in počilo. Okoli zajca je završalo, pa ostal je zdrav. Tesno je pritisnil ušesa in se pogrnal v divji beg. Še enkrat je počilo — tudi drugi zajec, odnesel je zdravo kožo.

Vrhovčevi so šli na polje po zelje in repo. Spremljal jih je zvesti čuvaj, ki pa ni bil nikdar na verigi in ki je čuval raje zajce po grmovju kakor hišo gospodarja. Veliki, volčjaku podoben pes je bil Fidek, le, da je imel konice ušes posevne, po telesu pa velike bele lise. Nekaj časa je ostal pri vozu, nato pa se potepel. Kmalu je našel zajčjo sled in šel za njo. Naenkrat je zabeskal in že je planil naš znanec v mogočnem skoku s toplega loža. Gonja je šla po polju, čez grič in spet na polje. Razdalja med psom in zajcem se je obupno krčila. Še par skokov in Fidek je hlastnil po zajcu, ta pa je skočil v stran in pes se je v svojem zaletu zaletel daleč naprej. To je porabil zajec in je ubral v nasprotno smer. Svojo zvijačo je še parkrat ponovil, dokler se ni Fidek ves upehan vrnil domov.

Prišla je zima in z njo za zajca nove težave, in nadloge. Iskal si je borne hrane in zavetja pod kožolci in mejami. Parkrat si je komaj rešil življenje pred rjavo dolgorepo tetko in pred revničnim zrnjem lovec.

Oddahnil se je in z njim vsa narava, ko se je jel tajati ledeni oklep matere zemlje. Tedaj ga je prevzelo čudno čustvo, da je vse noči pretekel in si iskal družbe. Našel jo je. Spet je sijal blede mesec, ko je on prvič svačoval. Proti jutru sta šla oba z zajko proti stari meji. Vodil jo je. V trenutku, ko je dospel do meje, se je pogrnala s snežene lise nanj drobna, vitka, bela živalica. Zajcu se je izgrljal iz grla grgrnjaj glas, pogrnal se je, z belim jezdecem na vratu, v beg. Planil je skozi grmovje, tam mu je odletel hermelin s hrbita, zajec pa je tekel z zavajajočo rano še do ceste, kjer je obstal.

Tam ga je zjutraj našel delavec hitel v tovarno. »Dober bo,« si je mislil, saj malokdaj jem meso...»

Prvi zvončki so radovedno pokukali iz tal in prislunili daljni, rahli pomladni pesmi, v ložu pod mejo pa so zagledali svet mladi zajčki — sinovi plahega junaka. Joža Herfort.

Sport med štirimi očmi

Že Grki so poznali nego telesa. Bili so prvi, ki so družili izobrazbo duha s telesnim delom — gimnastiko. Od njih smo podedovali tudi ime gimnazije, ki seveda danes služijo vse drugemu namenu kakor pa pri starih Grkih. Rimljani so prav tako poznali izrek: »Zdrava duša v zdravem telesu« in pri njih je kultura telesa prešla končno v skrajno degeneracijo in nemoralnost. Sploh opažamo v zgodovini čuden pojav, da narodi, pri katerih zavzema kultura telesa vedno večji in neuteemeljeni obseg, čudovito hitro izgubijo življensko silo. Višek telesnega kulta je bil tem narodom hkrati začetek propada. Nikakor ne moremo trditi, da je to v nujni zvezi, vendar da misliti.

Ce mi danes nimamo takih gimnazij kakor Grki, ima vendar naša zdrava mladina, ki sedi po šolskih klopih, na razpolago zadosti primernih na-

like med raznimi kulti pa so povzročila pomožna sredstva oziroma orodja, ki so jih uporabljali pri svojih svečanostih.

V manj premožnih slojih je bila po večini razširjena verska ločina, ki je bila prav radi tega najmočnejša in ki bi jo lahko nazvali nogo-žogari, roko-žogari in rugby-žogari. Ta je častila žogo brez vsakega pomožnega sredstva ali orodja, le s telesom ali pa s posameznimi udi, in je skušala vedno zagnati žogo v svetišče premaganega nasprotnika. Najbrže se poznajo pri tem še pradedni vplivi predzgodovinske naravne vere, ki je temeljila na boju med poletjem in zimo. Prav posebna vrsta te ločine pa so bili takozvani vodo-žogari, ki so častili žogo na podoben način kakor neke vrste dvoživke v vodi.

Bogatejši srednji sloji so pripadali večinoma dvema sektama takozvanih tenis-žogarjev ali pa hokey-žogarjev. Tudi ti so častili misterij žoge z vso vmeno in udanostjo, čeprav so bile pri njih žoge mnogo manjše kakor pri prvih, kjer je bila velika oblika žoge preračunana na surovo primitivnost široke mase. Niso se je več dotikali s telesom, ampak ji stregli s posebnimi orodji, z neke vrste ključem, ki so ga nazivali racket, in z debelo kljukasto palico, ki so jo imenovali hokey palico.

Prav posebno plemenitenje pa so dosegli najbolj odlične verske ločine takozvanih golf- in polo-žogarjev. Žoga je postala pri teh še manjša. Orodja pa, s katerimi so ji stregli, so se pomnožila. Pri skrivnostni ceremoniji golfa je vernik rabil celo vrsto različnih palic, ki mu jih je nosil poseben ministrant. Vrh tega je pri tej svečanosti bila potrebna prav natančno obdelana zemlja, na kateri so bili postavljeni posebni žrtveniki. Najodličnejša vseh iger pa je bila hrez dvoma polo, ki je uporabljala poleg orodij še živali, bodisi naravne, ki so jedle oves, ali pa umetne, ki so jih gonili s pedali ali pa z bencinom. Verniki so na teh živalih sedeli, oboroženi z dolgo kladivasto palico, ter so bili najbogatejši na svetu.

Najbogatejši zemljani tiste dobe pa so imeli posebno božja pota, kamor so romali in na majhnih mizicah častili prav majheno žogo. Razvaline takega templja ogledujejo še danes naši potniki. Imenoval se je tedaj Monte Carlo. Obred so imenovali ruleto in pri tem obredu so darovali božanstvu žoge ogromne denarne žrtve. — Kako je bilo vsesplošno čaščenje žoge, naj dokazuje še to, da se je mladina že sama v zgodnji mladosti vadila v tem kultu z malimi žogami, ki so jih tedaj nazivali frnikule.

Pri vseh ločinah je veljalo pravilo, da se udeležijo verske svečanosti lahko vsak vernik. V resnici pa se niso držali tega načela. Le izbran zbor enako oblečenih svečnikov je navadno častil žogo po

Morje! Vsak kdor ga še ni videl, ga želi vsaj enkrat videti. Kdor ga je videl, bi se rad v tej pasji vročini v njem kopal. Premnogim bo ostala le neizpolnjena želja.

strogih pravilih, katerih natančno izpolnjevanje je nadzoroval poseben nadsvetnik. Množice vernikov pa so gledale te misterije in so sem in tja prehajale v zborni petje, ki se je včasih spremenilo v fanatično kričanje, zlasti tedaj, kadar je ceremonija dosegla svoj višek. Zlasti o takem navdušenju pišejo še stara poročila iz tistih časov in v njih zasledimo, da je tekla včasih radi nesporazumov pri razlagah gotovih dogem celo kri. Prav tako posnemamo iz teh poročil, da so nekateri svečniki bili izredno priljubljeni, in kadar so omi nastopali pri svojem ceremonijelu, jih je navdušeno zasledovalo včasih celo po stotisoče vernikov.

Ko se človek 30. stoletja potaplja ob teh ostankih 20. stoletja za tisoč let nazaj v zgodovino, pač ne more drugega, kakor zmagovati z glavo in reči: Hiteje, kakor se vrti zemlja, se spreminja človeštvo.

Poleti si napravijo nekateri kar sami krasna letovišča. Morda vse leto štedijo, da prištedijo za šotor, s katerim gredo poleti v naravo, navadno v bližino kakega jezera. Pri nas je znan zlasti Bohinjski šotor središču takih taborišč. Človek gospodari, kuha, se zabava in spi v hotelčku, ki si ga je sam postavil in če se dobro razume s kmetom, na čigar svetu je postavil svojo poletno vilico, se mu godi kakor v raj.

Zdrava duša v zdravem telesu

Mladi in stari imamo prav gotovo zadosti najrazličnejših panog sporta, s katerimi lahko okrepimo in utrdimo svoje telo. Vendar se mnogokrat zgodi, da zlasti mladi izrabljamo te sporte in pozabljamo končni namen sporta. Prav gotovo spada med najlepše, najbolj zdrave in najcenejše sporte plavanje in veslanje. Pa je že križ s plavanjem, še bolj pa z veslanjem. Ljudje smo skoraj pozabili, da poleti lahko plavamo in da plavamo zato, da si utrdimo telo. Velika večina nas plava zato, ker se koplje, in tu grešimo kaj hudo. Z veslanjem, ki pa spada že bolj k tistim, ki lahko utrpijo malo več drobiža, je pa taka, da navadno ne veslamo zato, da bi tudi naše telo imelo kaj od tega, ampak zgolj v svojo zabavo. Vrh tega nas pa še stane.

Ce človek gleda poleti obrežja naših rek in jezer, vidi, da je v njih precej živo. Ljubljana sama da kako vročo pasjo nedeljo kar 20.000 kopalcev, ki se kar naselijo navadno za ves dan bodisi v Sori v Retečah, bodisi v Mednu, Tacnu, na Ježici in v Tomačevem ob Savi, nadalje ob Ljubljani, ki je polna kopalcev skoro od Ljubljane do izliva v Savo. In prav tako je z drugimi rekami in potoki. Mariborčani imajo svoj Felberjev otok, Novomeščani čudovito, a zahrbito Krko, Bohinjeci in Blejci svoja jezera, Cerkničani pa suho lužo.

Kopanje je postalo naroden sport. In vendar kopanje ni sport. Kopanje je mnogokrat zdravju bolj škodljivo, kakor si mislimo. Ljubljanski zdravniki so že večkrat napisali, še večkrat pa povedali svojim bolnikom, da je Sava najboljša mati revmatizma. Mladi tega ne verjamejo. Ko so pa stari trideset, petintrideset ali štirideset let, pa to občutijo, seveda ostane Sava kljub temu nedolžna. Pa če je že Sava bolj nevarna kot druge vode, tedaj niso nenevarne tudi druge reke in potoki, če človek ne zna pametno uporabljati lepih in vročih popoldanskih dnevo. In kar marsikdo ne ve, je to,

da je kopanje dopoldne in popoldne proti večeru bolj zdravo kakor pa kopanje v največji popoldanski vročini takoj po kosilu. Kopanje s polnim želodcem se nič kaj dobro ne prikaže človeku in zato je boljše, da se človek koplje tik pred obedom.

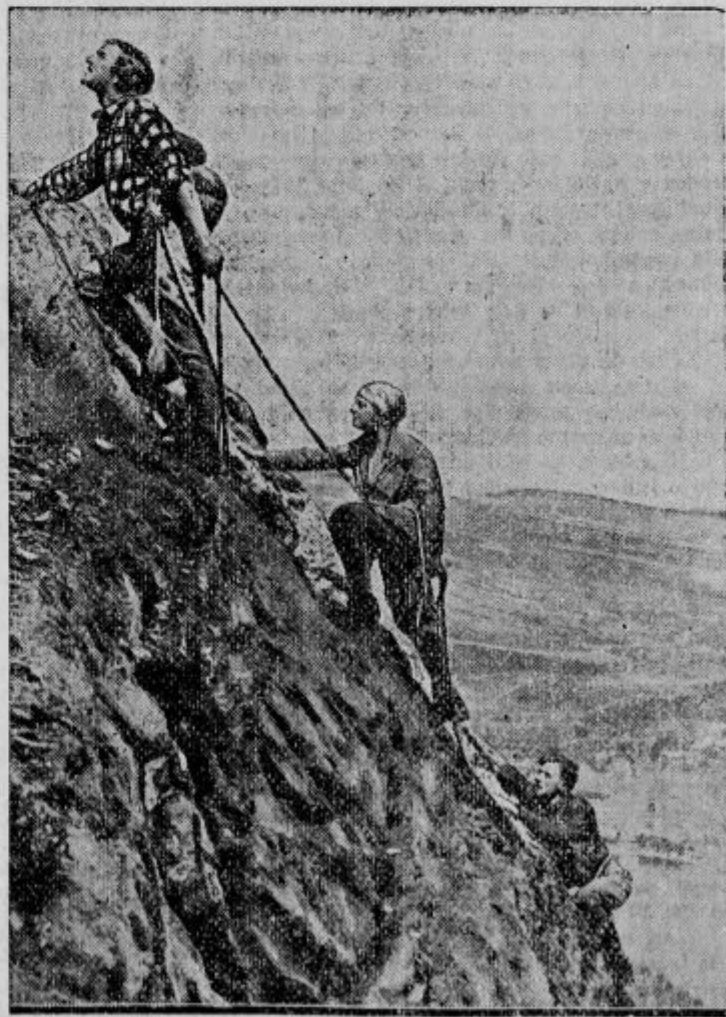
Posebna specialiteta kopanja pa je solnčenje. Le malokdaj je moda pametna in tako tudi v tem slučaju. Mladina danes misli, da je lepo, junaško in zdravo, če je ožgana bolj kakor najbolj črni Culukafri v Afriki. To naj pomeni zdravje. In vendar temu ni tako. Solnčni žarki so človeškemu telesu lahko mnogo in tudi zdravilni so, če lahko prodrejo v telo. Seveda pa ima navadno človek tudi lahko dobrega preveč in to ne de več dobro. Mati narava je sama bolj pametna kakor mi ljudje in se zato prevelikih dobrot sama ubrani. Če je preveč solnčnih žarkov, porjavi koža, ki zapre dostop zdravilnim ultraviolettim žarkom v telo. Pravilno solnčenje je vedno tako, da človek nikdar ne porjavi preveč, kajti le v tem času koža še propušta ultraviolettne žarke.

Pravilo pri kopanju naj bi bilo vsakemu takor: Kdor se hodi kopat, naj se nauči plavat, in kdor zna plavati, naj plava toliko časa, dokler mu to prija, oziroma, dokler ga ne zebe. Predolgo ostajati v vodi, ni zdravo, zlasti za take ne, ki ne znajo plavati. Zakon pa naj bodi vsem: nikdar ne uganjati v vodi neumnih in nepotrebnih šal, ki so navadno take, da človek na kakršenkoli način igra potapljačev se kopalca. S tem se razvadi druge, in če pride resen slučaj, nihče ne verjame, da gre zares, in nesrečnej utone. Tudi to se je zgodilo.

Zato torej pazimo, da ne bomo dosegli s kopanjem vprav nasprotnega in uničevali svojega zdravega telesa, ki je nujno potrebno, če hočemo v njem imeti še zdravo dušo.

Na plezalni turi v planinah

Najlepše bivanje v naravi pa nudijo zlasti mlademu človeku naše prelepe gore. Kamniške planine so kakor pravi raj in od koč do koč skoraj ni več hoda, kakor nekaj ur. Triglav s svojo družbo gorskih velikanov vsako leto že teže vzdihuje pod težo turistov, ki ga tlačijo v zemljo. Turistika dobiva pri nas vedno več prijateljev in le malokdo, ki enkrat okusi sladkosti gora, zapusti svoje strme prijateljice. Sicer hodi večina vedno po varnih in markiranih potih, kjer se človeku v resnici ne more zgoditi nič hudega. Vsak, ki ne pozna gora do dobra, naj se dobro drži takih potov, o katerih ve, da ga bodo gotovo privedli brez težav in nezdod na vrh. Niso še vsi, ki ležejo v gore, plezalci, niti niso vsi plezalci pametni plezalci. Radi verjamemo plezalcem, da človek čisto drugače vidi, čuti in slisi goro, če gre po njej tako, kakor mu velevala oko in kakor ga vabi vrh. V naših planinah je že padlo toliko žrtv in te žrtve niso padle radi strahote in nevarnosti naših gora. Skoraj v vseh slučajih je bila glavni vzrok nesreče neprevidnost in mladostna predznost. Kdor ljubi naravo in kdor ljubi goro, ta bo posvetil planinam in sebi, kadar bo hodil po njih, toliko pozornosti, da bo prišel nazaj okrepljen, srečen in zadovoljen, ne pa polomljen. — Eno napako pa imajo morda zlasti tisti, ki hodijo vedno po markiranih potih in ki mislijo, da so junaki, ko so prinesli svoje gozdarje mogoče 1000 m visoko na svojih nogah, in da smejo zato izropati ubogo goro prav do zadnje bilke in do zadnjega cveta. Kakšna revica je samo šmarna gora spomladi, ko znosijo Ljubljanci v eni sami nedelji za polne vozove cvetja z njene zelene gore. Pravi turist bo imel vedno večje veselje nad redko planinsko cvetko, ki bo rastle med kamenjem, če jo bo pustil neodtrgano, kakor, če jo bo zataknil za klobuk.

Za smeh

V Angliji so pogruntali novo modno norost, ki je naša seveda med bogatini že lepo število posnemovalcev. Bogate žene in dekleta prihajajo v kopališča, zlasti pa v moderno urejeno veliko ko-

pališče Brighton na južni obali Angleške in imajo na koži, zlasti na ramah, hrbtu in nogah naslikane metulje v živih barvah. Nohte na nogah pa imajo poslikane z živo rdečo barvo. Komentar je nepotreben!

Moderno kopališče na Bledu. — Za nas navadne zemljane je blejska voda nekoliko draga. Če si je kdo ne more privoščiti, naj se pa zadovolji kar z domačo. Bo prav tako zdrava, kakor blejska.

činov, da si okrepí svoje telo s sportom, ker ga pač ne more s delom, kakor si ga mladina na kmetih. In če gledamo danes mi z gotovega viška na stare narode in se morda čudimo njihovemu pretravanju, ne pomislimo sami, da bodo čez stoletja gledali znanec na nas mogoče prav tako začudeno, kakor gledamo mi nazaj v pretekla tisočletja. Naj premisli vsak, ki je že videl današnji moderni sport, če bi naši sedanosti delali krivico znanec, če bi pisali o njej nekako tako-le:

Svetovna vera 20. stoletja

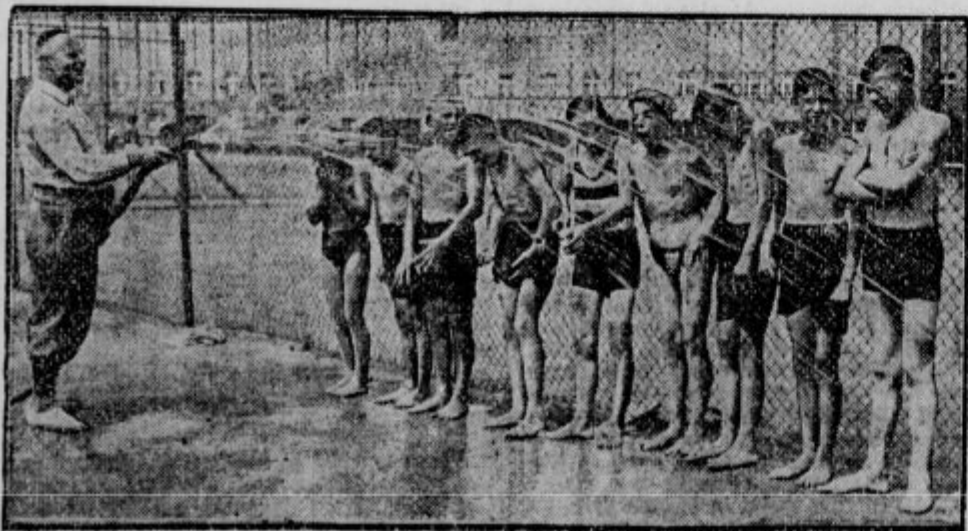
(Razprava iz 30. stol. po Kr.)

Evropsko-ameriškega kulturnega kroga tiste dobe ni obvladoval krščanski verski nazor, kakor smo smatrali doslej. Tako pri izobražencih kakor tudi pri širokih ljudskih masah je krščanstvo stalno izgubljalo tla in se puščalo počasi, a vztrajno izpodrivati od novega verskega gibanja, ki ga je tudi v resnici popolnoma izpodrinilo. Ta nova svetovna vera — dali ji bomo ime, ki so ga že tedaj prevzeli vsi evropski in ameriški jeziki kljub temu, da je ta beseda anglosaškega korena, namreč: sport.

Bistveno znamenje vsake nove vere je vedno nek nov simbol. Zanimivo je opazovati, da je v 19. stoletju še vedno vladajoče znamenje križ, ki je bilo simbol krščanstva, začelo vedno bolj izginiti, prav tako kakor nekateri novi simboli, ki so se zlasti v nekaterih pokrajinah pojavili, tako n. pr. srp in kladivo ali sveženj palic (znak fašistov). Vsi ti simboli so se morali umakniti novemu znamenju. Predmet novega kulta in čiščenja je pa postala žoga. S svojo obliko krogle je postala najbrže simbol v končnem zaključenega neskončnega in bila hkrati znak najbolj popolne oblike ali, kakor so to z izrazom tedanjega časa imenovali, — odlične forme.

Iz izkopanin, dobljenih pri izkopavanju na starih evropskih in ameriških kulturnih centrih, izberemo lahko žoge vseh vrst in vseh velikosti ter izdelane in najrazličnejšega materiala. Razumljivo je, da smo iz teh kvalitativnih in kvantitativnih razlik med temi predmeti, ki so pa bili med seboj podobni drug drugemu le po zunanji obliki, sklepal na večje število verskih ločin ali sekt te sportne religije. To domnevo so nam potrdila tudi odkritja sportno-verskih spisov iz tistih časov, katere se nam je posrečilo po velikanskem trudu razbrati.

Odgovarjač splošnemu značaju tiste dobe, ki je delila človeštvo po njegovem kapitalu, posesti in dohodkih, so se razlikovale tudi sportne sekte med seboj po svoji finančni moči in iz te izvirajočega socialnega položaja njenih vernikov. Vsem skupna je bila le verska ceremonija igre z žogo, ki je imela izredno stroge predpise. Močne raz-

Veliki reveži pa so tisti, ki nimajo tekoče vode. Ti si morajo pomagati na presneto zvite načine. Končno pa tudi vodovodna cev in iz nje pršči curek prav tako zaležeta, kot skok v mrzlo Savo.

Pooblastila za vinotoče pod vejo

Ban dravske banovine je na podlagi paragrafa 437 odstavka 2. zakona o obrtnih predpisih dne 27. junija naredbo o izdajanju pooblastil za točenje vina lastnega pridelka (vinotoč pod vejo). Naredba je stopila v veljavo z dnem razglasitve v »Službenem listu dravske banovine«, torej 9. julija. Naredba se glasi:

§ 1. Pooblastila za točenje vina lastnega pridelka se smejo izdajati samo vinogradnikom, ki izpolnjujejo pogoje § 179. obrtnega zakona ter so vredni zaupanja in zanesljivi.

Pooblastila se izdajajo samo vinogradnikom, ki se preživljajo pretežno iz donosov vinograda, ki jim je vinogradništvo glavni poklic in ne gojijo smarnice.

Takega pooblastila pa ne more dobiti oni vinogradnik, ki premore več kot 3 ha vinograda.

§ 2. Vino lastnega pridelka se sme točiti samo v krajih, kjer je bilo to doslej dovoljeno, to pa v občini, v kateri se je vino pridelalo. V mestih, trgih, zdraviliščih in letoviščih točenje ni dovoljeno.

§ 3. Pooblastila za vinotoče pod vejo izdajajo pristojna občinska uprava prve stopnje po zasluslanju gostilničarske družbe. Prošnji za pooblastilo je priložiti potrdilo občine, da prosilec izpolnjuje pogoje te naredbe.

Vinotoč se sme dovoliti za največ tri mesece v letu.

Selitev industrije

V znani nemški reviji »Die Bank« čitamo zanimive podatke o uspehih onih industrij, ki so se vselile v kako državo radi tamkajšnjih visokih zaščitnih carin. To je poučno tudi za nas, da vidimo, kje ne bi mogla uspeti naša akcija za okrepitev domačega trga.

Kakor znano je pred leti ustanovil znani francoski avtomobilski inženir Andre Citroen v Angliji svojo lastno tovarno avtomobilov, da se izogne preteči angleški carini na uvoz motornih vozil. Sedaj pa čitamo v angleških listih, da se brdiko pritožuje nad slabimi izkušnjami, ki jih je s tem imel. Angleži ne kupujejo njegovih voz, čeprav jih izdelujejo angleški delavci in po ogromni večini iz angleškega materiala. Citroen si razlaga to dejstvo s tem, da ga je pripisovati gospodarskemu nacionalizmu, da Angleži predvsem kupujejo res angleško blago. Toda to ni nacionalizem na gospodarskem polju, ravno nasprotno. Dejstvo je, da publika, ki je prej imela raje uvoženo znamko, ne kupuje več rada onega proizvoda, ki se izdeluje v okviru domačih carinskih meja. To izkušnjo doživlja tudi Nemčija, saj je znano dejstvo, kako je postala majhna priljubljenost nekaterih predmetov, odkar gredo na trg pod firmo: izdelano v Nemčiji, pa je vendar predmet iste kakovosti, sploh isti kot inozemski, razen označbe in izvora. Kdor se je zaradi katerikoli razlogov navadil na inozemski proizvod, smatra isti predmet, doma proizvajan za falzifikat, kakor hitro dozna, da blago ni bilo izdelano v inozemstvu. Kupci se ne oziirajo dosti na argumente, kot so n. pr. izboljšanje plačilne in trgovinske bilance, zaposlitev domačih delavcev itd. Če se odloči potem še za domač proizvod, potem kupi samo popolnoma domač proizvod pod domačo firmo. Citroen naj pomisli, da je v Angliji izdelan Citroen vendar nekaj drugega kot njegov popolnoma enak francoski voz.

Ce je kakšna inozemska marka posebno dobro vpeljana, potem je treba v slučaju izvoza to obdržati kot n. pr. za Anglijo in Unijo označba Made in Germany.

Nov nadzorstveni svet Pošne hranilnice. V nadzorstveni svet Pošne hranilnice so postavljeni za člane (v oklepajih namestitelji): ing. Dobroslov Ratajac, pomočnik prom. min. (Dragutin Vojinović, višji svetnik gl. žel. ravn.). Ljubomir Vidaković, penzionist (dr. Ivan Kavčič, višji svetnik prom. min.). Stanoje Nedeljković, pomočnik fin. min. (Vlastimir Glisic, načelnik car. oddelka), Svetislav Gjorgjevič, višji monop. svetnik), dr. Ljubisa Mikić, svetnik fin. min.), Milivoj Pilja, načelnik trg. min. (dr. Avg. Pavlečić, inšpektor trg. min.) in dr. Vilko Baltić, drž. svetnik v pok. (Miloš Stibler, insp. agrarne banke). Iz tega je razvidno, da se ni izpolnila znana zahteva slovenskih pa tudi zagrebških gospodarskih krogov, do dobe svoje zastopstvo v nadzorstvenem svetu Pošne hranilnice, ki ima največ prometa pri ljubljanski in zagrebški podružnici.

Konkurz je razglašen o imovini Pisk Marije, trgovke v Lopatu (prvi zbor upnikov 23. julija, terjatve je prijavi do 27. avgusta, ugotovitevni narok 12. septembra). Nadalje je razglašen konkurz o imovini Lotarja Martina, neprot. trgovca in posestnika v Luki 338 — Trbovlje (prvi zbor upnikov 26. julija, terjatve je prijavi do 2. avg., ugotovitevni narok 5. septembra).

Likvidacija: Izvozna zadruga jugoslovanskih vin, r. z. z. o. z., Maribor.

§ 4. Če se točenje vrši v lastnikovih prostorih, mora lastnik skrbeti za čistost in zdravstveno ureditev prostorov in opreme ter za potrebni red, mir in varnost. Če pa se točenje vrši na prostem, je skrbeti, da kraj ne povzroča javnega zagažanja, ne ovira javnega prometa, ni v bližini šole, bolnišnice ali cerkve in je zdravstveno primeren; tudi na prostem mora skrbeti lastnik za čistost in zdravstveno ureditev opreme ter za red, mir in varnost.

V vinotočih pod vejo je lastniku prepovedano dovoljevati igre, godbo ali ples, dolžan je tudi zaščititi vsakršno razuzdanost. Osebam pod 18 leti starosti ali notoričnim pijancem ne sme postreči s pljau.

V vinotoču se sme postreči samo z vinom lastnega pridelka.

§ 5. Vinotoči lastnega pridelka smejo obratovati le do 20.

§ 6. Izjeme od določil te naredbe sme dovoliti ban v posameznih primerih.

§ 7. Izdano pooblastilo se sme takoj preklicati, če se pojavijo take nerednosti, da lastnik ni več vreden zaupanja in ni zanesljiv.

§ 8. Prekrški te naredbe se kaznujejo po določilih § 397. obrtnega zakona. Po tem določilu se kaznujejo tudi oni, ki bi na drobno točili vino brez pooblastila ali pa bi ga prekoračili.

Predlog za klirinško poslovanje na zagrebški borzi. Senzal zagrebške borze g. Axelrad, je predlagal tajništvo zagrebške borze, da naj se uvede klirinško poslovanje na zagrebški borzi. Zaradi uvedbe deviznega klirina s Českoslovaško, Švico in Avstrijo je borzno poslovanje postalo minimalno. Zaradi tega bi bilo treba uvesti zasebni kliring med uvozniki in izvozniki. Najprej bi se naj dovolilo trgovanje na borznih sešankah s terjatvami v kliringu, vsaj v svrhu klirinškega obračuna. To je dovoljeno drugod, pa bi moralo biti dovoljeno na borzi, ki je zato najbolj poznana. V okvirju likvidacijske blagajne bi se lahko osnovalo mesto za evidenco in razvoj klirina, kar bi bilo enostavnejše kot pa da to izvršuje inozemska institucija: Zadruga jugoslovansko-avstrijske zbornice. Tajništvo borze bo stopilo v zvezo z Narodno banko glede tozadevnega sporazuma.

Nova samopomočna zadruga. Število takozvanih samopomočnih združg se vedno narašča. Sedaj je bila v Ljubljani vpisana zadruga »Bodočnost, reg. zav. zadruga z o. z. Sedaj imamo lepo število takih združg in bi bilo potrebno, da banska uprava čimprej izda vzorna pravila za registrirane pomožne blagajne, ki bodo odgovarjala duhu časa. Zahtevje, ki jih je tozadevno postavila naša javnost, so itak znane. In sodelovanje zavarovalnih strokovnjakov bi banska uprava morala te urediti čimprej. V novih pravilih pa naj bi določeno tudi stalno in res učinkovito nadzorstvo nad poslovanjem teh blagajn.

Nova delniška družba. Trgovinsko ministrstvo je odobrilo osnove Prve jugoslovanske tovarne radiatorjev in kotlov v Velikem Bečkereku. Glavnica družbe znaša 3 milijone Din (3000 delnic). Plačati je treba takoj samo 30%. Kot apori dobi tvrdka Budinski 1200 delnic za izvršitev zgradbe in instalacije tovarne.

Parainška tovarna stekla, ki je lani v oktobru ustavila delo, je te dni začela zopet obratovati. Zaposlila bo 250 delavcev in bo delala prav za prav v zmanjšanem obsegu.

Borza

Denar

Dne 9. julija.

Ta teden je bil devizni promet manjši kot prejšnji. Znašal je le 1.4 milj. Din v primeri s 2.2, 1.6, 2.1 in 2.2 milj. Din v prejšnjih tednih. Poleg tega je bilo v valutah zaključenih ta teden 75.000 Din v šil, in 25.500 Din v pengih, skupno torej 0.1 milj. Din.

Curib. Pariz 20.15, London 18.375, New York 513, Bruselj 71.25, Milan 26.17, Madrid 41.60, Amsterdam 206.925, Berlin 121.70, Stockholm 94.50, Oslo 90.75, Kopenhagen 99.50, Sofija 3.72, Praga 15.17, Varšava 57.45, Atene 3.30, Carigrad 2.30, Bukarešta 3.05, Helsingfors 7.70.

Zivina

Mariborski sejem dne 8. julija. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 270 svinj, cene so bile sledeče: Mladji praščiči 5—6 tednov stari komad 70—100 Din, 7—9 tednov 150—200, 3—4 mesece 250—300, 5—7 mesecev 360—400, 8—10 mesecev 450—500, 1 leto 600—650, 1 kg žive teže 6—6.50, mrtve 9—10. Prodanih je bilo 170 svinj.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bač. okol. Novi Sad 79 kg 127.50—130, okol. Sombor 78 kg 127.50—130, sred. 79 kg 127.50—130, 76 kg 127.50—130, potiska 79 kg

Röntgenološki oddelek v ljubljanski bolnišnici

Vodja: primarij dr. Kunst

Röntgenove žarke, ki se imenujejo po iznajditelju prof. Konradu Röntgenu, uporablja zdravniška veda že kakih 35 let, deloma za preiskavanja, deloma za zdravljenje različnih bolezni.

Röntgenovi žarki se pridobivajo iz visoko napete elektrike, napeljene v brezžračen prostor in sicer tako, da sta oba pola elektrike vcejena v stekleno cev in se s konci ne dotikata. Tako nastali žarki se brez posebnih priprav z očesom ne vidijo in se njih navzočnost sploh ne čuti, kajti valovna dolžina teh žarkov je tako majhna, brzina pa tako velika, da ne povzroča v človeškem organizmu prav nikakih občutkov.

Bil je gotovo le slučaj, da se je na mizi, kjer je eksperimentiral Röntgen, nahajala snov, ki se pri navzočnosti teh žarkov svetilila in teh snovi se še danes röntgenološka znanost poslužuje, kadar z žarki pregleduje bolnika. Drugi učinek röntgenovih žarkov obstoja v tem, da vpliva na fotografično ploščo, oziroma film prav tako kakor luč in to seveda tudi skozi zaprto kaselo. Ta druga lastnost röntgenovih žarkov se uporablja v medicini za slikanje udov in organov človeškega telesa.

Tretja lastnost teh žarkov pa je biološka, to je vpliv na človeški organizem, zlasti na bolezenske pojave našega telesa. Ker gredo röntgenovi žarki skoraj neovirano skozi vsako telo, je jasno, da se da z njimi vplivati na različne organe in bolezenske tvorbe v notranjosti našega telesa.

Iz gori navedenih lastnosti je razvidno, da se deli uporaba röntgenovih žarkov v medicini v tri svrhe in sicer v pregledovanje, slikanje in obsevanje. Za vsako našeto uporabo imamo posebne stroje in priprave, ki omogočajo hitro in popolnoma varno obratovanje.

Röntgenološke metode so danes v medicini zavzele tako veliko mesto, da jih noben zdravnik ne more pogrešati, v bolnišnicah pa je röntgenologija postala najvažnejši in najzanesljivejši diagnostični pripomoček.

Moderno urejen röntgen je danes merilo za znanstveni nivo dotičnega zavoda. Naša bolnišnica v tem oziru nikakor ne zaostaja za inozemskimi klinikami.

Sport

Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 17. t. m. celodnevni kolarski izlet v Zupanovo jamo pri Grosupljem. Obenem se vršijo medklubске dirke na progi Ljubljana—Grosuplje—Višnja gora—Stična—Grosuplje—Ponova vas, kjer je cilj. Voz se v 3 skupinah: 1. Glavna dirka; 2. Juniorska dirka; 2. Dirka novincev. Zbirališče izletnikov, kakor tudi start dirkačev je na Dolenski cesti pri km 3. Odhod izletnikov je ob 8. uri jutraj, start dirkačev pa točno ob 11. Obenem se sporoča, da plačajo udeleženci pri ogledu jame samo polovično vstopnino.

Darovi

V počestitev spomina g. Ign. Heršiča daruje Stolni Vinc. konf. rodbina Kurentova 100 Din. Bog plačaj!

130—132.50, ladja Tisa 79 kg 132.50—135, ladja Begej 79 kg 130—132.50, ban. gornja 78 kg 122.50—125, par. Vršac 78 kg 122.50—125, oves bač., sr., sl. 140—142.50, kuruza bač., sr., gar. kval. 108—110, bač. gar. kval. okol. Sombor 110—112, ban. gar. kval. 106—108, sr. gar. kval. okol. Šid 110—115, moka bač., ban. št. Og. Ogg 200—210, št. 5 180—185, št. 6 165—170, otrobi bač., sr. juta vreče 90—95. Tendence čvrsta. Promet: 46 vagonov.

Zahvala

za številne ljubeče dokaze sočutja, kateri so se mi izkazali ob smrti mojega nepozabnega soproga, gospoda

Marka Čutiča

Zahvaljujem se vsem, ki so mi skušali nuditi tolažbo v veliki boli. Prav posebno se zahvaljujem Kovinarski zadrugi za udeležbo pri pogrebu. Hvala za venco in cvetje.

Maribor, dne 9. julija 1932.

ZALUJOČA SOPROGA.

Priporočamo Vam

1101

najboljše šivalne stroje in kolesa

Adler - GRITZNER

Švicarski pletilni stroji DUBIED

edino le pri tvrdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

Telef. št. 2913 za vodo. Telef. št. 2913

Brezplačen pouk v vozenju. Večletno jamstvo.

Povodom 20 letnice

obstoja svoje tvrdke prodajam samo še do 10. avgusta 1932

ure, zlatnino, srebrnino, dragulje z 20% popustom

Ivan Pakiž Ljubljana, Pred Škofijo 15

UMETNO VRTNARSTVO

nagrobni venci, razne vrtnice, vsakovrstne rože — cvetlice lončenice itd.

ČEH, Ljubljana VII, Gasilska c. 14

GRADEC Lendplatz 1

Telefon: 30-77

HOTEL

»GOLDENER ENGEL«

v neposredni bližini glavnega kolodvora in mestne železnice; popolnoma novo urejen. V sobah tekoča topla in mrzla voda, kopalnica, centralna kurjava. Prostor za vozeve. Zbirališče inozemcev. Govori se tudi slovensko. Za poset se priporoča

JOS. STELZER, lastnik.

ZAHVALA. Vsem, ki so se nas spomnili ob priliki, ko nas je za vedno zapustil naš predobri soprog, oče i. t. d., gospod

Ivan Tavčar

hišni posestnik

in nam lajšali bridko bol, se najiskreneje zahvaljujemo. — Posebno zahvalo smo dolžni preč. duhovščini, cenj. družinam Cik, Volbenk, Steržinar, Krulc in Lindič, nadalje Sav. Met. Radnika za prekrasni venec, g. Lazarju za njegov neumoren trud, godbi »Zarja«, g. Krulcu in njegovemu zboru za gniljivo žalostinko, tovarišem pokojnika, kakor tudi vsem, ki so ga spremili v tako velikem številu na zadnji poti, ter vsem darovalcem venecv in cvetja. Prosimo, sprejmite naš prisrčni: Bog plačaj!

Ljubljana, dne 10. julija 1932.

ZALUJOČI OSTALI.

Roland Dorgelès:

Leseni križi

79

»E, in kaj pa mi? Ali zame ni nič? Pa si dobro pogledal?... Kajpak, takle poštar v svojem toplem gnezdu... Ta zvižga na vse.«

Tisti, ki niso nič prejeli, so malodušno odhajali in da bi utolažili svojo onemoglo jezo, so se grdogledo ozirali na furirja, kakor da bi v resnici domnevali, da meče njihova pisma proč.

»Nič ne maraj, svoja pisma ti ta vedno dobi, svoja.«

Gilbert je bil srečen. Ko je prejel svoj zveženček, je takoj opazil široki Suzyn ovitek, ki je molil izmed drugih. Od sreče je zavalovalo v njem.

Sedaj, ko je imel pismo v žepu, se mu ni več mudilo, da bi ga čital; ni hotel izdati vse svoje sreče naenkrat. Užival ga bo od besede do besede, počasi, ležeč v svoji luknji; zaspal bo z njihovo sladkostjo v duhu.

Na temnem polju, med vozmi, ki so obtičali v blatu in so jih kuharji preklinjaje vlekli iz njega, so se sklicavali ljudje. Okorne postave, zavite v šatornino ali grobo prepasane ovčje kožuhe, čudne sence, natovorjene s tornistrami, skodelami in čutarami. Da bi zavarovali jedačo, so pokrili posodje, kakor so mogli: z vogalom dežnega plašča, koncem oglavnice ali časniškim papirjem. Deževalo je vedno huje, vedno srditeje, v vetru je sunkoma pljusalo. Praskevalo je na čelade in teklo v zatilnik, vzlic robcem, zamotanim okrog vratu. Mrazilo je.

»Naprej, tretja!»

Jelonosci so odrinili, stotinja za stotnijo, v dolgih, omahujočih vrstah. Med zamolklim hrupom se je črna ravan izpraznila, sence so izginile.

V črevesju je segalo blato do kolen. Voda je tekla od vsepovsod. Bredli so po glenastem potoku in zastavljali korak v stopinje prednikov, da se ne bi pogreznili, skakali od luknje do luknje. Slišati ni bilo drugega kakor mlaskanje nog po glenu in pa mrmranje moštva, ki se je upogibalo pod bremenom. Illovica jarkovih sten se je oprijemala komolcev in kosi blata so čofali v vinske keblice ali v jedačo.

Čim dalje so šli, tem globlji je postajal blatni potok. Noge so oklevaje iskale mesta, kamor bi stopile; potem napačen korak in že se je mož pogreznil do kolen v močvarjo. Zmočiti pa se itak ni mogel še bolj, in s krepkim »Vražji dreki!« se je skobacal dalje. Sale in kletvine so letele vseprek.

»K polkovniku pojdem, da mi pošlje semkaj mojo ženo.«

»Da, ali si bral, da v Parizu po gledališki predstavi ni več dobili voz?«

»Nič ne maraj, barometer kaže lepo.«

Za vsak korak je bilo treba napora, težki vojaški čevlji so zastajali v lepem blatu in vzlic dežju je bilo treba večkrat počivati. Z usločeniimi hrbtov, tiščoč roke na toplem v žepu, so si ljudje oddihavali. Previdnejši niso nikoli pozabili na svoj kvartin; šel je iz rok v roke in vsak je zajel požirek iz platanega vedra ali pa se okrepčal s toplo kavo iz čutare.

Otopeli zaradi dežja v jarkih niti streljali niso. Padla ni nobena granata. Nič drugega ni bilo slišati, kakor sopihanje jelonoscev. Od časa do časa je srečala utrujena četa drugo, ki je šla v nasprotni smeri,

ali pa premeno. Potem je nastal med obema vrstama trmast boj, ker se nobena ni hotela umakniti. Častnik z nizdol potegnjeno oglavnico je kričal povelja, katerih ni nihče poslušal. Med obema krdeloma so se križale žalite:

»Umaknite se!... Nemarne r...! Saj vidite, da smo obloženi.«

»Ne moremo. Zadaš so bolničarji.«

Sij blede rakete, katere luč je vodenela v dežju, je za trenotek odkrila oddelek, ki je bil obložen z orodjem. Potem se je vse zopet pomešalo. Do glave oškropljena z blatom so se križala moštva in šla preklinjaje drugo mimo drugega. Zadnji so začeli zabavljati.

»Ne tako hitro, spredaj!... Povejte naprej, ne dohajamo...«

Na prihodnjem ovinku se je oslepela kolona iznenada ustavila pred novo oviro. Samo prvi so vedeli, kaj je, vsi drugi so videli samo vrsto usločenihi hrbtov, ki se je izgubljala v noč. Premrle roke so postavile breme na tla.

»Kaj pa je? Ali gremo ali ne?«

Od spredaj je prišlo povelje:

»Umaknite se, ranjenec.«

Blatni jarek je bil komaj širok za ena nosila; treba je bilo napraviti prostor za nosilničarje. Ljudje na koncu vrste so se morali umakniti nazaj do prvega vzporednega jarka; mlaskaje so gazili blato. Nekateri so po vseh štirih zlezli v luknje ob straneh, drugi, ki takega zavetišča niso našli, so postavili kruh in posodje na obod jarka in se še sami pogнали kvšku, krčevito se oprijemajoč lepke strmine, ki se je pod rokami posipala.

»Ljudska knjižnica v Ljubljani: 23. zvezek: Savinšek, IZVOD GOLIC, 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Senkewicz, NA POLJU SLAYE, 28 Din, vez. 40 Din. — 31. zvezek: Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din, vez. 40 Din. — 32. zvezek: Conan, 28 Din, vez. 42 Din. — 33. zvezek: Reimann, ZAGORSKI ZVONOL. (Roman s slikami), 24 Din, vez. 32 Din. — 34. zvezek: Reimann, NA SINAJ, 30 Din, vez. 42 Din. — 35. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din, vez. 40 Din.

Mali oglasi

Službe iščejo

Vsaka beseda 1 Din

Prodajalka

z dveletno prakso išče službo. Nastop takoj. Ponudbe na upr. listo pod »Izvežbana« 10243. (a)

Mizarski pomočnik

z dveletno prakso, zmožen samostojnega dela — išče službo. Franc Peter, Skofja Loka 12. (a)

Prodajalka

starejša moč, v večji trgovini na deželi, želi premeniti službo takoj ali pozneje. Najraje na podružnico; prevzame vse delo tudi sama. Naslov v upr. listo pod št. 10252. (a)

Polir

išče službo, eventuelno gre tudi za predelavca ali skladiščnika. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 77/10.330. (a)

Organist

dobro pevovodja, ki ima veselje do organizacij — išče mesto na deželi, kjer bi opravljal tudi kmetska dela, najraje kot hlapec v župnišču. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Veseli« št. 10.339. (a)

Ključav. pomočnik

vešč tudi pri parnih kotlih, išče mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 10.329. (a)

Dekle

začetnica, večja pisarniškega dela, dobra strojopiska, stenopiska — išče mesto. Celje, Ljubljana, najraje Maribor. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru. (a)

Službodobe

Vsaka beseda 1 Din

Trgov. pomočnica

se sprejme v trgovino z mešanim blagom, katere zna tudi šivati in pomagati pri gospodinjstvu. Ponudbe pod »Pomočnica« št. 10.137 na upravo »Slovenca« Maribor. (b)

Knjigovodja

in kontorist, večša slov. in nemščina, se sprejmeta. Ponudbe pod »Veletrgovina« št. 9975 na upravo »Slovenca«. (b)

Trgovskega potnika solidnega in treznega, dobrega prodajalca, ki zna samostojno upravljati avtomobil, sprejme Vekoslav Kramarič, Ljubljana, Poljanska cesta 3, trgovina razglednic in pis. papirja en gros. (b)

Regentin Delo
v teh težkih časih se more še najlažje dobiti z ustanovitvijo domače pletarne. Mi damo vsakomur tekoče delo, ker smo odjemalci za pletenine, dobavimo prejo in izplačamo zaslužek za pletenje, kar dokazuje mnogo zahvalnic. Pisite, če dajete po gratis-prospekte trdnice, odd. 7, Josip Kalis, Maribor, Trubarjeva 2.

Hlapca

poštenega, pridnega, takoj sprejem na kmetijo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.279. (b)

Izurjeno pletilko

za stroj št. 10 iščemo za Dubrovnik. — Javiti se je osebno v ponedeljek v trgovini Kos, Ljubljana, Židovska ulica 5. (b)

Zastopnika

(krajnevne), ki govori tudi nemški, sprejem za prodajo perja proti visoki proviziji v vsakem pisemnem mestu Slovenije. Pisemne ponudbe na Adolf Wolkenstein, Čonopljia — Dunavska banovina. (b)

Dobro šiviljo

iščem na dom. Ponudbe pod »Šivilja« 10.277 na upravo »Slovenca«. (b)

Prikojrovalec

z večletno prakso v konfekciji želi premeniti službo. Ponudbe pod značko »Prikojrovalec« 10.211. (b)

Dekle

pošteno in marljivo, katere bi poleg postrežbe gostov opravljala tudi lahka hišna dela — iščem. Prosilka naj se predstavi v pisarni Zadruga gostilničarjev v Mariboru, Vetrinska ulica 11/L. (b)

Deklica

14—17 let stara se sprejme za poljsko delo. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor. (b)

Gospodična

z dežele, poštena, ponižna, krščanska, trgovsko izvežbana, 30—34 let stara, se sprejme. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.327. (b)

Dekle

za kuhinjska dela, ki zna tudi šivati, se sprejme. Florijanska ulica št. 16, Ljubljana. (b)

Službo

prodajalke ali skladiščnika dobi, kdor vloži 10.000 Din v gotovini proti garanciji. — Ponudbe pod značko »Služba« na upr. »Slov.« v Mariboru. (b)

Vajenci

Vsaka beseda 1 Din

Vajenec

za trgovino se sprejme takoj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod 10.177. v Mariboru. (a)

Učenec ali učenka

z znanjem nemščine — se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe na upravo »Slovenca« št. 9383. (v)

Trgov. vajenca

s prim. šolsko izobrazbo sprejme takoj v špecijalno trgovino Viktor Šober, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 4. (v)

Vajenca

za fino usnjato galanterijo sprejme Jos. Slatnar, Levčeva 8. (v)

Mizarskega vajenca sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Prednost ima, kdor se je te obriti že učil. — Lužovec Franc, mizar, Poženk 28, Cerklje na Gorenjskem. (v)

Učenka

za modno in konfekcijsko trgovino se takoj sprejme pri trdnici Belihar & Velepič, Ljubljana, Dunajska cesta 35 b. Predstaviti se osebno. (v)

Takoj se sprejme

pridna, poštena učenka s potrebno šol. izobrazbo, za večjo mešano trgovino na Gorenjskem, z vso oskrbo v hiši. Ponudbe na upravo pod »Dobra računarica« 10260. (v)

Učenca

s predpisano šolsko izobrazbo — takoj sprejme modna trgovina T. Eger, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 2. (v)

Trgovskega vajenca boljših staršev, s primerno šolsko izobrazbo — sprejemem v manufakturno trgovino. I. Preac, Maribor, Glavni trg. (v)

Učenka

za mešano trgovino v večjem kraju na deželi se sprejme. Predpogoji je izvrstna računarica, zdrava, močna, ki ima res veselje do trgovine. Naslov pove upravi »Slovenca« št. 10.151. (v)

Učenko

z dobrimi spričevali sprejme šivilja. Naslov v upravi »Slovenca« 10.326. (v)

Učenec

se sprejme za soboslikarsko in plesarsko obrt. Rožna dolina cesta XV št. 9, Ljubljana. (v)

»Slovenec« le velik po čitateljskem krogu in po insercijskem uspehu!

Št. 12.

V vseh kupnomočnih krogih dobro znana manufakturna in galanterijska trgovina »Pri Zmajskem mostu« **IVANKA ŠTRUKELJ**, Ljubljana, Resljeva c. 2, nam piše:

»Na Vaše cenjeno vprašanje Vam sporočamo, da smo z insercijo v Vašem cenjenem listu izredno zadovoljni. Inseriramo že del časa in smo torej imeli dovolj prilike prepričati se, da je »Slovenec« velik po čitateljskem krogu in po insercijskem uspehu.«

In Vaši oglasi?

Ali ne spadajo tudi ti v »Slovenca«?

»V trenutku je občinstvo na nogah, če inserirate v »Slovenca«!

Zasluzek

Vsaka beseda 1 Din

Proviz. zastopstvo

prevzame potnik, ki že potuje za domačo tovarno z lastnim avtom po Sloveniji in Hrvatski. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Samo provizija« št. 9874. (z)

Načrte

in proračune, nadzorstva, obračune in cenitve za vsakovrstne stavbe sprejema v izvršitev poob. ing. Peruzzi Stanislav v Ljubljani, Rimska 16. (z)

Provizij. zastopnike

agilne, za prodajo novosti, iščem. Visok zaslužek. Ponudbe na: Videmšek, Maribor, Koroščeva št. 36. (z)

Denar

Vsaka beseda 1 Din

Posojila daje

brezobrestno za odkup dolga in nakup nepremičnin: »Zadruga«, Ljubljana, poštni predal 307. Iščemo poverjenike. (d)

Pešite se dolgov

poslavite si lasten dom z brezobrestnim posojilom »Stavbne hranilnice in posojilnice«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 15 a. (d)

Posojila brez obresti za odkup zemljiškoknjižnega dolga in nakup posestva podeljuje »Zadruga«, Ljubljana, poštni predal 307. — Išče potnika! (d)

Ženitbe

Katera gospodična

čiste preteklosti, z nekaj kapitala, ali obrtnica bi poročila 33 letnega gospoda z nad 100.000 Din prihrankov, kateri si želi ustanoviti lasten dom. Dopise s sliko na upravo »Slovenca« pod »Skupna sreča« št. 10.336. (z)

Pouk

Matematiko

nemščino prireja na dom poučevati odlični dijak. — 7 Din na uro. — Damjan, Moste, Zvezna 35. (u)

Oblastv. koncesijonirana šoferska šola **J. Gaberšček** bivši komisar za šoferske izpite. Ljubljana, Dunajska c. 31

Dijaki

Vsaka beseda 1 Din

Pridni dijaki

od prve do četrte šole se sprejmejo. Naslov v upravi »Slovenca« 10.295. (D)

Dijakinjo

sprejemam na stanovanje z vso oskrbo. Naslov v upr. listo pod št. 10240. (D)

Stanovanja

Vsaka beseda 1 Din

IŠČEJO:

Majhno stanovanje

snažno, išče gospodičnouradnica v Ljubljani. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 10.148. (c)

Zakonski par

išče s 1. ali 15. avgustom eno ali dvosobno stanovanje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Čisto« št. 10244. (c)

ODDAJO:

Stanovanje

obstoječe iz treh sob in dveh kabinetov, kopalnice in drugih pritliklin, v sredini mesta, se takoj ali z avgustom odda. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10.081. (c)

Stanovanje

v novi vili na Prulah se odda 1. novembra. Pogoj vnaprejšnje plačilo 20.000 Din. Ponudbe na upravo pod »Udobno stanovanje« št. 10.118. (c)

Stanovanje

komfortno, 3½ sobno — oddam avgusta v Ljubljani blizu Rožne doline. — Ponudbe pod »Solnce in zrak« 10.113 na upravo »Slovenca«. (c)

Dve parketirani sobi kabinet, kuhinjo in pritlikline oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.331. (c)

Stanovanje

soba, kuhinja, parketirano — oddam zakoncem. Rožna dolina V/33. (c)

Trisobno stanovanje odda Tribuč, Glince, Tržaška cesta 6 — telefon 2605. (c)

Stanovanje

soba s kuhinjo — se odda. Orlova 21. (c)

Dvoje stanovanj

eno- in dvosobno, 30 minut od pošte, poceni oddam. Vprašati: Dunajska c. 9/II, levo, vrata 5. (c)

Dvosobno stanovanje

s pritliklinami takoj oddam. Marija Legat, Zgor. Siska 196. (c)

Stanovanje

se takoj odda. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.274. (c)

1 sobno stanovanje

s kuhinjo se odda. Kodeljevo - Ob Mladinskem domu 7. (c)

Trisobno stanovanje

5 minut od postaje Gorenja vas-Reteče se odda v najem. Naslov: Rant Janec, Reteče 6, p. Škofja Loka. (c)

Stanovanje

soba in kuhinja, se odda za 250 Din. Dam tudi nekaj vrta. Selo, Koroščeva ulica 3. (c)

Stanovanje

s tremi sobami se odda. Stari trg 24/II. (c)

Stanovanje

sobe in kuhinje, priprosto, takoj ugodno oddam. Naslov v upr. listo pod št. 10246. (c)

S 1. avgustom

se odda stanovanje, obstoječe iz sobe, velike kuhinje in kabineta, mirni stranki za 700 Din. — Pojasnila v trafiki Klander, Kolodvorska ulica 8. (c)

Stanovanje

opremljeno, sončno, 2 sobi, kuhinja, šramba, klet, pralnica v podprtiličju se odda z avgustom v novi stavbi. Mirje 2. (c)

Krasno stanovanje

solčno, v novi hiši: dve sobi, kabinet (event. kopalnica), predoba, kuhinja in pritlikline, dve verandi, parket, elektrika. Vse pod enim ključem. I. nadstropje. Isto v pritliklinju. V podprtiličju soba, kuhinja s pritliklinami. Moste, Tovarniška ulica. Vse oddam s septembrom. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10.219. (c)

Stanovanje

nova hiša, celo I. nadst. soba, kabinet (parket), kuhinja ter ostale pritlikline, solčno, suho, oddam za avgust za mesečno 500 Din. Vodovodna cesta 48. (c)

Dvosobno stanovanje zračno in snažno, takoj poceni oddam mirni stranki. Ugodno za upokojenca. Sp. Radvanjska cesta 37, Maribor. (c)

Stanovanje

z vrtom, blizu Ljubljane, oddam v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.114. (c)

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1'—; žentlovanjski oglaš Din 2'—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10'—. Mali oglaš se plačuje takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletilna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Stanovanje

dve sobi, kuhinja in pritlikline, oddam v Štepanji vasi št. 112, Kodeljevo. (c)

Letoviške sobe

s kuhinjo se oddajo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.105. (s)

Soba

poleg sodišča, prazna in separirana s stopnišča, pripravna za pisarno, se odda. Tavčarjeva ul. 11, I. nadst., levo. (s)

Opremljena soba

se takoj odda. Rožna dolina cesta 6 št. 4. (s)

Vnajem

Vsaka beseda 1 Din

ODDAJO:

Lokal

za pisarno ali trgovino oddam takoj ali pozneje. Vprašati: D. Rovšek, fotograf, Kolodvorska 35, n

Izrabite

redko priložnost! Veliko drevesnico, dobro vpeljano, oddam v najem pod ugodnimi pogoji. Plantaze pri glavni banovinski cesti. Kulture pripravljene za prodajo. Samo resni interesi s kapitalom pridejo v poštev. Obrniti se na drevesnic Josip Rosenberg, Maribor. (n)

Staro znano gostilno

»Pri Piemontezarju« v Kranju dam v najem ali na račun. Ponudbe na Alojzija Šumi, Kranj. (n)

Več pisarniških sob

v I. nadstropju v Gledališki ulici 8 o d d a takoj skupaj ali posamično Pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani. (n)

Gostilna

Vsaka beseda 1 Din

Več parcel

po ugodni ceni naprodaj. Poizve se pri Oražmu v Mostah pri Ljubljani. (p)

Stavbne parcele

v prekrasni legi ob vodi, pripravi za kopališče, so ugodno naprodaj v Škofji Loki. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10.152. (p)

Trgovska hiša

nova, na prometnem in v industrijskem kraju radi boleznih naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.108. (p)

Ob Sori

od Medvod do Škofje Loke kupim parcelo oziroma vrt. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod »Razgledna točka in kopalna točka« št. 10.106. (p)

Kdor želi

v Mariboru

ali v okolici kupiti hišo, posvetstvo, trgovino, gostilno itd., naj se obrne na znano

Posredovalnica »RAPID«

Maribor, Gosposka ul. 28. Lastni avto za ogled na razpolago.

Parcela

1400 m² naprodaj blizu Martinove ceste. Vprašati v Ilirski ulici 21, pri hišniku. (p)

Majhno posvetstvo

kupim na ravni v kamniškem okraju za približno 25.000 Din. — Terezija Rozman, Belnek 29, Moravče pri Domžalah. (p)

Nova hiša

enonadstropna, naprodaj v predmestju Ljubljane na lepem kraju. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 10.298. (p)

Lepo vilo

ALBIN ŠIFRER, PUŠKAR

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA CESTA 12

Poleg restavracije »NOVI SVET« — Telef. 33-49

Orožje, streljivo, lovski in ribarski pribor. — Lastna delavnica za vsa v lo stroko spadajoča popravila. Montiranje daljnogledov.

Nova hiša

petstanovanjska, ob Dunajski cesti, naprodaj. — Poizve se pri Stinu na Ježici, kopališče. (p)

Hiša z vrtom

prodaj. Primsko 45 — pri Kranju. (p)

Pritlična hiša

z malim vrtom, v bližini Škofje Loke, ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10.190. (p)

Stavbni svet

7500 m², blizu nove cerkve v Šiški — naprodaj. Cena 80 Din za m². Posamezne parcele se ne prodajo. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »7500/10.218«. (p)

Hišo ali parcelo

tik Kranja prodaj. Peter Grile, Klanc 18, Kranj. p

Hiša za penzionista

z nekaj zemljo, 25 minut od Rogaske Slatine, naprodaj za 25.000 Din. Podrobnejše informacije pri Jožetu Sket, Ceste, Rogaska Slatina. (p)

Hiša

zidana, z njivo in nekaj zemljišča, v Podčelcu na Gorenjskem, naprodaj za 11.000 Din. Pojasnila daje Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki. p

Naprodaj

velika trgovska hiša v trgu Središče ob Dravi in velik umetni mlin na Bregu pri Ptuj. Informacije daje Mestna hranilnica, Maribor. (p)

Gostilna

dobro ideoča, pekarna s 7 orali zemljo, v Podlehniku pri Ptuj, takoj naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor. (p)

Lepa nova hiša

z gospodarskim poslopjem in kozolcem, sodovnjakom in nekaj dobre zemlje, naprodaj pod zelo ugodnimi pogoji sredi vasi Gomilsko v Savinjski dolini. Hiša bi bila prikladna zlasti za upokojenca. Natančnejše podatke daje »Zalec, poštni predal št. 9«. (p)

Dve stavbni parceli

z materialom, na lepem kraju, primerno za letovišče, naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor. (p)

Posedstva ali hiše

od 35.000 Din dalje prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30. (p)

Gostilne ali trgovine

prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ul. 30. p

Kupimo

Vsaka beseda 1 Din

Zlato in srebro

vsake vrste kupi F. Čuden, Prešernova ul. 1. (k)

Vrednostne papirje

kupuje Komanditna družba M. Jankole, Selenburgova 6/II. (k)

Srebrne krone

stara zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAŽI KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina. (k)

Suhe gobe

ponudite trdki

FRAN POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 67 (nasproti mitnice).

Kupim

rabljeno Berklovo tehnično do 20 kg, v brezhibnem stanju. — Klammer, Cerknica. (k)

Moško kolo

kupim. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod zn. »Nizka cena«. (k)

Pisalni stroj

Érika, dobro ohranjen, in Berklovo tehnično — kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« št. 10.068. (k)

Binokelj

na prizme, rabljen, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe pod »Binokelj« 10.117 na upravo »Slovenca«. k

Vsakovrstno

zlatu kupuje po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Zivali

Vsaka beseda 1 Din

Dirkalni konj

»Englez«, polnokrvni, poceni naprodaj. Pečovnik, Tržaška c. 23, Vič. (i)

Zajci bober reksi

zelo poceni naprodaj. Tomačevo 57 — Anžin, Moste. (i)

Lep bikec

čiste montažne pasme, pet tednov star, naprodaj. Hotel »Slon«, Ljubljana. (i)

Glasba

Vsaka beseda 1 Din

Krasen avtomat

igra 24 komadov, za nizko ceno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor. (g)

Pohišstvo

Vsaka beseda 1 Din

Poceni naprodaj

popolnoma nova in kompletna hrastova jedilnica. Tržaška 4, prodajalna. (š)

Ženin, neveste!

Pohišto za vsako ceno, ugodnost v plačilu, Vam nudim, samo Franc Zupan, Ribno 54, Bled I. Pisite dopisnico, da Vam pošljem ponudbo. (š)

Pohišstvo

postelje, omare, zofe, mize — valed selitve ugodno naprodaj. Lingarjeva ulica 1, III. nadstropje — desno. (š)

SPALNICE

od Din 2000 — dalje;

KUHINJE

od Din 1000 — dalje

izdeluje mizarstvo

GOLJAR JOSIP

Gospodstvska 13 (Kolizej) dvorišče

Auto-motor

Vsaka beseda 1 Din

Kupim avto

boljše znamke, 4-sedežen, malo rabljen, ne čez 25 tisoč km. Ponudbe pod »Takoj« 10.189 na upravo »Slovenca«. (f)

»Renault« automobile

privozovne, osebne, tovorne, vse rezervne dele, dobro ohranjen Fiat 503, nudi najceneje Sikor, Cesta na Rožnik 19. (f)

»PUCH«

motorna kolesa

od 3000 Din dalje, vulkanizira avto-, motorne in dvokolesne plašče po nizki ceni. — Alojzij Ussar, Maribor, Trg Svobode 2. (f)

Več motorjev

novih tip od 2800 Din naprej, dvokoles od 1000 Din naprej, šivalnih strojev od 1500 Din naprej in otroških vozičkov raznih modelov poceni naprodaj — tudi proti hranilni knjigi. F. Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta 4. (f)

Ford in Essex

limuzini, malo rabljeni — prodaja Florjančič, Nunska ulica 3. (f)

Dvotakten motor

naprodaj za vsako sprejemljivo ceno. Florjančič, Nunska ulica 3. (f)

Bencin motor

z vozom 5—6 ks, pripravljen za mlatilnico ali žago, poceni naprodaj. Gajševica 164, Ljubljana. (f)

Tovorni »Ford«

700 kg nosilnosti, dobra guma, brezhiben motor, ugodno naprodaj. Garaža »Express«, Ljubljana, Vegova ulica. (f)

Motorno kolo

175 cm³ malo rabljeno, brezhibno, poceni naprodaj. Garaža Express, Vegova 8. (f)

Nov bencinmotor

5 HP se po zelo znižani ceni prodaja. Balkan, Maribor, Aleksandrova 35. (f)

Motorno kolo

»Ariel«, s prikolico, 600 cm³, nov, model I. 1932, ugodno prodajam kompletno s svetilko. I. Pregrad, Zagreb, Vrhovec 23. (f)

Auto

ali motocikel

rabljen, najboljšo kupite ali prodaste potom avto-tyrdke O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11. (f)

Harley Davidson

nadomestne dele za modele 1920-1927 po nizkih cenah odda O. Žužek — Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11. (f)

Prodamo

Vsaka beseda 1 Din

Novi obrtni zakon

se naroča pri Komanditni družbi M. Jankole — Selenburgova 6/II. (i)

Konfekcija — moda!

Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (i)

Šiške (ježice)

ca. 8000 kg, lepe, suhe, zdrave, po ugodni ceni prodaja Martin Plut, Crnomelj. (i)

Konjskega gnoja

več voz takoj naprodaj. Izve se v trgovini Osvald Pengov, Karlovska cesta št. 19. (i)

Premog, drva, koks

prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Telefon 33-13. (i)

Volno za modroce

zelo poceni prodaja Šega, Cankarjevo nabrežje št. 5, I. nadstr. (i)

Vrtno stole

zložljive, prodaja Tribuč, Glince, Tržaška cesta 6, telefon 2605. (i)

Šivalni stroj

za 600 Din naprodaj. — Pred Škofijo 21, III. nad. levo. (i)

Damske obleke

od 50 Din naprej, dekliške in fantovske od 20, 40 Din nudi trdka Belihar & Velepič, Ljubljana, Dunajska cesta 35 b. (i)

Moško obleko

dobro ohranjeno, prodajam za 300 Din. Naslov pove uprava pod št. 10.237. (i)

Moške obleke

in perilo kupite po znižanih cenah pri Ivanu Krošelj, Ljubljana, Šmartinska cesta 15. (i)

Trboveljski

portland cement na drobno in v vagone — kupite dobro pri Jos. Jagodič, Celje. (i)

Biljard Seifert

že rabljen, v prav dobrem stanju — naprodaj. Kavarna »Slon« — Ljubljana. (i)

»Singer« šivalni stroj

dobro, naprodaj. Cena nizka. Sv. Petra cesta št. 47. (i)

Šivalni stroj

znamke »Pfall«, skoraj nov, poglavljen in z lesenim stojalom, naprodaj. Zrinjskega cesta 3/I — desno. (i)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudim v veliki izbiri najugodnejše in najcenejše trdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (i)

Kavarne, restavracije!

Naprodaj so po nizki ceni tapetirane klopi, mize, lambarije in bifet. Kavarna Krapš, Ljubljana, Tabor. Vprašati pri hišniku. (i)

Postelja

radi selitve poceni naprodaj. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 10.272. (i)

Otroški voziček

še dobro ohranjen, za 250 Din naprodaj. — Prisojna ulica 1/I, hodnik. (i)

Puhasto perje

čisto, čehano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju. L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja. (i)

Štedilnike

raznih vrst; vrtno, balkonske in stopniške ograje, dim. vratica, brzoaparilnike, nudi po najnižjih cenah ključ. podjetje Ciril Podraž, Ig pri Ljubljani. (i)

Mlatilnice,

kosilnice »Deering«, čistilnice, slamoreznice, gepije, trijerje in druge poljedelske stroje kupite zelo ugodno pri trdki Fr. Stupica, železnica — Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (i)

Ročni voziček

na dve kolesi takoj naprodaj. Ogleda se: Gerkman, Cankarjevo nabrežje 1. (i)

Hladilna omara

naprodaj na Sv. Petra cesti 43. (i)

Orodje

za modelnega mizarja in strugarja poceni prodaj. Oblak, Vič, Glince cesta XIII št. 11. (i)

Pletilni stroj

8/60 poceni naprodaj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.275. (i)

Bučno olje

najboljše pri Pestotniku, Sv. Petra cesta. (i)

Rolleiflex 1:3 x 8,

popolnoma nov, prodajam najugodnejše. Zglasiti se je pri vratarju tovarne Saturn, Moste. (i)

Gasilci!

Slavnostni kroji, dobro ohranjeni, po 300 do 400 Din naprodaj. — Gorican, Bežigrad 18. (i)

Obrt

Couch zofe

v modernih najnovejših oblikah pri Avgust Koblica, tapetnik in dekorater, Ljubljana, Dvořakova ul. št. 3, dvorišče. Prvo vrstni izdelki, cene nizke. (i)

I. Kravos, torbarstvo

Maribor, Aleksandrova c. 13

Za setev

prodaja

ažo, koruzo, grahoro, rdečo deteljo in lucerno

po najnižji dnevni ceni FRAN POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska c. 67 (nasproti mitnice)

Čevlje

zalogo in prodajo prevzamem v Ljubljani. Ponudbe pod »Garancija« štev. 10.044 na upravo. (i)

Ključavničarstvo

Priporočam se za vsa ključavničarska dela, strojna in stavbena, kakor za vsa popravila in v to stroko spadajoča dela. Delo točno in solidno. Vekoslav Lavrenčič, Ljubljana VII, Celovška cesta 50. (i)

TAPETNIK

FRANC

ZALAZNIK

Št. Vid (garaža Magister), izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela točno, solidno in po nizki ceni. Popravila se sprejemajo.

Nagrobne slike

spominske, vžgane na porcelan, vzdržne proti vsakemu vremenu, vseh oblik in velikosti in po vsaki sliki, naročajo pri Kunc Franc, fotograf. — Ljubljana, Wolfova ul. 6. Zahtevajte cenik. (i)

Zidarska dela

vseh vrst Vam solidno in ugodno izvrši stavbno podjetje IVAN VIZINTIN, Ljubljana, Močnikova ul. (zadaj za vojaško bolnico)

Malinovec

pristen, naraven s čistim sladkorjem vključen se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6

Modroce

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje

Ignacij Narobe

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu)

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN, Ljubljana, Stari trg št. 32

Soboslikarska,

pleskarska in vsa v to stroko spadajoča dela po najmodernejših vzorcih — solidno in konkurenčno izvršuje Josip Marn, d. z. o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 9. Tel. 30-68. (i)

Joughurt

sladka smetana (Schlagobers), stolčena, z rdečimi jagodami, izvrstna, se dobi samo v Mlekarni, Dunajska cesta 17 (Mediatova hiša). (i)

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje RUDOLF RADOVAN, tapetnik, Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilha za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Nakup in prodaja

vreč ter jute

M. Grebenc

Dunajska 36

Stepančič Ivan

59.-

Vrsta 2944-00
Sandali ne žulijo ne nog ne žepa. Otroški št. 22-26 Din 39.—, št. 27-33 Din 49.—, ženski št. 34-38 Din 59.—, moški št. 39-46 Din 69.—.

29.-

Vrsta 1805-61
Naši gumijasti kopalni čevlji Vas najbolje obvarujejo, ko hodite po razžarjenem pesku in ostrem kamenju. Lahki so in udobni.

49.-

Vrsta 4435-05
Ženski platneni čevlji v sivi barvi z gumijastim prožnim podplatom. Praktični so za vsakdanjo nošnjo. Otroški Din 39.—.

NOČEMO LENARITI, HOČEMO DELATI.

Trudimo se, da dovršeno postrežemo svoje odjemalce. Izdelujemo obutev za vsako vreme in vsak poklic. Izpopolnjujemo kvaliteto obutve. Za isti denar, ki ste ga preje izdali za en par čevljev, kupite sedaj pri nas obutev za celo družino. Naša obutev je delo jugoslovanskih delavcev in iz usnja domačih tovarn.

Lufov vložek Din 5.—

Plata

69.-

Lahki in z zaporko. Za mal-

ni ženski čevlji iz sivga platna z gumijastim podplatom. a veliko zadovoljstva.

79.-

Za gospodinje:

Za vsakdanjo uporabo praktičen, močan in udoben čevlji iz boksa, ki je potreben vsaki gospodinji.

Vrsta 2145-09

49.-

Vrsta 3661-00

Otroški visoki čevlji iz rujavega ali črnega boksa s trpežnim usnjatim podplatom. Isti v raznih kombinacijah za isto ceno.

99.-

Vrsta 1937-22

Moški polčevlji iz črnega ali rujavega boksa s trpežnim gumijastim podplatom. Praktični za vsakdanjo nošnjo.

99.-

Vrsta 2927-15

Okusni moški polčevlji iz rujavega ali črnega boksa z močnim usnjatim podplatom. Udobna oblika daje čevlju posebno eleganco.

99.-

Vrsta 0167-00

Čizme iz močnega masnega usnja z gumijastim podplatom in peto. Za dober material jamčimo. Za delo na polju in vsak štrpae

129.-

Vrsta 3967-22

Udoben čevlji široke oblike iz močnega boksa z gumijastim podplatom, ki izdrži trikrat toliko kot usnjat podplat.

Pri nas dobite dobre in cenene nogavice: Moške Din 5.—, otroške Din 7.—, ženske Din 19.—.

Najvarnejše in najboljše naložite svoj denar pri

Ljudski posojilnici

reg. zadr. z n. z. V Celju reg. zadr. z n. z.

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra c. in Vodnikove ul.

Stanje hranilnih vlog znaša nad 100.000.000 dinarjev

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

RAZPIS.

Mestna hranilnica ljubljanska

razpisuje mesto volonterja-pravnika (moško moč). Zahteva se: Jugoslovansko državljanstvo, neoporečno življenje, dosluženi kaderski rok, dokazilo o zdravstvenem stanju in dokazilo o uspešnih pravnih izpitih.

Prednost imajo pravniki, ki se morejo izkazati s prakso zlasti v zemljeknjižnih poslih.

Nekolkovane, lastnoročno pisane prošnje z dokazili je nasloviti pismeno na ravnateljstvo MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE do 24. julija 1932.

Ravnateljstvo.

Stavbeno in pohištvno mizarstvo 8013

FRANC BERGANT - DRAVLJE

poleg nove šole Zg. Stiške - pošta St. Vid nad Ljubljano - vis-a-vis „Remize“

izdeluje vsa mizarstva dela po lastnih in po podanih načrtih - točno, solidno in nizke cene.

Maja
ZAST. MARKA

Pozor, znižane cene mesu!

Govedina pitanih volov in teletina prvovrstnih telet — in sicer:

Govedina I. vrste kg 10 Din
II. vrste kg 8 Din
Teletina I. vrste kg 10 Din
II. vrste kg 8 Din

Stojnica pri Zmajskem mostu in mesnica Janševa ulica 15, Bežigrad. Priporoča se I. MÜLLER.

MARIBOR

IVAN KRAVOS, Aleksandrova c. 13

Ure popravila, prvovrstno strokovno delo — nizka cena
Korošec Franc - Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 55 (dvorišče levo)

OLTARJE
KIPE
RELIJEFE
PORTRETE

prenavlja, popravila, izdeluje in vsa kiparska dela po lastnih in po danih načrtih Nizke cene
Sattler Benedikt
LJUBLJANA-MOSTE
Pokopališka ulica št. 5

SEDLAR - LIČAR
automobilov
ČARMAN VIKTOR — LJUBLJANA
Trnovska ulica 25
naznanja cen. interesantom, da izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela strokovnjaške, solidne izdelave — in nizke cene

Žgano slikarstvo

izdelki domače umetne obrti. Naročila izvršujem točno in solidno, nizke cene. Milun Horvat, Jesenice.

NAZNANILO

Cenjenemu občinstvu najljudneje naznanjam, da sem preselil svojo delavnico z Bleiweisove ceste št. 52 na Dunajsko cesto 36, dvorišče (Jugo-avto), ter se priporočam za nadaljnjo naklonjenost.

Bögel Franc,
kleparstvo — vodovodna inštalacija — izdelovanje kovinastih krst in vložkov. Delo solidno! — Cene nizke!

NAZNANILO OTVORITVE!

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril moderno urejeno

MODNO TRGOVINO

na Celovski cesti št. 56

Za obilni obisk se uljudno priporoča

JANKO HAM modna trgovina Ljubljana VII Celovška c. 56

POSTREŽBA TOČNA

CENE SOLIDNE

Priporoča se prvi slovenski zavod

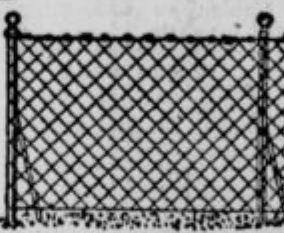
Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE: Celje, Palača Ljudski posojilnice; Zagreb, Starčevićev trg 6; Sarajevo, Aleksandrova cesta 101; Split, Ulica XI. puka 22; Beograd, Poincareova 2.

Posmrtninski oddelek »KARITAS« sprejema v zavarovanje zdrave od 7 do 80 let stare osebe. Glede pojavnosti se obrnite na Vzajemno zavarovalnico, oddelek »KARITAS«.

PRVA JUGOSLOV. ŽIČNA INDUSTRIJA D.Z. CELJE

priporoča raznovrstno žično pletivo za ograje in luknjaste pločevine kakor tudi uložke za postelje in transportne trake iz žičnega pletiva. Telefon 117.

Zaloga pohištva

IVAN NOVAK

splošno strojno mizarstvo

Vižmarje p. št. Vid nad Lj.

Naročila se sprejemajo po lastnih in po podanih načrtih

Kdor hoče biti solidno postrežen, naj se oglasi pri

M. JANKOVIČ

LJUBLJANA, RIMSKA CESTA šte. 19
KLEPARSTVO. KRITJE LESOCEMENTNIH STREH, INŠTALACIJE STRELOVODOV VSEH SISTEMOV

Jožef Rožanc

stavbno, pohištveno in umetno mizarstvo s strojnim obratom

Trata 6, p. št. Vid nad Ljubljano

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (MIKLOŠIČEVA CESTA 10)

TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2979

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik, Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu